

JANA HASIŠTEINSKÉHO Z LOBKOVIC

PUTOVÁNÍ K SVATÉMU HROBU.

DLE RUKOPISU PRAŽSKÉ C. K. UNIVERSITNÍ KNIHOVNY

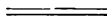
VYDAL,

ÚVODEM, UKAZATELEM MÍST A SLOVNÍKEM

OPATŘIL

FERDINAND STREJČEK,

SKUTEČNÝ UČITEL STÁTNÍ REÁLKY MLADOBOLESLAVSKÉ.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1902.

Přijato k vydání ve schůzi dne 22. února 1901.

Kommissé pro vydávání »Památek řeči a literatury české«.

V. E. Mourek.
Adolf Patera.
Ant. Truhlář.

PŘEDMLUVA.

Čtyři sta let je tomu, co pan Jan Hasišteinský z Lobkovic »se arorytířskou věrností prostě pouť svou popsal«, a bezmála devadesát let »lynulo od té doby, kdy zaznamenal Dobrovský ve svých dějinách české či a starší literatury (v Praze 1818, str. 277): »Diese Reise hätte vor elen anderen den Druck längst verdient«, a teprve nyní obětovností slavné etf třídy České Akademie umožněno vydání tak zajímavého a cenného la jazykem originálu.

Cestopis podává se v původní formě, nikoli v transkripci, poněvadž st jeho pravopis, zvláště co se týče šetření rozdílů mezi *i* a *y* (hlavně » sykavkách), neobyčejně zajímavý.

Milou povinností mi jest projevití uctivé, vroucí díky p. dvor. radovi ru. J. Gebauerovi, jenž vůbec byl příčinou, že práce tato byla podniknuta, prof. Dru. V. E. Mourkovi, který s obětovnou pozorností vydání tohoto la provázel, p. řediteli Ant. Truhlářovi, který mi udělil během práce iležité pokyny, p. prof. Bed. Konvalinkovi, jenž mi při zeměpisných udá- ch cestopisu v mnohém byl radou, a kolegovi Boh. Truhlářovi, který mnou se podělil o práci s korekturou tisku.

V Mladé Boleslavi 29. června 1902.

Ferdinand Strejček.

ÚVOD.

Jan Hasišteinský z Lobkovic.

Mareš nebo Martin z Újezda okolo r. 1390 držel tvrz a statek bříství. Zanechal tři syny: Blažeje, Václava a Mikuláše. První z nich mřel záhy, Václav pak věnoval se stavu duchovnímu. Nejmladší z bratří, Mikuláš Chudý z Újezda, byl podle pověsti také určen pro stav duchovní, šak získal si přízeň Václava IV., který jej v roce 1401 ustanovil nejvyšším písařem horní urbury na Horách Kutných. Brzy nabyt Mikuláš dosti značného jmění a asi r. 1409 koupil si hrad a statek Lobkovice v bývalém Měřímsku, odkudž přijal jméno.

Ještě za krále Václava jmenován byl nejvyšším písařem zemským a slovství Českého (1417—1421) a zastaven mu hrad Hasištejn (Hassenstein) s příslušenstvím.

Mikuláš z Lobkovic, jenž s počátku sympatisoval s reformami Husovými, přidal se již za posledních let života krále Václava IV. k straně katolické a bojoval po smrti Václavově udatně proti Husitům ve vojště sále Zikmunda, od něhož také nabyt mnohého zboží zápisného. Po své korunovaci v Praze 28. července 1420 pasoval Zikmund Mikuláše z Lobkovic mečem sv. Václava na rytíře.

Po smrti Mikulášově († 1435) zůstávali synové Mikuláš (II.) a Jan, s jmím Popel, delší čas v nedílnosti, rozmnožující zboží po otci zděděné věcmi koupěmi.

Teprve r. 1445 rozdělili se o společné dosud statky, při čemž Mikuláš (II.) obdržel zejména hrad Hasištejn, Údlici a Obříství, Jan Popel pak hrad Hlubokou s příslušenstvím a Lobkovice.¹⁾

Oba bratři povýšení jsou již r. 1459 od císaře Friedricha III listem královským v Brně 3. srpna 1459 do stavu svobodných pánů říšských, načež

¹⁾ Archiv český. Díl IV. Str. 400.

Mikuláš (II.) založil linii Hasišteinskou z Lobkovic, Jan linii pánů Popelů z Lobkovic.

Mikuláš, který, ač katolík, držel se od r. 1451 stále strany Jiřího Poděbradského, zemřel 22. července 1462 a zanechal z manželství svého s paní Ofkou z Žerotína, dcerou posledního (českého) Žerotína Jaroslava, syny Jana, Mikuláše (III.), Jaroslava a potomního slavného učence, humanistu a básníka Bohuslava.

Tito čtyři bratři zůstali v nedílnosti oteckých statkův, které spravoval nejstarší Jan s počátku asi za poručnictví svého strýce Jana Popela ³⁾).

Jan Hasišteinský z Lobkovic (nar. r. 1450) jest zakladatelem starší hlavní linie svobodných pánů Hasišteinských z Lobkovic, kteří dosud žijí v Němcích. Z jeho útlého věku nezachovalo se zpráv. Janovi bylo teprve 12 let, když mu zemřel otec Mikuláš, zanechav po sobě některé spory, které bylo vésti nejstaršímu synovi.

Již z následujícího roku 1463 zaznamenán jest spor Jana z Lobkovic, jež zastával nějaký commissarius, s Přechem z Zahrádky před soudem zemským o vsi Hřměnín a Vačice, které koupil tento od Janova otce. Přechem dostal v tomto sporu za právo. ³⁾ R. 1464 vykonal Jan z Lobkovic poslední vůli svého předka Mikuláše, který, vyvoliv si za poslední svůj útulek kostel přísečnický, ustanovil, aby tam byl zřízen oltář sv. Doroty, a aby proň byl placen ze zvláštního nadání kaplan. Jan určil k témuž účelu roční důchod 12 kop grošů na dvoře Pokratickém v Litoměřicku, rozkázal nad to, aby farář přísečnický tamějšímu kantoru vyplácel ročně 30 grošův, aby žáky v kázni a mravech lépe a pilněji vychovával. ⁴⁾

R. 1465 měl Jan při s Bořivojem z Lochovic o dluh, který učinil Bořivoj u jeho otce Mikuláše. V této při Jan vyhrál, a Bořivoj musil mu vydati náhradou Obřívství. ⁵⁾

Jako otec Mikuláš, byl i Jan, ač horlivý katolík, hned od počátku přívržencem krále Jiříka. Mimo jiné měl v zástavě též město Kadaň, kdežto tamní hrad byl v zástavě Friedricha ze Schönburku. Když papež Pavel II. dal králi Jiřího do klatby »jako zatvrzelého kacíře a ochránce kacířů, křivopřisežníka a svatokrádce«, vyhrožoval papežský legát Rudolf z Lavantu mladičkému panu Janovi Hasišteinskému z Lobkovic (již 5. dubna 1466 z Vratislavě) rovněž klatbou, neodpadne-li od krále Jiříka, a když to nevedlo k cíli, vybzěl administrator pražského arcibiskupství Hilarius papežsky smýšlející Kadaňské k odpadnutí od jejich právního pána. Mezitím však, co Kadaňští úzkostlivě kolísali mezi svou duchovní a světskou vrchností, přepadl princ Hynek Poděbradský město a vzal z překvapených otců města dosti velikou po-

³⁾ Friedrich Bernau: Hassenstein. Ein Beitrag zur Geschichte des Erzgebirges. B. Leipa 1893. Str. 95.

⁴⁾ Archiv č. III. 345.

⁵⁾ Libri erectionum ad 1464 (v rukopise) [Bernau].

⁶⁾ Archiv č. III. 360.

kutu. Královští žoldnéři obsadili město a hrad, který byl zásobami opatřen a k hájení upraven, rovněž byla prolomena brána z hradu přímo do polí, aby bylo umožněno spojení hradní posádky se sousedstvem neodvisle od občanů kadaňských. Na udání měšťana Zikmunda Leimera, jenž byl pak za to učiněn purkmistrem královským, byl potom 31. srpna 1467 konán soud, několik občanů z velezrády obviněno, s manželkami a dětmi vypověděno, jmění pak jejich ve prospěch koruny zabaveno.⁶⁾

Brzy na to byl Jan znova znepokojován pro svůj přátelský poměr ku králi Jiřímu. Roku 1468. uvedli totiž do Čech Konopištský a Dobrohost proti Jiřímu a jeho přívržencům německé křižáky, kteří na šatech svých kříže červené z sukna vyšité su nosili, aby je po tom znali. Jan z Lobkovic sám vyprávěl o tomto vpádu jednomu letopisci, že v ty časy jeho kaplan ušed od něho i stovaryšil se s těmi křižovníky a zradil (jeho) jedno dobré městečko Přisečnici, ležící blíž od pomezí Míšenského na horách, těm křižovníkuom, a oni vpadli do toho městečka. Ale však lidé toho městečka byli ušli na kostel, neb jest dobrý k brani, a leželi tu. To pan Jan zvěděv, sebravše se na ně s panem Waitminarem⁷⁾ a s Žateckými i táhli na ně mimo Kadani, a to jest bylo v neděli k večerému; i položili se za Kadaní blízko odtud, kde jest nyní klášter Bosácký. A že jest pan Waitminar nechtěl předse na ně táhnúti v noci, než nazajtrí; křižovníci to zvěděvše, (neb toliko od Kadaně dvě míli Přisečnice leží), ihned pryč utiekali, mnozí zbroje své tu v městečku zapomínajíce a krav asa na dvě kopě z toho městečka s sebu zajali. Takž tepruv nazajtríe po nich pan Jan táhna slíbil, což by jich koli těch křižovníkuov tu zastihl a zjímál, že by je kázal všecky spáliti. I přijevše do městečka nepostihli sú než jediného špatného Němečka pachole; nad tím se nechtěl mstíti. Než toliko strhše jemu ten kříž červený s suknice i kázali mu jej sniesti. A to jest v pravdě bylo tak.⁸⁾

20. ledna 1469 povýšil král Jiří na žádost Jana Hasišteinského vesnici Přisečnici na městce. Na sněmě r. 1470. vyvoleni byli Jan z Lobkovic a Beneš z Weitmühle, aby popisovali branné mužstvo v žateckém kraji; na obranu království musil žatecký a rakovnický kraj míti pohotově 900 mužů pěších, 10 jízdních, 12 kopinníkův a 50 vozů.⁹⁾

Když 22. března r. 1471 král Jiří po krátké nemoci zemřel, ucházel se o trůn český Vladislav, prvorozený syn polského krále Kazimíra, a Matyáš Uherský. Na sněmě v Kutné Hoře v květnu rozhodli se stavové čeští, mezi nimi i Jan Hasišteinský, pamětlivi jsouce slibu daného králi Jiřímu, pro Vladislava. Obávajíce se však pro tuto volbu nepřátelství Matyášova, požádali Albrechta, knížete saského, aby jim přispěl ku pomoci. Mezi rukojmími za náhradu, kterou měl dáti Vladislav knížeti saskému

⁶⁾ Mittheilungen für Geschichte der Deutschen in Böhmen. XIII. Str. 126. [Bernau].

⁷⁾ Beneš z Weitmühle.

⁸⁾ Staří letopisové. Str. 192.

⁹⁾ Fr. Bernau: Hassenstein. Str. 98.

za pomoc, jmenován také Jan z Lobkovic.¹⁰⁾ Byl tedy Jan rozhodně proti Matyáši Uherskému, kterého zřejmě vinil, »že penězi v Čechách nadělal zrádcův.« Naproti tomu byl již tehdy důvěrníkem krále Vladislava, jak se dovídáme z jeho dopisu z r. 1473 panu Beneši Liebšteinskému z Kolovrat, v kterém dává tomuto plnou moc ve při o nějaký dluh sirotčí panu Bavůrkovi a prohlašuje, že pro nějaké pilné potřeby s králem do Opavy nepojede.¹¹⁾

Mimo to je tento dopis také tím důležit, že v něm ku konci Lobkovic jako jinoch 23letý praví: »Mát jest k tomu dobrá vuole, abychme jedno vyvazeni byli, aby nám tak šeredně neláli, neb sem se toho, jakž sem živ, varoval, že mi pro mé neláli, než teď pro jiné;« neboť touto zásadou se později asi nespravoval maje časté spory s poddanými.

12. března 1473 obdrželi bratři Jan a Jaroslav od krále Vladislava II. potvrzení svobod horních, které byly kdysi uděleny otci jejich Mikuláši.

Od delší doby žil Jan v nepřátelství s Friedrichem z Schönburku (= Šumberkem), který měl v zástavě hrad kadaňský, o čemž vyskytují se narážky již z r. 1470.¹²⁾

V roce 1475 jednalo se mezi oběma o nějaké vsi, clo, dědiny, louky, jezero a rybník kněze opata z Grynchainu.¹³⁾

Týž Friedrich měl již v letech 1473—1476 rozepře s Kadaňskými o minci, v níž mu poplatky měly býti odváděny, a potom s opatem grūnhainským; v této záležitosti bylo komorním soudem 8. ledna 1479 rozhodnuto, že klášterní poddaní u Kadaně mají Friedrichovi ze Schönburku odváděti do hradu kadaňského 30 vozů dříví a nic více.¹⁴⁾

Král Vladislav použil služeb Jana z Lobkovic k různým poselstvím v záležitostech osobních i královských. Svou zvláštní přízeň dal mu na jevo roku 1477, kdy jej vypravil s panem Benešem Liebšteinským z Kolovrat do Lucemburka, aby se ucházeli pro něho o ruku jediné dcery a dědičky Marie po Karlu, knížeti burgundském. Jeli patrně přes Norimberk a Trevir [67*]. O jejich pořízení nezachovalo se zpráv.¹⁵⁾

V roce 1479 (28. září) byl Jan se svými bratřimi přijat do stavu panského v království Českém.

3. září 1480 udělili Jan a Mikuláš z Lobkovic o sobě a jejich bratři Jaroslav a Bohuslav svým poddaným v Březně potvrzení svobod a výsad. Mezi svědky jmenuje se též Mikuláš Chlup, purkrabí na Hasištejně.¹⁶⁾

¹⁰⁾ Palacký: Dějiny národu českého. V. 1. 22.

¹¹⁾ Archiv č. IV. 233 a V. 349.

¹²⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 98.

¹³⁾ Archiv č. IV. 299.

¹⁴⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 99.

¹⁵⁾ Palacký. V. 1. 137. Tomek: Dějepis m. Prahy. VII. 360.

¹⁶⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 99.

Poměr Janův k sousedním knížatům saským nebyl, jak se zdá, obzvlášť přátelský, na čemž hlavní spoluvinu měly asi časté spory jeho a občanů cadaňských s Friedrichem ze Schönburku, poddaným oněch knížat.¹⁷⁾

10. září 1471 psal Jan z Lobkovic kurfürstu Arnoštovi a vévodovi Albrechtu Saskému stěžuje si, že vrchní v Scharfensteině zdráhá se mu vyhověti v některých jeho požadavcích, a 14. října poslal k nim v téže záležitosti Siticha Zedtwitze jako svého vyslance.

V roce 1472 (18. srpna) obrátili se oni Kadanští, kteří byli před pěti lety ze svého rodného města vypověděni, k saským vévodům prosbou, aby se u Jana z Lobkovic za ně přimluvili, aby jim vzhledem k míru uzavřenému v Německém Brodě dal za právo, při čemž popírali, že na výpravě křížové proti němu neměli účasti a jemu škody nečinili. Žda-li saští vévodové vyhnancům vyhověli, a potkalo-li se jejich zakročení výsledkem, není známo.¹⁸⁾

V roce 1474 byly nové rozmíšky se Sasy. Jakýsi Hegewald, který měl rozepři se saským šlechticem Götzem z Wolfersdorfu, dal se pod ochranu pana z Lobkovic a činil z Kadaně výpady na svého protivníka; vzruzy byli tím oba pohraniční sousedé do sporu zapleteni. Lze se též dočísti o poddaných Jana z Lobkovic, kteří byli r. 1475 v Ehrenfriedersdorfe zajati, ale rukojemstvím se osvobodili, a rovněž o kamenických měšťanech, kteří se octli v zajetí Lobkovicově. 8. června t. r. upomíná Jan Hasišteinský Friedricha Planka, vrchního a horního soudce v Scharfensteině, o dluh přejatý ručením. 6. července psala saská knížata ze Schellenberku českému že chtějí obeslati ustanovený rok ve sporu mezi nimi a Janem Hasišteinským, při čemž též pře mezní o lesy a vodstvo u panství Wolkensteina porovnány býti měly. Avšak vyjednávání, bylo-li vůbec jaké, minulo bez výsledku, a 24. listopadu 1475 stěžoval si Jan z Lobkovic znova do opětovaných jemu a jeho bratru od Sasů škod a do odprání smírné podady, v níž by tyto spory byly urovnány.

Asi bezprostředně na to následovalo zjevné vypuknutí rozbroje Janova se saskými knížaty, jimž se nabídl 6. prosince Beneš z Weitmühle v Chonútově za prostředníka. Avšak teprve z listu krále Vladislava II. saským knížatům ze dne 10. března 1476 dovídáme se, že mezi stranami zjednáno bylo příměří, a že si jim Jan z Lobkovic stěžuje do zajetí svého úředníka občany gayerskými.

¹⁷⁾ Všecky zprávy, týkající se knížat saských, jakož i většina zpráv o Friedrichu ze Schönburka, čerpány jsou z uvedeného již častěji spisu Friedricha Bernaua »Hassenstein«. Bernau měl totiž v úmyslu vydati veliké dílo o českých hradech a zámcích, zejména z německého území v Čechách, a za tím účelem konal pilná studia, zvláště též v hlavním státním archivu drážďanském (Haupt-Staats-Archiv Dresden). S celého podniku sešlo však pro nedostatek podpory se strany obecnosti. Přes to vydal Bernau některé monografie, z nichž jest i řečená o hradu Hassensteinu. Obsahuje zejména důležité osud neznámé zprávy o poměru pánů z Lobkovic ke knížatům saským. Str. 99 a násl.

¹⁸⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 100.

Jak z pozdější odpovědi (18. listopadu) knížat vysvítá, vyjednávalo se o těchto záležitostech častěji v Praze; v jiném dopise (12. ledna 1477) zmiňují se o stížnostech Janových týkajících se oloupení jeho poddaných poddanými saskými.

Opětné řízení, k němuž král chtěl své vyslance poslati, bylo prý na obzoru, ale nový vpád z území Janova do Sas, při čemž obzvlášť poddaní kláštera Grünhainského v Königswaldě byli poškozeni, zmafil, jak se zdá, dorozumění mezi stranami opět na nějaký čas.

Kurfürst Arnošt a vévoda Albrecht stěžovali si u krále Vladislava 'dopisem ze dne 27. února 1477 a uváděli, že původcové vpádu bydleli v Egerbergu u syna pana Buška z Vitzthuma a tu že měli svou spíží a také koňstvo uschovánu. Král obeslal na to pány z Vitzthuma k zodpovědnosti, a tito líčili příběh takto: V noci ze dne 9. na 10. únor okolo půlnoci přišlo jich prý pět koňmo a několik pěšky do krčmy u Egerberku bez jejich (Vitzthumů) vědomí a svolení, a jakmile se oni ještě v noci na hradě o tom dozvěděli, ihned dali rozkaz, aby přichozí byli zapuzeni a nikoli přechováváni. Na to prý oni hned v noci odtáhli až na pět, kteří byli tak zmrzlí, že nemohli jíti ani krok. Tito byli teprve následujícího dne na saních odvezeni. Poddaný, jenž bez vůle pánů tyto lidi přijal, byl ihned prý vsazen do věže a při výslechu se zapřísahal, že cizince nechtěl dlouho vpustiti a teprve úpěnlivým prosbám spoutaných zajatců povolil, aby se mohli ohřáti a svoje rány obvázáti. Toto vylíčení oznámil na to král 10. března 1477 saským knížatům.

Vévoda Albrecht navrhl konečně porovnání sporů prostřednictvím císařovým nebo jiné spolehlivé instance, kdežto král Vladislav byl opět jen pro komissionální přelíčení v Mostě nebo Litoměřicích (6. listopadu 1477).

Když však ani to nevedlo k cíli, rozhodla se saská knížata a napsala energicky 12. prosince 1477 Martinu Römerovi, svému jednateli v záležitostech s Janem z Lobkovic, s nímž nový rozbroj hrozil vypuknouti, že chopí se sami, nezjedná-li král jim práva, jiných ráznějších prostředkův.

Avšak zdá se, že byl celý spor konečně přece smírně urovnán. Dle mocného listu vévody Albrechta z r. 1478 byly prý spory mezi ním a mnohými českými pány — též s Janem Hasišteinským z Lobkovic — předloženy rozhodčímu výroku falckrabat Ludvíka a Jiřího.¹⁹⁾

Mimo řečené již poselství Janovo byli Lobkovicové králi Vladislavovi i jinak nápomocni, zapůjčivše mu též nějakou summu peněz, začež jim král v roce 1481 listem daným v Praze 17. ledna připsal panství nad františkánským klášterem v Kadani. Jan rozšířil v r. 1483 tento klášter, jež zřídili Kadanští v roce 1473, a byl od té doby považován za jeho zakladatele.²⁰⁾

¹⁹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 103. (Pozn. 1.)

²⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 103.

V rok 1483 spadá jmenování Bohuslava z Lobkovic, který právě tehdy meškal v Itálii za svým vzděláním, proboštem vyšehradským. Bratři jeho chtěli pro něj vyplatiti některé statky proboštsví vyšehradského a žádali k tomu povolení od krále, aby se to smělo státi bez jejich škody, když by Bohuslav dříve zemřel než oni; avšak způsobem neznámým s toho sešlo.²¹⁾

S Friedrichem ze Schönburku, který měl v zástavě hrad kadaňský, a jemuž král Vladislav 13. září 1474 prodloužil trvání smlouvy do života jeho syna, měl Jan z Lobkovic, držitel zástavy města Kadaně, mnohé rozepře, které zaměstnávaly v letech 1482—1489 častěji královský komorní soud pražský. Friedrich z Schönburka si stěžoval, že se pan Hasišteinský protiví jeho cestnému a jak svým lidem, tak Kadaňským brání, aby je zapravovali; mimo to obviňoval Kadaňské, že mu jednu baštu u hradu zbořili, základní zdi podkopali a jemu také žádných poplatků nechťí odváděti. Naproti tomu požadovali měšťané, aby též pan z Schönburka zapravoval šosovné z pozemků náležejících městu.

Při jiném sporu (17. srpna 1482) mezi panem z Schönburka s jedné a Janem z Lobkovic a Kadaňskými s druhé strany jednalo se zase hlavně o meze a potvrzení, která měl vydati Schönburk za zapravené poplatky.

Syt jsa patrně těchto ustavičných svárů, prodal Friedrich z Schönburka v roce 1483 onen roční důchod 50 kop č. gr. na městě Kadani, který měl v deskách zemských po bratřích Friedrichu a Janovi ze Schönburka, Jindřichovi z Plavna, a ten prodal též důchod v r. 1489 za 1000 kop č. gr. Janovi z Lobkovic, zaručiv se zároveň svým hradem a panstvím Bečovem za správnost tohoto prodeje.²²⁾

Friedrich z Schönburku, který se již r. 1484 uvádí jako hejtman panství trutnovského, 1492 pak jako hejtman kraje královéhradeckého, vzdal se následkem toho ode dávna jemu náležející zástavy hradu kadaňského, které se ovšem opět dostalo Janovi z Lobkovic.

Z rozmíšek, které měl pan Hasišteinský v této době se svými saskými sousedy, jest asi nejzajímavější rozepře s rytířem z Plavnic na Wiesenburku. Příslušníci tohoto saského šlechtice byli totiž na území pana z Lobkovic zajati a zavlčeni na hrad Engelsburg, aby byli donuceni k nějakému výkupnému. V odvetu zajal Plavnic tři kadaňské měšťany a vsadil je do vězení na Wiesenburku žádaje od nich rovněž výkupného. Jan Hasišteinský ujal se svých poddaných a chystal se k pomstě, až se 20. listopadu 1485 saská knížata Arnošt a Albrecht této záležitosti ujali a pana Hasišteinského vyzvali, aby vězně z Engelsburku ihned propustil, začež slíbili, že bezodkladně nařídí osvobození zajatých Kadaňských. Výsledek tohoto jednání není znám.²³⁾

²¹⁾ Tomek. IX. 81.

²²⁾ Desky lenní. VI. 18. 147. [Bernau.]

²³⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 106.

Okolo 18. června r. 1487 vykonal Jan z Lobkovic opět cestu v záležitostech králových přes Benátky do Říma, kamž byl vyslán s panem Půtou Švihovským z Risenberka, aby složili papeži Innocentiovi VIII. obvyklý slib poslušnosti krále Vladislava jakožto křesťanského panovníka, začež mu papež přiznal dlouho žádaný titul krále českého.²⁴⁾

O této cestě zmiňuje se Lobkovic dvakrát ve svém Putování. Nejprve (48^a) vyprávěje o klenotech, které dostali Benátčané od císaře cařihradského: »A já je vidal sem již podvakrát« (totiž r. 1487 a 1493) a podruhé (96^a) mluvě o roušce, kterou podala sv. Veronika Kristovi: »... kterážto se v Římě ukazuje podnes, kterýž sa v Římě viděl sem.«

Jan z Lobkovic byl přes svůj přátelský poměr ku králi Jiřímu jako jeho předkové horlivý katolík, jemuž vzrůst novot u věcech víry uvnitř jeho území nijak nebyl vhod. Vymohl si tudíž tehdy zároveň na papeži Innocentiovi VIII. breve, jímž mu na jeho stížnosti uděleno právo (14. července 1487), aby zakročil na svém území proti vzrůstajícímu se počtu schismaticů a haeretikův.

29 pak téhož měsíce udělil papež také odpustky 10 let a 10 týdnů těm, kdož by v určitých dobách přišli konat pobožnost do františkánského kostela u města Kadaně, jež, jak shora řečeno, znova zřídil Jan Hasišteinský.²⁵⁾

Zatím vznikl mezi ním a bratry jeho Mikulášem a Bohuslavem (Jaroslav byl již před rokem 1490 bez dědiců zemřel) spor, »což se dotýče hajtmanství Kadaňského a také některých užitkuov k tomu, kteréž jsou témuž panu Janovi od krále Jiřího zapsáni v tisíci zlatých«. Král rozhodl v této při takto: »Když by Pán Bůh pana Jana smrti neuchoval, aby dědici a budoucí jeho povinni byli s panem Mikulášem a panem Bohuslavem nebo dědici jejich budoucími o ten tisíc zlatých, kterýž na ty užitky mají do vyplacení toho majestátu, o to se rozdělití, a dokavadž by těch tisíc zlatých jim dáno nebylo, aby také ty užitky mezi sebou rozdělili.«²⁶⁾

Zástava kadaňská a mimo ni též dědičný hrad Hasištejn zůstaly jméním všech Lobkoviců společným, kdežto o ostatní statky zděděné rozdělili se bratři hned následujícího roku 1490 (22. června).

Zachována cedula dílcí, dle níž »Jan za díl svojej otcovský, bratrský a dědičný míti má dědiny dole psané: totiž Obříství, tvrz dvuor popl., ves, dvory kmetcí s platem; v Klech, v Libiši, v Huoherce, v Velikevsi, v Březanech, v Střezové, v Ulhošticích, vsi, dvory km. s pl., což tu měli; v Třebčicích Rozlezlých dvory km. s pl., což sau tu spolu měli; v Blahnově, v Hochtani vsi, dvory km. s pl.; v Radičevsi dvory km. s pl.— což sú tu měli, s podacím kostelním; v Okúnově dvuor km. s pl., na kterémž sedí Hechs, se všemi lesy tu, se všemi platy holými i komorními, kter~~é~~

²⁴⁾ Palacký. V. 1. 272. Tomek X. 112 a 113.

²⁵⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 109.

²⁶⁾ Archiv č. IX. 498.

rýmžkolivěk právo mají, s dědinami, lukami, lesy, potuky, řekami, rybníky, horami, doly, kurmi, vajci, robotami, s podacími kostelními, s panstvím v Tajnci a což k tomu přísluší a s podacím kostelním u oltáře sv. Urbana na zámku Pražském; manství v Brusech; it. rybník hořejší nad Kralupy; it. rybník řečený Kruptajch; it. lauku pod Arndorfem i s tím hájkem; it. Pušov i s lukami Pušovskými; it. lauka řečená Santvis; it. les řečený Pušov a Okúnovské lesy i se vši zvolí, což k tomu přísluší, s plným panstvím, tak totiž, kteréžkoli dědiny svrchu jmenované jsou manské nebo manské věci, ty před soud býti nemají, a také že nadepsaný Jan a j(eho) d(ědici) všechny platy komorní platiti má osobám, kterýmžkolivěk zapsány jsou, bez škody dole jmenovaných bratří a jich dědicuov. *

Mikuláš obdržel panství Údlici a Přisečnici, Bohuslav Březno a Kralupy. ²⁷⁾

15. dubna 1493 podnikl Jan Hasišteinský řídit se jednak zářivým příkladem bratra svého Bohuslava, proslulého cestovatele a humanisty, jednak vyhovuje své nábožné touze spatřiti místa života a mučnické smrti Spasitelovy, (dovídáme se tak nepřímou z jeho cestopisu samého na místě, kde vypravuje o mohamedánech »pohanech«, zmiňuje se o Mekce: »A Turci a pohané tam jezdí a chodí na pout k Machometovi a jeho hrobu, též jako my křesťané putujem do Jeruzalema k božím hrobům« [171^a]) cestu do Svaté Země z Kadaně, odkudž nejprve jel do Chýš pro pana Jetřicha z Gutšteina. ²⁸⁾

Z Čech dali se koňmo přes Bavorsko (2^a, 2^b), Tyroly (3^a, 3^b) a panství benátské (4^a) do Benátek, kdež pobýli od 5. května (4. hod. odp.) do 30. května (4^b—22^b).

Patronovi galeje zaplatil každý poutník 50 dukátů za plavbu do Svaté Země a zpět, za celé zaopatření a hlavní poplatky na této cestě. 1. června, v sobotu před sv. Trojicí, vyjeli poutníci (mezi nimi mimo Lobkovice a pana Gutšteina ještě šest Čechův [162^a]) z přístavu benátského. Lobkovic navštívil cestou Zadar (Jadro, vlašsky Zara), 7.—8. června (24^b—27^b), ostrov Lesinu 9.—10. června (29^b—30^a), Dubrovník (vlašsky Ragusa) 12.—13. června (31^b—35^a), město Korfu na ostrově téhož jména 15. až 16. června (39^b—40^a), město Modon na jihu poloostrova Moree 21. až 22. června (41^b—42^b), ostrov Candii 25.—27. června (44^b—49^a), ostrov Rhodos 28.—30. června (53^a—65^b) a ostrov Cypr 3.—5. července (67^b—73^a).

²⁷⁾ Archiv č. V. 542.

²⁸⁾ Jetřich pocházel ze staropanského rodu z Gutšteina nebo Gutenšteina, který vzal původ svůj z rodu Hroznatovcův a jméno má po bývalém hradě Gutšteinu u Bezdruzic na Plzeňsku. Jetřich byl jedním z pěti synů Buriana Bohatého z Gutšteina, kteří v Čechách, v Bavorsku a Sasku nechvalně prosluli svou bujností a násilnými skutky. Mimo jiné sváčil se Jetřich se Šliky pro hrad Kynšperk, později pak r. 1510 ztratil Tachov a Kynžvart pro své přečiny proti právu a platným řádům. Pokoření svého dlouho nepřežil zemřev r. 1513.

V sobotu 7. července přistáli poutníci u Svaté Země proti městu Jaffě (74^a), v úterý pak 23. července před polednem dorazili po různých nesnázích do Jerusalema (84^a).

V Jerusalemě meškal Lobkovic od 23. července do 1. srpna a navštěvoval v této době sanctuaria a památná místa tamní i vůkolní podnikaje s ostatními poutníky časté vycházky do okolí.

Na cestu zpáteční vyplula galej s poutníky od města Jaffy 7. srpna (140^a) a kotvila opět na Cypru u města Misso 11.—13. srpna (140^b—141^a), na Rhodu 22.—26. srpna (142^a—143^a), na Candii 28.—31. srpna (143^a—143^b). V přístavě u města Modonu byli poutníci 7. září (145^b), u města Korfu 16. září (146^a), u městečka Lesiny 20. září (147^a), u ostrova Solty 21. září (147^b), u města Zadru 23. září (150^a), u města Poreče (vlašsky Parenzo) 28. září (155^b). V městě Poreči objednal patron Lobkovicovi a některým jeho soudruhům barku (156^b), aby je dříve dovezla do Benátek. Zaplativše každý 6 dukátů vsedli na loďku a přijeli 29. září k městu Nova Civitas (156^b). Po šťastně přestálém nebezpečí připulili poutníci 30. září do přístavu benátského. Pobývše 1., 2. a 3. října v Benátkách, odpluli na barce do městečka Mastris (= Mestre) (158^b), kde měli koně, odtud pak vrátili se téměř stejnou cestou, jakou jeli do Benátek, do svých domovův. Jan z Lobkovic přijel do Kadaně ve středu 30. října okolo osmé hodiny večerní (159^a).

Ve Svaté Zemi vyměřil, kolik krokův učinil Kristus od domu Pilátova k místu, kde byl ukřižován, a po svém návratu shledal prý stejnou vzdálenost od kadaňské radnice k františkánskému kostelu před městem.⁸⁹⁾

Brzy též po návratu z pouti Lobkovicovy do Svaté Země ozval se opět hlomoz zbraní v okolí hradu. Jakub Oleschauer, měšťan lipský, byl, jak se zdá, na území Jana Hasišteinského oloupen nebo poškozen a přikročil, poněvadž ihned nedostal náhrady, k oblíbenému ještě tehdy všeobecně prostředku svépomoci. »Jhan von Hassenstein« i město Kadaň dostali od něho list odpovědný, který měl místo data charakteristická slova.

•Gegeben im walde, Hütt euch alsbalde.«

Po hrozbě následoval brzy i skutek; na blízku Lipska přepadl Oleschauer několik kadaňských měšťanů, patrně cestujících kupců, a oloupii je. Tu vzchopil se Hasišteinský a jeho četní a mocní přívrženci, aby vynutili na vévodovi saském náhradu, a z toho důvodu vypověděl Jan z Lobkovic již 13. listopadu r. 1494 vévodovi Jiřímu Saskému boj.⁹⁰⁾ V následujících dnech došlo dvora vévody saského neméně než 38 přepisů českých pánův a rytířův, kteří žádali, aby vévoda byl nápomocen k zjednání náhrady za uloupené zboží, poněvadž prý pisatelé listů s Hasišteinským jsou tak spojeni a svorní, že by mu nemohli odepřítí pomoci a příspěvn.⁹¹⁾ Vzhledem

⁸⁹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 109.

⁹⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 110.

⁹¹⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111.

k tomu prohlásil Jan, vévoda saský, 15. června 1495, že spory mezi vévodou Jiřím a Janem, pánem na Hasištejně a Kadani, mají býti prostřednictvím jeho a jeho bratra kurfürsta Friedricha co nejdříve urovnány.³²⁾

Zajímavá jest ještě podrobnost z tohoto rozbroje, že také s české strany vypověděl jakýsi »Jhan Schtibor« za Jana z Lobkovic nepřátelství vévodovi Jiřímu Saskému 1496 ve středu před sv. Jakubem. Také jeho list měl zvláštní datum:

»Geben im ffeld, im schtrauch, im wald;
eß wierth, ob got will, peßer pald.«³³⁾

V roce 1497 měl Jan z Lobkovic dva spory: první s poddaným kadaňským Jakubem Pehmem o list výhostní. Tento vinil totiž pana Hasišteinského, že mu list výhostní strhal dokládaje se svědectví Žateckých, že mu bratr Janův Mikuláš list výhostní vydal. Král rozhodl ve prospěch Pehmův.³⁴⁾

Druhou při měl s Kuncem Probstem, který jej pohnal před krále. Lobkovic poslal na místě svém Jiřka Gfeléfe, soudruha z pouti do Svaté země, s mocí. »Ježto Kunc Probst puovod k svému právu jest nestál, z té příčiny JMt ráčil dáti panu Janovi Hasišteinskému pohnanému za právo ustané.«³⁵⁾

R. 1499 připsány životy na městě Kadani Bohuslavovi z Lobkovic a Janovi, bratru jeho, a sirotkům nebožtíka Mikuláše, bratra jich,³⁶⁾ a r. 1500. prodlouženo trvání smlouvy, dle které drželi Lobkovicové Kadaň za peníze, půjčené králi, na dalších 25 let,³⁷⁾ a ujednáno, »aby s Kadaně, města i zámku, splacování nebyli leč od krále samého.«³⁸⁾

S počátku měli se Jan a Bohuslav ke svým novým poddaným na Kadani laskavě: na jejich přímluvu bylo jim (Kadaňským) 15. února 1501 králem Vladislavem II. obnoveno právo na mlíi okolo města proti sedlákům některým, kteří tu zakládali vinice a vína šenkovali;³⁹⁾ avšak nedlouho na to, v době obecného téměř rozhořčení proti pánům a rytířstvu, dal se i Jan z Lobkovic strhnouti proudem doby, dav podnět Kadaňským k různým nespokojenostem. Král rozkázal Kadaňským, aby se synu Jana Hasišteinského Jaroslavovi zavázali slibem věrnosti. Kadaňští však tomuto rozkazu nepřikládali váhy, a proto hleděl Jan na podzim r. 1504 prostřednictvím svého bratra Bohuslava na králi vymoci, aby byli Kadaňští k splnění jeho vůle donuceni. Zároveň měl Bohuslav ještě jinou záležitost u krále vyřídit. Jan začal si totiž hrad důkladněji opevňovati, dostav k tomu účelu od krále

³²⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111.

³³⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 111. (Pozn. 2.)

³⁴⁾ Archiv č. X. 477.

³⁵⁾ Archiv č. X. 486.

³⁶⁾ Archiv č. VI. 576.

³⁷⁾ Archiv č. VI. 584.

³⁸⁾ Archiv č. VI. 587.

600 kop. Ačkoli již napřed tušil, že by si Kadaňští mohli jeho počínání ve zlé vykládati, a proto zároveň krále žádal, aby jej zvláštním mandátem k opevňování přímo vybidl a rovněž Kadaňským na jevo dal, že mají také oni své město lépe ohraditi za příčinou zbrojení sousedních knížat saských, pohlíželi naň Kadaňští přes to přese vše s velikou nedůvěrou. obávající se podobného útisku, jaký se nedávno stal sousedům jich Loketským od Šlikův. Proto žádosti Janově stran slibu věrnosti synu jeho Jaroslavovi nebylo ještě ani následujícího roku 1505 Kadaňskými vyhověno ačkoli z královského listu ze dne 4. srpna 1505 vysvítá, že král žádost Lobkovicovu příznivě vyřídil. Ještě v roce 1506 dovolávali se páni z Lobkovic prostřednictvím krále v této své záležitosti.

Za to s velikým úsilím chopili se Kadanští krále vyzvání stran opevňování města a ohrazovali se proti hradu tak, že vzbudili obavu hradního pána; Jan stěžoval si proto u krále, a Bohuslav podporoval 14. listopadu 1506 znova svou přímou bratrovu prosbu, poukazuje na to, jak jest nebezpečno kadaňský hrad královský městskými baštami tak dáti obehnati, aby byl spíše v moci měšťanů než krále samého.

Vzájemné třenice trvaly od té doby dále; v jednom listě s počátku r. 1507 nazývá Bohuslav Kadaňské »odbojníky« (rebely), kteří jsou prot Lobkovicům nepřátelského smýšlení a již prý je (Lobkovice) u krále očernili jako by zamýšleli podobně jako Šlikové od koruny české se odtrhnout a Sasům dáti se pod ochranu. Proto žádal 15. června t. r. svého přítele Augustina z Olomouce a 31. července také »ve jménu celého domu Lobkoviců« Jana Filipce z Vražic, požívajícího značného vlivu u dvora, bývalého té biskupa varaždinského, v tu dobu pak bosáckého mnicha, který byl svého času slavným diplomatem, aby se ujali jejich rodu u krále.

Pro tyto nesváry vypověděli Kadaňští svou ochranu Milžanským i jiným, kteří náleželi pod moc Krištofa Hupfaufa z Milžan, poddaného pánů z Lobkovic, začez také on zbavil je v r. 1508 všech závazků vůči Kadaňským. Spor mezi Kadaňskými a Hupfaufem, který měl v Neudorfu Burgstadtlu a Čachovicích statky, byl sice 29. ledna 1509 Janem z Lobkovic urovnán, avšak roztržka mezi majitelem zástavy kadaňské a měšťany stala se brzy nesmířitelnou, takže král, aby učinil konec ustavičným vzájemným žalobám a stížnostem, dal konečně 1511 z Pešti Kadaňským písemně na jevo, za jakých podmínek mohli by hrad, náležející Janov Hasišteinskému z Lobkovic, sami ve svou správu převzítí.⁴⁰⁾

Ale ještě o vánocích téhož roku 1511 měl Jan novou prudkou roztržku s Kadaňskými. »Toho léta« totiž »v auterý před božím narozením (23. pros.) pan Hasišteinský poslal raddy sadit Kadaňským a tu vzav jim

³⁹⁾ Archiv č. VI. 587.

⁴⁰⁾ Bernau: Hassenstein. Str. 112 a násl. Karel Vinařický: Pana Bohuslav Hasišteinského z Lobkovic věk a spisy vybrané. R. 1836. Str. LV.

pečet i klíče podal jim nějakých artikuluov nepřijemných i nechtěl jim jich zase vrátiti.◀

Kadaňští odvolali se k regentům, kteří ujavše se této záležitosti, sadili Kadaňským novou radu a položili oběma stranám stání o suchých dnech postních. ▶I vyhráli Kadaňští proti pánu svému.◀⁴¹⁾

Ještě rok před svou smrtí měl Jan spor s panenským klášteřem Týneckým r. 1516. Osoboval si fundátorství nad tímto klášteřem, které prý mu po dědu Jaroslavovi Plichtě z Žerotína náležel, a proto poslal do městečka Týnce služebníka svého Linharta Štampacha a syna svého Jaroslava s rozkazem jakožto pána dědičného, aby Týnecktí synovi jeho slíbili človecenství. Abatyše klášteřa Týneckého zákona sv. Kláry, Anna z Kolovrat, i vešken konvent téhož klášteřa pohnaly z toho Jana z Lobkovic uvádějice, že si panství nad Týncem pokládají za pět tisíc kop č. gr. a že jsou těch lidí v držení a užívání byli; a na to ukázali svědomí.◀ ▶Páni JMt. a vladyky na plném soudu zemském slyševše puohon a žalobu a svědomí,◀ rozhodli ve prospěch klášteřa.⁴²⁾

Časté spory Lobkovicovy s městskými jeho poddanými dají se vysvětliti obyčejem té doby, dle něhož páni vůbec rádi ubírali práv a svobod stavu měšťanskému. Jan z Lobkovic byl jenom synem svého věku a, ocitl-li se v souvěké písni satirické (z r. 1512) mezi pány, již, jak píseň allegoricky praví, rádi hrají ▶flusa◀, máme proň omluvu, že jméno jeho uvádí se mezi mnohými z tehdejší šlechty na místě nikterak význačném.⁴³⁾

Úřadu zemského Jan nikdy nezastával, za to však nevyhýbal se povinnosti zasedati mezi pány a vladykami na sněmě a na komorním soudě

⁴¹⁾ Staří letopisové. Str. 331.

⁴²⁾ Dr. Emler: Pozůstatky desk zemských. I. 240.

⁴³⁾ Léta božího 1512 začali v Čechách flusa hráti,
a král na to neráčí nic dbáti,
by k tomu kteří radili,
aby se hráči nesvadili,
jako se v Čechách zhusta děje,
každý sobě, druhému nic nepřeje.

Pan Kostka s panem Slavatau
dost činiti mají s tau hrau;
páni z Gutšteina chtějí také flusa hráti
a staré karty bezděk dráti;
páni Šternberci, z Waldšteina,
Švihovští a z Hasišteina,
Waitminaři a Šlikové,
též jiní panští rodové,
kteří nejsau zemští správce,
také by hráli flusa krátce,
by nešanovali práva,
hned by v šanc sadili, kdo rád hrává atd.

královském, kdež se připomíná r. 1475 v rozepři mezi Rackem Kocou a Budějovskými⁴⁴⁾ a 7. března r. 1488.⁴⁵⁾

Zdržoval se nejčastěji a zajisté nejraději na hradě Kadaňském žil mimo své spory a delší cesty idyllický život, zasvěcený hlavně l dářství svému, jež hleděl co možná nejvíce rozšířiti a upevniti pro svého Jaroslava.⁴⁶⁾

Spojen byl v prvním manželství s Kunhutou z Ronova (která již zemřela), vdovou po Janu Caltovi z Kamenné Hory na Chomútově, v d pak s Magdalenou z Thörringu, dcerou Jiřího a Anežky z Hohenrech Z tohoto druhého manželství pocházel syn jeho Jaroslav, mimo něj ještě nemanželského syna Wolfganga s jakousi Annou Regensberge z Bayreuthu.

O Wolfgangovo vychování pečoval bratr Janův Bohuslav, kter jsa bezdětný, rád se zabýval vzděláváním nadaných jinochův.

Jan Hasišteinský z Lobkovic zemřel 21. ledna 1517 a byl po v Kadani v klášteře bosáckém.

Na kamenné jeho hrobce vytesán jest nápis:

Anno 1517 die Agnetis obiit Generosus D. D. Jón de Lobk in Hassenstein, primus fundator hujus monasterii, hic sepultus. pro eo.⁴⁷⁾

Jeho umělecký, mramorový sarkofag, zhotovený Oldřichem Kre lze podnes spatřiti, třeba poněkud poškozený, v presbyterii řečeného k ního chrámu.⁴⁸⁾

Kromě svému hospodářství věnoval Jan z Lobkovic svoje vyn vlohy také spisovatelství.

Pro svého syna Jaroslava napsal r. 1504 didaktický spis s titulem: Zpráva o naučení synu Jaroslavovi o tom, co činiti a co ne (Rkp. z téhož roku v Roudnici. Tiskem vydáno 1796 v Praze s ti »Pravdivý český mentor«, pak dle rkp. roudnického r. 1851 od K Spis tento byl za starších dob častěji od otců synům opisován.

Druhým spisem Lobkovicovým jest vypsání jeho pouti do Země. Titul tohoto spisu, jenž připsán jest v době pozdější (asi v 1 jak tomu nasvědčuje jiné písmo, novější pravopis a pozdější jazyk

»Od vysoce urozeného pána pana Jana z Lobkovic a na Hasi s tovaryšem svým vysoce urozeným pánem panem Jetřichem z G stejna do Jeruzalema k svatému hrobu Pána Ježíše Krista, Spasitele n léta 1493 začatý a šťastně vykonaný putování.«

⁴⁴⁾ Archiv č. XV. 77.

⁴⁵⁾ Archiv č. V. 158. a XI. 420.

⁴⁶⁾ Kadaňská zástava byla však po smrti jeho komorou královskou vyp a hrad dán pod ochranu královského hejtmána Jaroslava Sekerky ze Sedčic. [B

⁴⁷⁾ Jiříč čtení má: die octava Augusti, podle kterého byl by 8. srpen jeho úmrtí.

⁴⁸⁾ Stocklōw: Der Bezirk Kaaden. Str. 371.

Celý spis tento dá se rozdělití ve čtyři části :

Část I. obsahuje vlastní popis cesty z Kadaně do Jerusalema a zpět (2^a—159^a).

Část II. obsahuje: *a*) udání vzdáleností jednotlivých hlavních míst na cestě do Jerusalema (159^b) a summu všech vzdáleností (159^b), *b*) popis galeje (160^b), *c*) výčet účastníků pouti do Svaté Země na galeji, s kterou jel Lobkovic, a jich počet (161^a), *d*) výčet poutníků na jiné galeji téhož roku (166^a).

Část III. obsahuje poučení čtenáři o Svaté Zemi, Egyptě, mohamedánech a t. p. (168^a).

Část IV. zabírá zprávy týkající se Benátek z r. 1509 (179^b).

První tři části psány jsou najednou brzy po roce 1504, kterýžto letopočet se vyskytuje v III. části na konci (178^b). (Účastníci pouti, kníže Krištof Bavorský (16^b) a Čech Jan Mládě (146^b), byli již tehdy nebožtíky.)

Lobkovic píše svoje Putování měl určitý rozvrh, jak tomu nasvědčuje časté jeho odkazování »jakož o tom dolejší povím« a pod. Tímto způsobem dovidáme se též při popise Jerusalema (126^a), že následovati bude ještě stať »o moci krále žoldána« ze slov: »neb týž král žoldán, pán jich, jest mocný pán a množství lidí má pod sebou, jakož o tom naposledy se poví« (126^a).

Byly tedy tři první části cestopisu, poněvadž rok 1504 jest tu poslední, napsány asi v roce 1505, kdežto část IV. jest přídavek pozdější, asi z roku 1509, kterýžto rok jest v ní udán, a k jejmu připsání zavdaly příčinu události toho roku: odnětí rozsáhlých území na pevnině Benáťanům a sčítání lidu v Benátkách. Že je tato část přídavek pozdější, to zřejmě vysvítá z toho, že Lobkovic mluví o III. části jako o poslední dle slov »jakož o tom naposledy se poví«, skutečně na konci této části napsal »finis«,⁴⁹) a dále také z toho, že, kdyby byl měl tuto stať v rozvrhu při spisování vlastního cestopisu, byl by na ni zajisté odkázal při popisu Benátek, jakž to měl ve zvyku a jak to učinil na př. při popisu Jerusalema; poněvadž však takové zmínky v celém cestopise není, můžeme souditi, že Lobkovic této IV. části v rozvrhu svém původním neměl.

Vlastní cestu popsal Lobkovic na základě svého denníku, který si na své pouti psal, jak bezpečně můžeme tvrditi dle přesných udání, co kterého dne podniknuto, jaký byl kdy vítr ku plavbě a p., což by za jiných okolností po deseti letech nebylo možno, a vůbec z celé formy cestopisu, již si z denníku zachoval.

Příčiny, proč cestopis svůj napsal, nedává nám spisovatel poznati. Ale dá se souditi, že i při tomto díle měl na mysli hlavně poučení svých potomkův a nad to také utvrzení jich a posilu u víře katolické, jak tomu

⁴⁹) Rok sepsání (1505) nahradil opisovač, jak to bývalo zvykem, rokem opisu (1515).

nasvědčuje nábožný, v pravdě křesťanský duch, jakým celý spis prodchnut. Zejména v části cestopisu pojednávající o Svaté Zemi, jejích sanktuariích a odpustcích při každém tom místě zdá se mi pro její zevrubnost, že měla být jakýmsi doplňkem topografickým písma svatého pro dobu současnou.

Denník Lobkovicův ani původní jeho spis se nezachovaly. Za to existují dva opisy. První, starší, z r. 1515 (vročení na konci III. části) uchován jest v universitní knihovně pod značkou XVII A 13, kamž se dostal bezpochyby zároveň s jinými knihami a rukopisy z kláštera sv. Václava řádu Augustiniánského (conventus S. Wenceslai ordinis fratrum Eremitarum discalceatorum sancti patris Augustini) na Novém Městě Pražském.

Před tím byl vlastnictvím Karla Plateyse z Plattensteinu. (Obého do— vídáme se z titulního listu rukopisu, kamž to připsáno r. 1741.)

Rukopis kvartového formátu obsahuje 180 listův (360 stránek). Nadpisy in margine nebo v textu psány jsou písmem červeným, začáteční slova jednotlivých odstavců, jakož i taková, na něž má být čtenář zvláště upozorněn, jsou červeně podtržena.⁵⁰⁾ Titulní list pochází, jak již řečeno z doby pozdější.

O tom, že rukopis universitní jest opis a nikoli dílo původní samé svědčí mimo vročení 1515 na konci spisu, které se nesrovnává s oněmi dvěma roky 1505 a 1509, v nichž, jak jest pravdě podobno, dílo vzniklo, také některá nedopatření v textu, z nichž o některých můžeme tvrditi, že nevznikla při spisování díla samého, nýbrž při mechanickém opisování. Jsou to hlavně tato místa:

15^b . . . provodil kníže tůž markrabinau do její hospody. Zde položen instrumentál za náležitý akkusativ »markrabinu« vlivem předcházejícího zájmena *tůž*, kterýžto tvar jest i pro akkusativ i pro instrumentál.

59^a. A okna velmi veliká, kudy by střeleti měli, kudyby nepřátelé lodí přistaviti měli k té věži. Místo druhého *kudyby* má být patrně *kdyby*; *kudyby* vzniklo vlivem předcházejícího náležitého, které opisovateli tanulo na mysli.

60^b. Vypravuje se o císaři tureckém, že dobyl dvanáctera království. Mezi nimi jmenuje se království *Paslogoma*, v kterémžto slově psáno jest zřetelně *f*, ač tu má být *g*, které zajisté v originále bylo, neboť země tato může být pouze »Paflagonia«. Že opisovatel mohl čísti *f* místo *g*, dá se z podobnosti obou písmen snadno vysvětliti.

67^a. Také mi jest praveno jest takových hřebuov mělo VI být. Místo druhého *jest* bylo zajisté v díle původním *že*.

Méně důležitá nedopatření vyskytují se ještě na jiných místech. Také nalézáme ve spisech místa, opravená písařem samým, která rovněž z většího dílu svědčí o mechanickém opisování; na př. 52^b, 92^b, 124^a, 137^b, 147^b, 148^b, 168^a, 178^a, 179^b, 179^b.

⁵⁰⁾ Obé vytištěno v tomto vydání kursivou.

Rukopis knihovny universitní jest nejstarší zachovaný opis cestopisu Lobkovicova. Dle něho pořízen v době Dobrovského druhý opis (Dobrovský: *Die ganz neue Copie*), který byl pořízen pro knihovnu knížat z Lobkovic v Praze.

Tiskem vydáno Putování Fr. Ladislavem Čelakovským v »České Včele« r. 1834 v novočeské úpravě, a část od začátku až 22^b (Benátky) ve Výboru II. (str. 1100) K. J. Erbenem.

Úplný otisk v původním znění podle rukopisu universitního předkládá se širší veřejnosti tímto vydáním poprvé.

Jan Hasišteinský z Lobkovic ve svém spise.

Jan Hasišteinský z Lobkovic byl především horlivý katolík, jak dokazuje účel jeho cesty a celý duch, v jakém spis jeho psán. Písr starého i nového zákona znal nazpamět. Obyčejně, cituje-li nějaké mš z písma, uvádí začátek jeho v doslovném znění, přerušuje pak citát a p čiňuje poznámku: »jakož o tom ve čtení psáno« (86^b, 87^a, 95^b, 9^a 104^b, 112^b, 113^b, 117^a, 123^b a j. č.) Někdy uvádí též, odkud ono mš jest, zda z pašijí (93^b, 102^a, 119^a a j.), či ze skutkův apoštolských (102 Mimo písmo svaté znal též některé písně latinské jako Tedeum (74 Salve (97^b, 110^a), Benedictus (113^a) a Magnificat (113^b).

Za svoji svatou povinnost pokládal při každé pffležitosti, kdy n možno bylo, účastniti se mše, (23^a, 30^a, 34^a, 39^b, 46^a, 53^a, 65^a, 81^b, 11 a j. č.), po případě i vyzpovídati se za čas (22^b).

K Bohu obracel se na významnějších místech upřimnou modlitb (74^b, 84^a, 97^b, 154^a a j.), byl-li v nebezpečí, vroucí prosbou (30^a), a i slibem, že putovati bude do Loretty anebo pošle tam svoji obět (158 Když pak přání jeho se vyplnilo, a nastal příznivý obrat, tu vždy ze spi jeho jest zřejmo, jak pevně věřil v účinek své modlitby (30^a, 158^a).

Tato jeho pevná důvěra v Boha brání mu pochybovati o zázračné mc relikvií: obrazu Panny Marie v klášteře Joba a Bernardina v Benátkách (16^a roušky, kterou Panna Marie Krista ovinula, když jej v chrámě obětovala (34^a lampy před obrazem Panny Marie na ostrově Korfu (38^b); mosazné kříže z měděnice, z níž Kristus myl apoštolům nohy (65^a); kříže dobrél lotra (69^b); trnu z koruny Kristovy (142^b); ba naopak, ona připouští i zázraí v historii (50^a, 66^b a j.) Věrou v pravého Boha vysvětluje si též Lobkov šťastné obraty ve prospěch křesťanů v nerozhodných bojích a při n nadálých útocích (61^b, 62^b, 63^a).

Charakteristické jest, že v jednom případě, kdy jedná se o zázr: mimo víru křesťanskou, pochybuje Lobkovic o jeho možnosti (23^b).

Také ve sporných otázkách, nebo když vlastní zkušenost vzbudí v něm pochybnost o pravosti nějaké relikvie (22^b, 67^a), ponechává Bol samému rozhodnutí.

Se zvláštní horlivostí navštívuje Lobkovic na své cestě chrámy křesťanské, prohlíží si vnitřní jejich zařízení, dává se poučovati o jejich historii a původu, věnuje vytrvalou pozornost svatým ostatkům, které až na dvě výjimky, totiž kosti sv. Prokopa a hřeby Kristovy, s prostinkou důvěřivostí vypočítává (6^b, 7^a, 8^a, 16^b, 17^a, 34^a, 49^a, 65^a, 142^b a j. č.). Jak snažně toužil poznati vnitřní úpravu chrámův anebo z písma svatého známých budov, nasvědčuje také to, že aspoň otvorem nějakým snažil se dovnitř nahlédnouti, když mu přístup nebyl možným (94^b, 119^b) a že za týmž účelem i peníze obětoval (119^b, 124^a).

Když takto pozorujeme sílu jeho náboženského přesvědčení, chápeme jeho rozhořčení, s jakým provází znesvěcení jednoho chrámu (114^b).

Mimo chrámy zajímal se Lobkovic též o cizí řády mnišské (27^b, 146^a a j.) znaje dobře řády české (17^a, 56^a a j.).

Velikou váhu klade také na odpustky (jsou psány červenými písmeny jako nadpisy), které při každém sanctuariu ve Svaté Zemi zaznamenává a v něž pevně věří.

Pokládaje svou víru za jediné pravou, nazývá »zlými křesťany« (80^b, 106^a, 115^a), »bludnými křesťany« (107^a, 127^a), »rotou, jenž také křesťané býti chtějí« (80^b, 97^a, 107^a) ty křesťany, jichž víra od jeho víry něčím se liší.

Než proto víry jejich nezavrhuje, nýbrž všímaje si horlivě jejich obřadů (9^a, 106^a) a vypyťává se na odchylné články jejich víry (42^a, 129^a, 136^a), uznává dobré její stránky (10^b, 34^b, 137^a).

O jeho náboženské snášenlivosti svědčí dále to, že i o vyznavačích víry mohamedánské, již důsledně nazývá pohanskou, mluví zcela nestranně, pokud se k jeho souvěrcům, kde se s nimi stýkají, chovají laskavě (127^b, 136^a, 176^a). Za to však odsuzuje jejich krvelačnost, s jakou hubí křesťany (150^b), jejich věrolomnost, zisťnost a vyděračnost, s jakou od hejtmana ramského až po nejnižší chátru, která zvláště při odjezdu poutníků ze Svaté Země nepřátelsky k nim se zachovala, co nejvíce z poutníků hledí těžiti, či, jak Lobkovic praví, »jich požití«.

O obyvatelích některých míst konečně připomíná, jaké jsou víry (39^a, 42^a, 82^b).

Jsa tedy tak horlivým katolíkem vzpomíná Lobkovic s trpkostí ne-svornosti svých krajanův u víře, když se mu objevil analogický případ s jeho vlastní (37^b).

Ba zdá se mi, že uváděje svornost jakožto zvláštní charakteristickou vlastnost Benátčanův (20^b), naráží nepřímou na nedostatek této ctnosti u svých krajanův.

Než přes svoje náboženské stanovisko není Lobkovic pozorovatelem nijak jednostranným.

Bylť zámožným českým pánem, členem váženého českého rodu a jako takový měl přístup ke dvoru královskému, kde poznal jeho mravy, řády a nádheru, zasedal na soudě královském, život český veřejný, ačkoli

žádného úřadu nezastával, zajisté se zájmem sledoval, dohlížel ke svým statkům a dvorům, což mělo za následek, že rozuměl hospodářství, byl válečníkem, zajisté též lovcem a jsa konečně zvyklý na silnou, dobrou stravu a nápoje, dovedl posouditi jejich jakost.

Dle toho také budilo v cizích zemích pozornost jeho vše to, co mu v Čechách bylo blížkým a povědomým.

Pozorovati zařízení a řády dvorské měl Lobkovic příležitost v Benátkách, kde pro vlídnost Benátčanů k cizincům mohl býti přítomen uvítáním kněžny mantevské (10^b) a ferrarské (18^a), kde sledoval závody na loďkách (20^a), kde laskavostí knížete benátského prohlédl si hrad knížecí a jeho nádheru (5^b, 21^a) a později tamtéž navštívil také dům knížete saského (15^b).

Ku mravům dvorským náležela ovšem také služba paním, a ani tu nezapře Lobkovic vkusu pravého středověkého šlechtice: když se mu naskytne příležitost, neopomine vzdáti krásy žen neobmezené chvály (14^a, 14^b, 14^b), anebo zastati se jí, kde se jí děje křivda. Tak vypravuje se zvláštní účastí a dojetím příběh o násilnickém skutku cyperského krále na neti krále anglického (70^a) nazývaje ji stále »ta dobrá ctná panna«. Také šperky, podstatná část nádhery dvorské, těšily se jeho pozornosti, ať již vyloženy byly v krámech kupeckých (14^a, 16^a), nebo oslňovaly zraky jeho jako ozdoba paní (14^b, 75^b).

O zkušenostech jeho právnických, které si získal zasedaje často na soudě královském a maje sám spory, vydává svědectví jeho dokonalé znalosti terminů technických při soudnictví a podrobnost, s jakou líčí soud o dluhy na zpáteční cestě ze Svaté Země (148^a). Se stejnou odbornou znalostí vypisuje také poměry ústavní a politické jednotlivých zemí nebo měst (21^a, 32^a, 47^a).

Zabývá se v Čechách se zálibou hospodářstvím, všiml si pilně, kde jest půda úrodná a kde chudá, kde sejí obilí a kde pěstují zahrady, víno a ovoce (31^a, 32^a, 35^b, 37^a, 38^a, 41^b, 45^a, 54^a, 58^a, 68^a a j. č.), neopomíná též zaznamenávati, jaká kde jest cesta (3^b, 4^a, 160^a a j.) nebo krajina (30^a, 43^a, 79^a), kde rostou stromy a jakého jsou druhu (29^b, 45^b, 83^b, 126^b). Jako dobrý hospodář rozumí také domácím zvířatům (78^a), koním a mezkům (78^a).

Staraje se o svou domácnost, rozuměl Lobkovic nejen ceně zboží cizozemského (77^b, 177^a), ale všiml si též, z kterých zemí se do Čech dováží (21^b, 77^b, 170^b, 177^a).

Jsa sám v Čechách majitelem dosti rozsáhlého panství, vypytlá se pilně, komu který ostrov neb město jest poddáno (23^a, 29^b, 30^a, 35^b, 51^a a j.), a kdo je spravuje (47^a a j.). Pro tutéž příčinu zajímá se také o poplatky a cla (18^a, 22^a, 33^b, 48^b, 72^b).

Své zkušenosti válečnické dokazuje Lobkovic nejen znalostí zbraní (6^a, 153^b) a porozuměním pro opevnění měst (32^b, 46^b a j.), ale též podrobností, s jakou líčí postupy bitev, o kterých v cestopise vypravuje

(60^a, 150^b), narážkou na černé vojsko Matyáše Uherského (175^a) a konečně úvahou, že by se města Jerusalema dalo sice křesťanům snadno dobýt, ale nesnadno je udržeti (126^a).

Jako šlechtic nevyhýbal se Lobkovic zajisté honům, v čemž nás utvrzuje jeho zvyk všímati si hlavně fauny lesní (45^a, 52^b, 56^a, 69^a a j.), jeho zájem, s jakým sleduje lov křepelek (144^b), a konečně jedno srovnání, jež vzal ze života loveckého (175^b).

Probravše takto hlavní případy, jimiž se Lobkovic charakterisuje jako šlechtic, všimněme si ještě jedné stránky, kterou jsem výše naposled uvedl, jak totiž jej uspokojila strava a nápoje na cestách.

Důkazem, že také Lobkovic sám se touto otázkou obíral, jest jméno Blažka, kuchaře pana Hasišteinského, jež uvádí v seznamu Čechův, kteří se pouti účastnili (161^a). Bylať zajisté již tehdy česká krmě pověsti světové, jak vysvítá ze slov Lobkovicových: »a měl (pan z Gazaru) XII neb XIII krmí čistě připravených kořením, by pak v Čechách bylo« (78^a).

Maje s sebou kuchaře, nebyl by si měl cestou do stravy co stěžovati, kdyby nebyl býval pozván k hostině knížete raguzského, kde se sklamal, jak neváhá doznati (35^a). Jinak se mu na cestě zle nevedlo; hůře však bylo ve Svaté Zemi, kde dostávali poutníci jen málo nejvšednějších krmí ku koupí. Ký div, že si tu Lobkovic jednou stěžuje (115^a). Také jiných všimal si, čím se živí (126^b, 169^b), a tu opět nedovedl zatajiti ne-libosti, měl-li se kdo v jídle »zhovadile« (175^b).

Cizí nápoje asi Lobkovic již spíše uspokojily, ač i tu dával českému vínu přednost (68^b).

Jako svůj šlechtický, tak prozrazuje Lobkovic také svůj český původ. Především, když vypravuje o své a svých soudruhů návštěvě u knížete v Dubrovníku, zvláště na to klade důraz, jak vládně a uctivě byli přijati samým knížetem, když mu ohlásili »že jsme Čechové a poddaní krále našeho, jenž jest uherský a český král« (34^b).

Na tomto místě můžeme znova uvést jeho stesk do náboženské nesvornosti v Čechách (str. XXV) a zmínku o české krmí.

Jako u cestovatelů vůbec bylo zvykem, tak i Lobkovic se zálibou srovnává různé zjevy ciziny s podobnými vlasti své. Jsou to opět hlavně případy týkající se víry křesťanské (17^a, 21^b, 34^b, 56^a, 146^a), pak srovnání cizích měst s českými (20^b, 28^a, 126^a) i jiná (24^b, 32^a, 98^a, 160^b, 169^a).

Také českého jazyka užil Lobkovic jedenkrát k dorozumění s cizincem daleko vlasti své. Byl to patron navy, který vezl Lobkovic s několika soudruhy z Poreče do Benátek: »Mluvili sme k patronovi, neb uměl dobře slovansky, že nám rozoměl« (157^b).

O značném na tehdejší dobu vzdělání Lobkovicově nelze pochybovati. Znalť latinsky a německy, jak zřejmě vysvítá z několika míst v jeho cestopise Latinsky se na své cestě obyčejně domlouval (9^b, 25^b). Mimo to podává ve svém cestopise obsah latinských kázání (81^b, 97^b, 100^b).

O jeho znalosti jazyka německého svědčí dvě místa (102^b, 142^b).

K rozšíření jeho vzdělanosti zajisté přispěly dvě jeho delší cesty před poutí do Svaté Země, totiž cesta do Lucemburka (str. X) a druhá do Říma (str. XIV), zejména uvážíme-li jeho snahu, s jakou všude hleděl se poučovati.

O jeho vědomostech dějepisných můžeme usuzovati pouze z jediné narážky: »jakož o tom někteří kronikáři píší« (60^a), která nám může býti dokladem, že četl v kronikách. Ze zmínky jeho o odpadnutí Švýcarův od knížat rakouských nedovídáme se nic, poněvadž se stalo za jeho života r. 1499 za císaře Maximiliana, tedy již po návratu Lobkovicově z pouti do Svaté Země.

Jinak vyskytuje se sice v cestopise dosti míst líčících nám nějaký příběh neb historickou událost, ty však si dával Lobkovic teprve na cestě vypravovati při různých příležitostech a proto vkládá častěji do jejich reprodukce parenthesi »jakož sem zpraven« a pod. Všimneme-li si blíže těchto jeho odboček, můžeme je zařaditi ve dvě skupiny: jedny, které mají vskutku ráz historický, a druhé, které mají ráz pouhých pověstí a bájí.

Do první skupiny náležejí tyto zprávy: O hejtmanu benátském Gattamuje (17^b); O knížeti mediolánském Galeaciovu (18^b); Kterak připadlo Jadro Benátčanům (25^b); O útoku krále neapolského na ostrov Kurčulu (30^b); O jalových útocích císaře tureckého na město Škuteru (35^b); O porážce císaře tureckého Albánci (37^a); O jalových útocích císaře tureckého na město Butniro (39^a); Kterak dostal se ostrov Korfon v moc Benátčanův (39^b); »Kterak páni Benátčané k té insuli Candii přišli« (47^b); O potlačení vzpoury na ostrově Candii Benátčany (48^a); O infirmáti v Rodýzu (53^a); »Císař turecký přitáhl k Rodýzu« (60^a); Kterak Benátčané znova získali ostrov Cyprský (67^b); O příčině pádu města Misso (70^a); O řádu karmelitském (73^a); O založení a pádu města Cezaree (73^b); O pádu města Jaffy (74^b); O založení špitálu v Ramě (79^b); O pádu města Ramy (81^a); O pádu města Lidie (82^b); O příčině, proč nepouštějí bosáci poutníků k samému božímu hrobu (105^a); O odnětí kaple hory Kalvarie Arménům (135^a); »O porážce Charvatuov« (150^b); Benátčanům odňata většina panství na pevnině (179^b); O sčítání lidu v Benátkách (179^b).

Do druhé skupiny (pověstí a bájí) možno zařaditi články: O paláci v městě Pole (23^b); O zázračných zříceninách téhož paláce (23^b); O těle a hrobu sv. Simeona v městě Jadru (25^b); O původu kostelíka sv. Jana Malvazi (28^b); O poustevníku v horách bosenských (31^b); O sani u městečka Kazopo (38^a); Paris unesl Helenu z ostrova Cerigo (43^b); O kostelíku sv. Pavla na Candii (44^b); O vpádu císaře tureckého na ostrov Patmos (50^a); O hřebcích božích (66^b); O roušce sv. Veroniky (96^a); Kterak sv. Helena poznala pravý kříž Kristův (98^b); »Betlem chtěli bořiti« (112^a).

Jsa tedy mužem vzdělaným, který nabyl svými cestami rozsáhlých zkušeností, napsal Lobkovic cestopis svůj jednak pro poučení potomků, jednak k utvrzení jich ve víře katolické.

Pozorujme ještě, jakým způsobem dostál prvnímú svému úkolu. Lobkovic představoval si čtenáře nezkušeného, který nebyl jinde než v Čechách. Proto, chtěje mu nějaký zjev cizí znázorniti, užívá srovnání se známým v Čechách. Popisuje cestu svou, udává Lobkovic zevrubně vše, čeho se cestou dověděl, dává se sám poučovati a, jak doznává, na to neb ono se vpytvává (9^b, 10^b, 124^a, 135^b a j.), anebo co sám zažil a viděl. Při tom zachovává obyčejně tento pořádek: o místech, která pouze minul neprohlédnuv si jich, zmiňuje se jen krátce; jmenovav obyčejně jen jméno, pouze někdy — dosti zřídka — vypravuje příběh, jehož se dověděl od patrona nebo některého společníka, anebo stručně zaznamenává, čeho se doslechl o témž místě pamětihodného. Za to o místech, která sám navštívil, rozepisuje se šíře. Tu především uvádí chrámy s jejich relikviemi, po případě i jiné znamenitější budovy s jejich zvláštnostmi, líčí opevnění, krajinu, udává velikost toho místa, někdy i vzdálenost jeho od jiného, národnost a vyznání jeho obyvatelův, čím se živí, obchodem-li či průmyslem, jejich ústavu a vládu, popisuje jejich zvyky, způsob života a p., buď pokud je sám pozoroval, nebo jak opět o nich se doslechl. Toto zejména platí o větších městech a ostrovech, jako jsou Benátky, Raguz, Candie, Rodýz, Cypr a j. Největší část jeho cestopisu zabírá ovšem líčení Jerusalema a okolí s jejich sanctuariemi.

Mimo to zaznamenává Lobkovic ve svém cestopise též zvláštní zjevy v přírodě a průmyslu a tu, chtě čtenáře s nimi seznámiti, buď opět srovnává je s podobnými známými (52^b, 57^b), nebo je hledí co možná nejdůkladněji vylíčiti: (navy 10^a, 12^b, 19^a; delfný 24^b; výrobu soli 42^b, 69^a; cukr 68^b; daktyle = datle 81^a).

Někdy vkládá Lobkovic delší odbočky k poučení čtenáře, jak zřejmě vysvítá z podobné stati o osmi sektách křesťanských (127^a), kterou začíná slovy: „Také sluší věděti —“. K témuž účelu připojena jest celá část III. (viz str. XXI), která začíná stejnými slovy.

Aby si čtenář mohl učiniti představu o velikosti nebo objemu jednotlivých měst, zemí, nebo ostrovův, o vzdálenosti některých míst od sebe, o rozlehlosti budov, kaplí a p., udává Lobkovic ve svém cestopise míry, kterých se buď — obyčejně při větších rozměrech — dopátral, v mílich českých (2^b, 3^a, 3^b, 4^a a j.) nebo vlašských (19^a, 24^a, 29^a, 30^b), po případě v honech (86^b, 87^b, 118^b, 123^a, 125^a, 125^a a j.), anebo jak si sám vyměřil na kroky (85^b, 87^a, 103^b, a j.), na lokte (100^a, 104^b, 106^a), na sáhy (104^a, 107^a, 118^b, 160^b), na pídě (103^a, 104^b, 109^a a j.), na pěsti (104^a), anebo konečně odhaduje, kolik by se vešlo do nějakého prostoru lidí (104^b, 105^a a j.). Ku konci spisu (159^b) připojen v témž smyslu přehledný výčet hlavních míst pouti do Svaté Země s jich vzdálenostmi od sebe.

Dověděv se obyčejně udání na míle vlašské, dává spisovatel čtenáři poznati, jak možno míle vlašské redukovati na české (158^b, 160^a).

Také odhaduje cenu některých předmětů chtě naznačiti buď jejich vzácnost (11^b, 16^a, 77^b, 139^a, 142^a) nebo chatrnost (139^a).

K těmto jeho číselným udáním možno připojiti ještě počet obyvatel některých míst (18^b, 39^b, 45^a), počet mnichů některého kláštera (17^a, 18^a, 49^b, 56^a, 85^a), nebo počet jeptišek (18^a), které na některých místech udáv.

Chtě býti všude srozumitelným a jasným, připojuje Lobkovic k některým slovům cizím, někdy i vlastním jménům, český jich překlad (11 17^b, 18^b, 23^a, 43^b, 57^a, 65^b, 66^b, 74^a, 74^b, 77^a, 78^b, 80^b, 87^b, 144^a, 155^a, 158^b).

Na některých místech v cestopise připojen jest subjektivní úsudek spisovatelův, kterým rozhoduje buď nějakou spornou otázkou (18^a, 160^a) anebo zjevuje čtenáři svoje mínění (23^b, 47^a, 58^b, 85^a, 117^a, 126^a).

Naproti tomu nedovoluje si vlastního posudku v otázkách týkajících se ostatků nebo sanctuarií, ponechávaje rozhodnutí Bohu: o ostatcích sv. Prokopa (22^b), o hřebích Kristových (67^a), o Galilei (91^a), o roušce sv. Veroniky (96^b).

Posléze budiž připomenuto, že varuje Lobkovic také čtenáře, který by podobnou cestu podniknouti hodlal, aby nechodil na ostrově Cypru bos po západu slunce a nepřenocoval tamtéž pod širým nebem (69^b), aby nepil ze studnic mezi Jaffou a Ramou (79^a) a aby neplul na malé barce z Poreče do Benátek, jako to učinil on sám (158^b).

Sloh Lobkovicův.

O slohu Lobkovicově praví Dobrovský ve své literatuře (str. 277) o něm též Šafařík (str. 326), že je »kunstlos« zcela právem, čímž ovšem nemíní, že je spis Lobkovicův psán snad suše a jednotvárně, nýbrž slovy prostými a nehledanými. Jinak panuje v slohu Lobkovicově již pestrá rozmanitost jako v obsahu. Ano, sledujeme-li jednotlivá, obzorem si podobná místa, shledáváme, že i slohem svým se sobě přibližují. Jvíce podobnosti ovšem mají místa nejčastěji se opakující, v nichž Lobkovic konstatuje, jaký byl kterého dne vítr, kdy a kde zakotvili a opět další cestu se vydali a pod. Takováto ustálenost formy vyskytá se zejména v druhé polovině cestopisu — popise svatých míst, kde každý nový popis zakončen jest udáním, komu místo to náleží, kolik jest tu pustkův a pod. S větším již zájmem sledujeme popis různých míst s jejich zajímavostmi, ačkoli i tu shledáváme se často s prostými výčty zejména atků bez jakéhokoli osvětlení.

Nejpoutavější však jsou bez odporu vložky dějepisné. V nich není zhopárného, prostým dějem se spokojujícího vypravování, nýbrž živé, (což šem nelze říci o všech statích bez rozdílu), pročitěné líčení sdílného věka. Jakási vroucnost, sympatie s trpícími a nesouhlas s křivdícím, popadě netajená radost z jeho pokošení, vyznívá z některých těchto míst. užno tu především uvésti stať »císař turecký přitáhl k Rodýzu« (60^a), k »o příčině pádu města Misso«, kde se vypravuje, jak důvěřivá neřále anglického byla králem cyperským oklamána a znectěna (70^a), a rovně »o porážce Charvatuov« (150^b).

Stejně vroucně a živě reprodukováno jest kázání bosákovo v kapli sv. Kříže Kalvarie (100^b).

Na těchto dvou posledně jmenovaných místech, jakož i jiných (79^a, 3^a, 157^a a j.) dává spisovatel na jevo také svou nábožnou mysl.

Mimo tato vážná, účinná vypravování nalézáme v cestopise místa, při kterých někdy pro jejich naivnost, jindy pro jejich stylisaci a umístění neradíme se úsměvu. Takovým bezděčným humorem působí spis zejména těchto místech: 51^b, 74^a, 81^a, 83^a, 139^a, 140^a.

Ve vypravování snaží se Lobkovic býti co nejvíce srozumitelným a jasným. Proto při méně známých zjevech připojuje výklady, někdy i k témuž předmětu se vrací, neznámé významy překládá, odkazuje do předešlého nebo následujícího vypravování, že o témž předmětu již mluvil anebo ještě poví. K jménům měst, osob a pod. připojuje dle okolností buď »svrchupsaný« nebo »dolepsaný«.

Na jednom místě, kde se obával, že by mohl nedosti jasně vylíčiti, co si představuje, připojil primitivní náskres kříže (8^b).

Ve své snaze vše co nejjasněji vylíčiti užívá Lobkovic často srovnání s něčím známým, aby neznámý zjev čtenáři znázornil. Za příklad možno uvést srovnání, jimiž chtěl znázorniti různé tvary kamenův: kámen veliký, okrouhlý jako mlynný, ale větčí (99^a); tam jest kámen okrouhlý jako sloup (100^a); (hrob) přikryt kamenem, jako by puolkulí přikryl (108^b); A jest na tom místě uděláno z bílého mramoru, pulerovaného hladce, jako by truhlice byla (111^a); kámen okrouhlý jako pecen (123^a).

Některé anakoluthy a divoké vazby participií, jichž se Lobkovic dopouští, jsou u tehdejších spisovatelů zjevy zcela obvyklé.

Jan Hasišteinský vypravuje většinou objektivně; i o událostech, jež zažil na cestě, psává nejčastěji v první osobě plurálu jako všem účastníkům společných. Svou osobou vystupuje do popředí obyčejně pouze parenthesí »jakož sem spraven«, »jakož o tem doleji povím«, anebo několika málo vlastními posudky, které prozrazují, oč živějším ještě mohlo býti vypravování, kdyby byl vetkal reflexi více.

Celkem čte se Lobkovicův spis velice pěkně připoutávaje čtenáře svou pestrostí, mnohostranností a četnými přednostmi vypravovatelskými, o nichž jsem se zmínil.

Význam Lobkovicův spočívá též v tom, že první takovýmto způsobem hodnověrně svoji cestu český popsal.

Od Wyfocze Vrozeneho Pana Pana Jana z Lōbkowicz a na
Hafyftaynie s Towaryffem Swym Wyfocze Vrozenym
Panem Panem Getřzichem z Guttenftegna do
Yeruzalema k Swatymu Hrobu Pana Yežíffe
Kryfta SPafytele Naffeho Leta 1493
Začzaty a Sftiaftnie Wykonany
Putowanj.

Conventus S. Wenceslai, Ord. Fratrum Eremit: Discalc: S. P. Augustini Neo-Pragae
A. 1741.

Ex haereditate Peritissimi D. Caroli Platisij de Plattenstein.

Leta narozenije bozijeho Tifyczyho Cztырzisteho Devadefateho trze-
 eho, ten pondielij po prowadnij nedielu, Ia Ian z lobkowicz a na hafy-
 ynie wygel sem z kadanie na Czeftu k bozijemu hrobu a gel sem ten
 n do Chyfs Cztырzi mile. a tu sem se shledal se panem Getrzychem
 Guthstajna, thowarysslem swym. *A nazaytrze* w utery geli sme spolu do 5
 znie VI mil. *W strzedu* z plznie geli sme na Welharticze VI mil. *We*
czwrtek z wilharticz geli sme do miesteczka *Czwizle* V mil przez hory
 welmi zlu czeftu. *A teez miesteczko gest* pana z degenbergku. *W patek*
 tehoz miesteczka geli sme do miesteczka *Tekendorffu* piet mil. *A teez*
esteczko gest knieze Albrechta mnichowfskeho. *W Sobotu* z tegendorfu 10
 li sme do Ekenfeldu, miesteczka, Sfest mil. *A teez miesteczko gest* knieze
 zijeho Baworfkeho. *W nedielu* przed Swatym Girzim z Ekenfeldu geli
 e do Etinku, miasta, trzi mile. *A gest* [2^b] Miesto newelike, Ale w niem
 my pieknee wstawene. *A gest* take knieze Girzieho fwrchu pfsaneho.
 od tehoz miasta Ethinku [*Ethink*] Cztwrth mile, slowe w Starem Ethynku, 15
 ft klafster *A* tu przed tujem klafsterem *gest* kapliczka matky bozije,
 nijez welika pauth *gest*, *A* welikee mnozstwije lidij z okolnijch zemij
 n na paut chodije, *Neb* se weliczy diwowe tu diegij. *A* praweno mi
 giftotie, ze o Swatzych welikonocznijch, tehdaaz przed tujem minulych,
 Trzidczeti Tifycz lidij putnikuow tu bylo. *W pondielij* przed Swatym 20
 rzim z Ethynku geli sme na Sftan trzi mile odtud. *A gest* hrad pa-
 ow Thoryngaruow. a wofstali sme tu na Sftanu nazaytrzije w utery czely
 n. *W strzedu* potom geli sme s Sftanu do Roznhaymu Cztырzi mile. *A gest*
 z miesteczko knieze Girzieho Baworfkeho. *We czwrtek* na Swateho
 urka z Roznhaymu geli sme do miesteczka Wirkgle Sfest mil. *A teez* 25
 esteczko *gest* take fwrchu pfsaneho kniezete. *W patek* potom z wirkgle
 ewffe odtud trzi mile, przigeli sme k mostu, kteryz [3^a] gde przez rzeku
 weliku. *A* tu v toho mostu se kona Panstwije knieze Girzijeho bawor-
 fkeho. *A* hned s druhej strany mostu poczina se zemie krale Rzimfskeho,
 z z rziekagi Intal niemeczkzy, Iakoby czefky rzekl Infke vdole, [*vdolee* 30

In/kr] Neb tudy tijem vdolim tecze rzeka, gijez rziekagij In. A po te rzecze
 a wodie ma ta czela kragina gmeno *Injke vdolee*. A ma taaz kragina
 s obu stran nad febu welmi wyfoke a mijesty welmi przikre hory. A tim
 vdolim nahoru czista miesteczka a wfy, a w nich bohatij lidee. A kragina
 5 czista mezy tiemi horami: diediny a lauky druhde Czwrt mile z Strizi
 mezy tiemi horami a druhde wijecz a druhde take men. A od toho mostu
 swrchu pfanego gedna mile gest miesteczko do brze welikee krale rzimskeho
 gmenem *Sfwacs*. A tu w tychz horach nad tim miesteczkiem mnoho rud;
 Strziebrne se dobywa. A mnoho hutij v tehoz miesteczka, gestto Strziebr
 10 smelczugij. A gest w temz miesteczku niekoliko drahnje Seth hawerzuow
 czistych pacholkuow. A tu sme w temz Miesteczku sniedali. A posniedawfi
 geli sme dale przedcze III mile [3^b] odtud do Inffpurku, Miesta kral
 rzimskeho. A tu sme zuostali przez noc. *W sobotu* nazaytrze po obiedu
 z Inffpurku geli sme do Matronu, Miesteczka, cztyrzi mile welikymi horami
 15 Ale proto nebyla zla czesta. A to flowe giz w Eczke zemi. A taaz zemi
 gest take krale rzimskeho. *W nedielu* potom po mffi geli sme z matronu
 do Miesteczka Sfterczinku cztyrzi mile. A gest miesteczko piekne a lezi
 podluhowatie. A ma pieknie vstawene domy. *W pondielij* przed Swatym
 Iakubem a filipem geli sme z Sfterczynku do miasta prawneku Sedm mi
 20 a gest hrad nad nim; a hrad y miesto gest welmi pieknie obe dve vta
 weno. A tyz hrad y miesto gest biskupa bryxenskeho. A tyz biskup gel
 poddany krale rzimskeho. *W stery* v wigilij Swateho Iakuba a filip
 geli sme po wobiedie z prawneku do Niderdorfu, miesteczka trzi mile
 A teez Miesteczko gest hrabie z Gurcze. *W Strzedu* na den Swateh
 25 Iakuba a filipa Geli z Niderdorffu afa puol mile dobru czestu. A po
 tom geli sme na prawu ruku do dolu mezy welmi welike hory. A kdy
 sme v geli puoltrzetije mile [4^a] od tehoz miesteczka, tu gest krczma
 A przed tau krczmau gest meze mezy hrabij z Gurcze a panstwim benac
 czkym. A tu se teez benadzcke panstwie poczina. A mieli sme tyz de
 30 welmi zlu czestu a kamenitu. A geli sme od te krczmy gesttie trzi mil
 ten den az do wfy. genz flowe monet. *W czwartek* na den Swateh
 Zygmundu geli sme z Monetu do wfy, rzeczeno Gaudepont, VI mil. a by
 welmi zla czesta, kamenita a welikymi horami. A deffst prffel na nas te
 czely den bez przestanije. *W piatek* na den Swateho krzize geli sme z Gaud
 35 pontu do Miesta, rzeczeno Kunigflan, (sic) VI mil opiet welmi veliky
 horami a naramnie zlu czestu kamenitu. A czely den opiet na nas de
 prffel bez przestanije. *W sobota* po Swatem krzizi geli sme z kunigflan
 do miasta terwizu trzi mile rownu czestu. Ale opiet czely den s deffst
 a tu sme lezeli. A tyz terwis gest miesto dobrze welike A ma mnoho ml
 40 nuow A gest Benadzckych panuow. A tu w Terwizu se temerz naywie
 wieseczko mele do benatek, k Chlebu czoz potrebuge. *Pak w ne[4^b]dieli* p
 mili a po obiedie na Swateho filoriana geli sme do Mastris II mile. A ge
 Miesteczko newelke, a mnoho w niem ziduow. a tu sme odpoczynuli a
 hodinu. A poslah sme konie swe zafe spatkem do *Terwisu* k hospodar

aby nam gich dochował az do nasseho zafe wraczenije. A potom w Sedli
 sme na lodku, gijez wlascky rziekagij Barka, y pluli sme po rzece doluow
 k benatkam afa na puol mile. A tu sme wpluli do morze. A odtud dále
 opiet afy dobre puol mile gest do Benatek. a we XXII hodin przipluli sme
 do Benatek. A tu sme slli do hospody, genz flowe v bijeleho lwa. w pon- 5
 dielij po Swatem fflorianu prziffel k nam do hospody nassije Auguftyń
 Cantoryń, Patruon [*Patron*] Galege Pautniczije. A tu sme s nim vczinili
 smlauwu, ze nas ma wezti do Swate zemie a Gleythy opatrziti przed po-
 hany tam, Abychme bezpiecznie hrob bozij a gina Swata mijesta ohledati
 mohli, A zafe bezpiecznie az do benatek nas przywezti A sem y tam gijedlem 10
 y pitim opatrziti; A za to z nas kazdy Aby mu dal padefate ducatuow.
 A tee smluwy mezy nami [5^a] vdielali sme Czedule wyrzezane mezy febu.
 A on wzal tyz patron gednu a my druhu. *Tyz den k weczeru* geli sme
 se progijezdiet na Barcze puol mile od Benatek do miesteczka, rzeczeneho
 meron [*miesteczsko meron*], genz lezij w morzi na ostrowie newelikem. A w temz 15
 Miesteczku gest tuffim k Sedmdefati hospodarzuow anebo wijecz, a wsfeczko
 Sklenarzi. A tak tu naramnie czistee wieczy dielagij od Skla: paterze
 koffliky a Sklenicze pozlaczenee, gestto k wijerze nepodobno. A tiech
 wieczy rozlicznych wzdyczky welikke mnozstwije hotowych gest, ktoz przy-
 geda chce czo toho kupovati. *W utery* przed Swatym Stanislawem rano slli 20
 sme k kniezeti Benadfkemu [*knijese Benatske*], gmenem Auguftyń Bar-
 badicus A smluwu sepsanu, kteruz sme s patronem vczinili, gemu okazali
 A przy tom profyli, aby raczil patronowi rozkazati, aby se k nam tak miel
 a zachowal wedle smluwy tee, A ze my teez chceme vcziniti. A tu hned
 knieze w nassije przitomnosti to vczinil A patronowi to przifnie prikazal. 25
 A tuuz smluwu take hned kazal kanczlerzi fwemu w [5^b] Regiftra swe
 Canzelarzij wepfati. A potom knijezze kazal nas wsfudy woditi po wsfem
 tom dworze fwem do pokoguow, kterziz naramnie czistie vdielanj. A czistee
 Syenie a pokoge, dwerze a okna czista, welikaa, wsfeczko z Alabaftru,
 A czistym tefanim nazchwale tefani, gestto yako rzkucz nemuoz czistie byti. 30
 A puody fwrchu wffe nazchwale czistu rzezbu zdielany. A to wffe pozla-
 czeno czistym zlattem Dukatowym. *W srzedu* na Swateho Stanislawa ohle-
 dowal sem duom, gemuz rzijekagij *Marfyonal* [*Duom marfyonal*], gestto
 pani Benatczanee w niem magij swa Diela a zbroge rozliczne a Strzelby.
 a zamyka se ten duom, ze ne kazdeho tam paufftiegij bez wuole wrzednikuow, 35
 kterziz w temz domu od kniezete a panuow wfazeni gfau. A gest tyz duom
 velmi weliky w uohradie. A w temz domu gest Sfest komor dobrze dluych
 ruhe komory na Sfedefat neb na Sedmdefat kroczegij wzdelij a Dwadzeti kro-
 zegij anebo wijecze z Sfirzi. Tu gest w tiech we wsfech komorach mnozst^e roz-
 znych zbrogij: Samostrzeliuow woczeliwych [6^a] y Tifowych, Meczuoow 40
 Sfarfaunuow, kopijczek, zbroge plechowe: lebek, helmikuow, mordhakuow,
 ipuow, kolowratnich Samostrzeliuow, hakownic, Rucznicz y wsfije ginee
 roge mnozstwije welikee, Czoby yako rzijekagicz pomysliti mohl. Diela
 ke welika, teez takee Srubnicze, hauffnicze y Tarafnicze w temz domu

fau. *W temz domu* take fau dwa welika placzy [*dwa placzy welika*], k na Cztyrzy hrany. A w tiech placzych woda hluboka, genz se z Morze wylila. A wsfudy okolo toho placzu fu domowe weliczy yako stage, k ten duom asa Trzidczyti kroczejij na sfirz anebo wijecz a wofmdefati
 5 dewadefati zdelij. A ti domowe wsficzni fu czyhlu krytij. A w ka tom domu fu Galege a Nawy, totizto welikee lodij, niektere giz hc a niektere se dodielawagij. A w temz domu gest mnozstwije dielni na kazdy den krom Swatkuow. A praweno mi za giftee, ze kazdy wijecz nez Tisycz dielnikuow w tom domu miewagij ty, kterziz ta
 10 Galeje a Nawy dielagij: Tefarzuo, [6^b] kowarzuow, gefsto kopiczka, Sfkrcz dielagij A ledayakes gine wieczy. A bylo tu tehdez dobrze na Sto a zen, gefsto sfily plachty wietrne, gimz oni wlaffi rziekagij wela, i gich ke wsfem Galegim a Nawam y ginym menssim lodem potrze Trzetij placz takowy k teez potrzebie dielali; Ale tehdez gefstie nebyl h
 15 ten bude mnohem wietczij nez tito oba dwa na sfirz y na del. A to wsf gest w gedne ohradie. A brana od morze welika do tehoz domu. A czizta a welmi okowana. A kdyz potrzeba yaka, tehdy ty Galege A nawy hotowe hned na walczych wyftrczij z tychz domuow na wod ten placz A tu branu gedu wen na morze, kdez gim potrzebije
 20 [*klaffter S^o Girzij*].

W patek po Swatem Staniflawu byl fem w klaffterze Swateho G A tu nam okazowali fwatost: hlawu Swateho Girzij A gehu ruku le wsfemi prfty s maffem na poly k lokti. Take fem tu widiel Swate p luczye ruku lewu, teez wsfeczky prfty s maffem, [7^a] Swateho Iakuba
 25 sfijeho, Apofstola, leb przednij f nofem, Swateho Eustachya hlawu. A w temz klaffterze Swaty Eustachyus czely a Swaty kofma a Dami [*Klaffter S^o Anthonina*].

W fobotu przed bozim wftupenim gel fem na Barcze do kla Swateho Anthonina. tu nam okazali fwatost zegmena: trn geden z ko
 30 trnowee, gijz pan kryftus korunowan, Swateho Iana Almuznika l a fycz gine drahnje fwatofti. *A w temz klaffterze* gest ofm Obra [*Obrazy misternce*] z krzidy wdzielanych a wypalanych a tak misternie lanych, ze na trzi kroczege od nich ftoge, zdadije se kazdemu prawij byti. A zadny tomu ziwy neuwierzi, ktosz toho newidij, by tak pr
 35 fterne dijelo ruka czlowieczij wdielati mohla. y sam bych tomu new bych toho newidiel. [*kterzij fau gmeny*].

A gin tto obrazowee: Nayprw gest obraz pana kryfta yako fl fniat, an lezi yakoby miel prawu poduffku pod hlawu; A druby [7^b] Matky bozije, ana mu prawu ruku fwu pod hlawu podlozila. A ta
 40 obraz zalostliwie wdielan a s placztiwyma oczima. czoby ziwy byl a ya ondlewal, a ondlewagiczy k zemi padala. Trzetij obraz gest Swatee n Salomee, ana Maticzku bo ij drzij mezy fwyma rukama, aby k zem dopadla. Czwrty obraz gest fwate marzije Iakobowy, ana ftogij a pi Paty obraz gest fwatee marzije magdaleny, ana ftogij placziczy a lo

rukama, a flzy gegije na gegij twarzy rownie, czoby hledial na flzy ziweho
 czlowieka, kdyz placze: tak se gije rownie podobnie k tomu na twarzy
 lknu. Sfefty obraz gest swateho Iana, an take placze. A tak gest tiech
 Sfest obrazuow mistrnie vdielanych a barwami zmalowani, ze se zdadije 5
 ma wfficzku tu postawu czlowieka, kdyz omdlewa, a Swateho Iana a trzij
 marygij teez postawy, yakoby plakali ziwij lidee. Sedmy obraz gest Nyko-
 dema w sfatech wlaf [8^a]kych, a poklekl na koleno. a ma na hlawie brunatny
 biret otrzely, yakoby stary byl, A rauffku bilau pod tymz biretem, iakoz
 wlafky obyczey gest choditi. A ruchu se opafal. A mage za tuuz ruchu 10
 zastrcene klefftie a kladiwo A w lewe rucze drzij trzi hrzeby. A ty wieczy
 wffeczky: sfaty, rauchy, kladiwo, klefftie, hrzeby, kazde fwu barwu ma
 A postawu, yakz famo w sobie gest. Sfaty gich fwau barwu, klefftie, kla-
 diwa, hrzeby fwau barwu a postawu zeleznau, toporzifftie v kladiwa yakoby 15
 z duboweho drzewa vdielano bylo, Sluge rownie v tehoz toporzifftie, yako ge
 dubowe drzewo, ma. Ofmy obraz gest lozeffa z Arymatye. ten take welmi
 zalofiwau postawu ma. Sukni po wlafkem obyczegi a krogi na sobie ma
 z modreho sfamlatu, opiet rownie wfficzku praweho sfamlatu postawu ma
 a sluge, yako ge sfamlat, ma. a gest opafan pafem f tobolkau. A to opiet
 gest yako prawy pas. A tobolka, rucha, gestfo w nij obinut obraz pana 20
 kryfta, A fllo [8^b]gijerzi v tiech trzij marygij otrzepenije, yakoby prawe bylo.
 A ti wffickni obrazowe: gich twarzy, rucze, prfty, nehty y zily. y wffeczky
 wralky na rukach y na prftech, wnitř w rucze y zewnitř, w niczemz ne-
 nije obmefskano a zapomenuto, nez wffeczko, pokudz ziwiy czlowiek ma
 a gest. A mnich geden, gestfo mi to okazowal, prawil mi, ze dano tomu 25
 mistru, gestfo to dielal, od diela Sfest Seth dukatuow. [*Klaffter S^e Eleny.*]

W nedieli przed bozim wftupenim gel fein na barcze do klafftera
 Swate Eleny. A tu gducz do kostela, na lewe rucze gest kapla, a w tee
 kaple lezij fwrchupfana Swata Elena. A tu sem gegije swatee tielo widiel.
 lezij gije na prfech krzizek od krzize panie kryftowa a gest czerny 30
 obly, yako maly prft z tlufftij, tijemto obyczegem —|—|—|—|. A ten
 krzizek Swata Elena wzdycky za swe ziwnosti dnem i noczy przy sobie
 ijewala. a gest z delij tyz krzizek yako pata czest lokte. A fycz przy ge-
 jem tiele gest mnoho gine swatofci. A tyz klaffter lezij na Infuli przed
 ieftem. A odtud po mffi geli sme [9^a] zafe k miestu. A tu sme sfedli 35
 do kostela Swateho Blazege [*Kofel S^e Blazege*]. A w tom kostele fu fluzili
 fci dwogi kniezij: geden wedle obyczeye rzymfkeho kostela, A druhy wedle
 obyczeye rzeczkeho. A ten kniez wedle obycze rzymfkeho flauzil czenau
 fci, A rzeczky zpijewanau mffi. A zaczy teez rzeczky wffeczko zpijewali
 rielejfon kryftelejfon a Amen teez yako naffi. A kniez teez rzeczky 40
 wiffstolu a czenije zpijewal. Nez nepozdwihowal tiela a krwe bozije A take
 Pofwieczowal tiela bozijeho w uoplatku, iako naffi kniezije czynije. Nez
 zaw kwaffeny chleb, z tehoz chleba wyrzezaw kus na cztyrzy hrany yako
 w prftu z Sfirzij A polozil gey na patenu, kteraz byla malo wietczij

nez naffi kniezije mijewagij, Ale byla hlubffije, Ale kalich byl rownie takowy,
 iako naffi mijewagij. A potom, rownie teez yako kniezije czinij, Dal fobie
 naliti do kalicha wino a wodu A nad patenau a nad kalichem zebnal.
 A potom teez kufy chleba Anebo tiela bozijeho zlamal na czwtero. A ged-
 5 noho toho kufu nechal na korporale [9^b] A wostatnije kufy wlozil do ka-
 licha. A potom wzaw korporal s tielem bozim w prawu ruku a kalich w lewu,
 obratil fe proti lidu a rziekal nieyaka slowa rzeczky, przikryw fobie czelo
 korporalem, Ale ze proto mohla fe gemu twarz widieti pod korporalem.
 A obratiw fe zafe k oltarzi, wzaw w prawu ruku ten kaufek, kteryz lezal
 10 na patenie, y prziyal gey z ruku. *Take tehdaaz* przii te mffi stal geden
 rzek [*Mffe rzeczkeho knieze*] za samym kniezem a dobrze na puol hodiny
 porzad wzdy krzize na fobie dielal, dotkna fe ruku zemie a potom czela
 a potom od gednoho ramena k druhemu ramenu. A potom obratiw fe
 k lidu y rzekl trzikrat porzad rzeczky: ›Sychoryte me tua martalon‹. —
 15 Y otazal fem fe gednoho wlacha latinie, ktery tu take przii tom tehdaaz
 byl, czo tu tyz rzek rzekl. Y powiediel mi, ze gest rzekl: ›odpuſte mnie
 hrzieffnemu!‹ A potom fe tyz rzek zafe k uoltarzi obratil. A tu mu potom
 kniez, wzaw lcziczku ſtrziebrnu z kalicha, tielo a krew bozij podal. A [10^a]
 wobratiw fe tyz kniez zafe k uoltarzi y prziyal wostattek, czoz bylo w ka-
 20 lichu zuoſtalo. A potom, rownie teez yako naffi kniezije czinij, dal fobie
 wina naliti na prſty a wdzielal abluczy. A potom zak, ktery mu pomahal
 mffe ſluziti, wzaw na drzewienau miſku oſtatek toho chleba, z ktorehoz
 byl kniez ten kaufek wyrzezal k tielu boziem, kteryzto chleb byl yako
 dobra welika zemle zwijeczy, y przines to gednomu ſtaremu rzeku, kteryzto
 25 wzaw nuoz zrzezal a zkragel tyz chleb w male kaufky na tu miſu. A potom
 tyz zak tu miſku s tymz chlebem wzaw y poſtawil gi na druhem oltarzi,
 kteryz byl blisko v tehoz oltarze, geſto kniez na niem mffi ſlauzil. A ſ tim
 kniez ten odſtaupil od ſwego oltarze k tomuto, kdez miſka ſ tujem chlebem
 na niem byla, A rziekal nad nim nietczo rzeczky zehnage a krzize dielage-
 30 A dokonaw to y ſfel zafe k ſwemu prwnijemu Oltarzi. A porzijekaw czos
 malo y obratil fe k lidem y wdzielal pozehnanije krzizem, teez yako naffi
 kniezije czinije. A po[10^b]tom wzaw miſku tu s tujem chlebem y dawal to
 wſſem tiem rzekom y giny m lidem, kto chtiel, geſto tu byli, muzorn
 y zenam. y tu fem fe opiet tazal toho prwnijeho wlacha, czo to zname-
 35 nawa. Y powiediel mi, ze rzekowe magij ten a takowy obyczey tak Swata
 minu poſwieczowati kazdu nedieli a lidu obecznemu tak dawati. A take
 rzekowe magij fe welmi naboznie a ſ weliku pocztiwofſtij przii ſwate mffi,
 mnoho poklonienije czinicze proti oltarzi A wdy geden krziz po druhem
 40 dielagicze, ruku czela a zemie fe dotykagicz A od gednoho ramena
 przef prſy k druhemu, yako ſwrchu pſano [*Wygezd knieczy proti markra-
 binie etc.*]

W utery przed bozim wſtupenim po obiedie knieze benadſke fe pany
 ſwymy a radami gel na galegi Suptyle proti markrabinie mantewſke. A to
 taaz Galey byla welika a dobrze dluha a ſfiroka, ſkuoro k padefati kro-

zregij anebo wijecze z delij a Dwanaczi kroczejij afa na sširz anebo wijecz.
 A byla taaz Galege czistie pripravena, fwrchu wfšeczka yako na woze
 ĩperloch Czerwenym Atlafem przikryta. A fycz okolo rzezby [11^a] czifte
 i pozlaczenee. A fycz mieſty czistym Atlafem A mijeſty czistymi tkanymi
 zalauny a koberczy obleczena. A nazad w Galegi w konczy byli przipra- 5
 weny dwie ſtolicze, przikryte czistym zlatohlawem: Gedna, geſſto knijeze
 benadczka ſam na nije miel ſedieti, a na druhe markrabina fwrchupšana.
 A nad tiemi obiema ſtoliczemi opiet czisty zlatohlaw prziprawen a przibit
 byl. A taaz Galege potom byla przywiezena k ſamemu knijezeczemu pa-
 aczu. A byla pripravena lawka, ze knijeze z ſwego palaczu feyda, hned 10
 do nije mohl ſuchu nohu az do Galege giti. A w teez Galegi na del byli
 oſtaweny cztweronafob Dluhe ſtolicze, opiet wfše czistymi koberczy a cza-
 auny przikryte, kdez na nich panije ty Sedieti mieli, kterez ſ knijezetem
 wroti markrabinee geti mieli. A potom panije ty, kterez k tomu byly
 rziezeny, tu ſe ſgijezdieli na barkach a wfedali na tuuz Galegi knijezeczy 15
 wrchupſanau, kterezto panije byli welmi ozdobeny ſſaty czistymi od zlatohlawuow,
 od czistych akſamituow a klenoty [11^b] od draheho kamenije.
 Take mieli na ſobie czistych zapon a perel welikych a prſtenuow s drahy
 amanim. A bylo tiech panij na puoldruheho Sta a nebo wijecze. A mieli
 i ſobie klenotuow [*Klenoty, kterez mieli na ſobije panije benadczke*] za 20
 nekolikokrat drahnie Sto tiſycz zlatych, Neb druha miela toho na ſobie
 piet tiſycz, druha za Sſeſt, druha za X, druha za XV A druha za XX
 wcz zlatych. A o gedne mi za giſto praweno, ze miela za XL tiſycz zlatych
 ſobie klenotuow. A taaz Galege fwrchupšana miela dwie puodie: Gedna
 rchnij, geſſto knijeze a pani rada geho, gimz oni rzijekagij Czentulanowe, 25
 panije fwrchupſanee a gich ſluzebniczy byli, A druha puoda zpodnije,
 kterezto byli plawczy ſweſly, geſſto oni gim rzijekagij Galeoti. A tiech
 a na kazde ſtranie trzidczeti a oſm. A ti tuuz Galegi wezli a zpra-
 wiali weſly. A przed tuuz galegij ſſla gina lodij, a na nije na dwadzieti
 leotuow s weſly, kterazto lodij byla przywazana hrubym prowazem. A ti 30
 e ſwymy weſly pomohli knijezeczije Galege tahnuti. A k te lodij bylo
 a] opiet na kazde ſtranie Oſm lodek malych prowazy przywazano,
 dem gedna wdy za druha. A na kazde tee lodcze bylo pacholkuow
 a neb deſet. A ti wfšiczkni knijezeczy tee Galege pomohli tahnuti. A tak
 om knijeze ſſel s ſwe° palaczu na tuuz Galegi mage na ſobie wedle 35
 ſkeho gich obyczzege Sukni z Czifteho zlatohlawu, geſſto do naſſich
 aij tak cziftij zlatohlawowe neprzychazegij. A przed nim trubaczi s Strzie-
 tymi trubami a piſczy; Ale trubaczi prostij a doſti malo vmieli, gedno
 ſte: tra ra ra. *Potom* za knijezetem przeſ tu lawku, geſſto byla przy-
 wana, Do Galege ſſel geden pan, kteryz tehdaaz byl w poſeſtwije od 40
 ſke napulſkeho v knijezete. Za tijem panem ſſel opiet geden pan, kteryz
 e byl w poſeſtwije tehdaaz poſlan od knijezete medulanskeho. A za
 ni ſſli ſu pani Czentulanowe, rady knijezeczye, A za nimi gich ſluzeb-
 zy na tuuz Galegi. A teez take niekterzij z naſſeho thowaryſſtwa take

tam sli, neb toho zadnemu [12^b] nebrani, nebrz niekterym gestie sami ti
 pani, vzwewsse ge, kazali tam giti; Neb oni pani Benadcane ten obyczey
 magij a zachowawagij czyzozeinczuom Czeft cziniti a okazowati A zwlasttie
 znamenitým a vrozeným lidem. Tu potom, kdyz knijeze w Galej wffel,
 5 Sfel na swe mijesto, kterez mu bylo pripraveno, w konczy teez Galeje
 Stolicze czista. A sfel prawym prostrzedkem mezy tiemi panijmi fwrchup-
 psanymi, ktereez su na lawicznych, gestto gim byli pripraveny, Cztyrmi
 rzady sedieli. A kazda z tiech panij proti knijezeti wstawsi, welmi z nijzka
 se poklonila, kdyz mimo nie sfel. Potom tiech fwrchuppsanych Sedmnacze
 10 lodij Poczali fu tahnuti Galeji tu weliku, knijezeczy, na dve se rozdielwffe.
 A tiech LXXVI pacholkuow fwrchuppsanych, kteriz byli na knijezeczy lodij
 na zpodnije puodie pod knijezetem, take swymi wesly tu tabli vliczy po
 welikem kanalu doluow. Take bylo Sycz ginych Sfeft lodij welmi czistie
 pripravonych, gestto kazda ta lodij miela take dwie puodie. A w tee
 15 kazde zpodnije puodie bylo XII [13^a] neb XIII pacholkuow, gestto tu
 lodij take wesly tahl. A na fwrchnije puodie byla kazda ta lodij wnitrz
 y zewnitrz czistie ozdobena czistymi czalauny a koberczy, A dijel y Akfa-
 mity y damaffky y Atlasy, ze zadneho drzewa nemohlo se widieti. A na
 kazde tee lodij bylo VIII aneb X praporczuow, Druhe pozlaczene A nie-
 20 kterece proftee. A na fwrchuppane puodie na kazdee na tee lodij bylo gich
 XX anebo XXX lidij pieknie pripravonych. A na kazde lodij piffcze,
 trubacze a bubenniky. A na kazde tee lodij se niekolik gich bylo przipa-
 wilo w larwach, A sedieli naprzed na lodij, ze ge kazdy widieti mohl, kto
 se tomu diwal, rozlicznymi krztalty a krogmi sfaty na sobie magicze: Onino
 25 yako mniffij, onino yako Turczy, onino yako pohanee, onino yako zidee,
 onino yako rzekowe, kazdy se wedle sweho obyczege pripraviw, onino
 yako baby staree, tak naramnie sfkaredec, ze nicz potwornieysfijeho a sfka-
 redieysfijeho byti nemuoz. A bylo przy tom na ten den niekoliko [13^b]
 drahnie tifycz malych lodek, gimz oni Barky rziekagij, ze na niekterece
 30 trzije a na niekterece cztyrzije, na niekterece piet sedielo, teez opiet w lar-
 wach se pripraviwffe druzy z nich, kterychzto dijel przed knijezeczy lodij,
 a dijel za knijezeczy lodij gelo. A welmi huftie wedle sebe geli na tychz
 barkach. A przigew knijeze k klassteru bozijeho tiela, s Sedl gest swe Ga-
 lege se pany tiemi a radami swymi a sfel gest do tehoz klasstera. Ale panije
 35 ty wffeczky na Galeji zuostaly A knijezete tu czekali. A skuoro po dwau
 hodinau markrabina przigela gest na welmi czistee, pripravenee a ozdo-
 benee lodij, iakoz fwrchu o nich pfano, kteruzto knijeze proti nije byl
 wyflal A niektere pany rady swe na Cztyrzi mile wlawke od mijesta. A za
 tuuz lodij geli gince dwie lodij gegije, gestto czeled gegije a sfaty na nich
 40 wozli. A tu, kdyz przigeli k brzchu k temuz klassteru, kdez gije knijeze
 czekal, sfedla gest s lodij swymi hrabijenkami a pannami, kterychzto bylo
 wffech ke trzidczyti Anebo wijecz. A takee [14^a] s Sedli wedle nije nie-
 kterzij hrabie a pani gegij, czistie a w czistee Sfaty se pripraviwffe A
 czistych rzetiezuow welikych mnoho na sobie magicze. A byla gest taaz

markrabina krasna panij A welmi piekna, ze se nam tak zdalo, kterzij sme tu tehdez byli, ze gije pan buoh w niczemz nezapomenul Ani w lepotie ani krafe. A tu sfla gest k temuz klafsteru, a knijeze f nij potkal we dwerzech klafsternijch. A tu gi welmi ochotnie prziwitaw, poyawffe se za ruce y sflil spolu na knijezeczy Galegi. A f tijem spolu geli zafe k ho- 5
spodie, kteraz teez Markrabine pripravena byla, duom welmi czistay. A przigewffe k tomu domu, kniezna s Sedla s swymi, A knijeze pozehnow gije take s Swymi gel na swuoy dwuor. [*Kramy kupeczke*]

W strzedu przed bozim wstupenim po obiedie sflil sme se tulat, abychme se podiwali mezy kramy, czo prodawagij, neb toho czafu yarmark byl. 10
A tak gducze z hospody, nez sme placzu swateho Marka dofli, widieli sme mnoho czistych wieczy prodawati od zapon czistych, prstenuow, draheho kamenije, perel A rozlicznych ginych [14^b] wieczy od zlatta a od Strziebra a toho welikee mnozswije. A take sme widieli tu tehdez mnoho krasnych panij A welmi pripravnych, gestto tu ty wieczy ohledowaly od gednoho 15
kramu k druhemu chodijecz. A w tom zwonili fu k neszporu v Swateho Marka. y sflil sme tam. A tu bylo opiet mnozswije panen a panij krasnych a nazchwale pripravenych, kazda wzdzy gedna nad druhu czistee klenoty prfteny a zapony na sobie magicze, neb gim tak bylo rozkazano se przi-
prawiti pro swrchu planu Markrabinu, kteraz tu na neszpor przigiti miela, 20
yako pak potom s knijezetem prziffila gest. A tehdez take pani benadczanee wffeczky swe klenoty w temz kostele Swateho marka na welikem woltarzi byli dali wystawieti, ze ge kazdy widieti mohl. [*Waygezd kniezeczy*]

We czwrtek na bozije wstupenije rano teez knieze benadczke s swrchu-
planu Markrabinu a s gegijemi hrabijenkami a pannami a panimi a s ge- 25
gijmi pany a dworzany, kterzij f nij byli, A take s swymi radami gel gest na swe Galegi wliczy od Sweho dworu po welikem ka[15^a]nalu nahoru prot; slunczy. Afa na trzi mile wlaske vgewffe, przigeli sme mezy dwa hrady, gestto geden afa hony nebo puol druzych od drugeho gest, na kterychzto 30
hradijech pani benadczane mnoho diel welikych y malych magij a gich pilnie chowagij, neb fu yako brana k benatkam. Neb wffeczka kupecztwije na Galegijch y na nawach, ktere se wezu do benatek z pohan, z Turek, z Slowanfkych, z Charwatfkych zemij, teez z Syczylfkeho kralowftwije y odginud od wychodu Sluncze, Wfficzni mezy ty dwa hrady do Benatek 35
geti mufye. A tu opiet ten den mnozswije na niektery drahnje Tifycz barek a lidij na nich. A potom, kdyz sme tak wen vygeli na morze dwoge neb troge hony wen z tiech hraduow swrchupfanych, tu przigel gest patryarcha benadczky na swee Galegi s mnohem kniezftwa k knijezeczy Galegi. A tu s swe Galege wfedl k knijezeti na gehu Galegi. a nefli przed nim krziz 40
pozlaczeny. A tu potom *swietil gest morze* [patryarcha benatfky swietil morze] rzijekage modlidby a zehnage, yako tak od Staradawana obyczey [15^b] ten tak cziniti magij na den bozijeho wstupenije. A potom knijeze benaczke opiet wedle Stareho obyczeye, kteryz se tak wzdyczky na tyz den 45
czinij a zachowawa, wzal prften a paufftiel gey na sfnorze vwazanay trzikrat

W pondielij po Swatem duffe geli sme do klafftera Swateho zacl
riaaffe. A tu lezij Swaty Zachariafs tielefnie. A gest w temz klaffterze
Sto geptiffek, yakoz mi rozpraweno. [*Swateho ondrsege*]

Odtud geli sme dale k Swatemu Ondrzegi. A tyz klaffter fe no
5 tehdaaz stawiel a welmi cziffie. a gfau w niem mniffije zakona karthaufke
A tu nam take okazowali mnoho fwatofci.

A tyz den take gelo opiet knijeze benadccke obyczegem fwrchupfan
proti knieznie fferarske a knieznie Medulanfke, dczerzi teez kniezny
rarske [*wygez d kniezczy proti knieznie fferarske*], kterazto kniezna mlada
10 knieze lud[18^b]wika Medulanfkeho, wlaftnijeho bratra toho kniejete me
lanfkeho, gemuz rzijekali Galeacius marie, kteryzto w medulanie przed 1
kolikonafci lety w koftele od fwych poddanych zabit. A zdalo mi fe y gin
taaz Galege kniezczy, na kterez proti tymz knieznam gel, gefftie czif
przyprawena nezli ono prwe, kdyz proti markrabinie mantewfke gez
15 y teez take ginee lodij, o kterychz take prwe pfano, byli cziffie przij
wenee. A take bylo wiecez lidij tehdaaz na lodech a na Barkach n
prwe. A tak sme hadali: druzy, ze na trzikrat Sto Tifycz, a druzy ha
na Cztyrzikrat Sto Tifycz lidij na lodech a na Barkach toliko byti kro
tiech, kterzij fe w uliczech a z domuow diwali, kterychz mi fe y ginym zd
20 gefftie daleko wiecez byti; Neb przede wfseini domy w tee vliczy, ge
Slowe weliky kanal, wfudy plno a hufto lidij bylo, A w kazdem do
z uoken huftie wfudy wyhledali treenafob, Cztwernafob druhde. A knj
byl tehdaaz wyflal proti tiem knieznam pany Czentulany, rady fwe 1
kteree na gednee welikee lodij, gijez rziekali wlafty fubtili Galea, kte
25 byla welmi przyprawena cziffie a ozdobena Atlafy a cziffymi Czalau
[19^a] A ti pani geli proti tiem knieznam na piet mil wlafkych od bena
do miefteczka, geffto flowe wlafty malamoko, kterezto miefteczko lezij
newelikem woftrowie w morzi. A knijeze fam woftal na puol czeffie
Benatek s ginymi w klaffterze Swateho klimenta. A tu tychz kniezena cze
30 A pani rady geho fwrchupfanee, ti wyflanij proti knieznam, take gich
kali w tom miefteczku fwrchupfanem malamoko. A kdyz fe ten przig
tiech kniezen prodlii, geli sme na naffije Barcze odtud wiecez nez wla
mili ke dwiema *nawam* [*Nawy welikee*], kterez ftaly w morzi na kotwa
abychme ge wohledali. Neb tak welikych we wfsech benatkach neby
35 a pro fwu welikof do portu k benatkam nemohli przywezeny byti. A
sme flli ia s fwym Thowaryfftwem na tu wietczij a ohledali sme gi. A b
gest taaz nawa mych LXXX kroczejij wzdelij, coz sem naydel wykroc
mohl, A Gedenmezczytma kroczejij z Sfirzij. A miela Cztyrzi podla
A tu nam pravili ti Galeoti, kterzij na tee nawie byli, ze na ty zpodr
40 dwie podlahy muoz wloziti dwa tifycze Suduow wina, kterez oni tam Su
magij, geffto mi fe zdaa, ze do kazdeho toho Sudu wayde trzi anebo
a puol wiertele prazfkeho. A pra[19^b]weno nam wiecez, ze ty nawy mu
obtieziti pijefkem, a ze Sedm loket v wodie z hlaubij giti mufy, kdyz f
gedau. A odtud geli sme zafe k fwrchupfanemu miefteczku malamoko.

rownie Tehdaz treffilo fe, ze kniezny fwrchupfanee take przigely A przewedaly na lodij, kteruz knijeze proti nim wyflal. A f tim geli przedcze k klassteru Swateho klimenta. A tu kdyz przigely, knijeze proti nim wyffel a S nimi fe welmi wochotnie przywital a na swau Galegi ge wwedl s gich hrabijenkami a pannami, kterychz k padefati aneb wijecz bylo. A teez take 5 hrabie a pani a rytijerzstwo, czoz znamenitiejfijch, ti teez s knieznami na knijezczy Galegi wfedli. a tu bylo welikee trubeniye, bubnowaniye a pifkaniye. A tu geli k hospodie do domu kniejete ferar(keho, kdez gim bylo cziftie pripraveno, a Vrzedniczy k tomu zrziezenij, Aby gim wfeczky potrzeby od gijedla a pitije gednali, Aby w tom zadneho nedoftatku nemieli. 10 A tu knijeze przigew przed tyz duom, rozzehnal fe f knieznami y gel na fwoy dwuor. A bylo tu tak cziftie z[20^a]rziezeno a rozkazano, ze wfudy we wfecch domijech po wfem mieftie temierz w kazdem woknie wfudy koberczy wywieffeni byli. czoz wokolo dwerzij a wrat domowych, A wokna, kteraz przy zeni (*sic!*) fu, wfeczko cziftymi czalauny a koberczy ozdobeno 15 a obito bylo. Neb tehdaaz tu yarmark byl, a kniezny fwrchupfanee tu niekoľiko dnij byli a po mieftie fe tulali ohledugicze kramy, czo fe w nich prodawalo. [*Kniezny zwany k uobiedu*]

W utery potom knijeze zwal teez kniezny k obiedu wfeczky trzy fwrchupfanee. A po obiedie mieli tanecz. A paufftieli tam, czoz bylo czy- 20 zozemczuow, kto fe diwati chtieli. [*zawody na lodkach*]

W Strzedu potom paufftieli w zawod XI malych lodek na Cztyrzy mile wlafke a mufyli biezeti fkrze miefto gednu prostrannu vliczy, gijez rziekagij *) A na kazde tee lodcze byli cztyrzy zeny, kterez fu ty lodije wefly zprawowali. A ktera rota na tee ktere lodcze nayprw przibiehla k czyli polo- 25 zenemu, tee dano XXV zlatt, A ktera druha, tee dano XV zlatt., A trzetije X zlatt. a Cztwrtee VIII zlatt. A ginym oftatnim wfem kazde po Cztyrzech zlattych. A hned opiet [20^b] paufftieli giny zawod, opiet XI takowych malych lodek. A na te kazde lodcze byli fu Cztyrzije pacholczy, kterzij ge wefly zprawowali. A tu nayprwniejfij rotie, kteraz nayprw k czyli poloze- 30 nemv przibiehla, tee dan Sfarlat, A ktera druha po nije, tee dano fttuk damaffku, A trzetije dano XXV zlatt., A ginym wfem poflednim a oftatnim nedano nicz. [*o Swornofci benatczkee*]

A to flawne miefto Benatky fkrze fwu swornof a gednotu mezy febu k firokemu a welikemu panftwij przifflo, mnohe Infule welikee a zname- 35 nitee y Sycz po brzehu morfem zamky a miefta pod febu welika a pewna magicze. Y teez take w Wlafke zemi mnoho mieft welikych pod fe podmaniwfse, ge drzije, gefsto druha miefta z tiech fu wietczije nez famy Benatky, A fycz mnoho ginych miefteczek menffijch, gimz oni kafftely rziekagij. A teez miefto benatky gefst dobrze wietczij nez praha, Staree y nowe miefto. 40 A kdyz knijeze gich vmrze, kohoz fobie zwolee z panuow Czentulanuow z Starych roduow, to knijeze a pan gich. A tomu wficzkni wfeczku po-

*) Jméno ulice nevypsáno.

cztiwoſt czynije yako panu ſwemu. Ale pro[21^a]to nicz bez raddy panuow Czentulanuow, kterzij k radie gemu przidanij gfu, vcziniti nefmije. A dawa mu ſe od obcze, yakoz mie toho zprawili, Cztyrzy Tifycze zlatt. do roka. A kdz od kterych kraluow anebo kniezat iake tam ſe poſelſtwije treffij, 5 knieze ge k ſobie k uobiedu zowe, yakoz toho pak teez knieze mocz ma, to vczinij ne na ſwuoy naklad nez na nakklad obecnyj. [*radda benatczka*]

IV radie kdz czo pilneho cziniti inagij, ſegdu ſe na knizeczy dwuor na weliku Sijen. a gfu w nije Stolicze, yako w koſtele bywagij. A tu ſe radij, a kazdy ſwe zdanije prawij. A bude gich na niekolik Set w radie. A tak 10 ſem zprawen, ze, kdz ſe ocz radijecz nemohu frownati, k czemu koli wietczije ſtrana ſwolij, by gedno gednau ofobau wijecze bylo na tee ſtranie nez na druge, Tehdy wietczij ſtrana obdrzij, A na gich wymyſle przeſtano. A teez mieſto Benatky ma welmi czifta ſtawenije. A naprzed knizeczy dwuor geſt welmi czifte vſtawen: Cziftee welikee Synie — a tiech niekolik — 15 A cziftee Sycz pokoge menſſije; a ſwrchky w nich wſſeczko cziftu rzezbu zdielano a pozlaczono [21^b] wſſe czifnym zlattem; okna a werzege v dwerzij wſſe z bijelcho mramoru wyteſano a czifnym dijelem zdielano, doſti toho, by to zlatnik dielal. Swateho marka koſtel v fameho knizeczyho dworu wnitrz doſti pieknie vdielan, Ale po ſtarudawnu geſt tmawy. A w temz 20 mieſcie ſu domowe weliczy a czifte vſtawenij, a geſt w niem mnoho cziftych koſteluow a klaſteruow y teez okolo mieſta onde y onde na oſtrowiech. A tak mi ſe zda, ze w Benatkach a na tiech okolnijch oſtrowijech, blisko przileziczych, tozitto we czwrti mili a w polaumilij, czoz tu kniezij a mnichuow geſt, ze gich geſt wijecz nez we wſſech Czechach mnichuow 25 y wſſech kniezij obogije ſtrany. A tak ſem toho giſtie zprawen, ze geſt w benatkach klaſteruow ſamych Sedmefate a ſfeſt, A ginych koſteluow kromie klaſteruow geſt gich Sfedefate Sedm. A obywatelee tehoz mieſta wſſeczko ſe kupecztwijm ziwije a obchodije. A gezdije do pohan, do Turek po kupecztwije. A wſſeczka korzenije, teez malwazy y gina mnoha ku- 30 pecztwije, toho wſſeho tu ſklad w benatkach. A odtud ſem do naſſich [22^a] zemij dodawagij: do Czech, do polſky y do wſſech ginych okolnijch niemieczkych zemij y teez takee do vher a do rakus. A tijz pani Benatczance z toho welike czlo magij, czoz kdo v nich w benatkach kaupij a precz to wezti chce. A takowa czla we wſſech mieſtech a mieſteczkach 35 ſwych magij, kdez gm poddani gfu, tak zpuofobeno, ze kazdy, ktocz czo przyweze aneb przineſe k mieſtu na trh A to prodati chce, ze ode wſſeho od naymenſſijeho az do naywietczijeho czlo dati muſy. A v kazdeho mieſta a mieſteczka w gich paſtſwij vrzedniczy k wybieranij tychz czel na to vſtawenij a ztazenije tu, aby ge wybierali. A ſem toho zprawen w giſtotie, 40 ze takowym zpuofobem paſtſwije ſwego, kterez magij a drzije, ze vziwagij ho na kazdy rok na dwadzetikrat Sto tifycz dukatuow. A nemagicze zadne walky tehdez, kdz ſem ya tam byl, proto wzdly na morzi na Galegijech a na nawach na niekoliko drabnie Tifycz lidij zoldnerzuow mieli a wdzyczky v podnes magy pro lupczny m. rika. Aby Synicz hagili, Aby kupczy gich

kupectwije do pohan a do turek [22^b] gezdijecze bezpeczni byli. [*Klaffter swateho mikulaffe.*]

We czwturtek po Swatem duffe po obiedie wygeli sme z Benatek na kach chtijecze wfedati na Galegi A na naffi czestu k bozijemu hrobu edcze geti, kterazto Galege na Cztырzi mile wlafke od hospody naffije a gest. A tu geducze sfedli sme do klafftera Swateho mikulaffe, kteryzto 5
ffter byl nam na te czestie, kudy sme z portu mezy ty dwa hrady, terychz swrchu zmijenka gest, na Galegi geti mieli. A tu sme se zpodali, a tu nam ti mniffije tehoz klafftera vkazowali swatofsti swe, mezy ruzto swatofstij nam take vkazali dwa hnaty prawijecze, ze by byli Swa- 10
o prokopa. A kterak fu se tam dostali z Czech tak daleko a fu-li wij, to pan buoh wiew! A tu potom wfedawffe na naffe Barky y geli : f panem bohem na naffi Galegi, kteraz gesttie mili byla od tehoz klara Swateho mikulaffe. a przigeli sme na ni rownie o neszporzijech.

W patek potom ftali sme na tom mijestie na kotwach ten czely den 15
kagicze Patrona na [23^a]ffeho, kteryzto k famemu weceru przigel. a take tu ftali az do puolnoczy. A f puolnoczy, kdyz miefycz wyffel, zdwihffe tna wietrna, gimz oni wlafky rziekagij wela, y pluli sme przedcze f bohem.

Sobotu przed Swatu trogiczy pluli sme czely den a k tomu puol druhe diny na noc. a oftali sme na morzi wvrhfse kotwe do morze. *W nedielu* 20
Swatu trogiczy przigeli sme rano afa dwie hodinie na den k miesteczku, czenemu parenza [*o miestu Parenzu*], kterezto miesteczko nenije welikee. gest panuow Benatczkych. A lezij przy brzehu morfem Sto wlafkych od Benatek. A tu nechawffe Galege mili wlafku od miesteczka, geli : tam na Barkach. A tu proti temuz miesteczku niekolikery hony gest 25
ule mala, a na nije na wrffku klaffter Swateho mikulaffe, a w niem bylo kolik mnichuow. a tu sme byli v mffe. a po mffi geli sme do miesteczka u sme gedli a wofkali ten den az do weczera. A w famy wecer geli : na Galegi. A tu wokolo tehoz parenzu gest dobra kragina a hoyna wina, [23^b] od obilee y ginych wieczy. A gest panuow Benatczkych. 30
lowe taaz kragina Istria a byla przed czafy poddana rzekom. [*o polu, ftu zborzenem*].

W pondielij potom afa dwie hodinie na den geli sme az dwie hodinie oledne. a gwewffe XXIII mil wlafkych od parenzu, magijecze wijetr ti fobie, mufyli sme kotwy wvrczy a tu zuofitati. W utery po Swate 35
giczy, kdyz poczalo switati, geli sme a nechali sme gednoho miefta zbozeho na lewe rucze snad trzi neb cztырzi mile wlafke, kteremuzto miestu :kagij pola. a gest take panuow benatczkych. A bylo niekdy przed lety ikee miefto, a gesttie fu lidee w niem, Ale nemnoho. A gest w niem acz welmi weliky a wyfoky, kteryzto dobrze widieti bylo z Galege, 40
teremz prawije, ze gest gey ftawiel Alexander weliky, a ze ma ten palacz mnoho woken w fobie yako gest dnij do roka. A lezij teez miefto .X mil wlafkych od parenzu. A praweno mi o tom palaczu od nierych za gifto, acz gest welmi k klamu podobno, ze se o to mnohokrat

pokauffeli a lamali to kamenije a brali precz, chtijecze gim sobie ginde ftawieti, yakoz pak tyz palacz w[24^a]ffeczken z Tesaneho kamene zdielan gest. a czozkoli yako dnes toho kamenije wylamali a ge precz wezli, ze fe w noczy wzdyczky to kamenije wfeczko ztratilo a zafe fe na swem 5 mijestie nazaytrze rano nalezlo teez wapnem zadielanee iako prwe. A by toho nebylo, ze by gey byli dawno pani Benadczanee rozborzili A tymen kamenim nieczo gineho w Benatkach postawili. A ten den geli sme przez Golf, gemuz wlawky rziekagij Golffa Quernerero. A gest przez niey geti na LX mil wlawkich aneb wijecz. A potom sme przegewffe tyz Golf, przigeli 10 sme k Infuli, gijez rziekagij zanfago. A nechali sme gije po prawe rucze. A na lewe rucze nechali sme ginee Infule, gijez rziekagij ofero. a fu obie dwie panuow benatczkych, Ale negfu ofazeny a to proto, ze fu kamenitee. A tu vvrhffe kotwy, mezy tymiz Infulemi ostali sme. [*Insula Sewa*].

W Strzedu potom rano geli sme k gednee Infuli, gijez rziekagij sewa. 15 A nechali sme gije po prawe rucze A flowenske zemie po lewe rucze. A ten czely den byl weliky wijetr s defftiem a wlny welikee, ze fu Galegij fem y tam metali, ze sme u welikem strachu byli. A druzy, czo sniedli, to zafe wraczowali. A tu sme opiet mufyli kotwy metati do morze [24^b] a tu zuoftati przy te swrchupfane Infuli, Sewa rzeczenee.

20 *We czwartek* na bozije tielo byl weliky defft przed Swietem a przefstal fнад dwie godzinie na den. A tu sme przedcze pluli a plowucze widieli sme mnoho delfinuow, kterzij fe v fame Galege przemijetali. A ti delffi- nowe fu ryby morfke A przemitagij fe, rownie yakoby kozelcze przemijeta- 25 tali przez hlawy. A tak plowucze nechali sme po prawe rucze afa dwie mili wlawke Infule, kterez rziekagij melada. A potom geli sme dale. afa dwie godzinie na nocz przigeli sme k miestu, gemuz wlawky rziekagij zara a Slo- wensky Jadro. Afa dvoze hony od tehoz miefta vvrhli sme kotwy. A tu sme zuoftali przez nocz. [*O miestu yadru*].

W patek potom rano geli sme na Barkach do tehoz miefta Jadra 30 a byli sme v mffe. A teez micsto gest dobrze welikee fkuoro yako dwie zatczy anebo wietczije. A gest take panuow benadfkych. A mluwije w niem rzeczky a wlawky, Ale wietczije dijel flowensky. A wokolo tehoz miefta we wfch lidee fu wfeczko flowaczy. A lezij na Infuli nedaleko od brzehu morfkeho. A mezy tymz miestem a zemij flowensku ze fe morze obliło 35 [25^a] wfudy wuokol dobrze tak ffirokau zatokau, yako gest wltawa v praby. A w tom miestie gest arczybifkup. A gest w niem mnoho kosteluow a mnoho kniezij. A geden kostel flowe v Swateho Symeona. A w tom ko- ftele na lewe rucze welikeho oltarze gest kapla, w kterezto lezij tyz Swaty Symeon. a gest to ten Swaty Symeon, kteryz Syna bozijeho w Chramie 40 obrzezowal. a lezij w truhle zeleznee, wokowane, Sfesti neb Sedmi wel- kymi zamky zamczenay. A vkazowali nam wfem, kterzij sme tu byli, tielo gehu. A kdyz truhlu tu otewrau, lezij hlawau fwau na prawau ruku. A blawa gehu a twarz a nos czele gestie gest, nez twarz gehu fwrafkalaa a fefchla. A nosu malo naprzed nema. nohy, rucze, prfty, wfeczko czelee, nez toliko

zce fefchlaa a fwraskalaa. Zubuow fwrchnijch zadnych nema, nez zpodnije
 feczky a welmi huftee. Na prawe rucze ma prftenuow niekolik z drahy
 menim. A w luonie gehu lezij gemv ta czepicze, Yakoz obyczey tehda
 l wedlee zakona zidowskeho, kteruz miel na hlawie, kdyz pana boha
 rzezowal. wedle gehu noh lezije dwie ftrzijebrnee rucze, w nichzto roz- 5
 znee fwa[25^b]tofti fu. A wokolo gehu hlawy lezij obrazuow niekolik
 ziebrnych, a niekterzij pozlaczenij a druzy pijedi z wyffij a druzy menffij
 lruzy wietczij. A nad nim wify weliky rzetiez zlatty, tak hadam wo trzech
 :ch zlattych vherfkych. Take wify w tee truhle na ffnorach mnoho cziftych
 řenuo zlattych s drahy kamenim y bez kamenije, kterež fe tu fwatemu 10
 meonu ke czti dawagij. A ta gifta truhla, w kterež lezij w tee kaple
 rchupfanee, geft za woltarzem w tee kaple. A nad tijem oltarzem geft
 fty hrob Strziebny, pozlaczeny, welmi czifteho dijela, trzij loket zdelij
 II a puol lokte zwyffij a Sedmi Cztwrtij lokte z Sfirzij. A mam za to, ze
 koliko drahnje Tifyczy ledwa zpuofoben a vdielan geft. A kniez, který 15
 m to okazowal, prawil mi latinie o tom hrobu, ze geft gey gedna kra-
 wa vherfka dala vdielati, A ze totež miefto Yadro k kralowftwije Vher-
 emu przifluffije, A ze geft ge Czyfarz Zygmund panom Benadfky w nie-
 ke Summie znamenitee zaftawil. A tyz kniez prawil mi o tom Swatem
 le, kterak geft fe tam doftalo: ze geft fe ftalo przed Pieti Sty lety Anebo 20
 fftie wijecz, kdyz fu[26^a]krali krzeftianffij niekterzij f ginymi kniežaty
 zeftianskymi poftali mnoho lidij do Swatee zemie, chcieze hrobu bozijeho
 byti, mezy kterymizto kral Vherfky, kterýz toho czaſu kralowal, take
 a znamenita dwa pany s lidmi fwymi z Vher w tuuz giježdu wyflal geft
 kdyz fu hrobu bozijeho krzeftianee dobyli, tu fu w Geruzalemie, w bet- 25
 nie, Sycz wokolo w tee kraginie mnoho fwatych tiel wzali, ktoz czeho
 fahl. A tu ti dwa pani Vherfka wzali fu take tehdaaz dwie Swatee tiele,
 izto Swateho Symeona a Swateho Ezechyele proroka, kterehozto Swa-
 to Ezechyele hlauu nam take tehdaž okazowali. A tak potom, kdyz ti
 ni Vherfftij zaſte domuow tahli, Stalo fe geft, ze geden z dopufftienije 30
 zijeho na czefte vmrzal geft prwe, nez fu do tehoz miefta zary przigeli.
 ten druhy pan, který ziw zuoſtal, przigew do tehoz miefta, nechal geft
 ch obau dwau tiel fwatych w zarze, mieftie, k wiernee rucze v tychz
 eſftian. A proto gich negmenowal, by to Swata tiela byla, nez ze fu
 nie po[26^b]hanfka tiela. A f tim odtud gel precz domuow do Vher. A nez 35
 ft domuow dogel, fkrze dopufftienije bozije ze geft take vmrzal. A na
 rtedlne pofteli tepruwa to zgewil, ze to Swataa tiela gfu, A gmeny gich
 gmenowal A ge wokazal tymz miefftianom w zarze, aby ge ſobie ſcho-
 li. *Potom kralowa Vherska [Kralowa vherska]* fwrchu dotczena zwie-
 wffii o tom tielu swateho Symeona, dala ten hrob Strziebny, pozlaczeny, 40
 rchu dotczeny vdielati. A gela fama ofobnie do tehoz miefta zary s tymz
 obem, vmyflu fuczy to Swate tielo do nieho wloziti a do vher wezti. A tak
 yz fu to fwrchupfanee Swatee tielo do hrobu toho Strziebneho wlozili
 nim przedcze geli. na prwnim noczelehu w noczy to teez swatee tielo

ztratilo se gest z toho hrobu a na swem prwnieyffim mijestie w zarze zafe se gest nalezlo. A kdyz giz kralowna fwrchupsanaa ten diw vzrzela, ze to swate tielo z toho hrobu se gest ztratilo, A vflyflala, ze gest zafe w zarze na swem prwnieyffim mijestie, poslala gest ten Strziebrny hrob zafe do 5 zary, aby ke czti swatemu Symeonowi nad gehu hrobem wifal. A lezij te mie[27^a]sto w czistem kragi, ze wokolo nieho w naffich dwu milech wffudy czifty krag gest. A tu magij wobile, wina, mandluow, fffikuow y gynci rozlicznych wieczy dofti. A ten krag tu okolo flowe slowansko. *A za tijen kragem fu hory [hory Charwatfke] welike a flowu hory Charwatfke. A z*

10 odtud od zary muoz w pieti dnech w turczych byti. A turczy tu w Charwatijech welikee fffkody czafto czinije. A take tu czafem porazeni bywagij Neb tu w Charwatijech welmi cziftij a ftatecznij lidee fu. Take proti tomu miestu zara na prawe rucze Gest Infule w morzi ffnad trzi anebo Cztysz 15 mile wlawke od miasta, gijez rziekagij Infule Sancte michael. A gest nie kolika mil wz delij y z Sfirzij a fkuoro proti zarze, miestu. w teez Inful lezij klaffter na wyfokem wrchu a Slow[e] v Swateho michala. a gef klaffter bofaczky. Take proti tomu miestu zara przef tu zatoku, ktera: okolo miasta gde, lezij przy brzehu niekoľik koftelikuow newelikych. A ten 20 den ohledawffe ty wieczy w zarze, geli fme przedcze naffij czefstu. a vgewff ffnad piet mil wlawkych, magijcze zly wijetr proti sobie y [27^b] wmetawff kotwy do morze, zuoftali fme tu mezy tuuz Infulij Swateho michala a merz zemij Slowansku. A prawili mi, ze taaz Infule Swateho michala ma na dw: neb na puoldruheho Tifycze wffy w sobie, A ze fu w nije lidee welm 25 bohatih. A taaz Infule gest take panuow benatczan. [*Kofterlik S^o klimenta.*

30 *W jobotu po Bozijem tiele plauli fme rano. A defft ten den niekoľikra prffal. A mieli fme wijetr zly proti sobie. A ten czely den nevpului fm nez piet mil. a musyli fme kotwy wmetati A tu zuoftati proti kofteliku Swateho klimenta, kteryz od nas byl na lewe rucze afa hony Sedmer, anebo ofmery. [o miestu Jadru.]*

35 *W nedieli potom, kdyz fwitalo, plauli fme odtud. A ten den na czeftiu plowucz widieli fme druhy klaffter czifty Swateho kozma a damiana. a by nam po prawe rucze w teez Infuli Swateho michala. A byl czifty, yakob: hrad byl na wyfokem wrchu fam wo sobie. A fu w niem czernij mniiffije A proti temuz klaffteru na druhe ftranie przy brzehu, nam po lewe rucze 40 lezij miesteczko [28^a] zborzenee, gemuz rziekagij Staree Jadro. a bylo miest dobrze welikee. A niektery kral vherfky przed czasy dobyw ho y zborz ge. A staree Jadro lezij od miasta nowe yadry XVIII mil wlawkych. A plu fme ten den wedle welikych hor, kterychz fme nechali po lewe rucz a Slowu ty hory bofenske hory. A ze odtud, yakoz fem zprawen, muo 45 w pieti dnech bayti w Jayczy, ktereztto Miesto yaycze a przy niem hra drzij ge kral vherfky. A gest hlawnije miesto w kralowftwije bofensker yakoby byla praha w Czechach. A to kralowftwije bofenske od Staradawn Sluffije k kralowftwije Vherfkemu, Ale giz fu ge turczy pod se podmanil ze geftie nietczo malo kral Vherfky tam zamkuow ma. Sycz wffeczk*

Turczy drzije. Take sme widieli ten den po lewe rucze przy brzehu morfkem hrad na wrchu A miesto pod nim panuow benatczkych, gemuz rziekagij Sybenygo. A pluli sme od nieho IX neb X mil wlaſkych. A bylo nam ten den mnoho Infulij po lewe rucze y po prawee, mimo kterežto sme geli. A za tiemi Infulemi [28^b] lezije opiet dwie pewna miesta panuow benatczan; 5 jednomu rziekagij Spalato A druhemu Trau. Ale tiech sme pro Infule widieti nemohli. Dale wſſe ten den geli sme mimo Infuli A nechali sme raje ſnad pateraych honuow po lewe rucze, Na kterežto Infuli lezij koſtelik obrze weliky, ze do nieho muoz afa na dwie Stie aneb na trzi Sta lidij wſgiti, pokudz mi ſe zda. Slove ten koſtelik *Swateho Jana* malwazy. 10 *Koſtelik S^o Jana malwazye.*] A ma to gmeno proto, ze, kdyz fu tyz koſtelik lawieli, ze fu to wapno wſſeczko malwazym rozdielawali. A to ſe ſtalo tijemto obyczegem: ze geden Bohaty kupecz z Benatek plul na welike nawie z kandij malwazym, niekolik Set Suduow ho nakaupiw, Neb tu w kandij malwazy koſte. A plowa k benatkom, na czeſtie na den Swateho Jana przifflo nan 15 welikee powietzie a wiatr. A moczy naw hnal k brzehu morfkemu, przy kteremžto brzehu morfkem geſt ſkala podluhowata a hrzebenita trzij aneb cztырz loket nad wodu zwyffſij. A kdyz nawa k tee ſkale moczy ſe ſ nimi hnala, tehdy ten kupecz modlil ſe panu bohu a Swatemu Janu [29^a] krztiteli bozijemu przirzekl koſtelik tu wſtawieti A wapno wſſeczko, czoz k tomu 20 potrzebije, malwazym rozdielati. A tak ten naw ſ tijem malwazym welikym wietrem a wlnami ſa hnan przeſ tu ſkalu przeſkoczil rownie yako kuon przeſ plot beze wſſije ſfkody, geſtſto ge Sycz nepodobne k wijerze, by przeſ takowu ſkalu takowy weliky naw bez ſfkody przeſkocziti mohli; nez ze geſt ſe to wſſeczko bozim zgednanim ſtalo. A tyz kupecz hned, odtud 25 neodgiježdiege, wapno kazal wozyti z ginych Infulij A tu ten koſtelik poſtawil wedle ſlibu ſweho. Take ten den na lewe rucze na ofm mil wlaſkych byla nam infule panuow Benatczkych, gijež rziekagij zolta. A geſt ta Infule z wijeczy wuokol XXX^{ti} mil wlaſkych. A geſt lidmi ofazena a geſt welmi ſornataa a kamenita. Take tyz den teez po lewe rucze pluli sme proti 30 infuli, w kterežto lezij koſtelik maly, genz Slove v *Swateho Archandiela. Koſtelik v S^o archandiela.*] A geſt w niem pauſtedlnik. Dale odtud pluli sme mimo Infuli, A na te Infuli geſt kapla, ſlowe v Swateho Peregrina. byla nam [29^b] po lewe rucze afa ſſeſtery honey. A k ſamemu weczeru zipluli sme k Infuli, geſtſto ſlowe lezyna, k mieſteczku, gemuz take po te 35 fuli gmeno geſt *lezyna [mieſteczko lezyna]*. A tu w portu wvrhſſe kotwy z dwoge honey od mieſteczka, wezli sme ſe na barkach do mieſteczka a ohledawali gſme ge. A geſt nad tijem mieſteczkem hrad na wrchu, kterežto pani benatczanee tehdaž welmi pilnie dielali na pewnoſt, neb kterežto odtud nedaleko gfu. A yakoz zprawen ſem, piet aneb Sfeſt wlaſkych 40 l od teez Infule do Turek geſt przeſ morze. A taaz Infule geſt panuow Benatczkych. A geſt, yakoz mie zprawili, z wijeczy LXXX^{ti} mil wlaſkych. A d tijem hradem lezynſkym geſt wrch naramnie wyſoky a przikry nahoru 45 ti. A geſt kapliczka ſwrchu na tom wrchu, geſtſto ſlowe v Swateho Mi-

kulasse. A gest na tom wrchu mnoho rozliczneho drziwije a korzenije won-
neho. Take v tehoz Miesteczka, kdyz gede do portu, na prawe rucze afa
troge hony od miesteczka lezij *klaffler bofaczky* a slowe matky bozij
[*Klaffler m. bozije*], kteryzto Almuznami Pautnikuow a Kupczuow, kteriz
5 do turek a do pohan po kupecztwije gezdije, wstawen gest. [30^a] A taaz
Infule nenije welmi dobra, nez hornataa a kamenitaa, nez ze se tu w nje
lidee kupecztwim ziwije. A proti temuz miesteczku gest mnoho malych
Infulij, teez kamenitych. [*Nefftieftij*]

W pondielij przed Swatym Witem pluli sme rano z portu od lezyny.

10 A byl ten czely den welmi weliky wijetr a rownie proti nam. A tu wy-
gewsse na morze, nagezdiwisse te czely ten den po morzi, mufyli sme se pro
wijetr zase wratiti do tehoz portu k lezynie. a w famy weczec, kdyz Sluncze
zachazelo, wmetawisse kotwy, tu sme zuostali w portu lezynskem. [*Infula
kurczula*].

15 *W utery przed Swatym witem welmi rano pluli sme na barkach z Galege*
do tehoz klafftera bofaczkeho fwrchupfaneho A tu sme byli v mffe. a dijel
bofakuow z nassije Galege take tu v*) mffe flauzili profecz pana boha, aby
nam raczil dobry wijetr dati. A potom po mffi pluli sme zase na Galegi.
A odtud plowucz przedcze mieli sme welmi naramnie dobry wijetr. a pluli
20 sme mimo gednu Infuli, gijez rziekagij kurczula. A gest take Panuow Be-
nadfskych a lidmi o[30^b]fazena. A gest Sfedefati mil Wlaskych wuokol taaz
Infule zwijeczy. A nechali sme gije blisko po prawe rucze. A pluli sme
wedlee nije mimo klaffter Swateho mikulasse, kteryz lezij v fameho brzehu.
Potom dale afa trzi mile wlaske lezij gedno male miesteczko, gemuz gmeno
25 gest take po tee Infuli *kurczula*. [*kurczula miesteczko*] a gest welmi pewnee
miejsteczko. a gest okolo nieho zatoka morlka, ze wffeczko w morzi lezij.
A prawili mi, ze kral napulfsky k niemu sfurmował przed Defyti lety a ze
miel przed nim na XXIII Galegij a na XVIII naw A na nich dobrze na
XII Tifycz lidij. A ze w ten czas mnoho muzuow z toho miesteczka doma
30 nebylo. A ze su zeny ten Sturm obranily. A ze králi napulfskemu tehdez
mnoho lidij zbili, a f welikou hanbau a fskodau odtud gest vgeti mufyl.
A na prawe rucze byli nam tehdez welikee hory a kamenitee. A za tijem
miejsteczkiem fwrchupfanym kurczulij f nad cztyrzy mile wlaske od tehoz
miejsteczka lezij na wyfokem wrchu klaffter Matky bozije. [*Klaffler m. b.*]
35 A proti temuz miesteczku lezij mala kapliczka matky bozije. A tu se poczina
panfstwije *miesta Raguzu*. [*Raguz*.] A odtud gesttie poczitagij LXXV mil
wlasnych [31^a] do raguzu. A ty hory, kterež nam lezali po lewee rucze,
gfu panuow raguzfskych. A pod tiemi horami przy morzi su winnicze a fleky
obilee, kterež tehdez bylo, Ale proto newelikee ffleky, Neb su hory na-
40 ramnie kamenitee. A ten krag neboli to podhorzije slowe Sambuczella. A ty
hory wffeczky a ten krag, pocznucz od fwrchupfaneho miešta, gemuz pola
rziekagij, az do raguzu, wisse Slowe dalmacia. A tak ten den pluli sme

*) v přeškrtuto.

a nechali sme *Infule* gednee, gijez rziekagij *melida* [*melida*], po prawe rucze. A gefť taaz Infule panuow raguzfkych. A gefť naramnie kamenita. A nerofte w nije wino ani wobilee. A na lewe rucze byli nam hory welmi welike, A rziekagij gim hory bofenfke. A proti tiem horam gefť Infule ta fwrchuplana. A tu sme w nije vvrhfie kotwe przeť nocz oftali. 5

W Strzedu przed Swatym witem hodinu przede dnem pluli sme odtud magicze dobry wijetr. A ten den pluli sme mimo Infuli [*demezo Infula*], gijez rzijekagij demezo. A nechali sme gije po lewe rucze. A gefť Infule welmi hornata a kamenita a przy famem morzi ma fteky newelike ond y onde, gefťto ge wykopali. A dijel w nich fu winicze [31^b] 10 a dijel, ze wobilee segij. A potom sme wypluli na morze, ze sme po prawe rucze zadne Infule nemieli, nez po lewe rucze byli nam hory Bofenfke [*hory bofen/ke*]. A przipluli sme k gednomu malemu wrfku fkalnatemu a nechali sme ho na prawe rucze niekolikery hony. A gefť na niere koftelik Svateho ondrzege, a fu w niem dwa puftedlniczny. A na temz wrfku 15 fwrchugmenowanem, yakoz mi zagifto praweno, ze fe przed niekterymi czafy Alety dawno ftalo, ze tu byl geden mnich pauftedlnikem, kteryzto skrze gednu ftaru babu A gegije czary, gefťto mu byla fwijeczy vdielala, ze, kdyz gi koli ofwijetil, tehdy gedna pieknaa panij a znamenitaa z zemie bofenfke, kterazto zemie proti temz wrfku gefť, wzdyczy k niemu na ten wrftek 20 prziplula. A gefť ten wrftek dobrze na XII mil wlfkych od brzehu zemie bofenfke anebo wijecz. az fe potom ftalo, ze bratr teez panije to zwiediew o swe feftrze zednal, ze byla wtopena. A ten den wo poledni przigeli sme do portu k miestu, gemuz wlatky rziekagij *raguz* [*miefto raguz*] A Slowanfky *dubrawnik*. A tu sme kotwy vvrhli afa dwoge hony od miefta. [32^a] A na 25 Barkach pluli sme do miefta. A lezij teez miefto raguz od lezyny CXX mil wlfkych. a teez miefto raguz magij fweho arzczybifkupa. A gefť w temz mieftie mnoho cziftych kofteluow a klasfteruow. A gefť klasfter bofaczky Swateho ffrantifka czistie vdielany. A ma cziftee zahrady, w nichzto fu rozliczna owocze y pomoranczij y wino. Take tez miefto magij fwe knijeze, 30 gemuz poczeftnoft wfeczeko vkazugij yakozto panu fwemu. Nez geho kniezettfwije netrwa nez Cztirzi nediele yako zde w Czechach purgmiftrfzwije. A kdyz Cztirzi nediele wygdu, tehdy wole fobie gine knijeze. Awfak to knijeze nefmije nicz vcziniti bez raddy panuow Czentulanuow, kterziz mu k radie przidani gu. Take magij w temz mieftie *rathuz* [*rathuz*] 35 czifty a w niem cziftee pokoge. A tu ten kazdy, ktoz knijezetem gefť, mufy tu w tom rathuze byti we dne y w noczy, Az ten czas wayde, ty cztirzi nediele, Aby geho kazdy tu nalezl, kdoz by geho potrzebował. A tu mu fe dawa gijefť a pijti na wobecnij Naklad, dokudz knijezetem gefť. A teez miefto Raguz gefť welmi pewne A hluboke priekopy [32^b] od zemie 40 *dwenafob* ma okolo febe, wyzdienee tefanym kamenim. A gefť miefto dobrze welike a dobrze zdielanee. A lezij na dobrze wyfokee fkalne temierz wfeczeko w morzi. a fu w niem domy wyfoke, fklenutee. A kdyz k miestu do portu plowu, gefť na lewe rucze *bafta* [*Bafta*], a okolo nije przikopy

Sfirokee a hlubokee, tefanym kamenem wyzdienee. A gest basfta welik yako hradek. A wofazugij tu basftu pani raguzftij welmi pilnie, a gest gim toho potrzebije; Neb Tureczka zemie takmierz wffudy okolo nich gest A takowym zpuofobem ofazugij tu basftu, ze wzdyczky geden z tiech panuow 5 gimz oni Czentulanowe rziekagij, mufy na ni giti a tam przef nocz na nijn lezeti a potom nazaytrzie na nije byti az do zapadu Sluncze ten czely den A nikda na nije dwau noczy porzad geden nenije a nelezij. A zadny tak ten newije gifteho dne, kdy na nije lezeti ma; Nez w samy weczter pani t Czentulanowee fegducze fe k knijezeti k tomu, ktereż magij, tu, kteremu: 10 knijeze rozkaze, ten beze wffeho wymluwanije przedcze giti mufy hnet odtud od knijezete, aniz mu odtud dadije fe w geho domie sta[33^a]stawit Aby czo prwe rozkazal. A ten gifty gda na tu basftu s zadnym mlwit ani fe zaftawiti fmije, neb fe welmi turkuow bogije, aby od niekoho t basfta zrazena nebyla. A ten kazdy, kteryż tee basfty hledaa, nefmije odtu 15 doluow, lecz knijeze na geho mijesto gineho poſſle: tehdy tepruw doluow gde. A ten kazdy ma gijefti a pijti dofti w ten czas, dokudz gest nahorz A fycz okolo miefta od zemie gfu wffudy basfty pewnee, z tefaneho ka mene dielanee. A przikopy okolo nich hluboke a sfiroke, iakoz naprze o tom powiedijeno gest. A hnet za famymi przikopy nad mieftem gest hor 20 podluhowata a welmi wyfoka a przikra, a tecze z nije woda, pramen weliky a na tom prameni w tee horze fu mlyni, wdy geden po druhem, a wdyczk ten pramen wody w zlabijech s gednoho mlynu na druhy tecze. A dije tiech mlynuow gest w mieftie. A też miefto raguz gest welmi pewne A ne dobytee, dokudz gijefti a piti czo ma, a dokudz fe brani ti chtiegij. a wzkol 25 gest mezy tu horu nad mieftem a prziekopy mieftfkymi, ze v nieho f woysken zadneho polozenije nenije. gedno dwie czefcie dau k niemu poboczniż z [33^b] Tureczke zemie. Take mi giftie praweno, ze Czyfarz Tureczky toho miefta welmi poziwaa; Neb mu naprzed dawagij XV Tifycz zlattych danie A to proto, ze fu wffudy bezpechni po geho panfwij wfficzni kupczy z teho 30 miefta, kdez po fwych kupectwiyż gezdije. A Sedlaczy turecztij temier kazdy den tu bywagij w raguzu s obilim, na trh ge tu na ofleech nofycze A tu zafe kupugij, czoz gim trzeba gest. Take wiecze Czyfarz Tureczk tehoz miefta poziwa; neb przed mieftem gest domczek, A tu raguzfti magij fweho vrzednika, kteryż od turkuow, czoz koli tu w mieftie kaupije 35 z toho czlo wybijera. A przy tom vrzedniku gfta dwa pifarzi przifezna, gede gich panuow raguzfkych A druhy Czyefarzuow, ze wffeczko popisugij, cz zegmena kazdy den od koho czla wezmu. A potom fe o to dielee. A prawen mi za gifto, ze se doftawa kazdemu z nich na geho diel na XIIIIfy zlattych a druhy wijeż. A ohledawffe tak miefto y geli sme zafe na naf 40 Galegi. [*Swatofti widieli.*]

We czwartek przed Swatym witem rano wezli sme fe na Barkach k mſfi. A byli sme v mſſe v [34^a] matky bozije. A poſlali sme odtud k knije zeti a geho dali profyti, Aby nam kazal fwatofti okazati, ktereż w temz koſtel tu byli w kaple. A tu sme czekali w temz koſtele odpowiedzi. A tu knijeż

rozkazal gest a poslal niekteree z rad swych k nam, aby nam ge okazali. A tu nam kniezije tehoz kostela ukazovali tuuz swatoft: A naprzed nam bylo vkazano kus weliky krzize pana kryfta yako na puol lokte z delij a na I a puol prftu z Sfirzij a dobrze prftu z tlusttij, w Strziebrze pozlaczeny. A potom nam vkazali Truhliczy krzisstalowu, snad lokte z delij a puol lokte 5 na wyfs. A w tee truhliczy bylo rucha bijela a hruba, yakoby czwilink po bijelem Groffi byl. A prawili nam, ze gest to ta rucha, yako panna maria pana kryfta byla w nij obwinula, kdyz gey obietowala do Chramu wedlee obyczege zakona Stareho. a tu nam przy tom take prawili za gifto duchownij y swietstij, kterzij tu tehdaaz f nami przy tom byli, ze taaz rucha w teez 10 truhliczy fama se czafem swym rozwigije ruozno A fama se zafe w hromadu swine. Wiecze nam vkazali hlawu [34^b] Swateho blazege y gehu hnaty, wffe w Strziebrze wokowano y pozlaczeno. a Swateho blazege tielo lezij tu czelee w temz miestie. A Swaty blazey gest gich raguzfkych patron a dedicz yako Swaty waczlaw nas Czechuow. A w tee truhle, kdez ty 15 swatofti fu, gest mnoho ginych swatoftij okowanych w Strziebrze. A kdyz sme to ohledali, dostalo nam se zafe gducze k hoſpodie a mogli thowaryſſij thowaryſſij*) giti mimo famee knijeze, Au fedij f niekterymi radami swymi przed tijem swym dworem, kdez swe obydle miel. A tu przistupiwsse przed nieho, przywital nas welmi pieknie a ochotnie. A tu sme gemu od nas wffech dali 20 podiekowanije wlaſky, ze nam dal ty swatofti ohledati. A tu potom kazal se nas ptati, z kteree zemie sme. A tu sme gemu dali powiedieti, ze sme *Czechowe* a poddanij krale pana naffeho, Genz gest vherfky a Czeſky kral. A tu poyaw nas do sweho dworu, ſſli sme f nim do gednoho pokoge. A tu sme f nim fedieli. A tu se ledaczos kazal na mnie ptati gednomu wlachu 25 z raddy swe, kteryz latinie vmiel, o krali, panu naffem. y o czem mi bylo wiadomo, to sem genu prawil. potom sme f tymz knijezetem [35^a] ſſli do gineho pokoge. A tu nam uczinil kolaczy wedle obyczege wlaſkeho. a Acz byl pieknie przikryt ſtuol, geſſto sem se nadal hoynieyſſijemu gijedlu, wſſak proto przy temz gijedle nebylo nicz gineho Nez konfecty a yakes pegaczky 30 yako preczliky a malwazy. A potcm pozehnali sme tehoz knijezete. A on dwa pany z rad swych poslal gest f nami ſkrze mieſto. A ti nas prowadili az k morzi. A tu byl nam knijeze dal pripraviti ſam ſwu barku s koberczy. A tu za nami poslal nam niekolik ſſlaſſek welikych, sklennych, opletenych, f malwazym A k tomu konffectuow niekoliko krabicz a ſwiecz ofkowaych, 35 bijelaych A leczyakes ginee wieczy. A tu prziffedſſe k morzi, pozehnali sme tychz panuow f nami wyſlanych, pluli sme na tee barcze na naffi Galegi. A tu hned potom pluli sme przedcze z portu od raguzu. A nechalali sme na prawe rucze v ſameho raguzu snad wlaſku mili Inſule, gijez *niekagij koczka [Inſule koczka]*. A gest na nije klaſſter. A mieli sme wyborny 40 *wijetr*. A byli nam na lewe rucze hory welikee. A to geſſtie wffe ſlowe *dalmaczya*. A to kralowſtwije [35^b] *Dalmacia [kralowſtwije Dalmacia]*

*) Druhé thowaryſſij přeſkrtnuto.

z prawa przifuffije k kralowftwije Vherfkemu, A wietczij dijel ho Tureczl
 Czyfarz drziz, czoz na zemi gefł, A czoz przy morzi, to pani Benatczane
 A ma ta kragina w tom podhorzizj winnicze y obilee. A tak pluli fn
 magicze dobry wijetr ten czely den a czelu tu nocz. A to podhorzije c
 5 raguzu az fnad Sfedefate neb Sedmdefate mil wlaſkych gefł gefłtie w
 panuow raguzſkych. A potom fe tu hned poczina zemie, gijez rziekagj
 Albania. A tu zemi drziz Czyfarz tureczky, czoz w zemi gefł, A niekte
 take mieſta przy brzehu morſkem. A Benatczanee drzije tu take niekte
 mieſta przy temz brzehu morſkem zegmena: Kathero, Budna, Antybe
 10 Dulczyngo a Duraczo. A to mieſto Duraczo gefł welike mieſto. A le
 gedno XVIII mil wlaſkych od Sfkutery. A to ſfkutera gefł hrad a miel
 welmi pieknee a pewnee a lezij na Infuli. a Czyfarz tureczky Stary, toh
 nynieyſſijeho otec, dluhy czas, yako ſem zprawen, geho dobywal A n
 kolikrat k niemu Sfturmowati dal. A nikoli geho dobyti nemohl. N
 15 prawije diwy, czo ſu w niem Statecznij li[36^a]dee byli a mnoho Tiſy
 Turkuow ze ſu zbili w ſfturmu, kdz y k nim Sfturmowali, ze Czyf
 s hanbau od nich muſyl odrhnuti. Az potom po niekterem czaſu Smlu
 toe wſſije Infule a tehoz zamku, mieſta a hradu temuz Czyfarzi poſtu
 ſu na ten ſpuoſob, aby kupczy panuow benatczan po wſſech zemiech
 20 wrzczeno czaſu A do gmenowitych leth obchody ſwe w kupecztwije b
 pecznie weſti mohli. A kdz pani Benatczane tehoz zamku ſwrchupſane
 Cayſarzi poſtupowali wedle ſmluwy, kteruz ſu ſ tymz Czyfarzem gmi
 Mohli ſu ti wſſiczni tehoz mieſta Sfkutery obywatele tu przy ſwy
 Statczych zuoſtati, A Czyfarz gich miel przy gich wierze nechati. A
 25 nechtiel ſadny z nich tu zuoſtati, Ale wſſiczni tahli do benatek wſſe
 Statkuow ſwych krom, czo s ſebu neſti mohli, ſe odwaziwſſe pro wije
 krzeitanku. A tu pani Benatczanee pro takowu gich ſtalofł v wije
 a pro gich Statecznoſt, ze ſe Turkom tak Statecznie branili w uoblezen
 dali gim ziwnoſt ginu w Benatkach, ze ſu opatrzeni kazdy z nich we
 30 ſlawu ſwego, Onomu wijecz dawſſe, onomu men. [*hrad a mieſto walon*
 [36^b] *W paſek* przed Swatym Witem mieli ſme dobry wijetr. A p
 ſme a nechali ſme po lewe rucze zemie, gijez rziekagij Albania. A byli ſ
 od nije ata Catyrzidczeti mil wlaſkych. A tu lezij przy brzehu morſk
 gedn hrad na wrchu a pod nim mieſto dobrze welikee. A rziekagij ten
 35 mieſtu a hradu walona. A gefł tyz zamek Czyfarze Tureczkeho. A
 Czyfarz ma tu przy tom zamku mnoho lodij, gimz rziekagij Subtile Gal
 a ſtury. A yakoſ mie zprawili, ze gich wzdyczky wijecz dawa przidielaw
 Tehdaas ſme take nechali na lewe rucze Infule, gijez rziekagij Sazer
 A byla rownie meſy nami a Swrchupſanym zamkem Walonu. A tuuz In
 40 take drze Turczy. A neſda mi ſe, by byla oſarena lidmi, pokud ſem
 dieti mohi Take tys den po prawe rucze newideli ſme nez wſſe morze A pl
 ſme tu czelu nocz przedſe magicze dobry wijetr. [*trajlowkrije napulſk*
W lona na Swateho wita byl maleczky wietrzik, ze ſme wel
 ledzky gefł A po prawe rucze ata wokolo Sfedefati mil wlaſkych od r

wideli sme hory dobrze welikee. A to bylo gest kralowstwije Napulfske. A po lewe rucze nam afa X aneb XI mil wlasnych tyz den byli [37^a] nam hory welike, gimz rziekagij Czimera. A teez hory Czimera negfu Infule, nez Czela zemie welmi hornata a kamenita, pokudz sme wideli. A przilezij k Czyfarze Tureczkeho zemi. A taaz kragina Czimera gest Sto mil wlasnych 5 wuokol a LX mil z Sfirzij. A lidee w tee kraginie gfu sami swogi pani A nechtije byti zadnemu poddani. A rziekagij tymz lidem po te zemi Albania Albanazorowe. A magij w teez kraginie mnoho wfy, mnoho dobytk, wobilee y wina. A yakoz zprawen sem, ze nemuoz k nim zadny do gich krage nez welmi vzkymi czeftami fkrze welikee skalee. A kdyz se 10 czeho obawagij, tehdy ty czefty a klauzy ofazugij a branije gich, ze zadny k nim nemuoz. Tijz lidee a ohywatelee tee kraginy, komuz mohu czo wzyeti, wfsem naporzad beru: krzeftianom, pohanom y Turkom a naywijecze Czyfarzi Tureczkemu a gehu poddanym przekazegij berucze gim, czoz mohu, neb mu przifedije a f nim mezugij, ze k niemu Suchu nohu 15 do gehu zemie mohu. Praweno mi za giste, ze ten rok przede mnu, nez sem ya tam byl, ze pro gich takowee kradeze a lupeze ze Czyfarz Tureczky byl se na nie welmi [37^b] Sylnie febral chtie ge pod se podmaniti. A kdyz na nie tahl chtie do gich kragin tiemi vzkymi Czeftami, A oni zwiediewffe. byli ge ofadili a proftie moczy se gemu obranili, ze k nim nemohl, A nie- 20 ktery Tifycz drahnje lidij gemu zbili, A ze proftie f weliku fskodu a hanbu odtrhnuti mufyl od nich. A w temz kragi Czimera tento obyczey a zpuofob ti ohywatelee zachowawagij, Yakoz w czechach pohrzechu take ten obyczey gest, ze wierzij, kto chce, yak chce, y teez ti Albanazarowe mnoho rozlicznych wier mezy febu magij. Take, ktoz koli bud w krzeftianech, w Tur- 25 czych neb w pohanech, yakaz koli naywietczij nefflechetnoft muoz byti, a gi vdiela, ten se k nim tam vtecze, ten tu ma bezpeczny Gleyt, dokud ge ziw, beze wfrije wypowiedi. Take magij plnu fwobodu wfsem okolnim fwym Sufedom brati, lupiti, krafti, mordowati, A proto se zadny netrefcze. Take dielagij mezy febu ffalessnee zlattee y teez ginu minczy na rozlicznee 30 razy a gfu toho swrchowanij mistrzi nad ginee.

Tyz den byli nam po prawe rucze tyto Infule dole pfanee, gijez gedne rziekagij ffanno A [38^a] naywietczije Merlera, Druha fнад dwie mili wlaske od nas. A dale za nimi byli druhee ginee dwie Infule, zegmena gedna menffije merlera. A byla ta afa od nas VI mil wlasnych. A druhee 35 Infuli rziekagij naymenffije merlera. ta byla od nas afa X neb XI mil wlasnych. [*Infula kraffon*].

Potom dale ten den plowucze byla nam po prawe rucze afa I a puol mile wlaske Infule gedna, gijez rziekagij korfon. A ta gista Infule gest take panuow benatczkych. A gest wuokol zwieczy trzi Sta mil wlasnych. a gest 40 Infule welmi dobra, vrodna wod wobilee, wod wina, ffikuw, mandluow, od drzewienneho olege; toho wfseho dofti ma. a gest dobrze ofazena lidmi a ma mnoho wfy a kafftelu, a gfu w nije w teez Infuli bohatij lidee.

A plowucze przy morzi w teez Infuli widieli sme przy brzehu mor
 kostelik maly Swatee katherziny [*kostelik S. katherziny*] afa gednu mili w
 od nas. A potom dale pluli sme nedaleko mimo miesteczko puftee a
 rzenee, gemuz rziekagij kazopo. A tu mi praweno za gisto, ze teez mieste
 5 opuftlo gest tijem, ze gest proti temuz miesteczku [38^b] nedaleko
 w morzi. A tuuz Skalu sem widiel. a gest do nije dijera welikaa, a v
 skalcze ze San swe obydle miela A chodila k temuz miesteczku a lidi
 a gedla, a tijem biehem zpuftlo to miesteczko. A f druhe strany
 morze pod horami tiemi Czimero, yakoz o nich naprzed powiedijeno,
 10 druhe miesto, ktereze take z daleka widiel sem, gemuz rziekagij Sup
 a gest dobrze welikee. A takeez mi praweno, ze fkrze tuuz San
 zpuftlo A podnes puftee gest. A stawenije a zdi gesttie welike
 V fwrchupfaneho miesteczka kazopo na teez Infuli korffonfke lezij neda
 od morze *klaffter* matky bozije, [*klaffter matky bozije*] a fu w niem mi
 15 rzekowee. A tu w temz klaffterze gest obraz matky bozije, o niemz pra
 ze welikee diwy czinij A toto zwlafstie tento diw geden, ze lampa, k
 horzij przed tymz obrazem, acz gest newelika, nez teez yako ginee obec
 lampy bywagij, ze, kdyz gi naprawije olegem a knotem, ze czely rok
 trzeba na nije nicz opravowati ani czo olege przilewati, Nez ze tak
 20 horzij beze wfseho opravowanije. A to mi prawil za gisto nafs P:
 Augustyn Cantorin. A prawil mi [39^a] wijecze o teez lampie, ze to f
 negednau za gisto prawiti, ze przed czasy za staradawna taaz lampa,
 gi tak naprawili, ze beze wfseho dalffijeho opravowanije ze gest horzie
 Sedm leth porzad, Ale ze lidee nynije horffij fu w swiecie, nez tehdez
 25 y protoz tak dluho nechcze horzeti yako prwe horziewala. [*o miejscu Czin*

Dale plowucze widieli sme pod tiemi horami Czimera Miesto, g
 rziekagij butniro. A gest miesto dobrze welike A welmi, czoz mi o
 prawili, pewnee. A oblilo se zatoku morfku wuokol. A fu w niem wfse
 rzekowee. A teez miesto gest panuow benatczan. A czyfarz Tureczl
 30 czasto o nie pokuffel chtie ho rad dobyti a niekolikrat k niemu Sftu
 wati dal. Ale nicz prospieti ncmohl, nez weliku ffkodu wzdyckzy
 a mnoho mu lidij zbito. A tyz den na S° Wita afa dwie hodinie na
 przipluli sme *k miejscu korffonu* [*miesto korffon*] do portu, ktereze to
 korffon po Infuli take to gineno maa. A gest hlawnije miesto w tee I
 35 A tu wvrhfse kotwy, wofkali sme w portu tu na Galeji.

[39^b] *W niedieli* po Swatem Witie pluli sme rano na Barkach do t
 miasta korffonu. A tu sme byli w kostele v Swate vrfily v mfse.
 miesto korffon famo w tobie nenije welikee, nez ze ina welika przedm
 A prawil mi Patron nafs, ze z tehoz miasta w hodinie, kdyz potrzeba, r
 40 wygiti XX tifycz lidu branneho. A w temz miestie gfu dwa hrady, oba
 na dobrze wyfokych skalach, geden hrad profrzed miasta a druhy
 w rohu nad morzem. A ty oba hrady y miesto lezije w morzi, ze f
 Cztwrtly dijel yako ffige k miestu. A ta ffige se pilnie za mne przediela
 Bafstami a przykopy hlubokymi, wyzdienymi. A to dijelo bylo wfse

dielano tefanym kamenem. A tu w miestie y przed miestem gest mnoho kosteluow, dijel gich wedle rzimskeho kostela a dijel wedle obyczege rzeczkeho. A mluwije w temz miestie naywijecz rzeczky a take wlawky, Ale ne tak obyczeynie yako rzeczky. A taaz Infule gest dobra a hoyna od obilee, wod wina, wod flikuow, mandluow. A gest [ta czela Infule panuow Benatczkych. A byla przed czafy nieyakeho pana znameniteho rzecz[40^a]keho, kteryz, kdyz vmrzal, nechal po sobie dwu Synuow a zeny. A taaz zena miela wieno na temz panstwij. A kdyz Synowe ti oba zemrzeli z dopufftienije bozijeho, Tehdy taaz panij prodala to panstwij panom Benatczanom za Sto tifycz zlattyh vherfkych aneb dukatuow. A to mi prawil patron nafs 10 naffije Galege. Ale opiet od ginyh lidij sem ginak flyffel. A to takto, ze fu byli dwa bratrze pani toho a ze se spolu wdy wadili. A benatczanee gednomu z nich proti druhemu pomahali, ze odtud wyhnan A wytiffien gest. A potom toho druheho takee, poczetffe sobie na niey welikee dluhy, czo fu na to nalozili a przy tom vtracili gemu pomahagicz, ze se f nimi, yako 15 zprawen sem, o to bezdieky musyl Smluwiti, A ze mu za to panstwij a gehu sprovednost dali sami, czo fu chtieli, A czoz mie zprawili, fotwa trzetinu zac stogij. [*O zemi, gijez rziekagij Arabia.*]

Tyz den dwie hodinie f poedne plui sme od tehoz miasta korfonu z portu naffij czestau wedlee teez Infule korffonke, nechawffe gije po prawe 20 rucze. A tyz den byli nam [40^b] hory welikee po lewe rucze. A ty hory a ta zemie flowe Arbania. A gest taaz zemie Czyfarze Tureczkeho. A w tee zemi gest mnoho rzekuow. A Czyfarz tureczky ge przy gich wijerze zachowawa. A przy tychz horach nad morzem na horze gest kostelik Swateho mikulaffe. A plui sme tu czelu nocz magicze dobry wijetr k czestie naffije. 25 [*Welikee morze.*]

W pondielij po Swatem witie przipluli sme na welike morze, ze sme newideli na prawe rucze nicz gineho nez wodu a nebe. A na lewe rucze byli nam dwie Infule: gednee rziekagij pakafu a druhe malaa pakafu. A ty obie Infule Su panuow karffonskych. Potom dale tyz den plui sme 30 A nechali sme na lewee rucze gednee welikee Infule, gijez rziekagij Sancta maria, A druhe Infule, gijez rziekagij Czeffronia. tee sme nechali po prawe rucze. A ta Infula Czeffronia ma wuokol Sto mil wlawkych. A ty obie Infule fu Czyfarze Tureczkeho. A pluij sme tu czelu nocz, Ale newelmi, neb byl welmi maliczky wijetr. [*Hory Tureczke.*]

W utery potom byli nam po lewe rucze hory tu[41^a]reczke. A nemieli sme dobreho wietru. afa dwie hodinie na nocz przipluli sme k Infuli, gijez rziekagij Zancto, kterezo nechawffe po prawe rucze, nedaleko kotwy vwrhffe, zuostali sme tu przef nocz.

W Strzedu potom plui sme podleee teez Infule fwrchupfanee Zancto, 40 kterazto Infule gest Sfedefati mil wlawkych z delij A gest panuow Benadczkych. A na lewe rucze tyz den byla nam zemie gedna Czyfarze Tureczkeho, gmenem romania. A widiali sme ten den przy morzi dwa brady Czyfarze Tureczkeho, gednomu rziekali kastello turnezo. A gest hrad

a miesto a lezij na wrchu obee: hrad y miesto. A pluli sme od nieho ofm mil wlawfkych. Druhy hrad flowe belwidere, ten take lezij na wrch nad morzem. a pluli sme od nieho na XVI mil wlawfkych. A tyz hr beluidere lezij LX mil wlawfkych od miasta modonu, O kterem miestu ta 5 se pfati bude dolegije. [*Zemie Czyfarsze Turecskeho.*]

We czwturtek przed Swatym Janem krztitelem pluli sme a nechali si po lewe rucze gednee Infule Benatczkych, gijez rziekagij prodano. A po te lewe rucze byla nam zemie gedna [41^b] Czyfarsze tureczkeho, gijez rzieka 10 morea, W kterezo zemi moree magij pani Benatczanee zamek, gem rziekagij Zumiko. A zda se byti pewny, neb lezij na dobrze wyfokem wrcl A lezij tyz hrad XII mil od madonu. A gest okolo nieho dobra a hoy kragina od obile, od wina. A gest basfta pod tymz hradem afa dwoge ho neb I a puol, welmi pewna, iakoz mie zprawili. A ze na tyz hrad nemu 15 nikoli nez Skrze tu basftu. A tudy geducz widieli sme przy brzehu morfka kostelik Swateho mikulaffe. A tyz den afa dwie hodinie na nocz przipl sme do portu k miestu madonu. A tu sme vvrhffe kotwe oftali tu nc w portu na Galegi. [*Miesto modon y giniee wieczy.*]

W patek potom rano pluli sme do tehoz miasta madonu ke mffi A b sme tu v mffe w klasfsterze v Swateho ffrantiffka. a teez miesto gest pewn 20 A lezij se trzij ftran w morzi. A czwtwta ftrana od zemie gest welmi przed lanaa, neb treenaofb priekopy wyzdienee a welmi hlubokee gfu. A w kazde priekopu cziftee welike a dobrze wyfoke basfty fu f wokny poboczni A mnoho diel w kazdee basftie. A priekopy ty [42^a] wfseczky y Basf gfu wfseczko zdielani z tefaneho kamene. A gest welmi pewne mief 25 A magij w niem mnoho cziftych diel welikych y malych mezy brana A na branach y wfstudy, kdez potrzebijie gest. A w temz miestie wietcz dijel fu wfse rzekowee. A tijz rzekowe tu magij fweho arzczybifkupa wedl fwee wijery. A gest y druhy biskup take tu wedle wijery naffije rzymfki A teez miesto madon gest panuow benatczkych. A magij w niem sme hay 30 many, geffto fu rozenij benatczanee, gimiz se musie zprawowati we wfse Aczkoli tu w miestie wietczije diel gest rzekuow, wfzak proto wlawffi nawije wladnau. Take teez miesto gest kryto czyhlau. Ale magij nizke Strzecl A w temz miestie gest mnoho ziduow, Arbanafuow, Czyganuow. [*Zidee y gin rozlicznij lidee.*] A magij przed miestem domky male, welmi ffpatnee. A 35 wfliczki ziwiye se kupecztwim anebo rzemeslem, iakz kdo fecz muoz by A tijz Arbanafowe magij wijeru, ze negfu ani prawij krzeftianee ani praw zidee ani prawij turczy, Nez kazdee tee wijery niekteree kufy, czo se g zda, drzije, [42^b] Totiz krzeftiansky, zidowfky, Tureczky. A gest tu okolo dob hoyna kragina od wina, od obilee, ffiky, mandly, limauny, pomorancz 40 y rozliczna owotcze. Ale wino, ktere z tu rofte, gest naramnie [Sylne, yako ge ochmelil, a protivne pijti, ktosz mu neprziwykl, ze sme musyli k nier polowiczky wody przilewati. A v tehoz miasta dielagij Suol a to tijer obyczegem, ze wdzielano mijesto cziftee, rownee iako po stole. A tu zdiel u priekopi neweliczy, kterymiz se pufstije woda morfka na teez mije:

przyprawenee. A taaz woda, kdyz tam bude tak napufftiena, Skrze horkoft
 Slunecznu Suol fe z nije vdiela, ze gij netrzeba warziti. A od tehoz miefta
 modonu gefť gefťtie trzi Sta mil wlařkych do Candij. [*Kofťelik S^o Ber-*
nardina.]

W jobotu przed Swatym Janem krztitelem bozim dwie godzinie na 5
 den pluli ſme z portu od modonu magijcze dobry wijetr. A wlařku mili
 od modonu po lewe rucze lezij Skala w morzi, a na nije gefť maly koſťelik
 Swateho bernardina. A po prawe rucze byla nam Infule welmi kamenita,
 gijez rziekagij Sapiencia. A [43^a] taaz Infule gefť modonřkych. A pokud
 ſem gi widial, nezda mi ſe, by czo vziteczna byla, by czo na nije roſtlo. 10
 A przy teez Infuli lezij koſťelik maly matky bozije. A po lewe rucze ſnad
 mili od madonu lezij kragina dobra ſnad dwu wlařkych [mil] z delij A tolikez
 na ſřijrz, gijez rziekagij Ingryzu. A gefť welmi dobra kragina, Vrodna wod
 wina, obilee, pomoranczij welmi dobre w nije roſtau. A potom płowucz
 dale, byla nam po prawe rucze Infule, gijez rziekagij kawerero. A pluli 15
 ſme od nije ſotwa hony. A gefť afa dwu mil wlařkych z delij. a gefť
 panuow benatczan. A gefť welmi hornata a Skalnata. [*Zemie morea.*]

Potom tyz den nechali ſme po lewee rucze zemie, gijez rziekagij
 morea, A gefť tee zemie Cziefarze Tureczkeho wietczij dijel. Nez benatczanee
 magij na brzehu morřkem w tee zemi mieſto na wrchu, gemuz rziekagij 20
 korona [*mieſto korona*]. A pluli ſme od tehoz mieſta afa dwadczeti mil
 wlařkych. A praweno mi diwy, czo gefť welmi przedielanee a pewnee
 dobrymi baſťtami a przykopy. A gefť gim toho potrzebije pro Sufedy
 turky, [43^b] kterziz hned tu tu blisko okolo mieſta. A kazdy den tam temierz
 na trh chodije, kdyz ſtaniez Czyefarz Tureczky s benatczany ma. Take 25
 przy temz morzi lezij zborzeny hrad, gemuz rziekagij bracedemagine,
 kteryzto hrad byl benatczan, a oni gey ſmluwu dali Czyefarzi tureczkemu,
 A on gey dal zborziti. Potom dale lezij po teez rucze welika Skalnata
 a hornata zemie, gijez rziekagij Gaumatepan. A tu wedlee tychz hor welika
 ſe wylila zatoka z morze, gijez oni rziekagij Golff. Dale płowucz po teez 30
 rucze lewe nechali ſme Infule, gijez rziekagij Czerigo. A pluli ſme od nije
 Cztyrzy aneb piet mil wlařkych. A gefť taaz Infule, pokudz mi ſe zdalo,
 Afa VI mil wlařkych z delij. A tu mi prawili, ze gefť to ta Infule, iako
 paris krasnu helenu z nije vneř [*Paris Helena*]. A za tu Infulij przy morzi
 lezij hory welikee, gimz rziekagij Gaumalio, mezy kterymizto horami Gau- 35
 malio a horami Gaumatepan gefť taaz zatoka Golff, w ktereztu zatoczce,
 yakoz ſem zprawen, Turczy, lupezniczy morřſtij ſwa ſtanowiffťie magij a odtud
 ſřkodu czynije. Potom dale przypluli ſme k gednomu wrřřku malemu, [44^a]
 ſkalnatemu, gemuz rziekagij owo. A ten wrřřek byl mezy nami a ſwrchu-
 pſanu Infulij Czerygo. A tu, aczkoli magicze dobry a wyborny wijetr, ne- 40
 mohli ſme od toho wrřřku. afa we dwu hodinu wzdyczky ſme ſe okolo
 nieho toczili s galegij, ze ſme ſe tomu wřřiczkni diwili. A tu mi powiediel
 patron nařs, ze giz gedenmezczytmakrat plul ſ putniky do Swatee zemie,
 A ze mu ſe to wzdyczky przyhazelo, by miel naylepfřij wijetr. Potom dale

nechali sme na prave rucze Infule, gijez rziekagij Czaczeryno. a gest welmi skalnata a hornata. a pluli sme ten czely den az do puol noczy magiczne wyborny wijetr. A po puol noczy se vtifilo, ze sme tu stali. [*Candia Infule.*]

5 *W nedielu* potom mieli sme wyborny wijetr a przipluli sme k Infuli Candia. A tu sme podle teez Infule pluli nassij Czeftu, nechawffe gije po prave rucze afa na LX mil wlasnych od miasta Candia. A tu se nam wijetr proti nam wobratil v wecz, Awffak sme proto pluli czelu nocz sem y tam wedlee teez Infule po morzi.

10 [44^b] *W pondielu*, den Swateho Jana krztitele bozijeho, byl wijetr zly proti nam, ze sme se opiet toczili s Galegij na morzi a przedcze nassij czeftu nemohli. [*Kostelik S^o pawla.*]

15 *W utery potom* rano plowucze widieli sme w teez Infuli Candia wrch welmi wyfoky a przikry A na niem swrchu kostelik maly, a flowe v Swateho pawla. A gest tyz kostelik na piet anebo na sseft mil wlasnych od miasta Candia. A tak mi praweno, ze Swaty pawel, kdyz kazal wieru krzeftianku w temz mieftie Candia, gemuz tehdaaz za wieku Swateho pawla rziekali Greta, ze gey rzekowe chtieli zabiti, A ze gest tam na ten wrch vtekl. [*Welikost Infule Candia.*]

20 *Taaz Infule* Candia, iakoz sem zprawen, ze ma wuokol sebe a z wijeczy gest Sedm Seth mil wlasnych, aczkoli ma w sobie welikee wrchy a hory, Ale wffak proto gest wyborna zemie a naramnie vrodna. A gest naramnie tepla Infule, a welika horka w nije fu, Awffak proto widieli sme tehoz czafu w nije na horach wyfokych, an na nich snijeh lezij. [*Miesta w Infuli Candij.*]

25 [45^a] *W teez* Infuli Candia, Jakoz zprawen sem od nasseho patrona, gfu cztyrzy miasta. hlawnije miefto, w kteremz sem byl, tomu rziekagij teez Candia po Infuli. A druhemu mieftu rziekagij retino, Trzetijemu kania a Cztwrtemu Sytya. Ale Candia, czoz flyffim, gest z tiech naywietczij: Take 30 zprawen sem, ze w teez Infuli gest na Sto kaffteluow a na XIII Tifycz miesteczek a wfy, w kterychzto druhych po pieti, po Ssefti Stech hospodarzuow gest, A w druhych po ofmi, po dewieti Stech hospodarzuow gest. A magij wfficzni naramnie mnoho dobytku, ze mnoho Syra a mafla die-lagij, A to laczyno gest. [*Zwierz rozliczna.*]

35 *Take w teez* Infuli swrchupfanee gest zwierzi rozliczne dofti iakozto gелenuow, Srn, diwokych swinij, korytanfkych kozluow, Gemtykuow, zagijeczuow; A teez rozliczna ptaczta. A kuroptwy, ktere z tam fu, ktere z sem widiel y gedl, fu wietczije nietczo malo nez zdayffije, Ale nezdadije mi fe bayti tak chutnee yako zdayffije. A magij pyfky Czerwenee y nohy. 40 [*O malwazye.*]

Taaz Infule gest welmi hoyna a vrodna [45^b] od obilee, od wina, genz malwazye gest, ktere z se sem do wffech zemij okolnijch weze a dodawa. A gineho wina w tee zemi nemagij, nez malwazye by tu rofflo. [*Czukur a rozliczna owotcse.*]

Take w teez Infuli roste Czukr a rozliczna dobra owocze: pomoranczije, limauny a welmi wyborne, dobre a sladke. Take w teez Infuli gfu welikee lesy drzewije Czyprziffoweho, ze obywatelee teez Infule tenierz wffeczka Stawenije z nieho dielagij a stawiegij. A gest tak hoyna taaz Infule Candya, ze mi patron prawil zagifto, ze gest w nije kragina gedna afa XXX mil 5 wlawfkych wuokol, A ze by fe w teez kraginie obilee dwakrat do roka rodilo, a ze fu toho pokuffeli; Ale ze pani benatczanee nechtije gije dati ofaditi z tee przycziny, ze gest taaz kragina wffudy wuokol welikymi horami a skalami iako zdmi obdielana, ze do nije nikudy nemuoz krom niekterymi mijefty mezy skalim, vzkymi Czeftami, ze to opraviecz a zadielagicz, ze by 10 k nim zadny nemohl, A ze by zbohatiegicz, czelu Infuli sobie podmanili A gim benatczanom, panom fwym, fe zprotiwili iako Sfwayczarzi knie-zatom rakuskym. Take mi zagifto [46^a] praweno, ze w teez czelee Infuli nenije zadnee fskodnee zwijerze, totizto ani wlk ani liffka ani rys ani nedwied ani zadna gina fskodna zwierz, A takee, ze w nije nenije zadnych 15 haduow ani ffitjruow ani zadnych gedowatych wieczy. Take mi praweno, ze w tee Infuli bylo Sedm kralowftwij a Sedm kraluow korunowanych. A tehdaaz taaz Infule miela gmeno kreta a nynije Candia. A tyz den afa trzi hodiny na den przipluli sme k miestu, gemuz rziekagij po Infuli Candia. A pluli sme do portu mezy dwie wiezi, od kterychzto wiezij od obu zed 20 wyfoka przizdiena az k famemu miestu. A tu w portu kotwy vvrhli sme' A gest vzko mezy tiemi wiezemi. A kdyz fe obawagij neprzatel, tehdy od gedne wieze k druhe przetahnu rzetiez, ze zadny do tehoz portu s zadnu lodij nemuoz, Aby gim yaku fskodu mohl vcziniti. A tu potom geli sme na barkach do miasta a fflil sme do kostela Swateho Marka. A potom sme 25 fflil odtud k Swatemu ffrantiffku do klafftera bofaczkeho. A tu sme v mffe byli A po mffi fflil do hospody. *To miesto Candya* nema zadneho Rynku, [46^b] Nez lezij auliczny od gednee brany k druhee. a gest dobrze dluhee. A od morze wygda, gest wffeczko k wrchu giti az k druhee branie. A gest miesto dobrze welikee A ma welika przedmiejtije. a zidee na przedmiejtije, 30 iakoz zprawen sem, magij domuow na trzi Sta. A zadny tyz zid nsmije lichwiti, nez ziwij fe kupecztwim a ginyimi rzemefly. Take teez miesto ma niekteree domy cziffie zdielanee a niekteree profftee domky. A ti wfficzni doimowee nemagij zadnych Strzech a krowuow, rownie yakoby wyhorzaliz byli, nez magij puody fwrchu na domijech z tranuow a z prken A na to 35 puody fwrchu litee z wapna, ze to naramnie fe fpeklo, ze zadny defft nemuoz fkrze to. A przipraweno, ze gest zbiezito, kdyz defft prffij, A zlaby, ze woda defftiowa wffeczka precz gde. [*Vlicze w m. Candij.*]

W temz mieffie kandia krom ta gedna vlicze gest profftranna, ginee wffeczky fau auzke a welmi fe necziffie w niem magij. a nenije dlazenee. 40 Teez miesto Candia lezij fkuoro polowiczy w morzi, A czoz od tehoz *miesta* lezij proti zemi, to dielali welmi pilnie welikymi bafstami z tefanego *ka* [47^a]mene a tlufftymi zdmi. A piekopi hluboczy przed tymiz zdmi. Ale za mne gesttie nebyli piekopi ani zdi dokonany. A nalezli sme tehdaaz

wina zraleho w hroznich došti. W temz mieštie proti koštelu ſwrchupſanemu Swatcho Marka geſt na prawe rucze, gda od morze, czifty duom knijezete z kandi, kterežto knijeze ſwrchupſanee w niem radu mijewa. A tyz knijeze geſt prawy benatczan a vſazeny od knijezete a panuov benatczkych. A tehoz
 5 knijezete z Candij knijezetſtwije a panowanije netrwa dele nez Cztrmezczytma mieſyczuow. A potom knije[ze] benatczke a pani Benatczanee poſſij gineho na to mijeſto, kohoz ſe gim zda. Takee temuz knijezeti przidani ſu k radie haytman a Sycz Cztyrzie Czentulanowee. A tiech wſſech piet Su rozenij z benatek, bez kterychžto rady a wiadomije knijeze nicz vcziniti ani gednati neſmije.
 10 A Sycz teez knijeze ma ginee mieſtiany tu vſedlee, gemu take k radie przidancee. A w temz mieštie Candya geſt koſtel hlawnij Swateho tyta. A w niem geſt arczybiſkup a mnoho kanownikuow, Ale nezda mi ſe, pokud ſem [47^b] porozomiel, by arczybiſkup a kanowniczy bohaci byli. Take w teez Infuli geſt oſni Biſkupuow ginych, pod tehoz arczybiſkupa
 15 ſluſſegicznych, ale wſſeczko ſu chudij. A w temz mieštie Candya mluwije wlaſky, A wietczije dijel mluwije rzeczky. A ſedlaczy w teez Infuli y ginij obyuatelee wſſeczko rzekowee ſu. [*Kterak pani benatczane k te infuli Candi przijſli.*]

Patron naſs ſwrchupſany zprawil mie o tom, kterak taaz Inſule Candia
 20 k panſtwij benatſkemu doſtala ſe geſt: tak ze ſe przihodilo, ze Czyfarz Conſtantinopolitanky, kterežto Inſule Candia diediczna byla, byl geſt wyhnan od ſwych poddanych Conſtantinopolitankych A ginych gich pomocznikuow. A tu geſt w tom zadal krale ſfrankkeho za pomocz a panuow benatczan, kterzito ſebrawſſe ſe Sylnie ſ mnozſtwim Galegij a lodij gemu
 25 temuz Czyfarzi na pomocz tahl ſu A tehoz Czyfarze moczy w geho panſtwij ſwrchupſanee zaſſe wvedli. A tak potom tyz Czyfarz krale ſfrankkeho a pany Benatczany za gich prace a naklady obdarzil geſt. A dal geſt krali ſfrankkemu mnoho czitych klenotuow od zlatta, [48^a] od perel a od draheho kamenije. A gim panom Benatczanom dal geſt tuuz
 30 Infuli Candia a tak gi drzije az podnes. Ale kral ſfrankky nemage peniez, czym platiti zoldnerzom, y prodal geſt teez klenoty gemu od Czyfarze dane panom Benatczanom za trzi Sta tiſycz dukatuow, kterežto klenoty pani Benatczanee y podnes magij. A ya ge widial ſem giz po dwakrath. Potom, kdyz pani Benatczanee tuuz Infuli Candia mieli, po niekoľiko letech prziz
 35 hodilo ſe, ze taaz Inſule czela chtiela ſe zprotiwiti gim panom Benatczanom. Ale oni zwiediewſſe to przed czaſem, przitahl ſ weliku moczy A to opatrzili, ze ſe to neſtalo. A ty niekteree, kterzij tu wiecz gednali A baurzili proti nim, ſtinati dali. A potom tiz pani benatczanee s ſwym knijezetem ſe vradiwſſe, na tom zuoſtali, ze ſu Sedmdefate panuow Czentulanuow tu
 40 w Benatkach vſedlych a rozenych wyſlali do Candy. Ale wſſak zadny z tiech ze geſt nebyl przitel przirozeny druheho. A knijeze Benatczke a pani Benatczanee wyſlali ſu z ſebe ſ nimi, kterzito wſſeczky hrady, twrze, [48^b] mieſteczka y wſy mezy tiech Sedmdefate Czentulanuow rozdielili, pokud kazdy z nich czo drzeti a vziwati by miel. A taaz zbozije

tymz Czentulanom a gich diediczom a buduczym se wššim panštwim diedicznje gim to dali, ze nicz z toho nedawagij ani platije panom Benatczanom, nez toliko kazdemu gešt vřazeno poczet gijezdnych aneb pieššijich, czo kazdy z nich mijeti ma, f tiemi aby byl hotow, kdyz koli potrzeba gešt, a gemu rozkazano bude. A kdyzkoli který z nich vmrze, tehdy Syn 5 geho a diedicz mufy hned do benatek przigeti a od kniježete a panuow leno przigijeti a Slibiti a przifahu vcziniti a wiernořta a poddanorořta proti nim we wššem yakzto panom řwym se zachovati. A tak tijem zpuořobem pani Benatczanee nemagij nicz, zadneho zbozije, w tee czelee Infuli kromie ta Cztyrzi mieřta řwrchupřanaa, w kteremzto kazdem mieřtie magij vrzedniki 10 řwe, geřřto czlo wybijeřagij ode wřřeho, czoz se koli na trř przineře. A toho czla vziwagij, yakoz zprawen řem, mnoho drahnje tifycz dukatuow.

[49^a] *W řřzedu* po Swatem Janu krztiteli byli řme w klařřterze bofaczkein v Swateho řřrantifřka. A gešt welmi czifty, weliky a czifřie vřřaweny klařřter. A tu nam vkazowali řwatorořta, zegmena kus krzize pana kryřta, Swateho 15 wawřzincze hnata, Swateho řřrantifřka zub, Swateho řřtiepana leba, Swateho bernardina pas z prowazu, iako bofaczy se pařřij, řo řřimonie řudy hnata z ruku. A to ohledawřře, pluli řme zaře na Galegi. [*Insula Standia*].

We cztyřteku potom, kdyz poczalo řwitati, pluli řme z portu od Candij. A kdyz řme odpluli ařa ofm mil wlařřkych wedlee teež Infule řwrchupřane 20 Candia byla nam na lewe rucze gina Infule, gijež rzieřagij Standia. A gešt welmi hornata a kamenita Infule. A nenije na nije nicz, ani czo vziteczneho rořte, ani wobilee ani wino. A yakoz zprawen řem, ze gešt Sto mil wlařřkych wzdelij A z řřirzi ařa padeřate nebo řředefate mil wlařřkych. A konec z tee Infule na teež lewe rucze pluli řme niekolikery hony nedaleko mimo řkalku, 25 na kterežto řkalcze gešt kořtelik Swateho remigia. A w temz kořteliku bydljij geden pauffennik, [49^b] Rzek, a zprawen řem, ze gešt tu na padeřate leth a ze nikda wen newygiježziel, Nez ginij rzeřkowe mieřřtiane z Candij, z mieřta, ze mu pořielagij potreby od gijeřdla a od pitije. [*Skalka řřalkonera*].

Potom pluli řme dale. A po teež rucze lewee byla nam řkalka malaa 30 ařa gedny hony, gijež rzieřagij řřalkonera. A minuřře tu řkalku, nebylo nicz widieti nez wodu a nebe. Az potom k řamemu weczeru plowucze widieli řme po lewe rucze Infuli, gijež rzieřagij Santurin, a zdale mi ře byti newelika. Tuuz nocz magicze wybornje dobry wijeřtr nechali řme po lewe rucze Infulij doleřřanych, zegmena řřtampalia, řřifřkopia, Neřřeria, 35 Geli longia, Patmos. Ale nemohli řme gich widieti, neb nocz byla, nez we dne bychom ge byli widieli. A na teež Infuli Patmos gešt klařřter, w niemz geřř, yakoz řem zprawen, na řředefate mnichuow rzeřkuow. A wod toho klařřtera na puol mile wlařřke gešt dijeřa do řkaly neb Geřřkynie, kdežto Swaty Jan Euwangelifřta řpiřoval w tom mieřřtie knijeřy, gimz rzieřagij 40 zgeřenije Swateho Jana. A gešt w [50^a] řkale yako řtolicze, na kterež řediel a řpiřował. a tuuz nocz byli nam Infule po prawe rucze dole řřanee: Capiana, řřkrořfa a trzi malee Infule, gimz rzieřagij porczylete. Take mi praweno za giřto od hodnowierynych lidij mnoho o tee Infuli Patmos, ze ře řtalo

za gich pamieti, ze Czyfarz Tureczky, gmenem otman vli, ten, kteryz Constanti
 nopole dobyl, ze przitah s drahnie lidmi na tuuz Infuli Patmos a pobra-
 czo na nije nalezl, y ty mnichy w temz klaffterze fwrchupfanem y wfsczko
 czoz fu mieli. A kdyz gefť chtiel precz zafe domuow odtud tahnuti, ftrh
 5 fe gefť weliky wijetr, ze gefť nefmiel fe o to ohrozyci ani pokufyci, bog
 fe, aby fe wfsczkni neztopili. A takowy wijetr trwal tak dluzo porzad, ze
 fe temuz Czyfarzi giz Sfpize nedofťawalo y fe wflemi geho poddanymi
 kteriz tu f nim byli, ze, by fe bylo prodlilo, byli by hladem mrzeli. Tehdy
 Czyfarz zawolaw k fobie mnichuow tiech z klafftera tehoz fwrchupfaneho
 10 a ginych wiezniuow, ktere byl zgimal w teez Infuli, mluvil k nim, Ab
 profyli boha fweho, [50^b] aby mu dal dobry wijetr, aby fe zaffe we zdrawi
 domuow wratiti mohl, ze ge chce wfsczky propufťiti. A tijz mnichow
 a wiezniowee mluwili fu k Cziefarzi, aby gim to przirzekl a Slibil, ze t
 chce vcziniti a ge profťy vcziniti, ze pana boha chtije profťy. A kdy
 15 gim Czyfarz tyz to przirzek tak vcziniti, tehdy ti wiezniowee wfsczkr
 fwrchupfanej klekffe na fwa kolena s weliku fnaznoftij a pilnoftij pan
 boha fu profyli, aby pan buoh raczil dati Czyfarzi dobry wijetr dati, Ab
 oni mohl fkrze to prazdni byti. A ze ge fe hned ftalo, ze tyz welik
 nefmijerny vtiffil fe a v wijetr dobry a powlowny temuz Czyfarzi k geh
 20 domu wraczenij fe obratil. A ty Czyfarz wida to ze gefť ge hned wfsczk
 propufťil z wiezenije, A czoz gim byl pobral, to gim wfsczko wrati
 kazal. A od tee doby ze gim nedopufťil wijeczze zadnemu fwemu przek
 zeti, nez ze tymz mnichom w tom klaffterze welike pomoczy a Almuzn
 kazdy rok dawal az do fwe Smrti. [*Gmena Infulij mnohych.*]

25 [51^a] *W patek* v wigilgije Swateho petra a pawla, Apofftoluow, pl
 wucze, byli nam tyto Infule dolepfanee po lewe rucze: lero, Calnym
 Cristiana, Symea. A po prawe rucze byla nam Infule gmenem Sľkarpati
 A taaz Infule gefť panuow benatczkych. A dale plowucze, teez po praw
 rucze byli nam tyto dolepfanee trzi Infule zegmena: Caffo, naffara, karky
 30 A ty wfsczky trzi *Infule fu* Miftra Rodyzľkeho. A w tee Infuli kark
 gefť hrad a koftelik [*hrad a koftelik miftra rodyszľkeho*] przy niem Swateh
 mikulaffe, kteryzto hrad Mistr Rodyzľky ofazen ma. A opiet mi za gift
 praweno od patrona naffeho y od mnohych ginych hodnowiernych lidi
 ze obywatelce teez Infule karky, iakoz drahnie w nij wfy gefť, ze czo
 35 koliwiek magij zbroge w nije od zeleza, gefťto fe gije diela, totizto radlicz
 czertadla, motyky, kratcze, ze to trwawe gefť a ze toho nikda nevbyw
 Aniz potrzebije gefť toho czo opraviti Aneb kowarzi woftziti, nez ta
 przedcze trwa beze wfseho opravowanije, yakz gefť sprwu vdielano, A z
 Sedlaczy a obywatelce tee Infule magij takowu zbrogi, gefťto gich prapr
 40 dieduow [51^b] byla. Take w tee Infuli, ktoz czo vkradne, nemuoz toh
 precz vnefti. Take, ktoz kaupij ktery dobytek, neda fe hnati, dokudz h
 nezaplacij. Tyz den o poledni byl nam po lewe rucze hrad miftra rodyz
 ľkeho, zegmena Swateho petra hrad. Ale nemohl fme ho widieti pr
 ginee Infule. A yakoz fem zprawen od gednoho dobreho vrozeneho Czlo

wieka, kteryz zakonu toho byl, jako mistr rodyzsky gest, a na tom zamku bywal, y teez rownie od gnych hodnowiernych lidij praweno mi, ze gest to giftie tak, ze v tehoz hradu Swateho petra magij psy welikee, kterzizto psy jako ponoczniej w noczy przy zanku biebagij w polumilij anebo dale. A yakoz tyz hrad na brzehu Tureczkem lezij, ze ti psy tak fu 5 wofrazitij w noczy, Kterehoz Turka w noczy naydu aneb ze by na geho stopu prziffli, tehdy honije po tee stopie yakoby woharzi po gelenu honili. A dohonijecze fe geho, ze gey hned roztrhagij, ze fe gim wobraniti nemuoz. A rano, kdyz den, przibiehnucz k temuz hradu zafe czekagij przed hradem, ze fe gim da kazdemu hufcze chleba, aby gedli. A [52^a] kterehoz 10 koli krzeftiana wieznie, gestto do turek byl yat a vtekl, w noczy nagdu tijz psy, tomu zadnemu nicz neudielagij, nez radugij se k niemu, yakoby gich znamy byl, A dau przed nim a vkazij mu czeftu k temuz hradu. Tyz hrad lezij Sto mil wlasnych od rodyzu przy morzi na brzehu przy zemi Tureczke. A nema zadneho przisluffenftwije, nez mistr rodyzsky ten 15 gey spihuge A swymi lidmi, czoz muoz naylepffimi, ofazuge. [O InSulech.]

Tyz den o poledni pluli sme wedle Infule rodyzske. A byla nam po prawe rucze Sfeft neb Sedm mil wlasnych. A po lewe rucze teez Sedm mil wlasnych byli nam hory Tureczke. A teez zemi Tureczke tu rziekagij karia. Ale negfu tak wyfoke hory jako tam prwe napzed, Nez 20 fu welmi kamenite a skalnatee. A nezda mi fe, by fe czo na nich rodilo [o InSuli rodyzske].

Rodyzska Infule gest welmi kamenita a hornata a nenije welmi hoyna ani wod wina ani od obilee. Yakoz sem zprawen, ze wfieczko obilee a wino, czoz fe w nije vrodij, ze by nefaczilo za dwa miesycze obywa- 25 telom teez Infule. Nez ze z Infule [52^b] Candij wobile y ginee potrzeby na lodijch plawije a tu kupugij. Taaz Infule, iakoz sem zprawen, gest zwijeczy wuokol I $\frac{1}{2}$ C mil wlasnych. A fu w nije zwierzata, gimz rziekagij Danielikowe, malo wietczij nezli Srna a k frnie podobne, nez ze magij obffirne oczasy. A take fu tu korytanfftij kozlowe. Take gest tu dofti zagijeczuow 30 a kuroptwij, Ale fu wietczij nezli zdeyffij naffe A magij Czerwenee pyfky a nohy. Take sem tu widiel ptaky welikee iako tetrzew, Ale magij maliczku hlawiczku iako rzerzabek, A kdez rzerzabek ma za wfima Czerwenee mijefto, tu oni magij bijelee. A magij perzije potzedobne *) k tetrzewicy, Ale temnieyffije sferofti nez tetrzewicze. A na prfech magij ffleczky bijelee, 35 teez jako gestrzab na prfech mijewa. A tu tehda Sfeft nebo Sedm mil wlasnych, nez sme do miasta rodyzu przigeli, widieli sme na rodyzske Infuli na welikem wrchu kostel, a Slowe tyz kostel v panny marie De falerno. A gest welika paut k temuz kostelu. A gest w temz kostele niekolik kniezij, krzizownikuow zakona rodyzskeho. A tyz den afa dwie ho[53^a]dinie 40 przed wecerem przipluli sme do portu k miestu rodizu. y wvrhfse kotwy

*) Slabika *trze* přeškrtuta.

pluli sme na barkach niekterzij z nas do tehoz miesta. [*A tu prsiplu do Rodyzu.*]

W Sobotu, na den Swateho petra a pawla, rano byli sme v mŕi v ffary v matky bozije. A po mŕi Sŕi sme do koŕtela Swateho Jan 5 krztitele bozieho, kteryzto koŕtel lezij v fameho hradu, kdez geŕt dwuc miŕtra rodizskeho. A ohledawŕŕe koŕtel, gdaucze k hoŕpodie, na lewe ruca nedaleko od tehoz koŕtela ŕwrchupŕaneho geŕt cziftie vŕtaweny duom a wliky. A rziekagij mu wlaŕky Infirmaria. A tyz duom znowa aŕa prze defyti lety z Gruntu vŕtawiel geŕt miŕtr rodyzŕky, gmenem pan Petr z Dai 10 bofon z ffrankraychu, rodem czifty pan a waleczny proti Turkom. A s hrad gda, do nieho ŕau wrata welikaa. A po niekoľiko ŕtupnijch kamennyc k niemu giti. A fycz ma druhe wrata, geŕŕto gdau do te vlicze, kteraz o hradu gde do miesta. A geŕt dobrze dluha vlicze. A s obu ŕtran pr domijech taaz vlicze geŕt dlazena wŕŕeczka tefanym kamenem a kwadratir 15 A w proŕtzedku geŕt dlazena [53^b] drobnym kamenem. [*Ketraky geŕt ŕpuoŕi domu, gens ŕlowe infirmaria*]

Tyz duom Infirmaria geŕt ŕtawen wŕŕeczken z tefaneho kamer a wnitrz geŕt rownie iako na cztyrzy hrany. A zezpod geŕt w nie: Ambijt wuokol z tefaneho kamene ŕklenut a kamenny ŕchod nahor 20 na tyz Ambijt wegda, geŕt wopiet cziftie zdielan, ze yako w Ambijt wuokol giti muoz. A wokna welikaa a ŕŕirokaa wŕŕudy wuokol, ze ma zdi mezy tymiz wokny, Nez wokno wedlee wokna, gimiz ŕe muoz Ć domu wnitrz hlediati. A to geŕt wŕŕeczko cziftie zmalowano. A wŕŕuc wuokol komora wedle komory, a w kazdee komorze loze nebo dw 25 vŕtlanee, w kterychzto komorach pautniczy, kterzij k bozijemu hrobu r pauth plowu, noczleh tu magij, ktoz chce; neb hoŕpod dobrych tu nenij A takee geŕt mezy tymiz komorami kapla cziftaa. A tyz ŕwrchnij Ambi nenije kamenem ŕklenut, nez hrubee tramy a ŕwrchu prkny, A puoc z wapna na to litaa, a vdielano, ze geŕt zbiezitaa, ze woda deŕŕtiow 30 wŕŕeczka precz zbiehne. Take geŕt w temz domu czifta ŕtudnicze a welr dobra [54^a] woda pijti. A geŕt pripraveno, ze y do zpodnijeho y do ŕwrci nijeho Ambijtu wody ŕobie z tee Studnicze nawaziti muoz. A z toŕ Ambijtu ŕwrchnijeho gde ŕe do cziftie zahrady, kteraz cziftie pripravew a wodrowanaa w nije winnym rewim, ze yako pod Sklepy chodifs. a w te 35 zahradie ŕu rozliczna owocze, totizto pomagranata, pomo ranczije, ŕŕil y gina owotcze. A w tee zahradie geŕt pripravena cziftaa kaŕŕna z tefaneŕ kamene wedlee Studnicze, z kterezo ŕe ŕtudnicze wazij woda do tee kaŕŕn. A dale ŕe tauz wodau podpauŕŕtij wŕŕeczka ta owotcze, kteraz w zabrad: ŕau, Neb w tee kraginie welmi rziedko deŕŕt prŕŕij, a welika horka ŕau 40 by ŕe tak nepodpauŕŕitielo wodau, wŕŕeczko by vŕchlo. Take w temz dom miŕtr Rodyzŕky nadal, ze kazdy czlowiek a krzeŕtian, kterehozkoli rzad bud nizkeho neb welikeho, kteryz tam przide, ze kdyz nemoczen geŕt a toho pro buoh zada, ze hned geŕt prziyat. A tu lekarzŕtwim naprze a ginymi potrzebami, totizto gijedlem a pitim [54^b] a loznimi ŕŕaty geŕt

opatzen. Gestli kto znamenity, tehdy pokoy zwlaſtnej dan mu geſt; Pakli Sycz kto lebczeyſſij, tehdy geſt cziffaa Syen dlauha dobrze, A w nije loze vftlanee dwognafob, a na nich na niekterych lezij nemocznij. A taaz loze ſau dobrze vftlanaa cziffymi bijelymi proſtieradly. A na kazdem lozi Czerwena koltra z Sukna, neb tam nenije tak zyma yako zde. A v kazdeho 5 toho loze dwerzcze wen na pawlaczku, ze nemoczny ten kazdy muoz wen wygiti na powietrze, kdyz mu ſe zda, na tuuz pawlaczku. A tu hned take zachod ma. Take w temz domu geſt kuchynie welikaa, a w nije kucha- rzuow niekolik, geſto tymz nemocznym gijeſti dielagij. Take geſt zrzezeno, ze kazdy ten nemoczny ma pacholka, geſto ho hleda a gemu poſluhuge, 10 czoz mu potrzebije. Take ſu zrzezeni k tomu dwa doktorzi, lekarzi przy- fezna, kteriz k nemocznym dwakrat przihledagij przeſ den: rano gednau a na weczter druhe. a tu tijz doktorzi rano wohledagicz wodu, geſtli mu czo potrzebije z Apateky k geho nemoczy, tu na czeduli hned [55^a] na- piſſij, czo potrebuge. tu hned geſt Apateka nadanaa od tehoz miſtra. 15 Vrzedniczy k tomu zrzezenij hned to w Appatecze wezmu, by za to mieli niekoliko zlattyh dati. A za to lekarzſtwije nemocznemu netrzeba nicz dati. dale tijz doktorzi napiſſij czeduli, czo, pokud A yaka krmie dati mu ſe ma. A tu Vrzedniczy ti na to vſazenij muſye to tak zrzediti, pokud ti doktorowe piſſij a vkazij. A ty wieczy ſu poruczeny trzem: Gednomu 20 krzizowniku a dwiema piſarzoma, kteriz k tomu wſſiczkni przifezni ſu. A kazdy den rano wſſiczkni ti trzie w tom ſe domu ſegdu a tu od tychz doktoruow zprawu wezmucze, czo kazdy nemoczny potrebuge, ſpiſſij, bud ktereho lekarzſtwije nebo gijedla neb pitije ktery nemoczny potrebuge: to ſe gim hned zgednati muſy bez vmenſſenije wedle ſpifu doktoruow. 25 Take ſem tehdaaz widial, kdyz nemocznym gijeſti dawali na Strziebrnych miſkach. a teez pigij z Strziebrnych Sſaluow a Strziebrnymi lczicmi gedli. Take, ktery nemoczny tam geſt a da ſchovati penijeze A czoz n.a, a kdyz ſe zhogije, dadije [55^b] dadije mu ge wſſeczky zaſe. A netrzeba mu nicz dati od toho, pokudz tam byl, zadnemu, lecz chce-li z dobree wuole tomu 30 pacholku czo dati, ktery ho hledal. Pakli czo mage hotoweho, wodkaze kteremu przieteli ſwemu, w kterezkoli zemi bud, tehdy to ti vrzedniczy dadije ſepſati wſſeczko a przy tom gmeno geho, z ktereje zemie byl. A kdyz pautniczy przigedau na druhy rok, tehdy ſe ptagij, geſtli kto z tee zemie, a gim oznamije, aby domuow przigeducz oznamili tu wiecz przatelom 35 geho, ze geſt vmrzal a ze gim toto a toto odkazal, aby po to poſlali. A tu, kdyz poſſlij, bude gim wſſeczko dano.

Rodyz mieſto za Swateho pawla ſluo Colofes, [*Colofes*], iako Swaty pawel pſal k koloczenſkym Epifſtoly. [*hrad w rodyzu*].

Hrad w rodyzu proti mieſtu nenije nicz pewny ani ma kteryh prze- 40 kopuow a lezij w rohu mieſta. Ale proti zemi ma hluboke a ſſiroke przy- kopy druhde dve naſob a druhde tree naſob, a w nich mnoho kralikuow. a gijeda ge tyz miſtr za wybornu zwierzinu. A wſſe wyz[56^a]diene teſanym kamenem. Wieze y zdi tehoz hradu wſſeczko tluſtee. Tu tyz wyſoky miſtr

gest dworem, kteryz naywyffij nad tijn wfim zakonem s bijelym krzizem
 yako pan Strakoniczky tehoz zakonu take gest. A tehdez, kdyz sem y=
 tam byl, yakoz mie zprawili, ze gest miel na fwem dworze na Cztyrzi St=
 dobrych vrozenych lidij, kterziz teez ten krziz nefli yako on. A negfu
 5 kniezij, nez toliko ze ten zakon magij a krziz nefu. A gfu mezi nimi lidee
 rozliczneho yazyku yakozto ffranczaury, yspani, wlaffi, kateloni y z tiechto
 okolnich zemij niemeczkych, mezy kterymizto niekterzij z nich fau rada
 tehoz wyfokeho miftra, A niekterzij fu dworzanee a fluzij temuz wyfokemu
 miftru. A kdyz niekolik let fluzij, tehdy fobie wyfluzij, ze tyz wyfoky miftr
 10 da mu Vrząd a Comendorfwije w teez gehu zemi, odkud který z nich
 rodem gest, gestto ten kazdy fwu ziwnoft, dokud ge ziw, dofti mijeti bude.
 A tyz miftr dawa wfem gijefci a pijti, Ale czoz mie zprawili, dofti ffpatnie.
 A naywijecz kozye maffo na gehu dworze gijedagij. Takee tijz dworzanee
 magij konie a mezky, na kterychz gezdije na progijezdku, na lowy a na
 15 myfliwofci [56b] s geftrzaby, neb magij dofti zagijeczuow A tiech zwijerzat,
 gestto gim danyelikowe rziekagij. Tyz Miftr Rodyzfsky ma swe Galege a nawy
 a ffufy. kdyz s Turky ftanije nema Anebo f kralem zoldanem, tehdy roz-
 kaze fwym dworzanom Sto, dwie, trzi, yakz potrzeba kaze, przidada gim
 nietczo ginych lidij, kterzij wSednauce na ty Galege a nawy, plowu
 20 k tureczkym horam, kterež fu XII neb XIII mil od rodyzu A tu naleznau-
 li na czefcie plowucz kteru tu tureczku lodij, mohu-li f ni byti, ze fe gije
 dohonije, tehdy gi wezmu y s turky; pak-li nenagdu na morzi nicz, Tehdy
 wyfednuce na zemi wfy Tureczke tu przilezitee wyberu a naberucz
 wiezniuow a dobytkuow y czoz gineho nagdu, f tijnem wfedagicz na lodije
 25 zafe domuow tahnau. A miftru z toho dawagij gehu dijel wiezniuow a fwu
 polowiczy wiezniuow pprodadije. A ti musye dielati yako woflowe, czoz gim
 kazij, tiem, ktoz ge kaupij. A czoz ge welikych pacholkuow a fylnych mezy
 nimi, ty vkugij na lodech fwrchupfanych na pautech a na rzetiezych za
 nohy, ze kdyz potrzeba, wesly lodije wezti a zprawowati musye tak dlauho,
 30 az [57a] przatelee gich, ginij Turczy, ge wyplatij niekterau Summau dukatuow.
 A druhy niekolik let tam zuoftanc, nez o niem zwiedije, v welikee bijedie
 a pfotie, ze ani fstatuow ani gijefci ani pijti czo dobreho ma nez Suchy
 chleb, gemuz onf rziekagij biskolt, A ten twrdy, ze gey wodau rozmazeti
 mufy. A toho gefctie do wole nedadije a k tomu wodu piti. a widiel sem
 35 gich na tee gednee nawie na Sto tiech vkowanych, ale byli wfte krzeftianee
 A to mezy nimi druzy kupenij a druzy wyproffenij od kola, od Sfibenicze,
 gestto Smrti zafluzili, ti tu musy byti tak vkowani, dokud fau ziwi. A cho-
 wagij gich yako ginych howad. S turky, dokud sem ya tam byl, miftr
 rodyzfsky miel ftanije na zemi, Nez, kdez fe fpolu na morzi fetkali Rodyzffij
 40 s turky, kto f koho mohl byti, ten toho wzał. S kralem zoldanem, kteryz
 Geruzalem drzij, kdez bozij hrob gest, ftanije nemagij, nez teez prziplowucze
 k gehu zemi, wen z lodij fwych wyfeducz, czoz blizko v morze wefnicz, ty
 wytepu a poberau wieznie y dobytek a zafe domuow gedau. Ale magij
 k te zemi gehu podal, f nad na VII^C [57b] mil wlafskych dobrze. Take przed

tijem hradem mistrowym gest kostel Swateho Jana, krztitele bozijeho, kteryz toho zakona f krzizem diedicz gest. Tielo tehoz kostela nenije klenuto, nez kuor gest sklenut. A gest w niem krzizownikuow drahnje tehoz zakona, kterzizto w niem w temz kostele wfeczky hodiny zpijewagij. [Kapla w kuoru.] 5

W kuoru tehoz kostela na prawe rucze gest nowa, czista kapla vdie-lanaa, kteruz wnowie tyz mistr dal vdielati A tu czafem fwym v mffe bywa. Na lewe rucze v welikeho woltarze gest druha kapla, zakrziffa. A tu fe kniezij oblaczegij, kdyz magij mffe sluziti, a swatosti chowagij. Pod tijem hradem ma mistr tyz w priekopijech geleny, lanije a danyele, dale przed 10 tiemi priekopy ma wohradu, obezdienu zdij, w kterezo ma Pfrosy a rozliczna ptaczta, gestto gich zde nemagij w naffich zemiech, Slepicz z Indij, tiech fem widiel tu niekolik, a fau yako tetrzewizce zwijeczy a malu hlawiczku ma a fwrchu korunku yako paw. A perzije magij ani fere ani modre, nez Sycz welmi czistee barwy. 15

[58^a] Troje hony aneb dwoge od tehoz hradu proti zapadu Sluncze przy morzi na brzehu lezij kostelik neweliky Swateho Anthonina, wnowie zdielany od tehoz mistra rodyzfskeho. A tu v tehoz kostela lezij zahrada czista, w kterezo zahradie byl fem. A gest w nije rewij, gestto na niem wino roste. A widiel fem, ze w tee zahradie druhe wino bylo zrilee na 20 mijesto, a druhe bylo nezrale, wietczije nez hrach, Trzetije tepruw kwetlo. y z toho gest podobne, ze gest tak, czo mi praweno za gisto, ze trzikrat wino dozrawa tu w tee zahradie: Gednu o Swatee marketie, Druhe o Swatem Bartolomiegi, Trzetije k Swatemu waczlawu. Take gest w tee zahradie Sycz mnoho gineho owotcze — Pomoranczij, Pomaganata — A studnicze, 25 z kterezo wodu wazij a podpauffstiegije owotcze y wino dwakrat przef den, rana (sic!) a weczec etc., neb welike horko tu gest. [Pewnost miefsta rodyzu.]

Miefto rodyz gest naramnie pewne, Ale gesttie nebylo dokonano do koncze, Neb mistr rodyzfsky welmi ge pewnie diela, ze kazdy den na 30 Cztzyri Sta dielnikuow tehdaaz dielalo, kdyz fem ya tam byl, gedni na priekopijech, gedni zdili, gedni kamen te[58^b]fali. A newierzim, kdyz fe dodiela, by pewnieyffije miefto mohlo byti. Teez miefto rodyz lezij ho fkuoro polowiczy w morzi Aneb wijecz a ma czistee, fsirokee porty. mezy tymiz porty fu yako hraze z Skalee famoroftee, Awfsak opravowanee 35 kamenim welikym, ktere z na to nawezli a wyrownawali, a kazda ta hraze z Sfirzij dobrze na dwadzeci kroczegij. Take gest gesttie gina hraze, gdaucze z miefta na lewe rucze, kteraz gde od zdij miefffskich do morze, teez take skalnataa a wyrownana yako ginee. A gest asa za Cztwery hony zdelij od miefta. A gest taaz hraze wfeczka w morzi. A fu na nije trzi 40 witezky okruhle, a na nich wietrne mlayny na kazde. A za tiemi wiezemi na teez hrazy gest kostelik maly Swateho mikulaffe, wfeczken z tefaneho kamene y sklenuty, kteryz tyz mistr rodyzfsky dal wnowie vdielati rok nebo

- dwie letie przed tijem, nez sem tam byl. A od tehoz kostelika afa honydale do morze gest Skalka okruhla, newyfoka, rownie na konczy tee hraze na kterežto Skalcze gest vdielana wieze okruhla a wfšeczka z tefanehc kamene zdielana. A okolo nije parkan teez z tefaneho kamene wfšudy [59^a]
- 5 okolo wieze dobrze tluřtau zdij zdielan, w kteremz sem tam wnitrz by] a wohledawal, ale na wiezi sem nebyl. A w temz parkanie lezali diela, Cztyrzy Cztwrtnicze A tarafnicze welmi dlucha. A wokna welmi welika, kudyby řtrzeleti mieli, kudyby (*sic!*) neprzatelee lodij prziftawiti mieli k te wiezi. a mezy tuuz wiezij Swateho mikulaffe A kostelikem Swateho Antonina naprzed
- 10 pfanym gest take port zwlařstnij, gefřto ř lodimi prziftawagij. A morze ře wylilo yako czypem k miestu afa puol druhaych honuow aneb dwogich z řřrij. A na druhe řtranie, plowucze k miestu do portu, po lewe rucze gest opiet gina hraz takowymz obyczegem yako prwnije, gefřto gde do morze od miasta afa za troge hony z delij. A na konczy tee hraze w morzi
- 15 gest wieze dobrze wyřokaa s tluřtu zdij. A ma opiet okolo řebe parkan, opiet tluřtu zdij zdielany. A mezy tu wiezij a miestem gest trzinaczt wijejek okruhlych, newyfokych, na kterychzto gest trzinaczt wietrnych mlynuow, neb tan: zadnych wod nenije tekutych. A mezy tiema dwiema hrazemi, totizto tau, kdez ti mlaynowe na nije řau, A druhu hrazy, kdez
- 20 Swateho mikulaffe wieze, gest gefřtie [59^b] gedna hraz takowa kratka, od miasta do morze afa za hony wz delij. A na koncze te hraze gest opiet czifta wieze wyřoka, cztwerohranata, z tefaneho kamene vdielana. A řwrchu na nije na kazdem rohu gest alkerz z tefaneho kamene. A mezy tau wiezij a miestem gest zed wyřoka, po tee wfřije hrazy az k miestu przidielanaa.
- 25 A tu gest ten wnitrznij port, kdez ř lodimi prziftawagij, v fame brany tehoz miasta. Miesto Rodyz ma zed okolo řebe wfšeczko z tefaneho kamene a dobrze wyřokau a XVI noh mych z tluřřtij. A ma wiezi niekterau a XL^u opiet dobrze wyřokych z tefaneho kamene. A řau ty wieze wnitrz klenutee
- 30 A nemagij zadne řtrzechy na řobie, nez kazda ta wieze řwrchu ma okolo řebe okolek na krakřřtajnijech kamennych iako poďřebitije, ze na wiezi řtoge mezy tijem okolkem, w potrebu kamenim doluow biti a hazeti muoz. A gest ta wieze od druhe afa puol honuow. A mezy tymiz wiezemi na tee wfřije mieřřke zdi nenije zadneho poďřebitije ani řtrzechy, nez proře řtieny. [*Prziekopi okolo rodyzu.*]
- 35 *Okolo tehoz miasta* rodizu řu priekopi hluboczy, niekde byli giz do-dielani a niekde ře dielali, a hluboczy, niekde dve nařob aneb trenařob wyz[60^a]dienee a wfšeczko tefanym kamenem zdielanee a dobrze řřiroke. A mezy tiemi priekopy řau waly opiet dobrze wyřoke a tluřte, z tee prřti z priekopuow nawezenee, Na kterychzto walech řu zdielana wokna, gefřto
- 40 z welikych diel borziczych w potrebu řtrzeleti muoz y z menřřijch. A ty waly řu obezdieny wfšeczky take tefanym kamenem. A z miasta řkrze ty wfšeczky waly a priekopy gest poď zemi řklenuto, a okna wfšudy w kazdem priekopie w tom, gefřto ře gimi pobocznie z diel menřřijch a z bakownic a z rucznicz řtrzeleti muoz a řřturmu braniiti, kdyby do tychz priekopuow

neprzatele wpadli. A to nazchwale gest czistie przipraweno. [*Czysarz tureczky przitahl k rodyzu.*]

Stalo se leth bozijejo narozenje Tifycz cztyrzisteho ofindefateho leta, miefyze mage den trzimezczytmy, ze Czysarz Tureczky stary, otec Czysarze nynieyffijeho, gehoz gmeno bylo Otman vii, kteryzto welmi waleczny pan 5 byl A mnoho krzeftianftwa za sweho wieku pod se podmanil, iakoz o tom niekterzi kronykarzi piffij, A w prawdie od hodnowiernych lidij plowa k bozijemu hrobu na czeftie zprawen fem, gesto toho dijel wietczij fwiedomi byli, yak [60^b] fu se ty wieczy wfleccky od nieho dali, ze gest za sweho wieku dobyl dwogijeho Czysarzftwije: gedno gmenem trapezunda A druhe 10 konftantinopolitanke, A dwanacztero kralowftwije dobrze znamenite, zegmena: pontum, bitiniam, kapadoczyam, Paflogoniam, Ciliciam, Pamfiliam, liciam, Cariam lidyam, ffrygiam, moream, Bulgariam, Achariam, Achraniam A wietczij dijel maczedanij a Epirum A mieft welikych znamenitych dwie Stie a nietczo wijecz. [*Kulij mnozftwij prziprawil.*] 15

Tyz Czysarz fwrchupfany gestie neyfa nafyczen lakomftwije a chtie fobie geftie wijecze krzeftanftwa podrobity, od mnoha leth, yakoz zprawen fem, k tomu fwemu przedse wzetij nakladnie se ftrogil, diela welika a mnozftwij kulij k nim ftrogiti a dielati welmi z twrdeho kamene dal gest, vmyfl mage rodyz miefto A tuuz czelu Infuli pod se podmaniti. Na den Swrchu- 20 pfany przitahl gest f weliku moczy lodij, Galegij a naw, mage afa na Cztyrzidczeti Tifycz lidu wybraneho A f nimi sam ofobnie, mage na tychz Galegijch s febu Cztrnaczte welikych borziczich Puffek a kulij k nim mnozftwije. A miefto Rodyz [61^a] na dve obleh: po fuffe A teez na morzi. A tu diela fwa fwrchupfana ilozil gest na tre, zegmena v kostelika Swateho 25 Anthonina, yakoz naprzed o niem pfano gest, cztyrzi puffky Aneb diela welika polozil, z kterychzto dal biti przez zatoku morfku k wiezi fwrchupfance S^o mikulaffe. A odtud od morze k wrchu afa dwoge hony tu gest opiet miel trzi puffky a welika diela proti hradu, z kterychzto k hradu bil. A na trzetyjem miftie proti wychodu Sluncze miel gest Sedm puffek 30 aneb diel welikych, z kterychzto strzielel gest a bil k mieftke zdi. Awffak f naywietczij pilnoftij dal strzeleti k te wiezi Swateho mikulaffe w tu nadziegi, kdyby gije dobyl, ze by tudy k mieftu po tee hrazy, kteraz o[d] tee wieze Swateho mikulaffe k mieftu gde, lepffij prziftup by miel. Neb to miefto w tom mijeftie od morze zadnych priekopuow nema. A kdyz gest tu wiezi 35 Swateho mikulaffe zbil fwrchu afa gednoho ponebije z wayffij, kdez fwrchnije bran na nije naylepffije byla, vmyflil gest fobie k nije Sfturmowati. poslal gest niektere Sto lidij fwych wokolo dwau Tifycz anebo wijecze, yakoz toho mne tam zprawili, coz miel naylepffijch na welikee Galegi, Aby prziplowucze k te wiezi S^o [61^b] mikulaffe Sfturmowali. A byl prziprawil z drzewije 40 moft, kteryzto na teez Galegi s febu wezli, aby prziplowucze k teez wiezi tijem lepffij prziftup k Sfturmu mieli, neb Skalee niekoľik kroczejij wfudy gest wuokol, ze k fame prziftupu zadneho nenije s zadnu lodij. A kdyz fu turczy s tuuz Galegij przipluli afa hony od Swrchupfancee wieze fwateho

mikulasse, Tu zpuofobem pana boha wfsemohuczyho, kteryz wiernych fwych
 w nuzy neopufftije, taaz Galege fe fe wfsemi, ktoz fu na nije byli, potopila
 fe gefť fe wfsm, czoz na nije bylo, ze zadneho naymenffijeho znamenije
 z nije nenije widieno. A to patronowi nafsemu w mee przitomnofti prawil
 5 Dwa mieffťianee znamenitij, tu w rodyzu wfedlij. A tak tyz Czyefarz tureczky,
 kdyz fe to po gehu wuoli nefalo, wida to, tijem pilniegije kazal gefť
 k mieřtu z diel biti na tom mijefťie, kdez tiech Sedm diel bylo, iakoz
 naprzed pfano. A prawil mi to fam puffkarz miftra rodyzkeho, kteryz
 w uoblezenije w tom byl, ze gefť z tych diel niekolik a wofmdefatkrat za
 10 den vderzil. a mieřto tehdaaz nemielo tak mnoho prze[62^a]kopuow okolo febe
 yako nynije, Nez byla gedina zed a gediny priekop a newelmi hluboky.
 A tak kdyz taaz zed zbita z diel afa za hony neb za puol druhych, Miftra
 rodyzkeho czeled a mieffťianee w tom czařu borzili fu domy w mieřtie
 a dielali wnitrz ginu a nowu zed, newelmi wyfoku, afa trzije czlowiekuow
 15 anebo malo wijecz z wyffij a przed nij maly priekopecz, o kteremto
 dijelu Turczy newiedieli. A byla zed taaz y priekopi ti dobrze fpatnij,
 neb gim ta chwile, aby dobrze vdielali, od turkuow dana nebyla. A tak
 na den Swateho Pantaleona rano na ufwtie f welikymi krziky, trubnim
 a bubnowanim Sřturm opufftien gefť. Nez pan buoh wfsemohuczy boyowal
 20 gefť za nie, Neb hrad a mieřto welika ohrada gefť, A malo lidij bylo, aby
 Sřturmu wfřudy branili. A tak miftr Rodyzky byl prve zřiedil, ze kazdy
 wiewiel, budau-li Sřturmwati, mijefťo fwe, kde ma nalezen byti a Sřturmu
 braniti. A kdez byla zed mieřťka naywijecz az na Grunt zbita, [62^b] tu
 Miftr fam fe Trzidczyti a s ffefti dworzany fwymi, kterež za naylepffije byl
 25 fobie wybral a w nich naywiewieczije nadiegi miel, fam ofobnie Sřturmu branil
 f tiemi fwrchupfanymi trzem Tifyczom Turkom anebo wijecz, yakoz fem
 zprawen, A ze ti wfřiczki krom miftra fameho a ffefti ginych na zdech
 zbity gfu, rytijerzsky Sřturmu branieczy, Ale mnozřtwije takowemu Turkuow
 odeprziti nemohucz. A w tom geden maurzenin Turek Miftra Rodyzkeho
 30 kopiczem vhdil A gehu w hrdlo ranil, ze fe zdi doluow vpadl do mieřta.
 A w tom giny maurzenin krzeřťian, Miftra rodyzkeho Služebnik, wida, cz
 fo panu gehu řtalo, pilnořť miel pana fweho pomřtiti, welmi czelil na tehoz
 maurzenina Turka, az gey kopim probodl a zabil. A w tom, kdyz fe giz
 krzeřťianom zle poczalo weřti A turkuow na zed lezucze wdy przibywalo,
 35 pan buoh wfsemohuczy raczil gefť řwuoy diw zřetedlnie okazati A řtrach
 na turky dati A to tijemto zpuofobem, ze panny a panije w tymz mieřtie
 obywgaczij f dietmi, Wzawře koruhew, [63^a] na nijezto bylo bozije Vmu-
 czenije malowano, a nefucze s febu wino a Chleb tiem, genz Sřturmu
 Turkom branili, aby fe pofylili — neb tyz Sřturm niekolik hodin trwal,
 40 A krzeřťianom giz welmi tiezko bylo A turkuow wdy dale wijecz na zed
 przibywalo — A tak, kdyz ty panny a panije fwrchupfanee vliczy řli
 rownie proti tomu mijefťtu, kdez Turczy Sřturmwali A giz na zdech v tiech
 zbitych byli, Tu turczy wzřewře ty panny a panije, Skrze bozij zpuofob
 řtrach nanie weliky przifřel gefť, ze fu mnieli ty panny a panije wodiencze

byti. A tak strachem velikym, vhledawffe ge, zpatkem mezy swe fe zdi padali a vtijekali porazegicze swe, kteriz za nimi byli. A ti zadnij, widucze swe ty przednije vtiekati, Take vtiekati nemeffkali wfficzni jako omamenij, A oflepenij gfucze. praweno mi giftie gefftie tehdaaz, ze ti turczy, kteriz przy tom Ssturmu tehdaaz tu byli, ze podnes ginacz newierzije, nez ze wffeczko 5 odienczy byli, A ze se f toho swefti nikoli ginak [63^b] swefti nedadije. Po tom Ssturmu Czyfarz Tureczky wida swu wffeczku pracy a naklad nadarmo byti, kteruz nalozil mnoho let fe k tomu stroge f velikymi naklady A giz trzi miesycze leze a f pilnostij dobywage, Awffak zadneho profpiechu ani vzitku w tom: nemage ani znage, nez wffeczku ffkodu swu, 10 nedal gest potud wijecz z diel biti. A tak po tom Ssturmu lezal gest tu v wogfftie fwem dle swe czti Az do pateho dne, Aby niekdo nerzekl, kdy by byl pofpieffnie hned po tom Ssturmu precz tahl, ze by hanebnie vtijekal. A tak po wygitij tiech pieti dnij wfedaw f wostatkem lidmi fwymi na Galege a na nawy, plul gest do zemie swe domuow. A yakoz giftotnie zprawen 15 fem, ze gest nechal odchodneho, czoz mu zbito, y Sycz dokud tu lezal, a czoz se gich ztopilo v wieze Swateho mikulaffe, iakoz naprzed pfano, ze gest gich poczet na patnaczte Tifycz aneb wijecz w tiech trzech miesyczych, dokud tu lezal, wedle zprawy, jako mi praweno, ze gest vderzeno a ftrzeno z puffek velikych VI Tifyczkrat a piet [64^a] a Sfedefatkrat, 20 iakoz podnes ty kaule diel, ktoz tam przigede, widieti muoz: naprzed, kdyz z portu gdefs do miefta, w branie k mieftu dwiema rzady, ani lezije dobrze dlauze, A v hradu mezy przyekopy, kdyz chczefs giti k tomu kosteliku S^o Anthonina, A teez w mieftie wonde y wonde, ani lezije, a druhde w mieftke zdi wfrzelenee wiezye, a dijel take w morzi. Take ty kaule 25 naramnie fu z twrdeho kamene dielany. Po tom czafu, kdyz Tureczky Czyfarz precz odtahl, Mistr rodyzky dal fliti diela welika k tiem kulem, kterez tam wStrzelili, aby se treffili, kterez dwie lezije we dworze tu na hradie, gedna gest trzidczeti a ffefti piedij malych wz delij A druha dwadczyti ofni A sycz gine dwie kratffije, kterez fem widiel. Potom po niekterem 30 czafu Tyz Czyfarz Tureczky mage swe pofelstwije v mijftra rodyzkeho o niekteru swu potrzebu ginu, fkrze teez pofelstwije zadal gest mezy ginym na mistru [64^b] Rodyzkeim, aby ty kaule gemu zafe prodal, kterez gest tam przed rodyzem leze wStrzielel, a ze mu chcze za kazdau, bud mala neb welikaa, defet zlattyh dukatuow dati. Mistr Rozdyzky (sic) na to zafe mu 35 wzkazal, aby gefftie gednau przitahl k rodyzu, ze mu ge chcze darmo zafe poflati w takowem pofelstwije, iakoz gest on gemu ge poftal. Tyz mistr rodyzky na tom mijeftie, kdez vpadl doluow s mieftke zdi, kdyz Ssturmowali, fa ranien od toho maurzenina, iako naprzed pfano, Na tom mijeftie wftawiel klaffter neweliky, Ale pieknie zdielany, we gmeno Swateho 40 Pantaleona a dal sobie w niem wdzielati hrob, geffto chcze tu lezeti po fmrti. A tyz mistr rodyzky dal z kamene cziftie wytesfati nad dwerzmi tehoz klafftera czelu kronyku tu, yak mu se dalo przy temz Ssturmu, a kterak ranien gest. A gest w temz klaffterze defet bofakuow. Ten hrad, rodyz

mieſto, wſſeczky zdi a domy, wſſeczko z tefaneho kamene cziftie dielano.

[65^a] W nedielu po Swatem Petru a pawlu byli ſme v [m]ſſe v Swateho Jana w koſtele przed hradem. A tu po mſſi vkaſowali nam ſwatoſti tyto dolepfanee: Naprzed kus krzize pana kryſta na pijed wz delij anebo wijecz
 5 A dwa kaufky przeſ ten wietczij kus afa prſtu z Sfirzij maleho. Potom nam vkaſali penijez ten geden, za kteryz pan kryſtus prodan zidom. Potom vkaſali nam ruku prawu Swateho Jana po loket, v ktereſto ruku palecz a dwa naymenſſije prſty wedle palcze. A tiech woſtatnich dwu prſtu nenije. A nevmieli mi powiedieti zadny, kam ſu ſe dieli. Potom Swateho wawrzincze
 10 ruku, Potom Swateho Blazege ruku, Potom hnat ruku Swateho Sſtiepana. A tu take lezel krziz moſazny, genz prawili mi byti gey z tee medenicze, iako pan buoh z nije nohy myl Apoſſtolom po ſwe poſlednije weczeri. A prawil mi geden krzizownik tehdaaz to zagifto, ktoz ma zymniczy a ſ nieho ſe napije, ze gije hned zbude. Take nam [65^b] mnoho ginych
 15 ſwatoſtij w Strzibrze okowanych vkaſali, Take nam wokazali roh wod gednoroczne dobre dlahy. [*Konecz Inſule rodyzſke*].

A tak ohledawſſe ty ſwatoſti, geli ſme na Barkach zaſe na Galegi. A potom o poledni wygeli ſme z portu od Rodyzu magicze wyborny wijetr k naſſije czeſtie afa na Cztyrzidczeti mil wlaſkych. A tu geſt konecz tee
 20 Inſule rodyzike. A po lewe rucze byli nam hory tureczke, gimz rziekagij natalia. A na tiech horach lezij mieſto zborzenee przy morzi, Patera gmenem, w kteremz ſe rodil ſwaty Mikulaſ. [*hory Tureczke*].

Dale plowucze ten den na prawe rucze newideli ſme nez morze A na lewe rucze hory Tureczke, gimz rziekagij wlaſky Septekagij, yakoby
 25 czeſky rzekl Septekagij, Sedm hlaw. A przy tiech horach lezij Inſule newelika, na ktereſ lezij hrad krale napulſkeho, gemuz rziekagij kaſtelloruzo, przy kteremzto hradie kral Napulſky ma wzdy nietczo Galegij a naw. A muſy gey pilnie ofazowati pro Turky, [66^a] neb ſ nimi w bliſkiem Saufedſtwije geſt. A ten ſem hrad plowucze take widial dobre podal. dale
 30 odtud wylila ſe zatoka mezy ty hory tureczke. A na konczy tee zatoky lezij mieſto zborzenee, o kteremz prawije, ze geſt bylo welikee mieſto VIII mil wlaſkych z delij A tolikeez z Sfirzij, a rziekali mu kakabus. A widieti geſſtie v wodie zdi z tefaneho kamene, wokna A to mieſto, prawije, ze ſe propadlo. [*Mieſto mirra*].

35 *Dale przy tiech horach* lezij mieſto puſtee a zborzenee, gemuz rziekagij mirra, w kteremz Swaty mikulaſ byl biſkupem. [*Mieſto ſſinika*].

Dale opiet lezij mieſto puſtee a zborzenee, gemuz rziekagij ſſinika, a geſſtie widieti mnoho zdij. [*Hory a morze*].

W pondielij po Swatem Petru a Pawlu plowucze, byli nam po lewe
 40 rucze hory, gimz wlaſky rziekagij kaptchylidonie. A kdyz ſme ty hory minuli, newideli ſme potom dale s obu ſtranu nicz nez morze. [*Golff Swate Eleny*].

[66^b] *W utery przed Swatym* prokopem magicze wijetr dobry a neweliky, pluli ſme przcs golff. A ten Golff geſt zatoka morſka, do zemie

Czyfarze Tureczkeho gduczy. A tu tehdaaz newidieli sme nicz s obu stran
 nez nebe a wodu. A temuz Golfu rziekagij wlawky Golfofantalie, yakoby
 rzekl Golf Swate Eleny. A take mi praweno, ze se mnoho lodij topilo
 y s lidmi na temz Golfu, kdyz tudy pluli, niekdy za dawnich let az do
 toho czafu, ze Czyfarz Constantinus po Vmuczenije pana kryfta, kdyz dobyl 5
 Geruzalemu a tiech okolnijch zemij, a Swata Elena, matie tehoz Czyefarze
 Constantyna, prziplynuwwfi k bozijemu hrobu, zidy gest k tomu przinutyla
 w Geruzalemie, ze sau gije mufyli vkazati krziz, kopije y ty hrzeby, iakoz
 gimi pan kryftus na krzizi przibit byl. a tu potom ty wieczy, kdyz ge
 nalezla a wezla s sebau domuow, A tudy plowuczy przef ten Golf fwrchu- 10
 pfany, Slyffeczy o tom, ze se tu mnoho lidij topij s lodijmi, Prawije, ze by
 geden ten hrzeb tu do morze do tehoz [67^a] Golfu wvrhla, A ze od toho
 czafu takowee sfkody a lidij topenije se tu nediege. Take mi praweno, ze
 taaz fwata Elena dala z gednoho toho hrzebu vdielati vdidlo Synu fwemu
 Constantinowi, w kterezo vdidlo tyz Czyfarz, kdyz koli miel mijeti bog a se biti 15
 f neprzately fwymi, wzdyckzy ten kuon, na kteremz sam miel fedieti, dal
 ten kuon pogijeti w to vdidlo: A ze wzdyckzy proti fwym neprzatelom
 switiezyl a ge porazel. a to vdidlo y podnes wify w hlawnijem kostele
 w medyolanie. A lampa przed nim horzi dnem y noczy. A to mi prawili,
 gestto fu ge widieli. [*O hrzebijech bozijech.*]

*Take mi praweno za gifo od niekterych znamenitych panuow z ffrank-
 raychu, gestto f nami tu na Galegi byli, ze take ten geden hrzeb magij.
 Pak ya fem take widiel geden ten hrzeb w tyru w hlawnijem kostele
 Arzczybitkupfkem. Widial fem take kus takoweho hrzebu na karffstaynie 25
 zde w Czechach. A take fem widiel kus takoweho hrzebu w normbercze.*
 Take mi gest praweno, gest *) takowych hrzebuow mielo VI byti. A to
 [67^b] takto: kdyz fu pana kryfta na krzizi trzmi przibili hrzeby, ze se
 gim zdal[i] byti slabij, a ze fu ge zafe wytahli A ginymi hrubffimi hrzeby
 przibili. gestli to tak, pan buoh wije, ya toho negiftim. [*Czyprfke kralowftwije.*]

*W Strzedu przed swatym prokopem o poledni przipluli sme k Infuli 30
 Czyprfke, kterazto Infule gest kralowftwije a gest zwijeczy wuokol VII^c mil
 wlawkych. A pluli sme wedle nije, nechawffe gije po lewe rucze na dwie
 mili wlawke. a taaz Infule przed tijem czafem, kdyz fem ya tu byl, Niekoliko
 leth nemnoho przed tijem mieli fu fweho krale, kteremuzto pani Benatczanee
 gednu miestiku pannu, przyawffe gi yako za dczeru, temuz krali dali za 35
 manzelku A dali po nije dwakrat Sto tifycz zlattyh dukatuow, kteryzto
 kral zplodil f tu kralownu gedineho Syna. A potom na geden den tyz
 kral y s tymz Synem fwym vmrzeli fu a w gednom hrobu pochowani fu.
 A pani Benatczanee, zwiediewffe smrt tehoz krale, nemeskali fu poslali
 Galege a nawy swee a na nich na XL^u Tifycz lidij anebo wijecz. A przy- 40
 pluwffe tam, zmocznili se miasta hlawnijeho, [68^a] gemuz gmeno Nykazya,
 A potom wffeho kralowftwije. a wzawffe kralowu s sebu do benatek przy-*

*) Druhé gest patrně nedopatřením místo se.

wezni. A tu knijeze a pani Benatczanee f nije fmluwu vdielali, ze gije sftaupili gednoho zamku na zemi do gegijeho ziwota. A ten zamek, kdz fem gel zafe domuow z benatek, widiel fem. A praweno mi, ze ma dobre duochody a poplatky od peniez y od gineho. A przidawagij gije k tomu 5 kazdy rok X tifycz zlattyh dukatuow. A take fem sam widial tuuz kralownu, Ana na woknie stogije w [d]omu fwem w miefteczku w meronie, dwie mili lezij wlawke od benatek na woftrowie. a fu w niem wfse fklendarzi. [*Miefto baffa.*]

A *tyz den* podle tee Infule Czyprke na prawe rucze nebylo nicz 10 widieti nez morze. A na lewe rucze w tee Infuli przy morzi lezij miefto, gemuz rziekagij Baffa. A bylo przed lety dawnimi welikee miefto. A nynije gest wietczij dijel zborzen. Taaz Infule ma w fobie wrchy, ale newelikee ani welmi wyfoke, proti poledni, ze gest hoyna od wina, od obilee y ginyh [68^b] wsfeliyakych owatczy. A wino w hroznijech w nije welmi fladke 15 A welmi wyborne. wino, ktereze fe pije, Tu w czypru domatczye gest welmi Sylnee a protiwnee pijti, ktoz mu neprziwykne, neb wfsczko na smole ge kladau, ze naramnie smolau smrdij. [*Czukur rofte.*]

Take w tee Infuli rofte Czukur a rofte w zahradach a podobnie yako 20 trztiny rybniczne. A fadije gey miefycze mage czo czefnek kaufky z tehoz trztije, a to fe vgine a rofte. A miefycze rzigna tu ge poznau. A w tiech trztinach wnitrz w trubkach gest Czukur yako we bzu w trubiczkach A potom zrzezicze ty trubiczky w male kaufky, dawije a perefugij czo wino. A potom tu fftiawu, kteraz wytecze, gest fprwu czerna a kalna, A tu warzie w panwech a Sfumugij doluow, kdz wrze, to ffkaredee. A tak bude z toho Czukur, 25 ten prwnij Czerny. A potom gey przewarzie niekolikrath. czim gey wijecz przewarzugij, tijem bieleyffij a lepffij, Ale drazffij, neb ho vbude.

W tee Infuli Czyprke za dawnich let, yakoz [69^a] mi praweno, bylo Patnaczte mieft [*mieft XV*] welikych. a giz nynije negfu nez cztyrzi miefta: Prwnije miefto flowe Nykazya, gesto kralowe Czyprfftij dworem tu bywali. 30 A tu w temz mieftie magij Arzczybiskupa. Druhee miefto flowe ffama gufta, Trzetije flowe Czernus, Czwrtee Baffa. a w tiech trzech mieftech gest w kazdem Bifkup. Take w tee Infuli gest dofti zwierzi: gelenuow, diwokych fwini, danyeluow, Srn, genfykuow, diwokych kozluow, zagijeczuow. A hadowe fu w nije naramnie gedowatij a mnoho gich. Take mafso w tee 35 Infuli wsfeliyake welmi nezdrawee, ze hned fe f nieho, ktoz ge gije, rada zymnicze ftrhne. Slepiczze, tyt fau dofti dobre a naramnie tluftee. Take gest w tee Infuli naramnie welikee horko, a wody w nije negfu welmi dobree. W tee Infuli Vrodila fe Swata katherzina w mieftie rzeczenem Constanczya. Ale teez miefto gest giz zborzeno a pufto. [*Suol Dielagij.*]

W teez Infuli dielagij Suol cziftu, bijelu, ze gije netrzeba warziti; 40 nez vdielano gest mije[69^b]fto w rowni przy famem morzi rownee yako ftuol. A tu przipraweno, ze morske wody napuftije na to mijefto, pokud fe gim zdaa, Ale nehluboczze. A tak ta woda morfka welikym horkem ze fchne, a fuol fe z nije vdiela. Taaz Infule wfsczka, acz hoyna gest od

mnoho wiecey, Ale wffak ma nedoftatky a gedno zlee w lobie, ze kazdy rok aneb koniecznie we dwu lethech ze w nije wzdycky welike zemie trzefeniye bywa, ze fe w nije kosteli y domowee borziye w miestech. druhy nedoftatek: zadny bos nechod po zapadu sluncze, neb hned zymniczy mafs. Take neleziſſ-li pod ſtrzechau, Tehdy rofa prziprchne-li na tie, yakoby tie 5 horkym warem zkropil. Pak-li leziſſ po[d] ſtrzechau, tehdy ſtienieze a wffli welikee, gimz oni rziekagij »wffli ffaraonowy«, tak tie opatrzc, ze pryſkayrzi na tobie naſkoczije. Nedaleko odtud, kdez tu Suol ſwrchupſanau dielagij, leziye na wrchu klaſſter, w niemz ſau mniſſij rzekowe. A praweno mi, ze w temz klaſſterze wiſel w powietrze, negſa k niczemuz przywazan, ten 10 krziz toho [70^a] dobrego lotra, kteryz wiſel wedle pana kryſta na prawicy, Ale, yakoz ſem zprawen toho czaſu, kdez ſem tam byl, przede trzmi lety przed tijeſm Skrze zemie trzefeniye wietczije dijel ſe ho oborzil geſt. Tyz den aſa Cztyrzi hodiny na nocz przipluli ſme k zborzenemu mieſtu, gemuz rziekagij miſſo. A tu aſa Cztwery hony od mieſta vvrhli ſme kotwe do 15 morze a tu oſtali przeſ nocz. To mijeſto miſſo bylo niekdy welikee mieſto, ale geſt zborzenee od niektereho krale Engliczkeho przed niekolika Sty lety A to z tee przycziny, ze ſe bylo przihodilo, ze tehoz krale Engliczkeho bratra dczera plula na paut k bozijemu hrobu, magiczy s ſebau czeled ſwau: panny a panije a niekteree raddy a znamenitee lidi. Tu przipluwſſi 20 k temuz mieſtu miſſo, nakaupiwwſſe ſobie potrzeb, czoz gim trzeba bylo k gijedlu a k pitij, pluli przedcze ſwu czeſtu. Tu kral Czyprſky, kteryz toho czaſu byl mladenecz nemage zeny, wſlyſſew po [70^b] gegijem odgezdu o teez pannie, o gegije welikee kraſe, poruczil geſt ſ pilnoſtij tu w miſſo, kdyby koli zaſe prziplula, aby mu to dali znati bez meſſkanije dnem 25 y noczy, iakoz ſe tak ſtalo, ze taaz panna plowuczy zaſe ſedla, chtieczy ſobie potrzeb nakupiti dati. A w tom, kdez ta wiecz dana byla znati od tiech, komuz tyz kral byl poruczil, hned ſe geſt nemeſſikal, z Nykazy, toho mieſta, kdez dworem byl, poſpieſſnie do toho mieſta miſſo przigel geſt A tuuz pannu, prziffew k nije do gegije hoſpody, gij naprzed wochotnie 30 a przatelſky prziwital, gije poczeſtnoſt weliku wczinil gijedlem a pitim, czoz naylepe mohl, ten wecz. Nazaytrzie, kdez ta dobra panna chтила precz ſwau czeſtau k domu a pluti do ſwe wlaſti, Tu tyz kral weliku, ſnaznu proſbu wczinil proſe gije, aby mu w tom k wuoli byla A ſ nim do Nykazy, kdez dworem byl, gela, ktereztu mieſto Nykazy niekoliko mil wlaſkych 35 od tehoz mieſta miſſo bylo. Tu taaz dobra, cztnaa panna, dluho ſe toho branieczy, proti wffije [71^a] ſwe myſli — neb gij to frdcze ſnad czilo, czoz gi potkati maa, poradiwwſſi ſe ſ tiemi pany a radami ſwymy, kterzij gije k radie od otcze gegijeho na tuuz czeſtu wydani a ſ nij poſlani byli gfu — k tomu ſwolila geſt a ſ tijeſm kraleſem do tehoz mieſta Nykazy gela ſe wffij ſwu 40 czeledij. A kdez tam przigela, tepruw tyz kral mnohem a daleko wiecez cztil gijedlem y pitijem nez prwe. A tak potom tyz kral wida gegije weliku kraſu nad ginee weliku miłoſtij a neſmijernu gfa k nije zapalen, Sedie ſ nij w takowem kwafu zadal geſt na nije, Aby mu manzelſky ſtaw Slibila.

ta dobra panna yakozto mudra rzeczij gehu mudru odbyła odpowied gemdawffi, ze se gij toho vcziniti nehodij bez wuole pana otcze sweho zadnym obyczegem. A tyz kral, aczkoli mage od nije tuuz odpowied, wffak proto neprzestal wedle prwnijeho sweho vmyflu wzdy na swem przedsewzetij 5 flati. A naposledy wida, ze w tom zadneho prospiechu, czo przed se wzal nema, vmyflil sobie [71^b] ginu nefelechetnoft a to takowu: Kdyz ta dobra cztna panna spat flila a fama na swem lozi, ktereaz gije famee vftlano bylo lezala, A panny gegije w druhe komorze wedlec, Tu tyz kral wzrzew swl chwili, w noczy, kdyz mu se toho czas zdaal, mage klicze od teez komory 10 kdez ta panna lezala, otewrzew tuuz komoru, k te cztnee pannie wffea k nije do loze se polozil, kterazto spala a nadiegiczy se, ze gest bezpeczna przede wffim. A tu potom f nij skutek vczinil gest a snad przegegij wuoli. A vcziniw to tyz kral, zafe od nije precz flfel gest. Nazaytrzi taaz gistaa giz gfuczy panij iako maudra toho, czoz se gije ftalo, zadnem 15 nepowiediela gest, ani pannam ani panijem, ktereaz tu f nij byly, przihody swe. Nez dobrze smutna a zaloftiwa gfuczy, fotwa se placze zdrzela. otdud zafe do misfo gela A tu wfedffi na lodij swu przedcze zafe k domowu plula. A tak potom, kdyz gije pan buoh wffemohuczy zafe domow do gegije wlasti pomohl, [72^a] Tee nefelechetnofti, kteraz se gije ftala od tehoz 20 krale Czyprfkeho, f weliku zaloftij a placzem otczy swemu zalowala, kteryzto otecz gegij zalobu wflyflaw, welmi s zaloftij weliku w swe frdcze wzal gest. A hned nemeffkage k králi Engliczkemu, bratru swemu, gel gest, teez f weliku zaloftij gemu zaluge tee nefelechetnee przihody, kteraz se gehu dczerzi ftala. A tu tyz otecz gegij s Bratrem swym, kralem Engliczkym, 25 se vradiwffe, tainic spolu na tom zuoftali, wffem swym poddanym se flogiti kazali. A zpuofobiwffe sobie na dwie Stie Galegij a naw a na nich na XLⁱ Anebo na padefate tifycz lidij wybranych, ffpize y ginych potrzeb s febu nabrawffe z kralowftwije sweho, na ty lodij wfedawffe, tahl fu k czypru. A magicze wzdyczky dobry a k swe czestie winffowany wijejr, 30 beze wffeho protiwenftwije morfkeho snad fkrze bozij zpuofob w kratkem czafu proti obyczegi tak daleku czestu k czyprfkemu [72^b] kralowftwij przipluli fu, Nez se gich kto nadal. A tyz kral Czyprfky zadne pecze na to niemiel. A tu, kdyz kral Engliczky sfedaw s swymi s swych lodij, tahl do kralowftwije Czyprfkeho k tomu miestu Nykazya, kdez tyz kral dworem 35 byl, A tam tagna, czoz mu miest na tee czestie bylo, tiech dobywal a wffeczky borziti kazal. A potom przitahl k nyказы, takee gije dobyl a wffeczky naporzad biti kazal. a tu mezy nimi tyz nefelechetny kral za swe cziny odplatek wzal A zabit gest, a pomfta se ftala nad nim. a teez miesto take zborziti kazal. A aczkoli tiech miest dijel zafe zdielany byli, 40 Ale ne wffeczka a take ne tak welikee gfu zdielany, yako fu prwe byli. A potom tato leta nynieyffije Skrze zemie trzefenije welmi se borzije a dokoncze puftnau. *[Haytmane w kralowftwije Czyprfkem.]*

We czwartek na Swatcho prokopa skupowali sme sobie potrzeby w misfu, czoz nam bylo trzeba. A w temz kralowftwije Czyprfkem knijeze

benatfke A pani Benatczanee magij na pietmezczytma haytmanuow, kterizto gich poplatky [73^a] a czla gim wybieragij po wffije tee zemi.

We czwartek po Swatem prokopie rano pluli sme od Miffo a mieli sme dobry wijetr k naffije czestie. a przipluli sme na morze, ze sme newideli nicz gineho nez nebe a wodu. az asy trzi hodiny przed wczere 5
vzrzeli sme swatau zemi. A nedaleko od morze na wrchu widieli sme klasfter yako hrad, zbijeleny, yakoby byl znowa zdielan. A praweno mi o temz klasfterze, ze gest stawen ke czti pannie marygi, Ale gest puft. A pluli sme od nieho na XXX mil wlasnych. [klasfter czisty.]

A prawil mi nafs Patron o temz klasfterze, ze gest tyz klasfter za- 10
kona mniffkeho, gimz rziekagij karmelite, ze se tu zakon gich poczal, A ze kral zoldan ani geho przedkowe tehoz klasftera nikda zborziti nedali, nebrz ze strzechy na niem wzdy opravugij, aby se zdi neborzili. A tak plowucze, nechali sme swatee zemie po lewe rucze. A w temz mijestie zda mi se, ze gest dobra zemie. A nebyli hory welike. A tu przy 15
morzi widieli sme na brzehu Miesto, gemuz [73^b] rziekagij Czezarea. A zda se miesto dobrze welike, a wstawiel ge Czyfarz rzymfky geden, gemuz rziekali Czesar, A nazwal mu gmeno po sobie Czezarea. A potom teez miesto po vmuczenije pana kryfta Czyfarz Constantinus ho dobyw y zborzil. A aczkoli gest zafe zdielano, Ale nenije tak dobre, yako prwe bylo, ani tak welike. 20
Potom plowucze dale, asy dwie hodinie na nocz bylo, widieli sme wohniuow drahnje przy brzehu na Swatee zemi; Neb pohanee tu ten obyczey magij, kdyz yake Galege neb lodije na morzi vzrzic, ze sobie nawiefttije tiemi wohni dawagij. A hned wfficzni z toho wokolec gezdeczky, pieffky k brzehu morskemu tahnau, aby zwiedieli, kto gest; neb czafem Rodyzfstij aneb katellani 25
a ginij laupeznicy morfztij czastokrat gim ftkody czinije, zkradaucze ge w noczy: s fwymi lodimi prziplowucze, wyfeducz na zemi, wfy okolnije wyberu a lidi w nich zgimagij, precz zafe tahnau. kdyz takowij prziplynau, A oni pohanee o nich zwiedije, tehdy gim toho [74^a] branije, pokudz mohau, aby te gim ftkoda nestala. Pakli fau lodije pautniczije anebo ku- 30
peczke, geffto do pohan po kupecztwije gedau, Tehdy pofflij na barcze niekolik gich k brzehu, a ti Gleytu zadagij tiem lodem. A tu ti pohanee dale dadije tu wiecz znati tomu panu haytmanu, kteremu w tom wokolij poruczeno. A tentyz haytman da od krale zoldana y od febe Gleyth, Ale drzije druhdy ty swe Gleyty, yakz chtije. [tuto Giz przipluli k Swatee zemi]. 35

W Sobotu po Swatem prokopie asy dwie hodinie na den przipluli sme k Swatee zemi proti miestu Jaffa, geffto niekdy bylo welikee a znamenitee miesto. Ale giz nenije gednoho domu, krom dwie wiezi na brzehu na Strani stogije, kazda afa defyti later z wyffij. a v Sameho brzehu fu weliczy fklepi dwa, geffto pautniczy w nich lehagij tu czekagicze wofluow, 40
geffto na nich do Geruzalema geti magij. A tu sme vvrhli kotwy aneb Angory Afa mili wlasku od tiech dwau wiezij fwrchupfanych, neb nikdijez ginde putniczy [74^b] s fwymi lodimi nez tu v Jafy, a tudy nayvprziemiegije do Geruzalema. A w tom widieli sme hned na Brzehu na konijch biehati

pohany a take druhe pieffky okolo tiech dwu wiezij. A ty dwie wiezi fau wdy ofazeny. A kral zoldan ma na nich Vrzednika f niekoľiko pieffimi, kterzizto yako straznij wdy tu gfu na tychz wiezech. yakz ktere lodije na morzi vhledagij, hned dawagij nawiefftuje, z hakownicz strzielegij, Aby fe 5 zbiehli tu k tymz wiezem. Teez miesto Jaffa Czyfarz Constantinus dobyw zborzil po wftupenije pana kryfta na nebe. A od toho czafu gefť pufto az do dneffka. A tu potom wedle obyczzege ftarodawnijeho Stogijecze na Angorzich na Galegi zacjali zpiewati Te deum laudamus, [*Zpiewali Te deum laudamus.*] ktoz vmiel. A patron poffal gefť hned na Barcze fweho pifarze 10 a Tlumacze, gemuz pohanee fwu rzeczij rziekagij Tuczmon, kterehoz s febu patron z Rodyzu proto nazchwale wzal, neb vmiel Wlafky, rzeczkyy a pohansky. A tu ti dwa przy[75^a]pluwffe opowiedieli patrona A zadali od nieho nam wffem pauthnikom za Gleyth, aby dali.

Ale ti, ktersij tu byli, pohanee nemieli moczy nas gleytowati. Nez ti 15 nafsi dwa fwrchupfanij nayawffe fobie dwa konie, geli do miasta ramy XII mil wlafkych od morze. A odtud gim opiet dale vkazano do Gazaru k tomu panu, kteryz tu wlad (sic!) od krále A mocz na mijefťie krále ma pautnikyy Gleytowati. A to mijefťo Gazara gefť to miesto, yako famfon podtrhl na fe flup s fwymi neprzately. A tak fme tu na morzi gfucz gich wraczenije 20 a Gleytu czekati muſeli. [*Czekali Gleytu.*]

W niedeli, w pondielij a w utery potom pohane przinaffeli na welbludijech a na woflech nam tu k morzi na brzeh ffpize a prodawali tu chleb, Slepiczne, hruffky, meluny, wino w hroznijech, Poma Granata. A tu fme pofyfelali na barkach tam, ze nam kupowali ty wieczy, czoz kazdy 25 chtiel, k fwe potrzebie. Ale zadny z nas znamenitiefſijich putnikuow nefmie tam k nim na ten brzeh bez Gleytu. [*Skalka Swateho petra.*]

[75^b] *W ſtrzedu po Swatem* kylianu nas afa na dwadzeci wfedawffe na Barku z Galege, pluli fme proti poledni wedle brzehu, afa Czwtery aneb pateryy hony od brzehu, k gedne Skalcze, kteraz byla w morzi a Czteryzi 30 mile wlaſke od Galege. a Slowe ta Skalka Swateho petra, na kterez Swaty petr czafto odpocziwal ryby lowie w morzi, neb gefť byl bytem tu w temz mieſťie Jaffie prwe, nez byl wczedlnikiem pana kryfta, A tu wfedly rybarz. A vkazowali nam duom gehu, kde bydlej, zborzenee zdi. [*Gleyth dan.*]

Potom we czwtortek, w patek, w Sobotu, den Swatee panny marketyy, 35 A potom w niedeli, w pondielij, w utery przypowiedieli nam ti pohanee Gleyth, Aby tam gezdili kupowat, kto chce — neb tiech potrzeb od gijedla doſti bylo — A take ginee kaupie leczyakes, totizto od perel, od draheho kamenije, rubiny, zaffiry, Turkufyy. Take nemocznij pautniczy mieli Gleyth. A ti dali fe tam przywezti na Barkach A byli tu w tiech Sklepijech pod 40 tiemi wiezemi az do nas [76^a] wffech tam przigezdu. [*Przigeli pani pohanfťij.*]

W ſtrzedu po Swate marketie dwie hodinie na den pan z Gazaru a pan z Ramy a Abraham, krále zoldanuow pifarz A, yakoz zprawen fem, weliky miloſtnik, przigeli magicze na puoldruheho Sta konij a wffeczko w bijelych

hazukach, A kazdy mage na sobie klobuk Czerweny, Czerwczem nawlaczo-
wany. A mieli s febu nietczo a Sfedefate welbluduow, kterziz gim ffpize,
ftany a gine potrzeby nefli. A tu rozbiwffe ftany, kterychz niekolik a dwa-
dczeti bylo, tu fe okolo tiech dwu wiezij polozili. A ftanowe gegich byli
wfleccko bijelij. A w tom hned opiet przigel z Geruzalema Starffij z kla- 5
fftera bofaczkeho tu w Geruzalemie, gemuz oni wikarz rziekagij, mage s febu
druheho bofaka a przinesl s febau na Galegi patronowi Gleyth od pana
z Gazaru. A tu f patronem tyz wikarz radu miewffe, potom oba spolu
wfedli na Barku — Niekteree Sluzebniky a trubacze swe patron s febu
wzal — a pluli k brzehu [76^b] k tiem panom pohanskym Trubijecze. [*Przi- 10*
pluli k Jaffie miestu.]

We czwrtiek przed Swatu marzij magdalenau rano, kdyz Sluncze bylo
wyfflo, Patron poslal po nas sweho komornika na Galegi z^aJaffy, Abychme
wficzchni pluli k yaffie, ze Gleyt bezpieczny mame. A tak wfedawffe na
Barky pluli sme tam. A tu hned na brzehu, kdyz sme sfedali, czekali 15
nas wikarz fwrchupfany a pifarz patronuow. A tu sme wficzchni mufyli
giti za tiemi dwiema v wrch nahoru afa hony, a tu nas przywedli
k Stanu fwrchupfaneho pana z Gazaru. a tu sme ftali wficzchni przed
nim wnie przed Stanem, Ale ftan byl otewrzen, ze sine tam wficzchni
fwobodnie hledieti mohli. A tu tyz pan z Gazaru wed[1]je obyczege pohan- 20
skeho fediel na koberczy na zemi sam. A za nim byla ftolicze koltrau hed-
wabnau przikryta, ze na nije hrzbetem zpolehnauti mohl. A na prawe rucze
afa na dwa kroczege od nieho tu Sedieli teez na zemi na koberczych pan
Z ramy, gemuz gmeno Abraham kraffo, A wedle [77^a] nieho Abraham, 25
pifarz krale zoldana. A na lewe rucze dobrze dale nez tito dwa Sedielo 25
ginych pohanuow Sedm, podobnych muzuw oftaroznich. A to byli rady
pana z Gazaru. A ti wficzchni teez take fedieli na zemi na koberczych,
A patron nafs staal take w temz ftanu. A potom kazali wikarzi A pifarzi
patronowu take do ftanu wgiti. A tu potom kazdy Sedl na zemi na ko-
berczy, teez y patronowi kazali Syefsti, a w ftanu y okolo Stanu ftali Sluzeb- 30
niczy gich, gimz oni rziekagij mamelikowe, podobnij a zmuzilij pacholczy
druzy. A potom wikarz tazal fe pautnikuow kazdeho z nas, ze mu musel
powiedieti gmeno otcze sweho a materze swe a gmeno swe. A wikarz to
dale powiediel nad hlas. [*popifowali Gmena*].

A fwrchupfany pan z ramy a Abraham, pifarz kralowfky, obadwa, 35
kazdy fwu ruku, ty gmena naffe popifowali fwymi rukami obadwa.
A naffeho patrona teez pifarz ty gmena naffe napfal. A potom sme
fli zafe doluow k morzi do dwau Sklepuow. A tu kaz[77^b]dy fobie
mijefto oblibij, kdez przel nocz lezeti ma, neb tu naymenie dwa neb tri
dni byti musye wficzchni pautniczy. Potom Patron nafs poslal panu z Ga- 40
zaru dary, zegmena cziftee koffliky Sklennee a Sklenicze, yakoz ge sem do
czech z benatek take wozye, gimz niekterzij zde rziekagij A mniegij ge
byti krziffstalowe, ale negfu, nez Sklennee. Take mu poslal miediennee Swije-
czniky, mify hlinienee, polewanee, neb oni pohanee to welmi oblibugij

A takowych wieczy w fwe zemi dielati neumiegij. Take mu poflal niekoľik
 geftrzabuow, Neb, yakoz fem zprawen, ze w tee gich zemi zadny geftrzab
 tam fe nehnjezdije, aniz fu, lecz ktery tam z Slowan anebo z Charwat fe
 przinefe na Galegijech a na nawach, na kterychz pautniczy do Swate
 5 zemie nebo kupczy tam plowu. A geftrzabi tam fu v nich w pohanech
 welmi drazy, ze za druhy geftrzab dadije dwadzeti dukatuow, XXIII
 a, ktery weliky a piekny, dadije zan Trzidczeti Dukatuow zlattyh. Potom
 na [78^a] weczter sli sme fe tulat mezy gich pohanuow Stany a ohledowali
 sme gich konie, ktere z druhe mezy nimi byli pieknee, A druhe take yakz
 10 takz. A take mieli s febu drahnje welbluduow, na kterychz od gijedla
 a od ginyh potrzeb: hufy, kaury, s febu nefli. A przihnali s febu take
 kozy k gijedlu. teez rownie yako zdayffije fu, nez toliko ze magij wffi we-
 likee, gefsto gim doluow wify yako oharzom. Teez take przihnali s febu
 owcze a berany, gefsto miei oczafty sfirokec, na puoldruhe neb na dwie
 15 Dlani z sfiirzij, yako bobrowy oczas. Tu sme fe diwali tomu panu z Gazaru,
 gefsto gedl fedie na zemi na koberczy a miel XII neb XIII krmij cziffie
 prziprawenych korzenim, by pak w Czechach bylo, A wrchowate mify, a
 wffeczko Czukrem polypano bylo. [*Smlauwca f panem z Gazaru.*]

W *patck* przed Swatu marzij Magdalenu tepruwa w famy weczter
 20 patron nafs smluwil fe geft f panem z Gazaru a s Abrahymem, krale zol-
 dana pifarzem, czo od kazdeho z nas paut[78^b]nikuow dati ma za Gleyth.
 A mufyl geft za kazdeho z nas pautnikuow dati XII dukatuo zlattyh,
 benatfskyh. A tu smluwiwffe to fpolu, pan z Gazaru o puol noczy gel geft
 precz. A nechal geft tu s fwrchupfanym Abrahymem nietczo konij, afa
 25 Cztyrzidczyti konij fwych Dworzan, gimz mameliczy pohanee rziekagij, Aby
 nas do Geruzalema wyprowadili. [*wofly nam prziwedli*].

W *fobotu potom* dwie hodinie afy przed polednem prziwedli fu nam
 wofly tu k Jaffie, na kterychz sme my pautniczy dale k Geruzalemu geti
 mieli, A kazali nam na nie wfedati. A tu sme sffi wfficzdni, czoz nas bylo,
 30 afa dwoge hony od tiech Sklepuow fwrchupfanym, kdez sme my byli, wedle
 morze tu, kdez nas tijz oflowe czekali. A nietczo mezy nimi tu bylo take
 kobyl a nietczo mezkuow a mezkyn, awffak wietczij dijel wofluow. mnie
 fe byl doftal mezek dobry a tuhy na nohy A yako rzkucz bez klefsky.
 A pan Getrzych z Guthfftayna gel na kobyle. A ginij wfficzdni naffi z meho
 35 Thowaryftwa [79^a] geli na woflech. A tak sme f milym panem bohem geli
 przedcze k mieftu, gemuz rziekagij rama. A to miefto rama lezij dwanacz
 mil wlafskyh od morze, od Jaffy. A tu mezy morzem a mieftem ramau
 geft cziffay a dobray krag, Awffak geft mnoho vlehlj nezdzielanych a ne-
 zuoranych diedin. A tu mezy Ramau a Jaffau, komuz by fe wdalo tam geti,
 40 ma fe kazdy warowati tiech Studnicz a wod tu z nich pijti, neb fu na-
 ramnie nezdrawe. A ze dwadzyczyti geden nenije, ktoz ge koli pige, ze mu-
 fye od nich welmi nemoczen byti A, yakoz mi Patron nafs o tom prawil,
 ze fe gich malo zhogij a ze zemrau. A bylo welmi welike horko ten den
 czely. A tu potom afa cztyrzi hodiny przed weczterem przigeli sme k tomu

miestu *Rama*. [*Mieſto Ramus*]. *A tu nam nedali* miſta dogeti wijecz nez hony, ze ſme muſeli ſfedati ſ woſluow dολουw a pieffky giti do miſta; Neb pohane ten obyczey magij, ze krzeſtianom do ſwych miſt geti nedadije a zwaſſtie we dne, [79^b] neb hned na nie kamenim hazegij. A kdyz ſme do miſta przifli, nedaleko od brany miſtſke na prawe rucze geſt vdielany 5
 Sſpital, wyfoku zdij obezdieny wuokol, kteryz dobree a ſlawnee pamieti oſwijeczene knijeze a pan pan ſſilip, knijeze Burgundſke, na ſwuoy naklad ſ powolenim krale zoldana, kterehoz tyz kniez ſſilip ſwrchupfany ſwe zwaſſtnije poſeſtſtwije k temuz králi zoldanowi o to poſlal A geho profyti 10
 mohl, aby w niem pautniczy, kterziz do Swatee zemie k bozijemu hrotu putugij a plowu, w niem w temz Sſpitalu odpoczinitije a noczleh mijeti mohli. Neb ſu prwe, yakoz zprawen ſem, wſſiczni pautniczy, kdyz ſau do Ramy przigeli, welikau vzkoſt tu mieli, A ze na wliczy wietczij dijel gich lehati muſel, A wodu wod pohan k pitij y k warzenij welmi draze kupo- 15
 wati muſyli. A tu prziffedſſe ke dwerzom tehoz Sſpitala, Wikarz z Geruzalema z zakonu [80^a] Boſaczkeho przede dwerzmi ſtoze gednoho po druhem czta nas puſtſtiel do tehoz Sſpitala. A ten ſwrchupfany pan z Ramy, gemuz tu od krale zoldana poruczono, a Abraham, piſarz krale zoldana ſwrchupſaneho, wnitř tam w ſſpitalu ſtali a nas kazdeho czli, czo geſt 20
 nas, aby od kazde ofoby wedlec namluwy dwanaczte zlattych dano bylo. A tu potom, kdyz nas tak wſſeczky zeCzli, ſſli oba precz wen z Sſpitalu. A patron naſ ſwego wratneho v wrat miel, ze zadneho nepauſtſtiel k nam, nez kohoz kazal. a tu ya ſ ſwu rotu ſſli ſme do Sklepu w temz Sſpitalu, kteryz byl na lewe rucze. A przed nim geſt czifterna, ze z nije wſſiczni 25
 pautniczy wody k ſwe potrzebie doſti magij, geſtſto by gi Sycz doſti draze platiti muſeli. A w temz Sſpitalu napřed geſt placz na czterzi hrany a wſſudy wuokol Sklepowe, w kterych pautniczy lehagij. A opiet dale od wrat geſt druhy placz a wopiet Sklepy. A bylo naſ wijeczze nez na dwie Stie pautnikuow, Awſſak ſme wſſicz[80^b]kni w tiech Sklepijeh doſti pro- 30
 ſtranſtwije mieli k lehanij a k ſwe potrzebie, kazda rota ipolu. A tyz Sſpital drzije w ſwe moczy bratrzije Boſaczy z Geruzalema z hory Syon a Zamykagij gey, ze zadny pohan bez gich wuole tam giti nemuoz. A tu gey w ramie gednomu poruczegij z gedne roty, genz take krzeſtiane byti chtiegij, Ale negfu prawij krzeſtiane, gimz rziekagij modrzij krzeſtiane. 35
 ten ma klicz, ze, kdyz pautniczy przigedau, ze ge tam pauſtſtij. A ſycz geſt przeſ czely rok zawrzien. Tu potom pohanee a ta rota zlych krzeſtianuow ſwrchupſanych noſyli nam rozliczne potrzeby k gijedlu: Slepiczne warzenee, peczenee, y koblihy leczyakes A owotcze rozliczna yakozto pomagranata — yablka yadna — A ſycz yabka, hruffky a wyborne meluny a ſladke 40
 ſliwy, Take wina w hroznijeh wyborna a ſladka, Czerwenee, bilee, geſtſto druhe welike yahody mieli yako ſliwy, a druhe wino to w hroznijeh mielo yahody zluttee a podluhowatee A [81^a] welmi naramnie ſladke. Take ſycz mnoho ginych wieczy kramnych tu prodawali tijz pohanee a pacholata

pohanška: nam leczyakes trnije a wiencze z nieho nofyli A leczyakes
 drzewieczko malee A ledaczos, gefsto za nicz nestalo, chtijecze za to pe-
 nijeze mijeti a draho to czenicze, magijecze nas krzestiany tak hlupe, ze
 gim za to dame, czoz oni kazij. Teez miesto ramus bylo przed lety welike
 5 miesto za staradawna, ale gefst zborzeno od Tyta wespezyana, ze ho nenije
 vftaweno defaty dijel, iako bylo. Take nenije nicz pewnee, wsfudy muoz
 do nieho. A gefst wokolo nieho y w miestie mnoho drzewije toho, gefsto
 na nich daktyllowe rostau. A tijz daktylle rostau rownie yako hrozen winny,
 ze gich mnoho w hromadie, yakoby klobuky welike prziwiesyl na Suczij
 10 toho drzewa. [*Wikarz z Geruzalema Slauzil mffi.*]

W nedielu, v wigilgije Swatee marzije magdaleny, rano dwie hodinie
 przede dnem wikarz z Geruzalema, Bofak, Sluzil mffi [81^b] w kaple w temz
 Sfpitale. A po mffi kazal latinie dawage pautnikom w tom nauczenije,
 kterak se mijeti a zachowati magij. Naprzed, aby kazdy naboznym a po-
 15 kornym Srdczem zelege fwych hrziechuow mijesta swata ta nawfstiewowal,
 totizto bozij hrob y gina Swata mijesta, A aby kazdy miel o tom Sylnu
 a dokonalu wijeru beze wffije pochybnosti o wffech odpuftczych, kterez
 k tomu kteremu Swatemu mijestu dany fau, kazdemu zwlasft. A take wedle
 toho powiediel, abychme wfficzni byli trpieliwi we wfsem protiwenftwije
 20 bud skutkem nebo rzeczij, kteremuz by se czo z nas takowego od pohan
 stalo, Abychom to wffe mile pro pana boha trpieli, yakoz pan kryftus teez
 raczil gefst vcziniti w czas smrti swe, gfa pokorny, tichy a trpieliwy. A take
 nam powiediel przi tom, bychme pak chtieli boyowati o to a se waditi
 f pohany, ze bychom na tom nicz nezayskali, Nez ze by skrze gednoho
 25 z nas, ktery by czo takowego kte[82^a]remu pohanu vczinil, ze by hned po-
 hanee rzekli, ze sme gleyt zruffili, A ze by wfticzni ginij pautniczy vziti
 mufyli toho gednoho a Skrze to k welike nefnazy przigiti mohli. Take po-
 wiediel, ze sme wfficzni w kletbie, kteryzkoli na tu paut gel bez powo-
 lenije otcze swateho, papeze. Ale kdyz przigedem bohda do Geruzalema,
 30 ze nam budu vkazani a dani zpowiedniczy, kteriz budu mijeti mocz nas
 kazdeho od toho rozhrzeffiti. Take prawil, geftli ze by ktery z nas gedem
 proti druhemu miel yaky hniew anebo zlu wuoli, ten aby kazdy z nas gedem
 druhemu odpuftil A to wffeczko z Srdcze dokonale wypuftil. Takowe ka-
 zanie latinke powiediel teez wlascky giny kniez pro wlachy. A teez
 35 ffranczsky powiedijeno. A teez potom naposledy niemeczky, Aby kazdy
 pautnik tomu rozomieti a wiedieti mohl. A w tom ffi sme wfficzni wen
 z tehoz Sfpitala przed wrata, a tu nas czekali s [82^b]wofly. A tu wfe-
 dawffe na wo fly, geli sme k Swatemu Girzije do lidij. a lezij dwie mili
 wlaske od ramy a gefst wes, ale bylo niekdy miesto. A tu gefst w tee lidya
 40 czifty kostel Swateho Girzije — wffeczken z Tefaneho kamene byl vftawen,
 Ale giz gefst zborzen, gedne kuor gefstie stogij. A gefst v nieho w domku
 malem kniez rzek, kteryz w temz kostele wedle obyczege rzeczkeho mffe
 Slauzijewa. A w temz kuoru gefst vdielano z tefaneho kamene yako woltarz.
 A w temz woltarzi gefst proti welikemu woltarzi dijera, ze gedem kazdy

muoz tam dobrze wlezi. A tu gefť tam kamen cztwerohranaty z bijeleho mramoru, trzij Cztwrtij lokte afa z delij a z Sfirzij. A tak mi praweno, ze gefť ten kamen, na kteremz Swaty Girzij kleczal, kdyz fu mu gehu hlawu ťtiali. A fau tu odpufťkowiee w temz koťtele etc. [*mieťto lidya.*]

A taaz lidia bylo niekdy mieťto welikee, Ale Skrze Tyta weťpezyana, 5
kdyz ho dobyl, zborzeno gefť. A potom wťedawťťe na woťly, ge[83^a]li ťme zaťe do ramy. [*wikarz mťťi Slauszil.*]

W pondielj, den Swate marzie Magdaleny, dwie hodinie przed ťwietem wikarz Bofak ťwrchupťany Slauszil nam mťťi w kaple a po niem ginij dwa boťaczy, geden po druhem, ze ty wťťeczky mťťe dokonali dobrze przed 10 ťlunczem. A to muťye proto rano ťluziti, ze pohanee, yakz brzo poczina ťwitati, hned przidau nefucze leczyakes potreby od gijedla, yakoz ťwrchu pťano, A tu tľuku bez przestanije A, yakz by gim brzo neotewrzeli, iakoz mi praweno, ze by gim dwerze wyťekali. A tu wayducze tam do ťťpitala, wadije ťe, rugij ťe a krziczije przy tom, czoby ťe wztekli. A ten den opiet 15 czely tu w ramie oťtali ťme A to z tee przicziny: ten pan A haytman z ramu, kteryz nam miel wedle wrzadu ťweho zgednati woťly, abychom na nich geli do Geruzalema, Nechtiel gefť gich zgednati, nez aby mu patron nietczo za gehu praczy dal. y muťyl mu dati III a LX dukatuow. A tepruv gefť po woťly poťlal, ktereztu [83^b] w ťamy weczer przywedli fu nam. 20 A hned ťe nam kazali ťtrogiti, abychom wťedali. A tu wyťťedťťe z ťťpitala, ťťli ťme przed branu mieťťku na yakys wrťťek a tu wťedali ťme na woťly ťkuoro puoldruhe hodiny na nocz A geli ťme k geruzalemu. A tu w mieťtie pacholata a zeny pohanky hazeli na nas kamenim, ze ťme poťpieťnie muťeli geti. A proto niekolik pautnikuow kamenim hazegicz ranili. A tak geli ťme 25 a w geli afa XII mil wľakych. A w tom wyťťel mieťycz. A tu ťme w geli w hory, mezy kterymiz ťme geli dobrze na X mil wľakych welmi zľu a kamenitu czefťu, gefťto nelze horťťije, a welike hory, A potom gefťtie dale do geruzalema VIII mil wľakych teez zľu czefťu, jako ťwrchu pťano. Awťťak na tiech wťťech horach a wrťťijech tu czelu czefťu newidielei ťme 30 zadneho drzewije welikeho nez Chraťtyny nizke a w dolech onde y onde drzewije oliwowe A drzewije to, jako na niem Swateho Jana chleb roťte. A bylo naramnie ten den horko. A newierzim, z nas ze wťťech, czo ge nas bylo [84^a] tu, by ktery zprawiti ťmiel przifaħau, ze gefť neuťtal. A ya mohu rzeczy, ze ťem, yak ťem ziw, wijecze neuťtal; Neb Sedlo, na kterem 35 ťem gel, bylo wylozenee ťlamau A ťrťti ťpolu, ze bylo na kazde ťtranie puol lokte zľuťťtij, a przez ťedlo prowaz a na kazde ťtranie mijefťo ťtrzmenuow prkenko na prowazku. a tak ťem byl vťtal, ze ťem nemohl s ťweho mezku ťťťťti ani nohy zdwihnuti, abych ť ťedľ bez pomocy. tak mie bolelo w roz- 40 kroczych. [*Przigeli k Geruzalemu.*]

Wutery po Swatee marzije magdalenie dwie hodinie przed polednem przigewťťe tak wťťiczkni k Geruzalemu, ťťedawťťe ť mezkuow a ť woťluow afa dwoge hony od mieťta, ťťli ťme pieťťky a welmi pracznie po vťtanije do mieťta. A prziffewťťe przed ten chram, kdez bozij hrob w niem gefť, kte-

ryzto chram byl zawrzien — Awffak we dwerzech tehoz chramu dijery byly
dobrze welikee, ze kazdy tam hledieti mohl — A tu kazdy z nas spijel
niektery paterz, po[84^b]kudz mu se zdalo. y flli sme wfficzni do ffpitalu,
kteryz pro pautniky vdielan gefť, aby tu w niem noczleh mieli, ktocz ginde
5 pro nedofťatek hořpod mijeti nemohau. A gefť tyz Sfřpital cziftie vdielany
a dobrze dluchy a fřiroky. A tu kazdemu z nas vřkazano mijefťo, gedno
wedle druheho, kdez kazdy z nas lezeti miel. Afa kazdemu dwu loket
mijefťo na fřijerz dano. A na kaz[d]em tom mijefťie kazdemu polozena rohoze
z wijechowije pletena a na nije fwrchu koberecz a poduffka malaa, kozena.
10 A ty wffeczky wieczy Bofaczy z klafťtera hory Syon pautnikom poyczugij,
aby mieli na czem odpocziwati. A tu fedffe na zemi, kazdy z nas gedl
gefť, czoz gefť miel a s febu przineřl. A odtud ya s fwau rotau pořlali fme,
aby niekde nam woptali hořpodu. A kdyz nam hořpodu woptali nedaleko
wod brany na lewe rucze v gednoho pohana, gefťto tau branau chodije
15 do klafťtera na horu Syon, tu sme tam flli.

W Strzedu v wigilgije Swateho Jakuba, apo[85^a]fřtola bozijeho, rano
przed Swietem zbudili nas Bofaczy, a flli sme welmi rano, ze sme przed
Slunczem byli w klafťterze na horze Syon. A aczkoli se menuge hora Syon,
wřřak od Geruzalema mieřta wygda malo wyřs po niekoľiko řtupnijech ka-
20 mennych, wegda z mieřta z brany, gde se rownem wřřeczko az k řamemu
tomu klafťteru. A potom XIII řtupniuw do tehoz klafťtera giti. A nenije
weliky klafťter. *A geř* w niem wzdycky obecznie na ořmmezczytma
mnichuw Bofakuow. A tyz klafťter lezij afa troge hony od mieřta, a ka-
menita czeřta giti k niemu. A tu byli sme v mřře. A yakz brzo kniez tielo
25 bozije zdwiřl, powolali nas wřřech, abyhme flli ohledawat mijefť swatych,
Abyhme se nemeřřkali, ze welike horko na den bude. A ř tijnm flli sme
z tehoz klafťtera doluw po řtupnijech. Tu Gardyan bořak klafťtera Be-
thlema wřtupiř na teez řtupnie, vřkazowal nam mijefťa swata doleřřanaa.
A prawil gefť to latinie A potom teez wlařky A prawie [85^b] przy tom, czu
30 kazde to mijefťo Swatee odpuffkuow ma. A potom giny Bofak powiediel
to teez fřranczaufřkym yazykem, A potom teez giny niemeczky. A napřed
nam vřkazal mijefťo, kdez panna maria, matka bozije, Cztrnaczte leř po
wřtupenije pana kryřta na nebe duom řwuoy a obydle miela gefť. A to
mijefťo gefť od řtupniuw řwrchupřaneho klafťtera afa puol honuw. A tu,
35 kdez ten duom gegij byl, vřkazali nam mijefťo to, kdez gefť matka bozije
vmřzela. A na tom mijefťie na znamenije lezij kamen weliky, teřany. A řu
tu plnee odpuffky. Tu take nam wokazali blizko przy tom mijefťo, kdez
Swaty Jan przed matkau bozij mřři flauzijewal dwanaczte kroczegij od toho
mijefťa, kdez matka bozije vmřzela. *A tu řau odpuffky plnec.*

40 *Take w temz domu* Matky bozije po Matcze bozije Smřti Swaty
mathieg od Apořřtoluow na mijefťo gidaffe, Apořřtola, zwořen gefť. A to nam
mijefťo take vřkazali. A tu gefť [86^a] odpuffkuow *Sedm leř a Sedm kareen.*

Tu opiet, kdez ten duom, byl Swaty Jakub, Apořřtol, za Biřkupa Ge-
ruzalemfřkeho wywořen. A tu gefť odpuffkuow *Sedm leř a Sedm kareen.*

A tu na tom mijestie, kde gest ten duom matky bozije byl, Swata Elena byla dala za sweho wieku ke czti pannie marygi czisty klasster vdie-
lati, ale pohanee gey zborzili z Grunthu. A tu opiet od stupniuow klasstera
fwrchupfaneho gducz do klasstera fwrchupfaneho, na lewe rucze afa cztyrzi
kroczege gest mijesto, kde Matka bozije po wstudenije pana krysta na 5
nebe tam z sweho domu chodila na swe modlitby. A tu gest odpustkuow
VII leth a VII kareen.

Opiet afa defet kroczej od zdi Classtera proti miestu gest kamen
weliky, kteryz nam bofaczy vkaowali, na kteremz kameni pan krystus
stawal kaze vczednikom fwym. [86^b] A tu gest odpustkuow *Sedm leth, 10*
VII karcen.

Nedaleko opiet odtud druchy weliky kamen, na kteremz panna maria,
matka bozije, kazanije sweho Syna posluchala Sediecz. A tu gest odpustkuow
Sedm leth, VII kareen.

Opiet odtud afa puol honuow proti miestu Geruzalemu tu, kdez pan 15
krystus Apofstoly rozeflal, aby kazali cztenije po wfsem swietie, Jakoz o tom
pfano w zakonie: »gdiete po wfsem swietie kazicz etc.« A tu gest od-
pustkuow *Sedm leth, VII kareen.*

Wodtud dale sfl i sme proti vychodu sluncze a proti miestu na puol
druhych honuow od klasstera. A tu nam vkaovali mijesto to, Ze, kdez po 20
smrti panny marie Apofstolee gegije swate tielo k hrobu nesli, A zidee przy-
biehse chtieli mary i tielem przerwratiti, (sic!) A kteryz se z nich mar chytli
a dotekli, hned wochrnl, A nemohli mar przerwratiti. A tu gest odpustkuow
Sedm leth, [87^a] Sedm kareen.

Odtud zase sfl i sme proti zapadu Sluncze pod famy klasster hory Syon 25
welmi zlu, kamenitu a przikru czestu. A kdez sme przifl i na duol, sfl i sme
zase k wrchu. A tu nam vkaovali to pole hrnczizerske, ktere kupeno za
tiech trzidczeti peniez, za ktere pan krystus prodan. A to pole lezij przy
strani A gest welmi kamenitee a gest dobrych XVI kroczej wz delij A to-
likez z Sfirzij. A tu gest odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.* 30

Odtud afa puol honuow w teez stranie gest dijera, w ktere se nie-
kterzij Apofstolee pro strach, ziduow bogijecze se, byli schowali, kdez pan
krystus yat byl. A tu gest Odpustkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud opiet sfl i sme proti vychodu sluncze. A przifl i sme do dolu,
gemuz rziekagij vdolee Syloc. A w temz vdolee gest drzewo welikee, genz 35
roste a obdielano a [87^b] obezdieno kamenim wuokol afa do pasu z wyffij.
A to gest to miesto, kdez to drzewo stogij, gestto Swateho Yzayasse pilau
drzewienau na poly przetrzeli. A tu gest odpustkuow *Sedm leth a Sedm*
karen.

Odtud tymz dolem Sfl i sme dale; a rownie na temz dole mezy kla- 40
fsterem fwrchupfanym a miestem gest Studnicze magiczy weliky pramen,
kteryz z nije tecze a slowe »Natatoria Syloc« latinie a Czesky »kupadlo
Syloc«. A pohanky perau sobie sfatstwije swe v tehoz kupadla. A to gest
to Mijesto, gestto kazal pan krystus Slepemu od przirozenije, Aby se tu

zkaupal, a kdyz to vczynil, prozrzal gest, yakoz o tom we cztenije pfano. A tu gest odpustkuow *Sedm leth, Sedm kareen.*

Dale opiet tijem dolem sflil sme malo k wrchu afa hony od Swrchu-
 5 pfaneho kupadla Syloe. A tu na prawe rucze gest Studnicze czista w Skale. A gest giti k nije [88^a] doluow ofmnaczte Stupniuow. A gest czista, studena woda a dobra piti. A temierz my wficzknj pautniczy pili sme z nije. A w teez Studniczy panna Maria, yakoz nam praweno, kdyz pana krysta, Syna sweho, miela do chramu obietowati, ze tu w tee studniczy plenky prala. A tu gest odpustkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

10 *Potom wodtud malo dale wodffedffe y sflil sme na prawau ruku przez duol na horu oliwetfku. A tu niekolik kroczeuow nemnoho nad tijem dolem gest dijera w Skale, kdez fe byl w nije schowal Swaty Jakub, Apofftol, mensfij, pro Strach zidowfky, kdyz pan krystus yat, A tu byl negedl ani pige, az na weliku nocz pan krystus z mrtwych wftal a gemu*
 15 *fe zgewil. a tu gest odpustkuow Sedm leth, Sedm karen.*

A tu take blisko proti tom gest hrob abfolonuow, wokruhly yako wijejka, z gednoho [88^b] kamene vdielany. [hora oliwetfka.]

Odtud dale sflil sme na wrch nahoru k horze oliwetfke welmi zlu a kamenitu czeftu. A wedle tee czefty s obu stran az na wrch gest zed
 20 *z Sucheho kamene zdielanaa. a tu na poly tee czefty, nez na wrch fe dogde, gest kamen, kdez panna maria, Matka bozije, po panie krystowie wftupenije na nebe obyczey magiczy kazdy den wficzka ta swataa mijesta nawffstiewowati, kde pan krystus yat, kde vkrzizowan, kde na nebe wftupil — A to czynila az do swe Smrti — A chodieczy tiech mijest Swatych na-*
 25 *wffstiewowat, na temz kamenu swrchupfanem czastokrat odpocziwala gest. A tu gest odpustkuow Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale sflil sme wyffe k wrchu. A tu gest fkalka a to mijesto, kdez pan krystus na tom mijestie vczedlniky swe paterzi vczil. a tu gest odpustkuow VII let a VII karen.

30 *Dale odtud v wrch nahoru gducze, nedaleko [89^a] gest opiet gina fkalka. A gest to mijesto, kdez pan krystus sfoge na niem Vczedlnikom swym prawil o Sudnem dni, ze przide Sudit ziywch y mrtwych na vdolee Jozaffat. A to vdolee Jozaffat gest rownie mezy miestem Geruzalemem a horu Oliwetfku. A nenije sfiroke vdolee, abrz mijesty welmi vzke. A tu*
 35 *gest odpustkuow Sedm leth a Sedm kareen.*

Odtud opiet wyfs gducz v wrch, na prawe rucze przelezli sme przez tu zedku, kteraz wedle czefty zdiena. A tu gest kostel zborzeny, neweliky, Swatemu marku ke czti zalozen. A tu gest to mijesto, kdez tyz kostel, kdez fu Apofftolee »wierzim w boha etc« fkladali. A tu gest odpustkuow
 40 *Sedm leth a Sedm kareen.*

A tu malo wyfs gducze prziffli sme na wrch hory Oliwetfke. A sflil sme proti Wychodu sluncze czeftu po rowni wrchem. [89^b] A prziffli sme k gednomu malemu kosteliku, kteryz byl nam po prawe rucze wedle czefty, A slowe Swate pelagie, kterazto byla welika hrzieffnicze. A potom fe kala

hrziechuow swych w Skale w Gefkyni, kteruz sem take w temz kostele wohledal. A tepruw po Smrti Swate pelagie Swata helena kostelik ten nad tau Gefkynij wstawila geft. A tu geft odpustkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

A ten kostelik drzije pohanee a swee modlitby w niem rziekagij. 5
A kdyz mnoho tu pohanuow, tehdy neradi pauffstiegij do nieho krzeftianuow. Nez mne fau dwa pohanee tepruwa podruhe puftili tam, wzawffe ode mne kolikos Benatfkych peniez market, yakoz o tom dolegije powiem.

Odtud dale nedaleko gducze przedcze proti wychodu Sluncze prziffli sme opiet k ginemu kostelu teez na prawe rucze, kteryzto kostel Swata 10 helena dala wstawieti. [90^a] A geft wffeczken z tefaneho kamene wdialany Ale giz wffeczky Sklepy temierz fwrchu se oborzili. A tu geft niekolik flupniuow nahoru giti do tehoz kostela. A tu przed tymz kostelem Sedielo niekoliko pohanuow mamelikuow, ktere z k tomu byl wyslal ten Abraham, pifarz krale zoldanuow. y Sfli sme do tehoz kostela malymi dwerzczy. 15 A tijz pohanee cztili nas gednoho po druhem. A wffedffe tam, malo niekolik kroczejuow na prawu ruku geft kapliczka wokruhla wofmihranata A geft mych ofmnaczte fahuow wuokol zwijeczy a pieknie z tefaneho kamene wdialanaa y teez fwrchu tefanym kamenem Sklenuta. A nema zadneho wokna, nez dwerzcze malee, kudyz tam chodije, kterymiz 20 dwerzczy Swietlo tam gde, kdyz fau otewrzyeny, Ale malo. A w tee kaple horzie niekolik lamp. A take kazdy z nas putnikuow miel fwau fwijeczy, ze bylo twietlo, ze sme dobrze [90^b] widieti mohli. A tu w proffzedku tee kapliczky geft mijefto, kdez pan kryftus w przitomnofci Panny Marie, matky fwe, a Swatych Apofftoluow s toho mijefta na nebe wftupil. A na 25 tom mijefcie geft kamen z bijeleho mramoru fnad lokte z delij a z Sfirzij, A w niem wytefana geft Sflapiege prawe nohy. A prfty v teez Sflapiege fu obraczeny proti zapadu Sluncze. A ten kostel a to fwatee mijefto drzije w fwe moczy gedni zlij krzeftianee, gimz rziekagij Origiani. A tu fau Od- 30 pufcky plnee. [*Odpufcky plnee.*]

Odtud z kostela toho wyffedffe fflif sme czeftau rownau proti wychodu fluncze. A tu gducze prziffli sme k rohu zdi, kteraz zed zdielana okolo gedne winnicze. A tu na tom rohu geft mijefto to, kdez se Angel zgewil pannie Marigi, matcze bozije, gednoho czafu, kdyz putowala a nawffstiewowala wedle fweho obyczege, yakoz miela kazdy den tak to cziniti A ta 35 fwata mijefta nawffstiewowati. [91^a] A tu gije dal Andiel ratoleft oliwowau na tom mijefcie a gije zwieftwal hodinu czafu Smrti gegije. A tu geft odpustkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Przedcze dale proti wychodu Sluncze f toho mijefta fwrchupfaneho — afa dwoge hony odtud — vkazali nam duom weliky, Cztwerohrany. Ale 40 do tehoz domu zadneho krzeftiana nepauffstiegij pohanee. A tomu domu rziekagij Galilea. A niekterzij prawije, ze by to ta Galilee byla, o ktercz Swaty marek Ewangelifta piffe we czenenje welikonocznijem, yako Swataa marzije Nagdalena y f ginymi Marygemii hledagicze pana kryfta w hrobie, geffto

gim Andiel rzekl, aby slli a powiedieli vczednikom geho a petrowi, ze gefstal a przedejde ge do Galilee etc. A druzi o tom prawije, ze nenije to ta Galilea, o kterezo Swate cztenije gefst, *Nez se gefst ge pan krystus* przedffel ne tu, [91^b] Ale w Galileyske kraginie, kteraz kragina, yakoz
 5 zprawen sem, gefst od Geruzalema afa trzi neb cztyrzy dni pauti. Pak na kterem z tiech dwau mijest ta wiecz stala fe, to pan buoh naylepe wije. a Acz sme w tom domu fwrchupfanee Galilei nebyli, wsfak nam odpuftky oznamili a nam dali teez, yakobychom tam ofobnie byli. A gefst tu odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

10 *Wodtud slli sme* dale na lewu ruku doluow Czeftau zafe proti miestu Geruzalemu. a wsfedffe doluow tauz czeftau afa hony, w prostrzedku teez czefty, kterazto czefta gde mezy dwiema zdmi doluow, gefst Skalka, na ktere z pan krystus Sediel a plakal nad Geruzalemem A vczednikom fwym oznamil zkazenije a zborzenije tehoz miasta. A tu gefst odpuftkuow *Sedm*
 15 *leth a VII karen.*

Dale doluow gducze w tec fwrchupfanee czeftie, gefst opiet gina Skalka rownie na czeftie. A na tee Skalcze Swaty Thomafs [92^a] stoge widiel matku bozij tiefnie do nebe wftupowati. A tu gefst odpuftkuow *Sedm*
leth a Sedm karen.

20 *Dale doluow* Gducz nedaleko od czefty na lewee rucze gefst mala skalka, przy kterezo Apofftolee Swaty Petr, Swaty Jan a Swaty Jakub spali, kdyz pan krystus fe modlil otczy fwemu nebeskemu przed fwau Smrtij. A tu gefst odpuftkuow *Sedm leth a VII karen.*

A malo dolegije afa defet kroczejij od toho mijesta fwrchupfaneho
 25 gefst mijesto na rohu zedky, kdez Swaty Petr Malchowi vcho vtial. A tu gefst odpuftkuow *VII let a VII karen.*

A od toho mijesta na dewiet kroczejij proti zapadu Sluncze gefst kaut Suchym kamenem wyzdieny. A tu gefst to mijesto, kdez pan krystus od ziduow fwazan a yat. A tu fau Odpuftky plnee. [plnee.]

30 *Potom tauz* fwrchupfanu czeftau gducz doluow, prziffli sme na przeciwnij czeftu, kteraaz [92^b] gde doluow aneb dolem Jozaffat pod miesto Geruzalem. a tudy gducze czeftau widieli sme nad nami Swatu czeftu*) branu tu, gijez rziekagij zlataa brana, ktera z branau pan krystus w kwietnau nediel gel do Garuzalema do Chramu sfalomunowa. A tu nam powiedijeny
 35 od Bosakuow odpuftky, ktoz na tu branu pohledij. a gefst zawrzenaa, ze gije nechodij lidee obecni je jako ginymi branami. *A tu fau odpuftky plnee.*

A tauz czeftau, ktera tymz dolem gde na prawau ruku proti poledni, afa XV krocze guo od czefty. Sfli sme do gefkynie, kteraz gefst wytesanaa w Skale, yakoby Sklep byl. A tu wegda do tee Geskynie, na lewe rucze
 40 gefst mijesto to, kdez fe pan krystus modlil otczy fwemu A potil fe krwawym potem, Jakoz o tom we cztenij pfano gefst. A w tee gefkyni gefst wytesanaa fwrchu dijera welikaa Skrze skalu, gefsto tudy tam Swietlo gde. A to mijesto

*) *czeftu* v rukopise přeškrtuto.

dala vdielati Swata helena a wytesfati, aby swietlo tam bylo. A to mijesto
 fwrchu [93^a] pľanee nenije od toho mijesta daleko, kdez pan kryftus yat
 gefť. A tu gefť odpufťkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud ťfli ťme z tee Gefkynie wyťťedťťe zaťe na czeťtu proti wychodu
 Sluncze. A nedaleko odtud na prawe rucze wedle czeťty na dole mezy 5
 mieťtem Geruzalemem a horau oliwetfkau gefť matky bozije kapla, kteruz
 Swata helena po Smrti matky bozije dala vdielati. a gefť do tee kaply
 gducz do zemie XXXVIII Stupniuow kamennych az do koncze doluow.
 A doluow gda od dwerzij tee kaply XVI ťtupniuow, gefť na prawe rucze
 tychz Stupniuow hrob Swatee Anny, matky panny marie, A na druhe 10
 ťtranie na lewe rucze rownie proti tomu gefť hrob Swateho Joachyma,
 otcze Panny marie. A kdyz tam doluow dokoncze na zemi do teez kaply
 ťwrchupľanee waydeťs, gefť tam welmi tma, Neb zadneho tam wokna nenije,
 ze ťme swietlo s ťebau mijeti muťeli. A wegda tam, na lewe rucze gefť Stud-
 nicze, [93^b] a welmi dobra woda z nije piti. A na pravu ruku tee Studnicze 15
 nizkymi dwerzczy ťfli ťme do tmawe, male kapliczky. A tu gefť vdielan
 oltarz z bijeleho mramoru. A pod tijem oltarzem gefť hrob matky bozije,
 w niemz byla pochowana po ťwe ťmrti. Ale toho praweho hrobu nemuoz
 zadny widieti, neb gefť oltarz na niem. A tu ťau odpufťky plnee. [plnee.]
 A odtud z tee kaply wyťťedťťe ťfli ťme przeť moťtek neweliky, kamenny, 20
 proti mieťtu. A tu na tom mijeťtie, kdez ten moťtek, gefť to drzew[o], z kte-
 rehoz krziz byl vdielan, mnoho leth lezelo prwe, ze lidee przeť nie chodili.
 A potom pan kryftus na niem vkrzizowan. A tu ťlowe to mijesto, o kteremz
 Swaty Jan piťťe w ťwe paťťigi: »wyťťel gezifs przeť potok czedron.« A tehdaaz 25
 za mne bylo Sucho, kdyz ťem ya tam byl. A czoz ťem zprawen, ze netecze
 tudy zadna woda, lecz deťťť ťpadne s przewalem A przeťťedťťe przeť ten
 moťtek ťfli ťme k mieťtu afa puol honuow [94^a] k huorze. A tu gefť mijesto
 to, kdez Swateho ťťtiepana vkamenowali. A gducze ťtezkau k mieťtu na-
 horu, bylo nam toteez mijesto po lewe rucze. A tu gefť odpufťkuow *Sedm*
leth a Sedm karen. 30

A potom tauz ťtezkau ťfli ťme afa hony a prziffli ťme k branie mieťta.
 A tee branie rziekagij brana Swateho ťťtiepana A to proto, ze Swaty
 ťťtiepan tauz branau wyweden gefť na ťwe vkamenowanije. A tu gefť
 odpufťkuow *Sedm leth a VII karen.*

A kdyz ťme prziffli k branie mieťta, wťťedťťe do mieťta, na prawe 35
 rucze nedaleko od brany gefť koťtel matky bozije, kteryz ťwata helena
 dala vťtawiti ke czti matcze bozije. A tu na tom mijeťtie, kde gefť koťtel,
 byl duom Swateho Joachyma. A w tom domu a na tom mijeťtie ťe matka
 bozije vrodila. A pohanee ťe w niem wedle ťwee wijery [94^b] modle panu
 bohu, Ale zadneho krzeťtiana tam do nieho nepuťtije. Nez byl ťem wnie 40
 v dwerzij a tam dieru hľediel. Ale nemohl ťem widieti nicz w niem, neb
 bylo tma, pozdic a po ťlunczy. A tu ťau odpufťky plnee. A potom dale
 prziffli ťme gducze tauz vľiczy k domu pilatowu. a byl nam na prawe
 rucze. Ale tehdaaz byl zawrzijen, ze ťme tam nemohli. A w temz domu

gest pan krystus obzalowan od ziduow, mrŕkan, poŕmijewan a na Smrt odŕuzen. A tu gest odpuŕtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

A tyc pilatowu duom lezij na rohu. A wedlee tehoz domu pilatowa od tee vlicze, kteruz ŕme ŕŕli, gde na prawau ruku gina vlicze k wrchu 5 nahoru. A fau wŕŕe Stupnie kamennee nahoru giti k domu, w kteremz herodes bydlił, a pan ten Geruzalemsky, haytman krale zoldana, nynije w niem bydlij. widiel ŕem gey dobrze, Ale nebył ŕem w niem. A tu gest odpuŕtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale ŕŕli ŕme tau vliczy, a gest przeŕ vliczy [95^a] zdieny Sklep yako 10 pawlaczka. a tu fau dwa kameny wezdiena ŕwrchu w Sklepu z bijeleho mramoru mijesto obradla, kazdy delŕŕij nezli lokte z delij a teez z ŕŕirzij, a mohau ŕe dobrze widieti. A to fau ti dwa kameni, geŕŕto na gednom z nich pan krystus ŕtaal, kdyz gest na Smrt odŕuzen, A na druhem ŕtal pilat, kdyz ho odŕuzowal na Smrt. a Swata helena ŕwrchupŕfana nemohucz 15 ŕe wyptati toho w giŕtotie na zadnem, ktery by to kamen prawy byl, na kterem pan krystus ŕtal, y dala obadwa w ten Sklep wezditi. A tu gest odpuŕtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale odtud gduzcz tauz vliczy, byl nam na lewe rucze wrŕŕek aŕa XV neb XVI loket z wyŕŕij, zborzeny koŕtelik neweliky. A to gest to mijesto, 20 kdez panna maria, matka bozije, s ginymi panijemi a zenami ŕtala, Aby mohla widieti pana kryŕta, Syna ŕweho, geŕŕto ho tudy k poprawie na Smrt wedli. A tu widucz ho Trnowu (sic!) korunowaneho a vkrwaweneho, [95^b] zalostij padla na zemi a womdlela gest. A tu ŕwata helena dala ten koŕtelik vdielati. A tu gest odpuŕtkuow *Sedm let a VII karen.*

Odtud dalc gduzcz prziffli ŕme do przecznije vlicze. A tu hned malo na lewe rucze w teez vliczy gest mijesto, kdez ŕe pan krystus nefa krziz 25 na fobie zaŕtawil a wida mnohee, ani placzij, kterziz ŕe tomu diwali, obratiw ŕe k nim, rzekl: »dczery Geruzalemske, neplaczte na mie, Ale placzte na ŕwe dieti!« yakoz we czenije o tom pŕano. A tu gest odpuŕtkuow *Sedm 30 leth a Sedm karen.*

A tu take gest hned to mijesto, kdez fau zidee nutili ŕŕimona Czyrenenŕkeho, geŕŕto ze wŕy ŕŕel branau, kteraz nedaleko od nas byla na prawe rucze, aby krzize pomohl neŕti panu kryŕtu. A tu gest odpuŕtkuow *VII let a VII karen.*

Dalc odtud ŕŕli ŕme tauz vliczy na lewau ruku. A gduzcz prziffli ŕme 35 przed duom Swatee Weronyky. a byl nam po pra[96^a]we rucze. A hned przed tymz domem tu w uliczy gest to mijesto, kdez pan krystus tudy weden na Smrt, Swataa wronyka wyŕŕla k niemu a dala mu rauchu, aby ŕwau Swatau twarz gij vtrzel. A pan krystus vtrzew ŕe gij tauz ruchau, dal 40 gije zaŕe, w ktereztu rauffe geho Swata twarz a obliczey ŕe wytiffkl, yaky gest pan krystus byl, yakoby gey malerz namalowal, kterazto ŕe w rzimie vkazuje podnes, kteruz ŕa w rzimie widiel ŕem. Druzy prawije take, ze by ta prawaa taaz Swataa raucha byla na kareliŕŕteynie, A ze by to Czyŕŕarz karel ŕlawne pamieti byl zpuofobil, wyproŕyw ŕobie na otczy Swatem, Pa-

pezi, kteryz toho czaſu byl, aby mu teez Swate weronyky poyczil tu w Rzimie, dokudz tu byl, Aby ſobie po tee dal namalowati ginu; A potom ze by ſobie tyz Czyefarz tu prawu ſchowal A tu malowanu mijefto tee prawe papezi dal. A tu [96^b] na Karſftaynie ſem take widiel. Pan buoh naylepe wije, ktera prawa. A tu geft odpuftkuow *Sedm leth a Sedm 5 karen.*

Dale gducze prziffli ſme prze[d] duom Swatee marzie magdaleny. A byl nam po prawe rucze. A tu nam take vkazali duom toho bohacze, geſto nechtiel lazarowi dati z drobtuow s Stolu ſweho. a geſt duom przes vliczy przedzieny, ze ſme pod nim vliczy przedcze ſſli. A potom ſme prziffli 10 k Sklepom, pod kterymiz ſme ſſli podal. a pod tiemi ſklepy byli kuchynie obeczne, geſto ſy w nich wſſech potrzeb naſſel k gijedlu, kdoz czo chtiel. A teez kramſke wieczy A teez Appateky byli pod nimi. A owotcze take mnoho prodawali. A potom ſme ſſli do ſwe hoſpody. dwie hodinie aſa przed wecerem patron naſs poſlal k nam, aby chom ſe ſtrogili giti do. 15 chramu, w kteremz hrob bozij geſt. A tu prziprawiwſſe ſe, ſſli ſme. A tu prziffedſſe przed tyz chram, geſt przed nim placz dobrze [97^a] weliky. A tu ſtalo na niem mnoho pohanuow, zen y muzuow, y take niekterych bludnych krzeſtianuow, geſto take krzeſtianeec bayti chtiegij, Ale mnoho bludnych Artykuluow w ſwe wijerze magij, w nichzto ſe ſ obecnu wieru krzeſtianſku 20 nefrownawagij, kterychzto niekolik rot geſt, o ktere zto rotie kazdee, pokud wierzij ktera, iakoz tobo tam zprawen ſem, na konczy tohoto ſepſanie dotknu a o nich powijem. [*popſali nas w Chramu.*]

A kdys ſme prziffli przed dwerze Chramowe, Tu ten czaſtopfany Abraham, pifarz krale zoldana, na prawe rucze v dwerzij chramowych 25 Sediel geſt ſ mameliky niekoliko, A na lewe rucze Sediel geſt naſs patron. A dali nas gednoho kazdeho po druhem czifti, kolik nas tam do chramu weſſlo. A kdys ſme tam weſſli, tehdy patron naſs za nami ſſel geſt naypoſle z. A niekterzij pohanee takee, Ale hned gim казал Abraham wen giti. A zawrzewſſe dwerze, zamkli nas tam. A tu [97^b] potom boſaczy kniezije 30 a mniffij rozlicznych zakonuow, kterzij z tiechto okolnijch zemij ſ nami tam na paut przyplauli, wſſiczni ſſli ſme przed kapliczku, w ktere hrob bozij geſt. A tu pomodliwſſe ſe panu bohu, Boſaczy a kniezije zaczali ſau Salue regina zpiewati. A tak gducze zpijewagijcze, ſſli ſme do kaply matky bozije. a geſt taaz kapla blisko od bozijeho hrobu, A piet Stupniuow ka- 35 mennych do nije giti. A wegda do nije, na prawe rucze gſau w nije trzije oltarzi: weliky oltarz w proſtrzedcze a na kazdee ſtranie geden oltarz. A tu doſpijewawſſe Salue, Boſak geden vczinil latynie cziftee a naboznee kazanije. A przy tom powiediel geſt, ze pan kryſtus po ſwem wzkrzieffenije na tom mijefcie, kdez geſt weliky oltarz, zgewil ſe geſt nayprwe pannie 40 marygi, matcze ſwee milee. A take powiediel, ze na tom oltarzi, ktery geſt na lewe rucze welikeho oltarze, ze geſt kus od krzize pana [98^a] kryſta w Strziebrze okowany a pozlaczeny, kteryz ſme take wſſiczni ohledawali. A geſt przed nim mrzijekza ſtruniena, Ale muoz Skrze tauz mrzijeku gey

dobrze widieti. Dale nam powiediel, ze na prawe rucze welikeho oltarze, na[d] tijem oltarzem kteryz gest, ze gest kus toho Slaupu, v ktere hoz pan krystus biczowan gest. A gest nad oltarzem tijem dijera cztyrohranata we zdi yako okno. A przed nim drzewiena mrzize nehusta. A ten Slaup tam
 5 za tau mrzej gest, ze kazdy tam rukau fwobodnie fahnauti muoz A geho fe dotknauti. A gest tyz slaup mramoru takowe ho yako zde w czechach bywagij narudowaty. Tuffim, ze gest asa pieti cztyrtij lokte z wyffij a puol druheho lokte na tlaufft wuokol. Take nam powiediel dale, ze w pro-
 10 ftrzedku teez kaply Stalo fe, kdz Swata helena doptala fe krzizuow tiech trzij wffech — Totizto: na kteremz [98^b] pan krystus wifel y teez take tiech krzizuow, totizto dobreho a zleho lotra — A nemohuczy wiedieti w giffotie, ktery by prawy z nich byl krziz pana krysta, A tak, kdz o to starala fe, chtieczy zwiedieti rada, ktery gest prawy, A tu fe treffilo a przy-
 15 hodilo, ze tudy nefli k hrobu vmrle tielo. A tu fwata helena wzrzewffi to tielo, kazala ge przineffi na to mijefsto, kdez ti trzie krzizowe byli. A kazala ge poloziti na geden krziz. nebylo nicz. A potom na druchy. opiet nicz ne-
 20 bylo, neb zadny z tiech prawy nebyl. A kdz na trzetije krziz polozili teez tielo, hned gest ten vmrly wftal a ozil. A tu tepruw Swata helena poznala gest, ktery gest prawy krziz. a tuuz kaplu m. bozije drzije w swe
 20 mocy bofaczy. A potom kazali kazdemu spijeti otcze nafs a zdrawa maria. A gest tu odpufftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud fflifme wfficzni w proczefy. A wyffedffe przed famu tuuz kaplu po tiech pieti [99^a] Stupnijech doluow, na kroczey od tiech ftupnijuow gest kamen weliky, okruhly yako mlynny, Ale wietczij. A to gest mijefsto
 25 to, kdez ten kamen, kdez pan krystus ftaal po fwem wzkrziefffenije A fe zgewil Swatee marzije magdalenie rzka gije: »zeno, czo placzefs a koho hledafs?« Jakoz o tom we czenije pfano. A wod toho kamene na piet krocze guow bliz k kapliczcze bozije ho hrobu gest druchy okruhly kamen. A to gest to mijefsto, gestto Swata marzije Magdalena ftala tu a, wzrzewffi
 30 pana krysta, miela ho za zahradnika geho fe taziczy, won-li ge wzal tielo pana krysta. A na to gije pan krystus rzekl: »maria, nerod fe mne dotykaty etc!« A tu nam opiet powiedieli, aby kazdy z nas spijel paterz a zdrawa maria. A tu gest odpufftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale fflifme gducze z kaply na lewu ruku k gednee kapliczcze, gijez rziekagij zalarz kryftuow. A gest dijera w Skale a woltarz. [99^b] A pod tijem oltarzem gest mijefsto to, gestto pan krystus tu Sediel fwazany, dokudz zidee wrtali dijery w krzizi y teez take dokudz dielali ty dijery w Skale, gestto krzizi w nich ftati mieli. A to mijefsto drzije w swe mocy rzekowe. A gest tu odpufftkuow *Sedm let a Sedm karen.*

40 *Odtud dale fflifme* do ginee kapliczky blizko od prwnije. A w tee kapliczcze gest oltarz na tom mijefstie, kde fau zidee lofowali a hráli o Sukni pana krysta. A tu gest odpufftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud nedaleko prziffli fme k kaple Swatee heleny. A tu gest ta kapla, gestto fwata helena w nije za swe ziwnofti mffi flichawala. A gest do nije

giti XXX Stupniuow kamennych doluow. A fau w nije dwa oltarzi. A wegda do kaply, na prawau ruku gest hlaube XII Stupniuow doluow giti. A tu gest w Skale wyfekana yama. A tu gest to mijesto, gestto [100^a] Swata helena Swaty krziz krystuow a kopij a hrzeby a trnienau korunu nalezla y teez ginee dwa krzize. A tu kaplu a to mijesto swatee drzije w swe 5 moczy Georgiani. A gest tu odpustkuow: *A fau tu odpustky plnee.*

Odtud z teez kaply zafe wyffedffe, na lewee rucze niekolik malo kroczej gest opiet gina kapla a w nije oltarz, A pod tijem oltarzem dijera Cztwerohrana, afa lokte na wysf a tolikeez na Sfirz. A przed tau dierau gest mrzize drzewiena, ze kazdy skrze ni muoz tam swobodnie rukau fahnauti. 10 A w tee dijerce za mrzej tam gest kamen okruhly yako flaup, sfere barwy. A gest lokte afa zdelij a puoldruheho wuokol z tlufftij. A gest to ten kamen, yako pan krystus na niem Sediel, kdyz posmijewan byl A korunowan trnovau korunau. A to mijesto Swatee drzije v swe moczy Indiani. A tu 15 fau odpustky plnee.

Odtud dale gducze niekolik kroczequow prziffli sme k Schodu. A tu gest giti na[100^b]horu afa XVI stupniuow do kaply, gijez rziekagij hora kaluarie. A to gest to mijesto, kdez pan krystus gest vkrzizowan. A kdyz sme nahoru prziffli do tee kaply, bosak vczinil gest latynie welmi czistee a naboznee kazanije o temz Swatem mijestie welmi ge wychwaluge, ze gest 20 to mijesto nayswietieyffije mezy wffemi tiemi ginymi mijesty, tijem toho dowozuge, ze tu pan krystus na tom mijestie ziwy y mrtwy widijen gest A ze tu take wffeczko lidske pokolenije fwu Swatu krwij raczil gest wykupiti. A tu ze gest za swe wffeczky neprzately profyl boha otcze fweho — netoliko za ty, kterzij gey vkrzizowali a muczili a gemu se posmijewali, Ale 25 y za ty neprzately, za nas za wffeczky hrzieffne, genz gey fwymi hrziechy krzizugeme podnes. a tu take na tom mijestie ze gest fwuoy kffafft poslednij przed fwau smrtij vczinil, fwuoy [101^a] naywietczij poklad, genz nade wffe ginee gest milowal, fwu milu matku Pannu Marigi a Janowi gi poruczil. A na tom mijestie ze gest welike diwy vcziniti raczil: longina Slepheho wido- 30 meho vcziniti, lotra kagijeczyho, gestto prwe nikda nicz dobreho neucznil, na milost przigijeti a hrziechy gehu odpustiti, nebrz y ray gemu zafflibiti, ze f nim w niem ten den bude. A fycz gineho mnoho tak kazal, ze gich bylo z nas malo, by neplakali. A potom powiediel dale, ze, Aczkoli hrob bozij take welike Swatee mijesto gest, awffak tomuto ze se nemuoz przy- 35 rownati: Neb se przy hrobie bozijem nicz gineho nestalo nez napzed, ze gest Pan krystus w niem pochowan po swe smrti A ze gest w niem fwu wffemohutnost okazal a raczil z nieho z mrtwych wffati, Ale na tomto mijestie fwrchupfanem, horze Caluarie, ty wieczy fwrchupfanee, totizto naffe wykupenije nas [101^b] wffech lidskeho pokolenije. Neb Sycz zadny przed 40 tijem, czin zle neb dobrze, fpaflen byti nemohl. A na tom mijestie ze ge se dal znati prawym bohem a prawym Czlowiekem; prawym bohem dal se gest znati tijem, ze longina flepheho od przirozenije, kdyz gest gehu Swaty bok kopim otewrzal, A tyz longin tuuz krwij gehu fwatu, kteraz po kopij

doluow tekla, woczij fwych gij pomazal a hned gefť prohledl. druhe take, ze gefť fe skalee pukalo tu na tom mijefťie, yakoz o tom dolegije powijem, y teez ginde fe pukalo na ginych mijefťech. A tmy fe ťtali po wflije zemi. A ťluncze fe zatmielo, Takze Dyonyzyus, weliky mudrzecz a hwiezdarz
5 w Atenach, w ten czas, kteryz pana kryťta na krzizi muczili, czetl gefť ťwym vczedlnikom o zatmienije ťluncze, ze gefť nemoznee, aby fe zatmieti mohlo, kdy miesyecz gefť na plnie, A toho czaťu hned pogednau fe zatmielo. A on rzekl: [102^a] »gefť Gifťie: nebot fe wfťeczken ťwiet zborzij, A nebot buoh wfťeho przirozenije naťylee trpij.« A kdyz zaťťe rozťwietlo, a on
10 widiel, ze gefť ťwiet w ťwe waze zuoťtal, ze gefť buoh naťyle trpiel. A toho boha ze gefť neznał. Vdielal gefť woltarz w Athenach bohu neznamemu. A potom tyz mudrzecz poznal gefť toho boha byti pana Geziffe kryťta Skrze Swateho pawła, yakoz o tom fe piťťe w Skutczych Apoťťtolťkych. A Czenturio a ginij widuczce ty diwy, ktere z fe przy geho Swatem vmu-
15 czenije dali, rzekl gefť: »zagifťe tento gefť Synem bozim byl,« yakoz fe o tom piťťe w paťťigi Swateho Mathauťťe: zemie fe trzaťla, a opona Chramowa fe roztrhła; Skale fe pukalo a zťedalo, A hrobowe fe odwijerali, A mnoha tiela wťtala z mrtwych etc. Take dal fe gefť znati byti prawym czlowiekem tijemto, ze tauz wfťeczku boleťt a mauky, czoz gefť koli trpiel
20 na ťwem Swatem tiele, ze gefť ho rownie [102^b] teez boleło yako gineho czlowieka. A aczkoli mohl gefť to vcziniti ťkrze ťwu wfťemohutnoťt, ze by byl na ťwem Swatem tiele yakozto prawy buoh gťa zadne boleťti netrpiel, Ale toho vcziniti neraczil, aby znamo bylo, ze gefť prawym czlowiekem. a tudy byl prawym bohem, yako naprzed pťano: longinowi od przirozenije
25 ťlepemu zrak dal, Skale ze fe pukalo s geho Swatu Smrtij — vtrpenije magicz to bozťka mocz proti przirozenije lidťkemu — A ze gefť byl prawy czlowiek, boleťt a trapenije na geho Swatem tiele okazowalo gefť. A tak potom teez kazanije wfťeczko wlaťky powiediel gefť. A teez potom ginij kniezij dwa: geden ťfranczauzťky a druhy niemeczky, ze ten kniez daleko
30 chybowal, kteryz niemeczky to prawil, ze toho tak wfťeho neprawil iako ten latinie. A teez mijefťo hora kaluarie gefť takto zpuoťobeno: naprzed wegda nahoru po tiech XVI^{ti} Stupnijech, na trzi [103^a] kroczege od Stupniuow wegda do teez kaply, na lewe rucze gefť ta dijera, w ktere z krziz kryťtuow ťtal. A gefť ťwrchu nad nim polozen kamen z bijeleho mra-
35 moru, w kteremzto kameni teez dijera tak welikaa gefť yako w ťkale. A taaz dijera gefť okruhła a naprzecz na maiau pijed welika a okruhła a wfťeczka w mramoru y w Skale na II^½ pijedi malee z hlubij. Na prawe rucze teez dijery aťa na dwa kroczege gefť ťlupecz kamenny, okruhly, aťa I^½ lokte zwyťťij. A to gefť to mijefťo, kdez ten ťlaupecz ťfogij,
40 kdez gefť byla ta dijera, gefťto krziz toho dobreho lotra w nije ťtaal. Ale na druhe ťtranie na lewe rucze gefť rownie takowy ťlaupek yako y prwnij. A to gefť opiet mijefťo to, kdez gefť ťtaal krziz toho zleho lotra, gefťto fe ruhal panu kryťtu. A mezy dierau krzize pana kryťta, kdez ťtal, A mijefťem krzize toho zleho lotra gefť rozpuklina w Skale, ze by w tee rozpuklinie

czlowiek dobrze [103^b] lezeti mohl. A taaz rozpuklina w Skale gde przedce do zemie Skrze druhu kaplu, kteraz pod kaplau hory kaluarie gest, tak przedce wzdy do zemie. A to mijesto Swate przed niekolikonafci lety drzeli bofaczy. Ale giz Skrze dary a przimluwu krale Georgianskeho bofakom odyato gest a Georgianom, tee rotie, dano, ze gim wladnau. *A na temz 5 mijestie sau odpustky plnee.*

*A odtud s hory kaluarie sffedffe zase doluow po fwrchupfanem schodie od stupniuow schodowych afa XVII kroczeuow A od tiech dwerzij, kudy do Chramu chodije, XIII kroczeuow, prziffli sme k mijestu tomu, kdez pan kryftus s krzize fniat, pannie marygi, matcze twe, w luonie lezal. A tu 10 mazan maftmi a k pohrzebu prziprawen wedle obyczege, kteryz tehdez byl. A toteez mijesto Swatee gest s zemij za rowno. A nenije na niem ani tu okolo zadneho Oltarze, Nez mijesto yako hrob, czo by czlo (sic!) [104^a] by czlowiek lezeti mohl. A to gest wydlazeno mramorowymi kusy iako pieft zwijeczy. a to mijesto Swatee drzij jedna rota zlych krzestianuow, gimz 15 rziekagij yakobite. *A sau tu odpustky plnee.**

Odtud dale sflfi sme k kapliczcze bozijeho hrobu. a gest odtud XXX kroczeuow. A tu prziffedffe k teez kapliczcze, tu sme wfficzni klekli a panu bohu se modlili przed tauz kapliczkau. A tu potom, kdz giz tauz kapliczku otewrzeli, chodili sme do nije po dwau, po trzech z nas, po 20 gednom. A tu kazdy z nas spiegicz niektery paterz, sflfi sme wen a ginij tam. A to mijesto Swate a kapliczka gest takto wdzielana a zpuofobena: naprzed, ze gest okruhla wuokol mych dwadcztyi fahuow A wffeczka bijelym mramorem pulerowanym hladcze wffudy obdzielana a Sklenuta a zadneho okna nema. A ma tento zpuofob: przednije dwerze, kdz do nije gdefs, 25 sau welike a Sfiroke, yako Sycz obecne [104^b] dwerze bywagij v komor; A dwerze, gimiz fe ty dwerze zawijeragij, gfau drzewiene, hrubym Sftukwerkem wdielane. A kdz tiemi przedimi (sic!) dwerzmi tam waydefs, gest naprzed sklepek, w niemz gich afa XI neb XII ftati muoz newelmi prostrannie. A tu gfu druhe dwerze kamennee, afa dwau loket zwyffij A Sedm czwturtij 30 lokte na sflrz. A tu w tom fwrchupfanem sklepu przed tiemi dwerzczy, nedochazege gesttie toho mijesta, kdez hrob bozij gest, lezij kamen cztwerohrany, na puol lokte ztlaufstij A dlauhay a sfirokay afa na dwie pijedi. A to gest ten kamen, na kteremz Andiel sediel, kdz maria magdalena f ginymi Marygemi pana krysta w temz hrobu hledagicze nenalezli, a Andiel gim 35 rzekl Sedie na temz kamenie: »nenije ho zde, gehoz hledate. wftalt gest etc ,« Jakoz o tom pfano v welikonocznijem czenije, kterez Swaty Marek popfal. A tu tie[105^a]mi dwerzczy malymi fwrchupfanymi fehna fe, kdz tam waydefs do te druhe kapliczky, hned na prawe rucze na fame wedlee tiech dwerzec gest oltarz z bijeleho mramoru, hladcze pulerowany. A pod tijem oltarzem 40 gest tepruw hrob bozij prawy. Ale zadny z nas ze wffech pautnikuow praweho hrobu toho newidiel gest. A w temz Sklepu, kdez ten oltarz fwrchupfany gest, ledwa muoz w niem Sfeft czlowiekuow ftati. A nad tijem oltarzem horzij XI lamp. A prawili mi Bofaczy klafftera hory Syon, ze przed nie-

koliko Sty lety drahnje po wstufenije na nebe pana krysta ze sau pautnikom wffem, kterzij sau tam k bozijemu hrobu putowali, ten prawy hrob bozij okazowali; A ze sau pautniczy, beraucze s febau noze a deky, sobie vlamowali kufy welikee od bozijeho hrobu, czo se kazdemu zdalo. A pro tu prziczinu ze toho kazdemu [105^b] tak neukazugij iako prwe, a, by mieli kazdemu vkazowati, ze by gey giz dawno roznofyli, ze by nicz nezuostalo. wffak proto Bofaczy, genz tijem wladnau, czafem kdoz to wije a gich za to profy, ze mu to vkazij; ale wffak rziedko, a musy mijeti fffiestije welikee, komu to vczinije. nez sprawil mi nafs patron, ze przed pieti lety tam 5 10 byl, a ze ho Gardyan z hory Syon, kteryz tijem wladne a klicze od toho ma, ze gey tam s febu vwedl a pustil, gfa f nim v welike znamosti, w zwlafftnije dobree wuoli. A prawil mi, ze ma tento zpuofob: ze przed tijem oltarzem fwrchupfanyim ze gest dijera kamenem przikryta, kteryz kamen ya take widiel sem, a tu, kdyz ten kamen se wyzdwhne, ze gest nemnoho 15 po niekoľiko stupnijech giti doluow, A ze gest mrzieze zelezna, genz se zamyka. A teprow za tau mrzezij ze gest hrob prawy bozij. A ze gest, yakoz mi on prawil, miekka Skala yako opuka, w ktere z tyz [106^a] hrob gest wytefan. A gest afa puol lokte hluboko wytefan w Skalu a na puoldruheho lokte afa z Sfirzij. A dlauhy ze gest tak yako ten oltarz, kteryz nad nim 20 fwrchu w kaple gest. A dlauhof toho oltarze gest puoltrzetijeho lokte a malo wijecze. *A tu sau odpustky v toho Swateho hrobu plnee.*

A tak to ohledawffe, spali sme druzy, a druzy se tulali a ohledowali Chram wnitrz A mijesta tiech rot zlych krzestianuow, diwagicze se gim przitom a posluchagicz, kterym obyczegem a rzadem swe modlitby wedau. 25 A kdyz bylo f puolnoczy, hnede poczali Bofaczy kniezije, kterzij pautniczy takee sami przigeli, mffe Swatee sluziti, geden po drubem — kdyz geden odstaupil, hnede druhy przistaupil — na tiech Swatych mijestech, totizto na oltarzi bozijeho hrobu A na huorze kaluarie, na dwau oltarzich, A na trzetijem na tom mijestie, kdez pan krystus f krzize gfa fniat, mazan, tu 30 postawili [106^b] byli stuol, ze na niem kniezije slauzili. A fycz sem na zadnem ginem mijestie newidiel mffij Sluziti nez na tiech trzech fwrchupfanych. [*wffeczka Swata mijesta gednijem Chramem obdielana.*]

Swata helena czastopfana ta Swataa mijesta wffeczka, o kterychz praweno, gednijem tijem Chramem obdielati dala a ohradila, ze wffeczky 35 w gednee ohradie su tehoz Chramu. A tyz Chram gest wffeczken z tefaneho kamene zdielan y Sklenut. A gducze do dwerzij tehoz Chramu, gest na prawe rucze wieze dobrze wyfoka, Cztwerohrana, teez z tefaneho kamene zdielana pieknie, a fwrchu krow na nije wffeczken Tefanym kamenem sklenut. A tyz Chram wffeczken teez Sklenut gest. A sau w niem czistij 40 Slaupowe mramorowij, wyfoczy, tluffij a pulerowanij, na ktere z Chram tyz Sklenut gest. A nad tauz kapliczkau, kdez w nije hrob bozij, gest fwrchu nad kapliczkau przipraweno, ze [107^a] niekoľik lamp horzij. A rownie nad kapliczkau fwrchu w Sklepie w Chramu gest dijera welika, okruhla, afa Cztyrz fahuow, ktera zto dierau Swietlo do Chramu gde, Neb Sycz

oken nema tyz Chram. A w temz Chramie krom Bofakuow, kterez tam Gardian z hory Syon pofyela, gefť Sycz ginych Sedm roth, gefťto take krzeftianee bayti chtije, Ale negfu prawij, nez bludnij krzeftianee, neb mmoho bludnych kufuow drzije, s obecnu fe wieru krzeftianſku nefrownawagij. A ti take w temz Chramie ty niektera Swata mijefťa drzije, 5 yakoz fe o nich potom dolegije powije, pokud kazda rota wierzij, A yake obyczege magij. [*Chram nam otewrzeli.*]

We czwturtek, den Swateho Jakuba, Apofťtola, afa dwie hodinie na den Abraham czafťopřany prziffel, odmekřfi y otewrzel chram. A tu ſme wyffedřfe wen z Chramu řfi ſme kazdy z nas pautnikuow do ſwe hořpody. 10 tyz den o neřporyzjech pořlal k nam patron [107^b] nafs, abychme fe řtrogili a řfi do klařřtera hory Syonſke, A ze tu puoydem do Betlema. A tu przifrogiwřfe fe, řfi ſme tam a nalezli ſme ořty hotowe, ani nas czekali. a wfedawřfe geli ſme k Bethlemu. A Betleem od Geruzalema geducz, lezij proti zapadu Sluncze piet mil wlařkych od Geruzalema, A welmi zlaa, kamenita 15 czeřta. a na puol czeřty afa mezy Geruzalemem a Betlemem, kdyz ſme przigeli, vkaźali nam to mijefťo bořaczy, kdez fe ta hwiezda zgewila Swatym trzem kralom zaře, kteraz fe byla gim ztratila, kdyz k Geruzalemu geli A przed nimi řřla az do Bethlema, yakoz o tom we czenije přano. A tu gefť odpuffťkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 20

A odtud ř toho mijefťa vkaźali nam wrřfek, kteryz nam byl po lewe rucze. A na tom wrřřku obywal a ſwe Syedlo miel Otecz Swateho Eliařfe proroka, kteryzto Eliařs bořkym zpuořobem na ohniwem [108^a] woze wzat gefť do rage. a na tom mijefťie fe rodil tyz Swaty Eliařs prorok. A tu gefť odpuffťkuow, kdoz na to mijefťo pohledij, *Sedm leth a Sedm karen.* 25

Odtud dale geducz nařřij czeřtu vkaźali nam mijefťo to, kdez Andiel wzal Abakuka proroka za wrch a geho neřl do Babilona k Danyelowi proroku, kteryz byl mezy lwy wvrzen, yakoz o toin w Starem zakonie přano gefť. A bylo nam teez mijefťo po prawe rucze nedaleko. A tu gefť odpuffťkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 30

Dale geducz vkaźali nam na prawee rucze wrřfek a zdi zborzenee. A tu gefť byl duom yakoba patryarchy. A tu gefť odpuffťkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Dale geducz tuuz czeřtu, wedle fame czeřty na prawe rucze vkaźali nam hrob rachele, zeny řwrchupřaneho yakoba patriarchy. 35

A gefť okruhly yako wijeźka a řwrchu [108^b] przikryt kamenem, yakoby puolkulij przikryl. A tu gefť odpuffťkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

A potom afa hodinu przed wecerem przigeli ſme do bethlema. A tu przed Chramem řředli ſme s ořluow a řfi ſme k kořtelu. A tu pohanee 40 Glyaczmanowe řředli v dwerzij kořtelnijch a nas gednoho po druhem czťli A tam pauffťieli malymi dwerzcy, ze fe z nas kazdy řehnauti muřel gda tam. a tu nas potom zamkli.

A tyz kostel a klasster vstawiela gey ke czti pannie marygi Swata
 helena. A gest czisty kostel, ze na tee wffije czestie od benatek poczna
 w tiech wffech zemijech czifficzijeho sem kostela newidiel. a drzije gey
 Bofaczy, a gest gich w niem wzdyczky osm. A gest tyz klasster mych
 5 LXXVII kroczejij zdelij a XXXVIII kroczejij z Sfirzij. A nenije sklenut,
 nez nad oltarzem welikym tu gest sklenut. a na stranach obau [109^a] wedle
 oltarze welikeho gest na kazde stranie geden oltarz, a gest nad nimi take
 fklenuto. a ma tyz kostel padefate flauptuow mramorowaych welmi cziffstaych
 a dobrze wyfokych, afa XV loket kazdy z wayffij a z klaufftij wuokol me
 10 puol dewaty pijedi. A ti Slauptowee ftogije w temz klassterze Cztyrzmi
 rzady, totizto w kazdee stranie dwiema rzady. A gest tyz kostel wfleczen
 dlazen bijelym mramorem, A to hladcze pulerowano, ze fe lfkne yako
 zrczadlo. A gest dlazen welikymi kufy, trzij loket a cztyrz druhay kamen
 zffirzij a tolikez zdelij. A w kuoru okolo welikeho oltarze a v druhych dwau
 15 oltarzuow na stranach fu ftijeni wffudy takowym mramorem fwrchupfanym
 zdielani, a cziffie to kamenije spolu spogeno. A potom w poluhodiniij po
 naffem tam wgitij do klasftera bofaczy, kterziz tam bydle, weffli z fweho
 Ambitu f procfesy s koruhwemi a fflifli przed nami, A my za nimi. A tu
 w Ambitie [109^b] prziffli sme ke dwerzom a fflifli sme fchodem doluow
 20 XVI ftupniuow. A tu gest Sklep a ma gedine okno. A kdyz fe tam doluow
 segde, od fchodu tehoz na prawau ruku XVIII kroczeuow prziffli sme
 k gednee Gefkyni w Skale wytefanee, yakoby Sklep byl. A tu na zad
 w tee Gefkyni we tmie w Skale gest wytefano yako Sklep maly, A w tom
 gest Swateho Jeronyma hrob cziffy, z bijeleho mramoru vdielany, w kte-
 25 remzto hrobie Swaty Jeronym po fwe smrti pochovan gest a mnoho leth
 w niem lezal. A take tyz Swaty Jeronym na tom mijestie za fwe ziwnofti
 fwe obydle tu miel mnoho leth. A tu na tom mijestie w tee Gefkyni wy-
 kladal zakon Stary y nowy y teez take zaltarz z rzeczke rzeczi do latinske.
 A hned blisko odtud od hrobu Swateho Jeronyma nietczo malo krocze-
 30 guow na lewe rucze gest opiet w Skale wytefanaa druha gefkynie mala,
 a w tee gest hrob Swateho Euzebia, [110^a] kteryz byl wczednik Swateho
 Jeronyma. Ale giz zadnay z nich ani Swaty Jeronym ani Swaty Euzebius
 tu w tiech hrobijech nelezije, Nez oba dwa po fwaych Smrtech mnoho let tu
 lezewffe, do rzima przenefeni fau. A tu gest odpuffkuow *Sedm let a Sedm karen.*
 35 *Odtud* dale fflifli sme f procfesy do kostela a fflifli sme nayprwe k tomu
 oltarzi, kteryz gest na prawe rucze welikeho oltarze. A tu kniezij fpijewali
 Salue regina. A tu nam kardian betlemsky oznamil, ze na tom mijestie,
 kdez tyz oltarz gest, ze gest pan kryftus tu na tom mijestie obrzezowan
 wedle obyczege zakona Stareho. *A tu fau odpuffky plnee.*
 40 *Odtud* fflifli sme zafe na druhau stranu k tomu druhemu woltarzi, který
 gest na lewe rucze welikeho oltarze. a tu nam opiet oznamili, kdez ten
 oltarz, ze na tom mijestie [110^b] Swietij trzie kralowe ftrogili fe f obietij,
 kteruz panu kryftu obietowali prwe, nez tam fflifli. A tu gest odpuffkuow
Sedm leth a Sedm karen.

Od tehoz oltarze zafe zpatkem proti dwerzom kostelnim XII kroczejij gest na lewe rucze schod okruhly doluow do zemie piet Stupniuow mramorowych. A tu potom sau dwerze, kterez se zawijeragij. a wegda tam tiemi dwerzmi, gest gefstie defet Stupniuow ginych doluow giti do kaply, kteraz w zemi pod kuorem kostelnim gest. A tu fegda, hned na lewe rucze 5 gest oltarz na tom mijestie, kdez se gest pan krystus narodil, rownie pod tijein oltarzem. *A tu sau odpustky plne.*

A od toho oltarze a mijesta, kdez se pan krystus narodil, na cztyrzi kroczege na prawau ruku gest gefstie piet Stupniuow dolegije doluow giti do ginee Gefkynie w Skale wytefanee, w kterezto, doluow fegda [111^a] tiech 10 piet Stupniuow, hned wedlee fameho naydoleyfsijeho Stupnie gest mijesto to, kdez su stali Gefliczky, w kterychn pan krystus lezal, kdyz se narodil mezy wolem a woflem. A gest na tom mijestie vdielano z bijeleho mramoru, pulerowaneho hladcze, yakoby truhlicze byla trzij loket afa na del a puol-druheho lokte z Sfirzij a puol lokte anebo malo wijece z hlubij. A kdyz 15 se geden obratij proti Gefliczkam twarzij, na lewe rucze dwa kroczege rownie proti fwrchupfanym pieti stupniom, kudyz tam gdau, gest mijesto, kde panna maria f panem krystem fedawala gey fwymi prfy kogeczy. A w tee fwrchnije kaple, kdez se pan krystus narodil, gda s huory do nije, na prawau ruku od toho mijesta, kdez se narodil, na zad w kaple przy 20 famee zdi gest to mijesto, gefsto panna maria Sediela s panem krystem, kdyz sau mu Swatij trzije králi obieti przinelli. A hned [111^b] na prawau ruku toho mijesta gest dijera w Skale, kteraaz prawij bayti, ze, kdyz Swietij trzije králi swe obieti obietowati chtieli panu krystu, ze ta hwiezda, kteraz gim z gich wlasti czeftu vkaowala przed nimi gduczy A tu prziffedffi nad 25 ten duom, stala, kdez se pan krystus narodil, A tu se w przitomnosti fwa-tych trzij kraluow wftrzelila se do tee dijery wedlee matky bozije, iakoby gim rzekla: »ted gest, gehoz hledate.« A tu w teez kaple na tiech miestech Swatych *Gsau na kazdem zwlastnijie plnee odpustky.*

A to ohledawffe, ffli sme z kostela do Ambitu. a tu sme gedli, czo 30 sme mieli. a v weczter samy Gardyan z klasftera tehoz, prwe se se mnu w Geruzalemie feznamiw, prziffed ke mnie powiediel mi, ze chce o puol-noczy przigiti A mne zbuditi a mnie nietczo zwlastnijeho vkaowati; yakoz tak wczinil: zbudil mne A wedl mne sama Czwrtého [112^a] dobrze hlu- boko fchodem yakymy doluow A vkaowal mi pohrzeb tiech newinnych die- 35 tatek, kterez herodes dal zmordowati pro pana krysta. A to ohledawffe ffli sme do kostela do kaply tee, kdez se pan krystus narodil, Ano giz mffe flauzije. A byli sme tu v niekoliko mffij. A tak Slauzili afa dwie hodinie na den, wdy geden kniez po druhem. A gfu w tee kaple cztyrzi oltarze. *[Bethlem chtieli borsiti].*

W patek po Swatem Jakubu Apofstolu, prwe nez sme wyffli z klasftera tehoz, prawil mi bosak geden z tehoz klasftera Betlemskeho a gistil to za- giste, ze se stalo tak, ze niektery zoldan, przedek tohoto, trzikrat poslal do Betlema dielniky, aby tyz klasfter oborzili, chtie fobie tiemi flaupy, genz

fau tu, a tilm ginym czistym kamenim nieczo gineho wstawieti. A kdy tam dielnicy prziffedffe chtieli to borziti, ze ochrnuli wfficzni, ze zadna zadnau rukau hnuti [112^b] nemohl, a ze od tee doby zadnay zoldan f o to nepokufyli, by to chtiel borziti. Takee mi tyz bosak prawil, ze gedna 5 take teez dielniky had weliky rozehnal wyffed z Czifterny, kteraz gest mez tujem miestem, kdez fau fe Swietij trzije kralowe s obietij ftrogili, A kapla kdez fe pan kryftus narodil. A w tom pohanee tlukli fau na dwerze koste nije, Abychme fe zafe precz ftrogili. A tu wyffedffe, wfedali sme na ofi A Guardian z betlema f nami. A geli sme Inmontana Judee. a Gewff 10 chwili, vkazali nam to mijesto, kdez fau Angelee pastayrzom, genz paff zwiefertowali Narozenije pana krysta, yakoz o tom pfano we cztenije. A dal malo geducze y sfedali sme f wofluow a sli sme pieffky afa na cztwere neb na patery hony. A potom sme sli k wrffku nahoru A prziffli sm k kaple, kteruz dala Swata helena wdielati. A na tom mijestie, kdez t 15 kapla gest, byl gest prwe duom [113^a] Swateho zacharyaffe, otcze Swateho Jana krztitele bozijeho. a fau dwie kaple, gedna na druhe, a fau obi oborzenee a bez strzechy. a Swrchnije kapla gest to mijesto, kdez Swaty zacharyafs, kdyz byl oniemiel z dopufftienije bozijeho — A to proto, ze nechtiel Andielu wierziti, kterehoz pan buoh byl k niemu poslal, Aby gemi 20 zwiefertowal, ze Swata Azbieta, zena gehu, Syna poroditi ma. take fe tu na tom mijestie ftalo, kdyz Swata Azbieta Syna porodila, ze Swaty zacharyaf kazal sobie przinefti prziprawu, aby mohl pfati, a napsal gest rukau fwau kterak temuz dijetieti rzekati magij, zegmena tato slowa: »Jan bude gmeny gehu«, iakoz o tom we cztenij pfano. A hned po tom pijfmu, yakz to napsal 25 Swaty zacharyafs zafe promluwil gest A chwalil pana boha a flozil gest tu na temz mijestie Benedictus dominus deus Ifrael, tu canticu. [113^b] A tu gest odpufftkuow *Sedm leth a Sedm kareen.*

*A z tee fwrchnije kaply sli sme schodem doluow we zdi doleyffij, kaply a sSfedffe doluow, na lewe rucze teez kaply gest to mijesto, kde 30 panna maria przeffedffi przef hory k Swatee Alzbietie, gije tu pozdrawila iakoz o tom teez we cztenije pfano. A tu na temz mijestie panna maria Slozila ten zalm »magnificat anima mea dominum oc.« A na druhe strani na prawe rucze rownie proti tomu fwrchupfanemu mijestu gest dijera w zdi. Ale na tom mijestie nenije zed tlufa, nez hned za zdij Skala. to gest 35 to mijesto w tee dijerze, gestto Swaty Jan, krztitel bozij, gfa dietatken maliczky, tu w tom pokogi byl. A kdyz Erodes w ty czafy, kdyz fe pan kryftus narodil, wyflaw fwe Sluzebniky po tee wffije zemi Judee dal ne winniatka mordowati, A kdyz fu tiz [114^a] prziffli k temuz domu Swateho Zacharyaffe chtijecze w niem dietij hledati, aby ge zmordawali (*sic!*) wedle 40 rozkazanije herodefowa, *Tu je gest* na tom mijestie zed otewrzela y ta Skala za nij, ze Swateho Jana gehu matie tam schowala, Aby ho ti wyflanij oc herodefa nemohli nalezti. A zafe fe zawrzela taaz zed bozim zpuofobem ze ho nenalezli. A kdyz fau odeffli, ze taaz zed zafe se otewrzela ze ho Swateho Jana zafe wzala matie gehu. A znati w tee Skale, rownie*

yakoby do wofku wtlaczono bylo, rucziczka dijetieczy. *A tu sau odpustky plnee.*

A tu w sedawffe na ofly, geli sme odtud afa patery neb sfertery hony. A przigeli sme k kostelu, kteryz Swata Elena we gmeno a ke czti Swatemu Janu, krztiteli boziemu, dala vdielati, neb tu byl prwe duom Swateho zachariaffe. A tu gefst to mijesto w temz kostele, kdez fe gefst Swaty [114^b] Jan narodil, ktereztu mijesto widiel sem f ginymi pautniki. A muzy k niemu giti doluow, yakoby sfij do piwnicze sfel dobrze tmawee. A przed czafy byl gefst welmi czisty kostel. Ale Sklepowee wietczij dijel fe gehu oborzili krom kuor, ten sfogij. A pohanee inagij w niem obydle swe A chowagij w niem wofluow, telat a kraw. bud panu bohu zel, nacz ge tomu boziemu domu przifflo. *A tu sau odpustky plnee.*

Odtud dale geli sme wffe k wrchu a dobrze dlauho a naramnie zlau a kamenitau czestau, gefsto horffije byti nemuoz. a przigeli sme k kostelu Swateho krzize. A tyz kostel lezij przy strani. A w temz kostele za welikym oltarzem. na zad pod tymz oltarzem, gefst w zemi cztwerohrana dijera afa trzij Cztwrtij lokte welika. A na tom mijestie roftlo gefst to drzewo Swateho krzize, na kteremz pan kryftus vkrizowan. A tyz kostel drzij gey Georgiani. *A tu sau odpustky plnee.*

[115^a] *A poczitagij* od tehoz kostela wlawku gednu mili do Geruzalema. A tu ohledawffe geli sme k Gerufalemu. A przigeli sme tam o poledni. a nedali nam opiet geti do miasta. muzyli sme afa hony od miasta sfedati a pieffky giti. a tu prziffedffe do hospody, nemieli sme czo gijefsti nez polewku z aukropa s olegem a chleb a wino w hroznijech. [*ffli sme do Chramu.*]

W tom opiet patron pofal po nas, abychme fe sfrogili giti do Chramu bozijeho hrobu. A tu prziffrogiwffe fe, afa hodinu przed wecerem sfli sme tam. a tu sme opiet f proczefy gducze wfficzni za kniezimi Swata mijesta wffeczka tu w temz Chramie nawffiewowali yako prwee. A tu przed Samau kapliczkau hrobu bozijeho zlij krzeftianee niekterzij, gimz rziekagij latinie Cristiani de Cinctura, prodawali Sfamlaty, Taminy, paterze a perly a drabe kamenije. A tu afa o pulnoczy bratr geden zakona bofaczkeho — [115^b] Czlowiek ofmdefati leth w sfarzij anebo sfarfij, neb fe sam prawil tam okolo padefati let w tom klasfterze na huorze Syon bayti, A nenije kniez, nez Sycz bratr zakona — A ten pafowal pautniki na rytijerzftwije, ktoz chtiel rytijerzem byti. Take sme tehdez po profeczy tulali fe po Chramie a ohledawali sme ta mijesta Swata, ktere z drzije ty gine rot y tiech zlych krzeftianuow. y po tiech wieczeh gducze od kaply hrobu bozijeho do kuoru, gefst tu w kuoru kamen Cztwerohranaty, a w niem w proffzedku dijera. A to mijesto, kdez ten kamen gefst, ma byti proffzedek swieta. A lezal sem na tom kam nu a spal sem afa dwie hodinie. A w tom pozczali kniezije mffe fluziti hned f puolnoczy a flauzili afa dwie hodinie na clen. [*pufflieni sme do Chramu.*]

W sobotu po Swatem yakubu dwie hodinie na den pustili nas z Chramu. y slli sme kazdy do swe hospody. A potom w famy weczter Patron poslal k nam ke wfsem paut[116^a]nikom, abychme rano prziffli do klasftera na horu Syon A tu po mffi abychme v bofakuow gedli. [*byli sme w klasfsterze v mffe*].

W nedieli po Swatem Jakubie rano dobrze przed Slunczem slli sme do klasftera fwrchupfaneho, ano mffe Slauzije. A kdyz bylo po wfsech mffech, tehdy v welikeho oltarze bofak obratiw se k nam oznamowal nam ta fwataa mijesta, kteraz tu w kostele gfu: Naprzed na tom mijestie, 10 kdez gest weliky oltarz, ze gest tu pan kryftus na tom mijestie s' vczedlniky fwymi weczterzel w zeleny Cztwrtek a tu nowy zakon wstawil. *A tu sau odpustky plnee na tom Swatem mijestie.*

Za tujem welikym oltarzem za zdij proti dolu Syloe XIII aneb XV kroczegij od welikeho oltarze gest to mijesto, kdez sau toho Beranka 15 pekli, kterehoz pan kryftus s' vczedlniky fwymi gedl na swe poslednije weczterzi. A na prawe rucze od welikeho Oltarze trzi [116^b] kroczege od tehoz oltarze gest giny oltarz. na tom mijestie pan kryftus po swe weczterzi vczedlnikom fwym nohy vmywal. a pod tujem oltarzem na zemi vkazali nam kamen, na kteremz pan kryftus kleczal, kdyz swatemu Petru nohy 20 myl. *A sau tu odpustky plnee.*

Wodtud slli sme profeczy zase zpatkem afa XVI kroczequow od welikeho oltarze. a wysfli sme na stranie dwerzmi wen, kterez gdau fwrchu na Ambijt tehoz klasftera. y slli sme po tiech Sklepijeh fwrchu po Ambitie wuokol, az sme prziffli ke zdi zase proti welikemu oltarzi. A tu 25 za tujem welikym oltarzem a za tujem druhym oltarzem, kdez pan kryftus nohy myl vczedlnikom, slli sme po Schodie kamennem niekolik Stupniuow nahoru. A tu gest kapla, ale zborzena. To gest to mijesto, kdez pan kryftus po fwem na nebe witupenije na tom mijestie Apofftolom ducha Swateho feflal. *A tu sau odpustky plnee.*

[117^a] *Odtud zase sffedffv* tiemi stupni slli sme do malych dwerzcz 30 A tu dale po schodie doluow az do Ambitu. A tu w Ambitie dole w kautie wedle fame kostelnije zdi gest kapliczka, A w nije oltarz. A tu gest to mijesto, kdez se pan kryftus po fwem z mrtwych wftanij Apofftolom zawrzenymi dwerzmi vkazal y teez podruhe w tyden, gestto Swaty Thomafs 35 tu byl s' nimi. A prwe nechtiel wierziti Apofftolom, czo mu prawili, ze pana kryfta widieli. A na tom mijestie pan kryftus take kazal Swatemu Thomaffi, aby geho drahe rany omakal a nebyl wijecze newierziczi, yakoz o tom we cztenije pfano. *A tu sau odpustky plnee.*

A ty wffeczka mijesta fwrchupfana, totiz, kdez pan kryftus weczterzel, 40 kdez nohy myl Apofftolom, A teez, kdez gim ducha Swateho feflal, zda mi se wedle rozomu meho, ze gest se to wffeczko stalo w gednom pokogi, neb sau ta wffeczka Swata mijesta polpolu [117^b] na sffirz y na del afa we XII kroczegijch. A ohledawffe ta mijesta Swataa, slli sme do Conuentu, kdez bofaczy obydee swe magij. A tu nas wffeczky posadili za

druhym stolem. A bofaczy nam flauzili gijedlem a pitim nofecz nam. [ohledowali Swataa mijesta].

A po tom obiedie profyl sem Gardiana z betlema, ze gest f nami poslal gednoho bratra z zakona, aby nam vkazal mijesta Swata, na kterychz sme prwe nebyli. y wedl nas nayprwe, kdez byl duom kayffassuow. A gest to mijesto afa na puol druhych honuow od klafftera hory Syon. a Sfli sme do toho domu malymi dwerzczy. A tu wegda do tehoz domu, gest mijesto, kdez Swaty petr pana boha zaprzel, gestto mu dziewka wratna rzekla: »wieru zagiftee ty geden z uczedlnikuow tohoto czlowieka gfy. A od tiech wratecz, kudy sme tam wesfli, X kroczequow gest to mijesto, kdez su wohen mieli, gestto se hrzieli ti, kterzij pana krysta [118^a] yali. A tu podruhe opiet Swaty Petr chtie se hrzieli v tehoz ohnie zaprzel gest krysta, gfa opiet od tiech narzczen, kterzij tu v ohnie stali. A toteez mijesto, kdez ohen byl, gest obdzielano zdij afa kolena zwayssij. A wod tehoz mijesta piet kroczejij na prawau ruku we zdi gest dijera zwayssije, ze przistupie k nije, do nije rukau fahnauti muoz. A gest cztwerohrana, Afa puol lokte zffirzij a zdelij a nevpnie puol lokte zhlaubij A w tee dijerce fediel gest ten kohaut, yako zazpijewal, kdyz Swaty petr pana krysta zaprzel. Potom malo dale na prawu ruku sfli sme do maleho kostelika, w kteremzto gest oltarz. A na tom oltarzi lezij ten weliky kamen, kterymz byl hrob pana krysta zawrzien, Yakoz trzi maryge, hledagicze pana krysta po geho wzkrzieffenije, o tom kamenu mezy sebu mluwili rzkucze: »kto nam odlozij kamen ode dwerzij hrobowych?« Neb byl weliky [118^b] welmi. Jakoz o tom we cztenij pfano. A tentyz kamen gest delssij nez meho sahu a afa dwau loket z Sfirzij a w prostrzedku gest skuoro dwau loket z tlaufftij. A na kragijch wffudy wuokol gest wod nieho vrazowano mnoho, ze gest sotwa lokte ztlaufftij. Wod tehoz oltarze, kdez ten kamen gest, na prawe rucze fau we zdi malee dwerzcze, ze, ktoz tam chce gimi giti, mufy se fehnauti. A tu gest ten zalarz, do kterehoz pan krystus wfazen byl tehdaaz, kdyz ho k kayffassowi prziwedli. A tu w niem fediel, az den byl. A gest wzkzy, ze sem swym sahem wffudy wuokol wyfahl. A to mijesto Swatec A tyz kostelik drzij a magij w swe moczy Armeni. A tu sau odpustky plnee.

Odtud afa*) safe wyssedffe sfli sme afy puol druhych honuow proti miestu Geruzalemu. A tu sme przifli k tomu miestu, kdez byl duom Annasse biskupa. A tu gest opiet maly kostelik na tom [119^a] miestie, kdez pan krystus gfa tu prziweden, posmijewan. A tu take na tom miestie mu policzek dan od toho, kteryz mu rzekl: »tak-li odpowijedafs Biskupu?« iakoz o tom pfano w passigi. A przed tijem samym kostelem sfogij oliwa. A tak nam ten bofak, kteryz f nami byl za giste prawil, ze taaz oliwa byla gest tehdaaz, kdy su, yawffe pana krysta, do tehoz domu wedli, A prawil, ze nema zahynauti az do skonanje swieta ta oliwa. A to mijesto Swatec

*) afa v rukopise přeškrtnuto.

a tyz kostelik drzije a magij w swe mocy Suriani. A gest tu odpustkuow
Sedm leth a Sedm karen.

Tyz den asa dwie hodinie przed wecerem z nas niekterzij putnikuow
febrawffe fe, slli sme spolu, abychme ohledali duom pilatuow. A prziffedffe
5 tam, kdyz sme do domu wefli, nedaleko od wrat tehoz domu na prawe rucze
gest pokoy cztwero[119^b]hrany, zborzeny iwrchu, nez na stranach su zdi.
A na tom mijestie gest pan krytus przed pilatem obzalowan a take gest tu
na tom mijestie biczowan, trnowu korunu korunowan, posmijewan y take
tu na Smrt odfauzen. a kazdy z nas musel dati Benatfky penijez, marketu
10 rzeczeny, ze nas hospodarz toho domu pustil. *A tu sau odpustky plnee.*

Tehdaaz sme take ohledali ten kostel, gestto fe panna maria tu na
tom mijestie rodila. tu byl duom otcze gegijeho. A gest przed tijem kostelem
placz yako kerchow. A hledieli sme do tehoz kostela dierami Skrze
dwerze, Neb pohanee zadneho krzeftiana tam do nieho nepustije, nez fami
15 swe modlitby rziekagij w niem. A nenije w niem zadneho oltarze. Gducze
odtud do hospody, profyli sme patrona, aby nam zgednal ofly, aby nas
rano czekali na horze Syon klaftera.

W pondielij po Swatem Jakubu, kdyz byl [120^a] den, slli sme ke
mffi na horu Syon. A tu po mffi wfedawffe na ofly, geli sme a f nami dwa
20 bofaczy. nayprwe geli sme blisko a mimo famee to mijesto, A bylo nam
po prawee rucze, kdez zidee chtieli pannu marigi przewrczy f marami,
kdyz gi Apofstolee nesli po Smrti gegije. A odtud nedaleko gest mijesto
v fame czesty. A gest na niem niekolik welikych kamenuov. A tu gest to
mijesto, kdez Swaty petr, zaprzew pana krysta, plakal a zelel toho. Odtud
25 geli sme czestau doluow po Miesto Geruzalem, nechawffe miefta na lewe
rucze. a nad famau tau czestau gest zed welika z tefanego kamene, dobrze
wyfoka, za kteruzto zdij widieti Chram geden. Ale nenije tak welikay
yako Chram Sfalomunuow. A gest wolowem przikryt. A tu nam powie-
dieli, ze panna maria, matka bozije, w swem dietinstwu byla do tehoz
30 Chramu od [120^b] fwych rodiczuow obietowana A ze tam obydle swe
miela XIII leth. dale geducz czestau doluow, za tauz zdij byl Sfalomu-
nuow Chram. Ale nemuoz ho odtud widieti, nez s huory oliwetfke vzzie
obadwa taaz Chramy. A [do] tychz Chramu obudwu zadny zid ani krzeftian
nesmije; pak-li by kto wfetecznie wfel tam, tehdy neb hrdlo swe ztratij,
35 Aneb wijery zaprzieti muzy. Take tyz Chram, acz flowe Chram Sfalomaunuow,
Ale nenije ten od Sfalomauna zdielany, nez toliko na tom
mijestie ze gest, kdez Sfalomun swuoy Chram byl vstawiel. A po wonom
Chramu Sfalomaunowu to gmeno ma. Neb tento nynieyffij gest trzetij nebo
Cztwrtly po Sfalomaunowu. A tu dale przigeli sine do dolu Jozaffat, kteryz
40 duol gest mezy miefte[m] Geruzalemem A horau Oliwetfkau. A gest vzky
duol. a tu przegewffe prgef tyz duol, Nechali sme hrobu Abfolonowa na
[121^a] prawe rucze a geli sme welni zlau czestau a kamenitau v wrch
nahoru. A tu nedaleko po prawe rucze vkazowali nam starau zed, kdez byl
duom Gidassuow fskaryotfkeho. Malo wafs (sic) czestau geducz vkazowali

nam drzewo to z toho korzena wyrostlee, yako se na niem Gidafs obiešyl. A gešt nad tym drzewem Skalka. opiet dale a wayšs v wrch geduce ukazali nam miješto, a lezij na niem kamen welikay tu, kdez ten šfik stal, gešto gey pan kryštus tudy gda zlorzeczil, ze vfechl, protoze owotcze neneš. Take fem widiel tehdaž v fameho toho kamene, kdez ten zlorzeczeny 5 šfik stal, ginay šfik ruošti A šycz onde y onde okolo gina drzewa šfikowa. Ale ten byl mezy nimi bledy, yakoby vwadl. a dale geduce przigeli sme na wrch. A geli sme czeštou rovnje niekolikery hony proti poledni a przigeli sme do betany. A lezij betanya dwie mili wlaške od Geruzalema. [121^b] A taaz Betanya bylo Syedlo Ššimona malomoczneho, a šu geštie 10 zdi zborzenee. A tu na tom miještie, když pan kryštus byl v tehoz Ššimona malomoczneho, Swata marzije magdalena przifedšši k niemu s drahou maštij, geho mazala. A tu gije wššeczky hrziechy na tom miještie od pana kryšta odpušštieni gfu. *A tu šau odpuššky plnee.*

Tu šfedawšše s ošluow ššli sme pieššky štezkau doluow pod ten duom 15 šwrchupšany do wšy, kteraz pod nim gešt, aša hony. A ššli sme do gednoho pohana Sedlaka dworu malymi dwerzcy a przifššli sme k kaple, kterazto kapla gešt pod wršškem tym, na kteremz duom šwrchupšanego Ššimona malomoczneho byl. A ta kapla gešt naprzjed Šširoka, když do nije gdau, A ma dwoge dwerze, kterež se zamykagij. Awššak wnitrz nenije niczimz 20 [122^a] przedielana. od gedniech dwerzij magij ti Sedlaczy pohanee klicz a od druhaych dwerzij Bošacy s hory Syon. A pohanee se wedle šwego obyczege w teez kaple modlee. A bošacy take czašem na gednom oltarzi w nije mšše šlauzije, yakoz o tom dolegije powijem. A tu, když nam Bošacy otewrzeli šwe dwerze, wššedšše do kaply, hned v šamych dwerzij, když 25 tam waydešs, na lewau ruku gešt hrob Swateho lazara z bjeleho mramoru pulerowanego wdzielany šwrchu, yakoz hrobu obyczey gešt dielati. A pod tym hrobem w zemi gešt ten prawy hrob Swateho lazara, w kteremz lezal Cztyrzi dni tyž Swaty lazar. A pan kryštus ho z toho hrobu wzkrziešyl z mrtwych. a od tehoz hrobu pietmezczytma kroczejij giti rovnje vprzije- 30 mo proti tiem dwerzom, kudy sme do kaply weššli, gešt šchod po Sedmi Ššupnijech [122^b] kamennych nahoru wgiti ke dwerzom. A když tiemi dwerzmi tam waydešs, hned wedle šamych tiech dwerzij na lewe ruce gešt oltarz na tom miještie, kdez pan kryštus stal a na lazara wolal, aby wyššel wen z hrobu, A geho tu pan kryštus na tom mieštie štože z mrtwych 35 wzkrziešyl. od tychz dwerzij dwa kroczege rovnje proti dwerzom gešt dijera Cztwerohrana pod se do zemie. A tu ležl fem tau dierau tam. A wleza tam, na prawe ruce gešt ležti pod zemij aša cztyrzi neb piet kroczeguow. a tu gešt geškynka mała a tmawa w Skale wytešana, w kterezto Swata marzije magdalena Sedm leth po wštaupenije pana kryšta na 40 nebeša se tu wššawnje šwych hrziechuow kala A tu we dne y w noczy byla. A tu gešt odpušštkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

To ohledawšše geli sme dale proti poledni [123^a] aša patery neb ššefery hony. A tu sme przigeli k zborzenee zdi, ana na kopczy štozij. A tu

na tom mijestie bylo gest Syedlo Swate marzie magdaleny, na kteremz oby-
wala za swych let prwe, nez se hrziechuow kala, swiet opuŝtiwŝi. a tu
gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale na lewu ruku geli sme proti waychodu Sluncze aŝa hony
5 neb puol druhych. a tu opiet gest zborzeny duom a zdij malo ŝogije. A to
gest byl duom Swatee marty, hoŝpodynje pana kryŝta, kdezto pan kryŝtus
czaŝtokrat s wczedlniky bywal. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm*
karen.

Odtud dale saŝe proti Geruzalemu geducz, wod Swate marthy toho
10 domu aŝa dobraych puol honuow gest Skala a kamen okruhly iako peczen,
naprziecz aŝa puol druheho fahu z ŝirzij. A to [123^b] gest to mijesto, kterež,
pan kryŝtus s wczedlniky ŝwymi prziffed, na tom kameni odpocziwal, a Swata
martha gey wzrzewŝi, z domu ŝweho przibiehla k niemu mluwiczty: »pane,
by byl zde, byl by bratr muoy neumrzel,« totizto Swatay lazar, yakoz
15 o tom we czenije pŝano. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Odtud dale Geli sme blize k Geruzalemu przedcze aŝa wlaŝku mili.
A tu sme opiet przigeli k zborzenym zdem. A to flowe betffage. A to gest
to mijesto, geŝto pan kryŝtus w kwietnu nedieli odtud poŝlal dwa wczedlniky
ŝwa do Geruzalema po ofliczy, na kterež gest tam gel, yakoz o tom pŝano
20 we czenije. A tu gest odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Od Bethffage geli sme k horze oliwetŝke do toho koŝtela, kdez gest
mijesto to, ŝ kterežoz pan kryŝtus na nebe wŝtupil, iakoz [124^a] o tom
prwe pŝano. A tu sme opiet muŝeli dati pohanom po marketie, ze nas tam
puŝtili. [*koŝtelik Swate pelagie*].

25 *Wedle ŝameho* toho koŝtela, wyŝŝedŝe z niego proti zapadu Sluncze,
gest koŝtelik Swateho*) pelagie, yakoz naprzed o niem pŝano, Aczkoli poprwe
tam z nas zadny pautnikuow nebyl. Ale podruhe ten czas, wzawŝe od nas
po penijezy, puŝtili nas tam. a gest koŝtelik neweliky. A gest do niego giti
doluow XI Stupniuow. A potom gest rownem giti proti Schodu temuz.
30 A tu ŝau male dwerzcze, A gest gimi tma tam giti do Gefkynie w Skale
wyteŝanee. A tu hnd, wegda tam, na prawe rucze gest hrob Swatee
pelagie. Ale nelezije w niem; niekam gest ginam przeneŝena — toho ŝem ŝe
wypytati nemohl. A dale proti tiem dwerzczom, kdez hrob gest, ŝau opiet
gine [124^b] dwerzcze do ginee Gefkynie w tee Skale wyteŝanee. A tu gest
35 mijesto to, w kteremz S. pelagie obydle ŝwe miela we dne y w noczy
a hrziechuow ŝwych ŝe tu kala XII leth. A pohane ŝami w ŝwe moczy ten
koŝtelik magij a gey drzije. A gest w niem odpuŝtkuow *Sedm leth a Sedm*
karen.

Odtud geli sme czeŝtau kamenitau proti mieŝtu Geruzalemu doluow
40 a nawŝŝiewowali sme ta Swataa mijeŝta, v kterychz sme take prwe byli,
iakoz o tom naprzed pŝano, totizto tato mijeŝta: kde pan kryŝtus plakal
nad Geruzalemem, kde panna maria, Matka bozije, wŝtupugiczty do nebe

*) Slabika *ho* přeŝkrtnuta.

Swatemu Thomaffi pafek fswuoy vpustila, kde Swaty Jan, Swatay petr, Swaty Jakub fpali, kde pan kryftus yat, A gina mijesta Swata, iakoz o nich naprzed pfano. A potom geli sme nahoru dolem Jozaffat pro[125^a]ti zapadu Sluncze pod miesto. A tu na dole mezy Geruzalemem a oliwetfku horu 5
 gfu zdi zborzenee. A tu gest byla wefka Getfemany, kdez gest pan kryftus 5
 nechal vczedlnikuow fwych ginych, kdyz fe ffel modlit bohu otczy fwemu, 5
 wzaw s febu Swateho Jana a S. petra a S. Jakuba, iakoz o tom we cztenij 5
 pfano. a byla nam taaz Getfemany na prawe rucze, kudy sme geli. A gest 5
 fotwa puol druhych honuow od toho mijesta, kdez fe pan kryftus modlil 5
 bohu otczy fwemu. a przedcze geducze przigeli sme k klasfteru hory Syonfke. 10
 A tu sfedawffe f wofluow, ffli sme do hospody fwe. [Swata mijesta ohle-
 dawali.]

W utery, den Swateho abdona, byli sme v mffe na huorze Syon. A po 15
 mffi ohledawali sme ta Swata mijesta, kteraz tu blisko okolo fau. A dale 15
 potom gducze k hospodie naffije Czeftau, afa dwuoge hony [125^b] hony od 15
 klasftera anebo malo wijecz na prawe rucze ffli sme dwerzczy malymi do 15
 kostela Swateho Jakuba Apofftola. A kdyz tam weydefs do tehoz kostela, 15
 na lewe rucze v zdi gest mala kapliczka A w nije Oltarz. A na tom mijestie, 15
 kdez tyz Oltarz gest, S. Jakub Stiat gest, a drzije ten kostelik Georgiani. 15
 A gest tu odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.* 20

A wyffedffe z toho kostelika, ffli sme afy hony. A tu rownie na czestie 20
 lezij kamen weliky, tefany. A tu gest to mijesto, kdez fe pan kryftus na 20
 weliku nocz po fwem wzkrziessenije zgewil trzem marygem. A tu gest 20
 odpuftkuow *Sedm leth a Sedm karen.*

Ten den o neffporziech poslal patron, Abychme fe ftrogili giti do 25
 Chramu bozijeho hrobu. y prziffli sme afa hodinu przed wecerem. A tu 25
 sme puffedieni do Chramu. A tu sme opiet chodili [126^a] f proczesy nawfftie- 25
 wugiez ta Swata mijesta tu w Chramu. A mffe kniezije flauzili teez, yakoz 25
 o tom naprzed pfano. [Czo drzij kral zoldan].

A to miesto Geruzalem y tu zemi okolnij wfeczku drzij kral zoldan, 30
 kral Egipfky. a bylo niekdy welikee miesto, Ale nynije gest ho mnoho 30
 zborzeno a pusto. Ale proto gesttie wedlee zdanije meho ze gest gesttie 30
 tak welike yako dwie zatczy w ohradie kromie przedmiejtije. A lezij na 30
 strani a w welikych horach a w kamenitych. a nenije nicz k pewnosti vdie- 30
 lano a bylo by lehke dobyti krzeftianom, by chtieli, Ale dobudaucze 35
 tiezcze obdrzeti proti krali zoldanowi. lecz f welikym nakladem a pracy. 35
 Ale muoy rozom tomu neftaczij, by ho dobudaucze krzeftianee, mohli 35
 ge zachowati, neb podal a niekoliko mil od morze lezij. A tiezke fpiho- 35
 wati by bylo y teez retowati krzeftianom, neb tyz kral [126^b] zoldan, pan 40
 gich, gest moczny pan a mnozftwije lidij ma pod febau, yakoz o tom 40
 napofledy fe powije. Okolo tehoz miasta w tychz horach gest drahnje 40
 drzewije oliwoweho, gestto na niem drzewienny oley rofte. A teez gest tu 40
 drahnje winicz okolo tehoz miasta, A wybornee fladke wino w hroznijech 40
 fem tu gedl, tu gfa. [Yakeho massa vsiwagij].

W temz mieſcie magij doſti maſſa woloweſo, ſkopoweſo; welblu take tepau a gedije, a Slepicz a kurzenecz doſti. A neniye w niem laczy a zwlaſſtie Chleb, neb wſſeczko obilee k Chlebu z okolnijch dobry kraguow yakozto od Ramu a odginud na welbludijech, na oflech do teſ 5 mieſta Geruzalema od niekoľiko mil neſti muſye, wozuow nemagicz, a ta by pro zle czeſty wezti gich nemohli.

[127^a] *Take ſluſſije wiedieti*, ze w temz Chramu hrobu bozijeho ol wagij oſmerzi krzeſtianeec, geſſto ſe gmenugij bayti krzeſtianeec, Ale wſl negſau prawij krzeſtianeec zadnij krom boſaczy; Neb ti ginij wſſiczkk 10 aczkoli ſe krzeſtianeec gmenugij a to gmeno mijeti chtije, wſſak każda rota niektere bludne kufy drzije proti obecnee wijerze krzeſtianſke, yak o tom dolegije powijem. A ti oſmerzi krzeſtianeec gfu tito: Naprzed prw magij wijeru naſſi obecnij, totizto boſaczy, druzy ſu rzekowe, trzetij Georg nowe, Cztwrtij Jakobite, pati Surianowee, Sſeſtij yndianowee, Sedmij Arm 15 A woſmij maronyte. [*Naprzed wijera RZimſkaa*].

Teez wijery ſu w Chramie teemz boſaczy. [127^b] A ſu wzdyczky dne y w noczy dwa tam. A magij ſwe obydle, kdez gedije a lehagij, hn wedle kaply matky bozije, kteraz w temz Chramie geſt. A geſt tako 20 zrziezenoſt o nich, ze Gardyan klaſſtera hory Syon ge opatr[z]uge gijedl a pitim a z ſweho klaſſtera bratry tam poſyla. A geſt zrziezeno, ze kterez poſſle, kolik dnij wrzecenych tam magij byti w Chramie, a kdez t czas przigde, ze by ti bratrze zaſe wen wygiti z Chramu mieli, Tehdy t Gardyan poſſle dwa gina bratry k wrzedniku krale zoldana tu, A ten t klicze od Chramu ſwrchupſaneho. ten ty tam puſtij A ony zaſe wpu 25 wen. A hned zaſe Chram zamkne. A yakoz zprawen ſem od Gardya y ginych boſakuow z klaſſtera hory Syon, ze kral zoldan na Boſaky laſk: geſt A ze gim zadne krziwdy cziniti nedopuſtij A ze ge poruczil gednoi panu, [128^a] kteryz po krali jako zprawcze geho nayznamenitiefſij ge A tu, kdez ſe gim yaka krziwda ſtane, k tomu panu ſe wtekau, a tu 30 yakoz mie zprawili, nad nimi welmi tuze drzije a krziwdy zadne na t nedopuſtij. A powiedieli mi, ze ſe niekdy treffilo bylo nedawno przed tije ze pan Geruzalemfky, ktery haytmanem tu byl od krale zoldana, ze prziff do klaſſtera, pobral gim gijedlo, czoz byli ſobie nawarzili. A kdez ten p: kteremuz ſau pcruczeni, przigel do Geruzalema, a oni mu tee wieczy za 35 wali, ze geſt gey naprzed vpral kygem a gey hned t toho haytmanſtw ſſadil. Take mi prawili, ze kral zoldan zadnych ginych zakonuow mnichu w ſwe zemi nema nez toliko boſaky, a ti magij niekoľik klaſſteruow w zemi, totizto w Geruzalemie, w Betlemie A pod horau Synay, kdez p buoh moyzijeffowi defatero bozije [128^b] prikazaniye moyzijeffowi d 40 Take Boſaczy zadne dani temuz krali nedawagij ani od ſwych klaſſteru ani od tiech mijeſt ſwatych, kterez w Chramie hrobu bozijeho drzije. A gine rot y wſſech tiech oſtatnich Sedmi od ſwych mijeſt danie dawati muſy pokud ſe ſmluwije s wrzedniky kralowſkymi. [*A tije Boſaczy drzije tato Swc mijeſta w Chramie*].

Napřed drsie kaplicsku, kdez gest bozij hrob. A tu zamykagij y teez hrob bozij. Take drzije kaplu matky bozije, take drzije geden oltarz na huorze Caluarie w kautie wedle toho mijesta, kdez ten zly lotr vkrzizowan. A na oltarzi bozijeho hrobu a na oltarzich w Swrchupfane kaple matky bozije tu zadny z tiech Sedmi rot swrchupfanych bez wuole a powolenije 5 bofakuow nefmiegij na nich mffe fluziti. take [129^a] tiz bofaczy w kaple, kdez Swaty krziz nalezen gest, drzie oltarz na lewe rucze toho mijesta, kdez Swaty krziz nalezen gest. [*A pale na tiechto mijestech dolepfanych tolik lamp*].

Napřed w kaple bozijeho hrobu trzi lampy, v matky bozije w kaple 10 trzi lampy, na horze kaluarie przed tau dierau w Skale, kdez krziz stal, trzi lampy A w kaple, kdez Swaty krziz nalezen, gednu. A na tom mijestie, kdez pan krystus f krzize fniat fa mazan, gest take gedna. [*Rzeczka wijera*].

Tiz rzekowe magij wijeru, ze fe w mnohych kufech s obecnij wierau krzeftianfkau nefrownawagij, iakoz mie tehdaaz take toho bofaczy zprawili. 15 Napřed drzie, ze duch Swaty pochazy toliko od boha otcze [129^b] a ne od Syna, druhee drzie, ze zadnay kniez nemuoz tiela bozijeho poswietiti w oplatku nez toliko w Chlebie kwassenem, a prawijecze, ze pan krystus teez czinil a w kwassenem Chlebie poswiczowal tielo swe fwatee na poslednije weczerni rozdawage vczednikom swym. Take drzije a newierzie, 20 by kto vmra przed Saudnaym dnem, aby do nebe aneb do pekla gehoduffe flia, nez ze gest w gednom mijestie, ze zadnee radofti ani zalofti nema, ze gij ani dobrze ani zle gest, ze zadnee mauky netrpije; nez tepruwa po Saudnem dni, ktoz dobrze czinil, ze bude przifuzen do nebe, A kto zle, ten do pekla. Nez Sycz przed faudnaym dnem, czin zle nebo dobrze, 25 ze wffe gedno, ze ani do pekla ani do nebe duffe gehonepuoyde. Takee gijedagij w Sobotu maffo wedle obyczege sweho. Take, kteremu fe z nich zena nelibij, muoz sobie ginau pogijeti. Gich kniezij magij [130^a] zeny, A kteremu z nich zena vmrze, tehdy ginee pogijeti nemuoz. mffe gich kniezij flauzije w uornatiech yako naffi kniezije. Tielo bozije poswiczugij 30 w kwassenem chlebie a na mffech swych nepozdwhugij yako naffi kniezije. Take gich kniezij nemagij plessij yako naffi kniezije, nez brady dluhee. dieti swe krztije teez yako my we gmie otcze y Syna y Ducha Swateho. Take na swych oltarzich wffudy obecnje Matku bozije s Dietatkem A take Sycz ginee fwatee magij malowanee. Otczy Swatemu, papezi, nechtije pod- 35 dani a posluffni byti prawijecze, ze on a my wfficzni, genz gehoduffluchame, ze sme w kletbie proto, ze nedrzime teez yako oni, A ze oni prawu wijeru magij, kteruz pan krystus wftanowil, w kwassenem Chlebie tielo swe fwatee poswiczuge. A poniewadz w kletbie papez tak gest, ze ho powinni negfu pos[130^b]luchati. Take magij mezy sebu patryarchy, arczybiskupy 40 a biskupy. A ti teez take mohau zeny mijeti tymz obyczegem yako y gich kniezij. Take neradi dopaufftiegij, lecz musye, kniezim naffim Sluziti mffe w swych kostelech anebo na swych oltarzich proto, prawijecze, ze fu w kletbie y f nami naffi kniezije. [*Tyto swata mijesta drzije w Chramie*].

Napřed drzije kuor w Chramie a weliky oltarz. Take drzije kap tu, w kterež ten zalarz, w kteremž pan kryřtus Sediel, dokudž řtrog A lamali dijeru w Skale, kdez miel krziz řtati. [*A palee na tiechto mijeřte dolepfanych tolik lamp*].

5 *Nayprwe w kuoru* przed welikym oltarzem [131^a] gednu A na huor kaluarie dwie, w kaple bozijeho hrobu trzi, w zalarzi řwrchupfanem gedu w Swate Eleny kaple, kdez krziz Swaty naležla, gednu; Na tom mijeřt kdez řu zidee lořowali a hrali o Sukni pana kryřta, gednu. [*Georgianska wijer*

Ti magij wijeru a řrownawagij ře wietczij dijel v wijerze s řze 10 a Slauzije mřfe w rzeczkych kořtelech a na gich oltarzich řlauzije mř A teež řzekowe kniezij w gich kořtelech a na gich oltarzich mřfe řlauzi A řycz geřftie gedna rota byla tu a miela take niektera mijeřta tu w Chram gimz řziekagij neřtoriani. Ale tiech giz nenije tu obyczeynie. A ti ře ta řrownawali s řwrchupfanymi v wijerze, neb řu zdali [131^b] řwa mijeřt 15 Nez czařem przichazegij tu a muřye za to, když ge do tehoz Chrar puřtije, pohanom penijeze dawati teež jako krzeřtianeē. A tu przigduć do Chramu, kniezije gich Slauzije mřfe na oltarzich rzeczkych a Ge gianskych. [*A řiz Georgiani drzije tato Swataa mijeřta*].

Napřed drzie horu kaluarie, druhe drzije mijeřto, kdez Swatay kr 20 naležen, Trzetije drzie kaplu, kteraz geřt pod horu kaluarie. A w tee kap řu hroweē, w nichž řu pochowani niekterzij kralowe a kniježata krz řtianska, Geřto tu w Geruzalemie zemřzeli, dokudž krzeřtianeē bozij hr a Swatau zemi w řwe moczy drzeli. [*A palee na tiechto mijeřtech dolepfany tolik lamp*].

25 [132^a] *Napřed na huorze* kaluarie magij trzi lampy przed tauz dier: kdez krziz panie kryřtuow řtaal; W kaple bozijeho hrobu trzi lampy; W kap geřfto Swaty krziz naležen, trzi lampy A w kaple, kteraz geřt pod hor kaluarie, take trzi lampy A na tom mijeřtie, kdez pan kryřtus řkrzize řu a mazan, gednu lampu. [*Jakobitska wijera*].

30 *Ti magij wijeru* zmatecznau, ze dijel drzij jako krzeřtianeē a di jako zidee, totizto, ze ře krztije teež jako krzeřtianeē v wodie we gme otcze y Syna y ducha Swateho A po krztu obrzezugij ře jako zic a Swietije nedieli y Sobotu. A negedije zadneho mařfa Swinřkeho teež ya zidee. A magij na řwych oltarzich obrazy [132^b] matky bozije s dietatke 35 Take magij mezy řebau biřkupy, geřfto gim gegich kniezije řwietije. A řlauz mřfe gich kniezije w uornatijeć. A pořwiecezugij tielo bozije w kwaffen: Chlebie teež jako řzekowe a Gerorgiani. (sic!) [*A drzije tato Swataa mijeřt*

Napřed drzie to mijeřto, kdez pan kryřtus řkrzize řniat a maz. A take magij kaplu przizdienau k kapliczce, kdez hrob bozije geřt, A w 40 kaple wedlee obyczeye řweho zpije wagij a panu bohu řlauzije a řw obydee tu magij. [*A pale tyto lampy*].

W kaple bozijeho hrobu palee trzi lampy, Na horze kaluarie ged A na tom mije[133^a]řtie, kdez pan kryřtus s krzize řniat a mazan g gednu. [*Surianska wijera*].

Ti se frownawagij swau wierau f yakobity we wfsech kusech a magij mezy sebau Biskupy, gefsto gim kniezije gich swietij. [A drzje tato Swata mijesta.]

Naprzjed drzije Swate Eleny kaplu a magij Sycz zwlafstie w temz Chramie na lewe rucze, gduczy do Chramu, mezy Slaupy mramorowymi 5 rownie proti yakobitom kaplu, w nijez obywgij a mffe Slauzije tu wedle obyczege fweho y tu ginee modlitby fwe rziekagij. [133^b] [A pale tyto lampy].

Naprzjed w kaple hrobu bozijeho trzi lampy, na horze kaluarie gednu A na tom mijestie, kdez pan krystus f krzize fniat a mazan, gednu. [Yndyanska wijera].

10

Ti se frownawagij wietczij dijel f yakobity a s Suryany krom toho, ze se po krztu dadije paliti horkym zelezem na twarzy, na lijcze. A ti nemagij mezy sebau zadnych kniezij ani Biskupuow, Nez biskupi yakobituow a Suryanuow ti gim gich kniezije swietije. [A drzije tato Swata mijesta].

Naprzjed drzije tu kaplu, w kterez pod oltarzem gest ten kamen, na 15 kteremz pan krystus [134^a] Sediel gest a trnowu korunu korunowan. Take magij zwlafstnij kaplu, Gducze do Chramu na lewe rucze, fkuoro rownie proti tomu mijestu, kdez pan krystus f krzize fniat a mazan. [A palee tyto lampy].

Naprzjed w kaple bozijeho hrobu dwie lampie, Na horze kaluarie 20 gednu a na mijestie, kdez pan krystus f krzize fniat a mazan, gednu. [Armenska Wijera].

Ti se w niekterych kusech frownawagij f naffij wierau krzeftianskau, totizto we krztu, ze se teez krztije yako my A ze [134^b] teez na fwaych mffech gich kniezije tielo bozije powieczugij w uoplatku iako naffi. a prawij 25 a wyznawagij, ze rzymfky kostel a wijera gehu gest Czyrkew fwata. A take klekagij przy mffech naffich kniezij, kdez tielo bozije zdwihagij, a welmi poczeftnie a naboznie przy mffech naffich kniezij se magij. Ale wfak proto niektere bludnee kufy w fwe wijerze magij, gefsto mne ten bosak, kteryz mne tiech wfsech wieczy zprawowal, toho neumiel do koncze zprawiti, 30 iake fau to kufy bludne, kterez drzije. A magij mezy sebau biskupy a kniezije. [A ndrzijsze sadneho Swateho mijesta].

Nez magij kaplu, gducze do Chramu na lewe rucze blisko ode dwerzij, XVIII [135^a] Stupniuow nahoru do nije giti, a tu magij fwe obydle A tu wedle obyczege fweho mffe y ginee Swe Sluzby panu bohu czinije. A tijz 35 Armeni fwrchupfanij przed czasy, kdez se gest pfalo, yakoz toho zprawen sem, leta narozenije bozijeho Tifyczyho Cztyrzisteho Sedmdefateho pateho, ze ten rok kral zoldan odyal gim mijesto to Swate, horu kaluarie, Skrze profbu a dary krale Georgianfkeho. A to mijesto Swatee dal Georgianom, kterez oni Armeni przed tijem od mnoha leth drzeli fau. A od toho czafu 40 zadneho mijesta Swateho w Chramie nemagij. [A palee tyto lampy].

Naprzjed w kaple hrobu bozijeho pale dwie lampie, na huorze kaluarie [135^b] gednu A na tom mijestie, kdez pan Krystus fniat f krzize a mazan, gednu. [Maronyfska Wijera].

Ti se teez f naffij wierau frownawagij yakozto Armeni w tychz kufech Awffak teez niektere kufy bludnee magij w swe wijerze, kterychz take nemohl sem se do koncze zeptati. nez teez wfsczku poczeftnoft czinije a naboznie se magij przy mftech naffich kniezij klekagicz, kdyz tielo bozije 5 zdwihagij. A nemagij mezy sebau zadnych bifkupuow ani kniezij, nez fau wfsczku laykowee. [*A nedrze zadneho Swateho mijesta*].

Nez toliko magij kaplu na prawee [136^a] rucze kaply matky bozije, iako gi bofaczy drzije, a tu magij swe obydlie a swee modlitby tu w nije rziekagij. [*A palee tyto lampy*].

10 *Naprzec w kaple* hrobu bozijego palee dwie lampie a na huorze kaluarie gednu, kdez krziz panie kryftuow stal, przed tau dierau gednu A na tom mijestie, kdez pan kryftus f krzize fniat a mazan, gednu. Take mie zprawili bofaczy z klasftera hory Syon, ze zadna z tiech ze wftech 15 rot bludnych neynelafkawieyffij fu na nas rzekowe a Georgiani A ze neradi widije, ze kniezij naffi a mniffije na gich oltarzijch a w gich kostelech mfse flauzije, Ale ze Skrze rozkazanije krale zoldana to vcziniti mufye [136^b] a ze by z dobree wuole toho neuczini. Take tijz rzekowe a Georgiani 20 neflauzij mffij na zadnych tiech Swatych mijestech w Chramie, ktere z bofaczy drzije a w swe moczy magij, prawijecze, ze wfsczka nafse strana, ze sme w kletbie proto, ze to drzime, ze duch Swaty pochazye tak dobrze pochazye (sic!) od boha Syna yako od boha Otcze, a ze gest w koncylium N. o tom zuoftano, ze duch Swaty toliko od boha otcze pochazye, A ze przy 25 tom take znamenitie zuoftano. kto by koli ginak to zmienil A toho czowijecze przidal anebo vgal, aby ten kazdy w kletbie byl. A ze nafse 25 rzymfka strana w Concylium fferarfkem prziczinili, gestto na tom bylo-prwe zuoftano: »genz od boha otcze pochodije«, a naffi przidali: »y Syna« gedine to Slowo. A proto, ze to naffi Slowo prziczinili, »boha Syna« przicziniwfse, proti [137^a] prwnijemu zuoftanij, ze sme wfsczknj f naffim kniez- 30 stwem w kletbie. [*roty*].

30 *Take ty* dwie rotie, totizto Armeni a Maronyte, yakoz zprawen sem. ze fu na Bosaky a na naffi ftranu naylafkawiegije A ze by radi widiel a radowali by se tomu, aby krzeftianee hrobu bozijego dobyli, A ze pan 35 boha za to profye, aby se to tijem spiffe stalo [*Z Chramu wypuffieni*] |

40 *W Strzedu* na Swateho Abdona I ½ hodiny na den wypuffili na z Chramu. A tu przed Chramem fau dwa kameny mezi giny m dlazenim 45 druzy prawije, ze pan kryftus na tom mijestie padl pod krzizem nefa gey na sobie, kdyz gey wedli na poprawu. druhy kamen, genz gest bliz v Chramu, znati w niem yako dwie ffliepiegi wedle febe. Tu niekterzij 50 zlij krzeftianee nam vkarowali a nas [137^b] k tomu kamenu prziwedli do 40 nebe rakami vkarugicz. a nemieli sme s febu tu zadneho tlumacze, by nas tobo zprawil czowijenij. nez tak sme se wfsczknj domnijewali toho, ze gest to myfite, ze gest tu na tom mijestie panna maria, matka bozije, stal 55 kdyz tu pana kryfta zidee vkrzizowali, ze se gest tu ftooczry odtud diwal. 40 Neb hora kaluarie nenije daleko od toho mijesta, nezda mi se, by by 60

XXV kroczeuow, ze gest f toho mijesta wfeczeko, czoz se dalo, mohla wiedziet. Tyz den o poledni fli sme do klasftera hory Syon a ohledawali sme ta Swataa mijesta, kterez Sau blisko klasftera. A wedle tehoz klasftera proti miestu Geruzalemu ze*) gest zyedka newelmi wyfoka, ze muoz przef ni hlediati, dwiema konczy przedziena k klasfteru fwrchupfanemu. A gest 5 wnitř w tee zdi Placzek maly yako kerchow. A [138^a] gdu dwerze zezne pod klasfter hory Syon. A przed tymiz dwerzmi horzij wzdycky lampa we dne y w noczy. A tu zadny krzeftian do toho krchowcze nefmije ani k tiem dwerzom, neb by byl, yakoz mie toho zprawili, hned bit. Nez pohane fe tu modle przelezucze tam przef zed. A praweno mi, ze gest tu 10 pohrzeb kraluow zidowskych, A ze dawid a Sfalomaun take tu lezij. A tu sme byli afa na dwie hodinie w klasfterze. A bofaczy nam dali wfem dofti Chleba a wina. A potom afa hodinu przed nefporem wfedali sme na ofly a geli sme k ramu miestu a przigeli sme tam afa o puol noczy k miestu. a dwoge hony afa od miasta kazali nam pohanee f ofluow sfedati a piefky 15 giti Skrze miesto az k ffpitalu. [*zase byli w ramie*].

*We czwartek przed Swatym Syxtem a w patek [138^b] nazaytrzije oftali sme tu w ramie. a fau wfeczky wieczy od gijedla, totizto Chleb, kaury, waycze y wfelik a owotcze, gest wfeczeko laczyniegie nez w Geruzalemie. nez woda gest tu horfije nez w Geruzalemie. [*o haytmanu w ramie*].* 20

*A haytman w Ramie kralowsky, Gmenem Abraham krasso, mage nam wedle Aurzadu geho, gemu poruczeneho, wofly zGednati az do Jaffy k morzi, nechtiel toho vcziniti, nez aby nas pautnikuow take nietczo pozil. A pofylal mezy nas pautniky Sluzebniky fwe, kterzij nam hrozili, ze nas niektere vyberucz ze nas chtije precz nefti k králi zoldanowi do Alkayru. A chtiel-li 25 gest patron nafs precz y f nami, mufyl temuz Abrahamowi dati LX zlattaych. A przifahal mi patron, ze przefe wczeczky (*sic!*) Smluwy, kterez gest vczinil fe panem z Gazaru, od ktereho sme [139^a] Gleyt mieli na mijestie krale zoldana, ze gest mufyl dati przef to przefe wfse Tifycz zlattaych, A ze gesttie wijeczze chtieli mijeti. Tyz Abraham krasso poflal nafsemu patronowi kozich 30 Stary cztij a darem po fwych tiech Sluzebniczych. Sfamlat czerwenay na temz kozichu byl dofti dobry, mohl ftati tam za Cztyrzy zlattee, Ale kozich byl kunij, beranij, liffczij y Tchorzowe kuoze niektere. Ale byli wfeczeko zlee koze, ze bich fobie nedal mijeti za tyz kozich X Groffuow. A ti Sluzebniczy Abrahyma fwrchupfaneho, genz ten kozich przinelli, ne- 35 chtieli na kratcze nikam od patrona; mufyl gim dati na propitije, bud mu libo neb zel, XXVI zlattaych, acz chtiel gich prazden byti.*

W Sobotu przed Swatym Syxtem afa hodinu przed nefspory tepruw nam ofly prziwedli, na kterez wfedawffe, Geli sme k Jaffie. A przigeli sme tam afa hodinu [139^b] przed wecerem. A tu nafsi Galeoti s Galege na 40 Barkach k nam przigeli na brzeh. a tu, kdyz sme chtieli na Barky wfedagicz na Galegi pluti, nedali nam pohanee, A niekteree brz z nas, kteryz

*) ze v rukopise přeškrtuto.

bezdícky chtiel na barku wšyefsti, y kygi bili A druhee Strkagicz odtu trhali. az po dobree Chwili tyz Abraham fwrchupfany poslal gednoho fweho, aby nas na pokogi nechali. Awšsak proto, kdyz sme na Barku wfe dati chtieli, niekterymi z naffich trhali y kygmi hrozecze biti, chtijecze 5 mijeti od nas kurtaczy, togiz (*sic!*) jako by rzekl na propitije. A niekterzi z naffich proto gim dati mufyli po marketie Benatfke. A tak wšiczkn pošpiechagijcze na Barky, druzy az do zadku a druzy az do pafu brzieft sme mušeli. A tak f milym bohem wšedawšfe, pluli sme na Galegi, S radošti, [140^a] panu bohu diekugicze, ze nam raczil pomoczy od takowych nešfle- 10 chetnikuow, gešfto w nich zadne czti ani wijery nenije Ani ſobie czti a wijery czo wazije A zadnemu nicz nezdrzie, czo Šlibije. A przipluli ſme na Galegi rownie, ano Šluncze za horu gde. A ktoz ſobie na tee czeštie kterau kygowau ranu vhoňil, ten ſobie miel. [*Czekali patrona*].

W nedielí, w pondielij przed Swatym Syxtem ſtali sme tu na Galeji 15 na morzi afa wlaťku mili od brzehu; Neb nešflechetniczy pohañštij Ne- chcieli patrona pušiti A gey tam moczy drzali, ze od nich bezdícky Ba- wlnu a przyezy bawlnowu, jako z nije Barchan dielagij, A gine wieczy leczyakes kupowati mušyl.

W utery, den Swateho Syxta, o poledni teprow patron k nam na 20 Galegi prziplul. [140^b] a tu ſtrogili az do weczera A tu czelu nocz opra- wowali na Galegi, czoz bylo potrzebije.

W Strzedu, den Swateho donata, kdyz Switalo, rozpuštwišfe welum magicze dobry wijetr, pluli sme ten den a tu czelu nocz.

We czwturtek, w patek pluli sme we dne y w noci magijecze dobry 25 a wyborny wijetr k naffije czeštie.

W Sobotu dwie hodinie afa przed polednem, den Swateho wa- wrzincze, przipluli sme k Inſuli Czyprškeho kralowštwije. A mušyli sme magijecze wijetr proti ſobie oštati na morzi a kotwe vwrczy afa wlaťku mili od miešta mišfo rzeczeneho.

30 *W nedielí* po Swatem wawrzinczy rano hodinu na den przipluli sme k mieštu zborzenemu, mišfo rzeczenemu, a truoge [141^a] hony afa od miešta tehoz vvrhli sme ankorí. A tu sme wšedawšfe na barky pluli do miešta ke mišfi a potom ſobie kupowali potreby k gijedlu: chleb, wagcze, Šle- picze. A tu Girzik Gffelerz s Janem mladietem tu nocz lezeli w temz 35 mieštie v iakehos knieze, gehoz duom byl prkny przikryt. a byli ſkuliny mezy tymiz prkny, Škrze kterežto pršfela na nie roša horka, ze, kdež kteraa kruopie vpadla, ze ſpalila ge, yakoby ge warem zlił, ze bylo znat na kozi.

W pondielij potom oštali sme tu ten den czely.

40 *W utery* trzi hodiny przed Swietem pluli sme precz odtud, magicze dobry wijetr az do poledne, a potom byl wijetr proti nam.

W Strzedu a *We czwturtek,* den matky bozije na nebe wzetij, plo- wucze podle hor [141^b] Tureczkych, genz nam byli po prawe rucze mieli sme nedobry wijetr.

W patek, w Sobotu, w nedielij a w pondielij bylo welmi ticho, ze sme pluti nikam nemohli.

W utery tepruw mieli sme wijetr od polu dobry. [Rodyz miesto.]

W Strzedu potom afa dwie godzinie przed polednem przipluli sme k rodyzu do portu a tu wfedawffe na Barky, pluli sme do miasta. a fli 5 sme do hospod kazdy z nas. A potom na weczter fli sme niekterzij z nas na noczleh do toho domu, genz flowe infirmaria, gmenowaneho, kteryz mistr rodyzfsky dal vdielati pro nemoczne pautniki, yakoz o niem naprzed pfano, neb hospody zle fau, a nemieli sme na czem lezeti. Nez tuto w temz infirmarzi mnie a memu Thowaryffi dany dwie komo[142^a]rze a w kazde 10 dwie loze A tu nam dali bijeleho Chleba a wina. A tu sme lezeli.

We czwrttek przed Swatym Bartholomiegem rano f patronem naffim fli sme na hrad przed mistra rodyzfskeho. A tyz mistr gest ffranczauz a ma gmeno petrus daubofon. A gest czisty czlowiek, staray k Sedmdefati letom starzij, a dlauhau ma bradu a ffeidiwau. A miel przy sobie, kdyz sme 15 k niemu do gehu pokoge weffli, rady swe afa na XII^a a kanczlerze sweho; a wfeczko czistij muzije a w czistych sfatech a welike rzetiezy zlattee na hrdlech magicze, po drahnje Stech zlattych w kazdem rzetiezu. A przed gehu pokogem take mnoho gehu dworzan bylo a wffe krzizowniczy zakona gehu. A tu, kdyz sme weffli do pokoge k niemu, przywital patrona 20 naffeho a nas niektere ruki nam [142^b] podaw. A tu dobrze na hodinu mluwil sam f patronem naffim sfoge. A my take stali wficzalni. A potom fli sme precz do fwych hospod.

W patek v wigilgije Swateho Bartolomiege rano byli sme v mfse w kostele Swateho Jana krztitele przed Samym hradem mistrowym a po 25 miffi Sfli sme na hrad. A tu w kapie vkazali nam Swatofst dolepfanau totizto Trn z koruny trnowe, gijz pan kryftus korunowan. A tyz trn wify w krziffталu okruhlem, ze gey dobrze widieti. A tu niekterzij z rad tehoz mistra rodyzfskeho rytijerzi, gesto vmieli druzy latinie a druzy take niemeczky, prawili mi to za gifto, ze tak w prawdie gest, ze ten trn wzdyczy 30 kazdy weliky patek, kdyz wedlee puol orloge Orlog trzi hodiny tepe, ze ktwe a nefe czisty bijely kwijetek a ze ktwe az do sfestee hodiny tehoz orloge. A ze to oczitie widagij [143^a] na tyz den wficzalni, kdoz tam gfu na ten czas. Take nam vkazali tu tehdaz ramie Swatee panny Kathe-rziny A fycz mnoho gine Swatofsti. A ohledawffe to, fli sme gest kazdy 35 z nas do swe hospody.

W sobotu, den Swateho bartholomiege, a na zaytrzie w nedielij byli sme tu w rodyzu a kupowali sobie, ktoz chtiel, Sfamlaty, kobercze a drahee kamenije, neb toho tu dofti nagde, a k weczteru zednawffe swe wieczy, pluli sme na Barkach na Galey. A tu afa dwie godzinie na nocz zdwihffe 40 welum, pluli sme przedcze f panem bohem, magijcze dobry wijetr k naffije czestie.

W pondielij potom a teez w utery na den Swateho ruffa pluli sme 45 magijcze wyborny wietr.

W Strzedu przed Swatym Gilgijm afa na trzi hodiny przed wecerem przipluli sme [143^b] do portu k miestu Candij a tu sme Ankory vvrhli w portu. A tu z nas niekterzij pluli na Barkach do miasta, a niekterzij tu nocz oftali na Galegi.

5 *We czwartek*, w patek a w Sobotu potom oftali sme tu w Candij. A tu kazdy kupowal, czoz mu bylo trzeba. A bylo tehdaaz gefstie dosti wina w hroznijech a melaunuow, gefsto prodawali. Takee bylo tu w portu tehdaaz mnoho lodij: Naw, Gryff a ffuft, kterzij malwazye kupowali a na teez lodij ladowali do ginych zemij, totizto do hyspanij, do ffrankraychu, 10 do Englantu a do Benatek.

W niedieli, den Swateho Gilgije, dwie hodinie afy przed swietem wypuli sme z portu od Candij a pluli sme naffij czestau.

W pondielij a w utery pluli sme dnem y noczy, Ale nebyl nam dobry wijetr.

15 [144^a] *W strzedu po Swatem Gilgij* mieli sme wyborny wijetr k naffije czestie ten czely den a tu czelu nocz. a afa dwie hodinie przed Swietem przipluli sme k tureczkym horam afa XLti wla'fkych mil od miasta modonu. A tiem horam tureczkym na tom mijestie, gefsto sme gefstie byli 20 modonu miasta nedogeli, rziekagij wla'fky »porta dequagia«, yakoby rzekl »krzepeliczij port«. a na tom krzepelicze, ktere z tiechto zemij naffich precz letije, tu se v morze w tom mijestie shromazdiegij a v welikych hauffijech prycz przef morze letije. A patron nafs mi to za gifto prawil, ze gest to w prawdie tak, a ze se gest tomu diwal, ze v welikych hauffijech fberucze se tuze odtud letije przef morze. A kteraz vftane letieti, 25 dal nemohuczy, ze vpadne na wodu do morze a tu ze plowe zdwihnuczy [144^b] kazda krzidlo gedno nahoru, aby gi wijetr hnal, jako wietrnij plachtau lodij se zene. A prawil, ze ge se tomu diwal, ze tak plauli gich na trzi anebo na cztyrzy tifycze. Ale ze gich proto mnoho ztopij fe. A prawil mi take tyz patron nafs, ze tu w tom miestie fwrchupfanem, 30 genz flowe krzepeliczij port, mnozftwij krzepelicz lapagij turczy z wesnicz- tu przilezicznych blisko a to tijemto zpuofobem: ze magij wazenee Syetky- na tyczy nedluhe, okruhle jako rzeffeto, w prawe rucze, a w lewe rucze ze maa zeleznau mrziezku jako klobuka puol. A tu ze do tee mrziezky naklad= drzewieczka fucheho, ze Swietle horziz. A tak, kdyz tmawa nocz, afa= 35 dwie neb trzi hodiny na nocz ti myfliwoczy gdau na pole ftau fwau przy- prawou. A chodije po polech tak fwijetijecze a gdau rownie [145^a] yak= Sekaczi na lukach — geden wedlee druheho — f tijem ohniem. A tu z = krzepelicze bieziye k tomu swietlu, ze gi vhlada a tau Syetkau gi prz = kryge a lapij; a tak ge lapagij czelau nocz az do swieta. a lapij gich w= 40 likee mnozftwije, neb gich druhay przef nocz lapij, yakoz mie zprawili, = ofmdefat na Sedmdefat a druhay take menie. A ta myfliwoft poczina = o Swatem Bartholomiegi A trwa za dwie niedieli potom. A widiel se = to oczitie sam s Galege, a bylo od nas afy na Czwrt mile nad morzem, ze gich dobrze na ofmdefat anebo wijecze tak f tiemi swietly chodili la pa-

gicze ge. A nazaytrzie, kdy sme byli przipluli do madonu, tu ziwee ty krzepelky, kterež byli tu nocz zlapali, Turczy nofyli na trh do mieſta a ge nam prodawali ziwee.

[145^b] *We czwturtek po Swatem Gilgij* mieli sme wijetr zly a proti nam. a w neſpory poczel prſfeti weliky deſt a prſfel afa hodinu bez przeſtanije. a tu sme ſtali na kotwach, vvrhſſe ge, czely den. A tepruw w noczy ſtrh ſe wijetr nam od polu dobry, a tu sme przedcze pluli naſſij czeſtau. 5

W Sobotu v wigilgije narozenije panny marie afa trzi hodiny na den, przipluli sme do portu k mieſtu madonu. A tu vvrhſſe kotwe, na barkach pluli sme do tehoz mieſta. A byli sme v mſſe w klaſſterze Swateho 10 ſfrantiffka.

W niedieli a w pondielij zuoſtali sme tu w modonie nemagicze dobreho wietru, neb byl rownie wijetr proti nam.

W utery potom pluli sme z portu od mieſta modonu. A bylo ticho, ze sme doſti malo vpluli ten den. 15

[146^a] *W ſtrzedu*, we czwturtek a w patek potom teez bylo ticho, ze sme nikam geti nemohli, nez tak yako na gednom mijeſtie ſe na Galegi kolebali.

W Sobotu, den Swateho krzize, tepruw w famy weczter ſtrh ſe wietrzyk nam od polu dobry. 20

W niedieli po Swatem krzizi czely den a czelu nocz mieli sme k naſſije czeſtie wyborny wijetr.

W pondielij potom aſy cztyrzi hodiny na nocz przipluli sme do portu k mieſtu korffonu. A tu vvrhſſe kotwe, oſtali sme tu nocz na Galegi.

W utery rano pluli sme na Barkach do mieſta a byli sme v mſſe 25 w przedmieſtij w klaſſterze v Swatee vrſſily. a ſu w niem mniſſije yako Swatoyakubſſtij w praze. A tu po obiedie, wſedawſſe na barky nas wietczij dijl, pluli sme [146^b] zaſe na Galegi. A niekterzij ginij niemczy a Jan mladie, neboztik, ti tu woſtali a ſobie gednali lodije a pluli k mieſtu otrentu rzeczenemu, vmyflem tijem, chtijecze Skrze napulſke kralowſtwije 30 na rzym domuow geti. A tyz den wypluli sme z portu od korffonu o poledni a ſtrh ſe welmi weliky wijetr a nam wyborny. A tak sme prudcze ten den pluli, ze nam ſe wſſem zdalo, ze kazdau hodinu ze sme na cztyrzi mile naſſe vpluli a ſpijeſ wiecez. a k famemu weczteru wtiſſil ſe wijetr a bylo welmi ticho, ze sme tu czelau nocz malo a temierz nicz neupluli 35

W Strzedu potom bylo welmi ten czelay den y tu czelau nocz nevtawicznee powietrze: Chwili wijetr, Chwili deſt, Chwili ticho.

[147^a] *We czwturtek* potom mieli sme wybornie dobry wijetr. A pluli sme ſnad o neſporziech rownie proti mieſtu raguzu, gemuz Slowanſky dubrawnik rziekagij. A byli sme od nieho aſy piet nebo ſfeſt wlatkych 40 mil. A tak sme pluli tu czelu nocz magicze wyborny wijetr, nechawſſe po lewe rucze Inſule rzeczenee melida a ginych niekterych.

W patek v wigilgije Swateho mathiege mieli sme wyborny wijetr. przipluli sme afa dwie hodinie przed polednem mezy Infuli ſwrchupfanau

melida a Infuli kurzula, iakoz o tom napřed pšano. a tu afa dwie hodinie przed wecerem przipluli sme magicze dobry wijetr k miesteczku lezynie do portu a tu vvrhše kotwy afa troge hony od miesteczka, oftali sme tu. A tu tehdaaz przipluli [147^b] Cztyrzi Galege Gale*) welikee z Benatek 5 k nam do portu, magijecze na kazdee tee Galegi Trubacze a bubenniky a piffcze. A ty fwrchupšanee Galege pluli do pohan do miefta Alexandrie po kupecztwije a po korzenije, neb odtud wezau fem do naffich zemij peprz, zazwor, fkorziczy, hrzebiczky, muffkat, muffkatowy kwiet, kadidlo, mirru y ginee wieczy.

10 *W Sobotu, den Swateho* mathauſſe Euwangeliſty, rano, kdyz Sluncze vychazelo, pluli sme z portu od lezyny magicze wyborny wijetr, ale proto neweliky. A v wecer fe vtiffilo, ze mufeli weſly Galeoti Galej wezti. a przipluli sme k Infuli rzeczeniee Solta do portu a tu sme vvrhše kotwy przed nocz oftali.

15 *W nedieli po Swatem* mathauſfi przed Slunczem wypluli sme z portu zaſe na [148^a] morze magijcze dobray wijetr, Ale mdlay. a afa o poledni tyz den przipluli sme proti kaple Swateho Jana malwazye, o kterež napřed pšano, procz taaz kapla to takowee gmeno maa.

A od teez kaply afa piet mil wlaſkych kdyz sme vpluli, fu hory ka- 20 menitee, ale newelikee. a magij ty hory gmeno kauceyſta.

A tu w temz mieſtie proti tymz horam poczina ſe a geſt prawo a obyčey tento dolepfany, a od Staradawna ſe tak wzdyčzky zachowawa na wſſech Benatczkych Galegijch, na nawach a teez na Gryppach y na ginych lodech, kdyz f kupecztwim zaſe domuow k benatkam plowu od- 25 kudzkoli, budto z Swatee zemie f pautniky a nebolito f kupecztwim z pohan, z turek.

Tehdy, kdyz proti tomu mieſtu tychz hor przeplowu, Tehdy kazdy patron muſy vſaditi trzi Saudcze. A ti trzie muſye [148^b] temuz patronowi przifaħu vcziniti, aby kazdemu ſprawedliwee vczinili. A tu, ktozkoli na tee 30 wffije czeſtie gedem druhemu czo poyczil anebo czo gedem od druhého kaupil a wywierzil a gemu toho dluhu by zaplatiti nechtiel, tehdy ten takowy, komuz dluzno geſt, kazdy, yakz k tomu mieſtu gmenowanemu kauceyſta prziplowu, muoze toho dluznika fweho, ktoz mu dluzen, pohnati przed ty trzi fwrchu dotczenee vſtawenee Saudcze. a to takto zpuo- 35 ſobeno geſt: ze fu mezy tiemi trzmi dwa, kazdy z tiech dwu ma w ruce lopatku zeleznu**) drzewiennu. A kdyz kto zaluge, ze mu tento a tento dluzen tolik groffuow benatczkych a ze gemu nechcze zaplatiti, Tehdy ten gedem s tau lopatkau gde k tomu dluzniku, na koho zalowano, a dotkne geho tauz lopatkau a [149^a] rzka takto: »Tento Jan aneb Petr« — gmenuge ho 40 gmenem geho — »zaluge na tie, zes n.u toliko Groffuow dluzen. protoz, ſy-li mu dluzen, zaplat gemu! pak-li gemu dnes nezaplatiſ, tehdy ſtuoy

*) Gale v rukopise přeškrtuto.

**) seleznu v rukopise přeškrtuto.

zaytra bohda tento czas a tuto hodinu przed nami, wfazenyymi Saudczemi! Tu przef takowy pohon fmluwi-li fe tyz dluznik s fwym wierzitelem a gemu zaplatij, czoz mu dluzen, dobrze. Pak-li fe nefmluwij a gemu neda, czoz mu dluzen, tehdy nazaytrze ftiati mufy przed tymiz Saudczemi A tu tomu wierziteli fwemu praw byti. A tu przeflyffijecze obie ftranie, vczinij way- 5 powied mezy nimi wedlee fprawedlnofci a zdanije fweho. A czozkoli ti trzie Saudczy wypowiedije, na tom przefstano, a zadna ftrana o to fe k wyffijemu prawu przef takowau waypowied od[149^b]wolati nemuoz. A tijz trzie Saudcze nemagij wyffe Suditi a prawa rzekati nez toliko o dluh, genz gefst do Sfefti marcelluow, groffuow benatczkych, gichz puol trzinaczta platij vherfky 10 zlaty anebo gich dukat. [*Saud o wyffij dluh*].

Pak-li gefst dluh wyffij nez X marcelluo, tehdy, ktoz nechcze zaplatiti, muoz fe odwolati na wyffije prawo do Benatek.

A od toho miefta Swrchupfaneho kauczeyfta az za puol druheho Sta mil wlfkych, az do Infule rzeczenee polumotorie, to prawo a ten Saud 15 tiech takowych trzij Saudczy trwa. A dale potom, kdyz Infuli polumotorie rminau s Galegij anebo f nawau, tehdy wijece zadny nemuoz zadneho k tomu temuz Saudu pohnati, az tepruw w Benatkach przed vrzedniky na to wfazene. Ale wlfak na prze[150^a]defflee puohony, geftlize by kto koho pohnal przed tijem czafem, nez fau minuli plowucz s Galegij Infuli 20 fwrchupfana polumotorie, Ti trzie mohu prawo mezy ftranami rzeczy a wyrzekati, az prawie mezy ty dwa hrady v benatek, kdez do portu k Benatkam wgijezdiegij. A tentyz den w famy weczter przipluli sme k Infuli newelikee. a tu sme vvrhli kotwe v teez Infule, neb bylo welmi ticho. a o puolnoczy ftrh fe dobry wijetr. A tu sme opiet przedcze pluli naffij 25 czefstu. [*Plauli od yadra miefta*].

W pondielij po Swatem mathauffi, kdyz sme pluli a mieli gefstie afa XX^u wlfkych mil do miefta yadra, gemuz wlfkyy zara rziekagij, tu fe welmi wtiffilo. a potom afa dwie godzinie przed polednem ftrh fe nam dobry wijetr, a przipluli [150^b] sme o nelfporziech k mieftu temuz yadru. 30 A tu sme kotwe vvrhli dwoge hony od Miefta. A tu wfedffe na barky, pluli sme do tehoz miefta yadra. a tu nam praweny zlee nowiny, kterak nelflechetnij zhaubcze krzeftianftwa Turczy porazyli Charwaty na hlauw a zbili a zgimali. A to patnacztzy den przed naffim przigezdem na den Swateho Gorgonia to fe ftalo. [*o porazcze Charwatuow*]. 35

A tijemto fpuofobem fe ftalo: ze geden haytman Czyfarze Tureczkeho, gmenem hadrembaffan, febraw fe f naylepffimi turky, czoz mohl wybrati, niekolik Tifycz konij mage -- afa okolo dewijeti aneb XI tifycz -- tahl gefst przef hory Charwatske do Charwat a tudy dale do zemie krale rzymfkeho 40 k mieftu rzeczenemu labach w koryntijech. a tu w tee wfiffe kraginie po- brali lidi a precz [151^a] s febu hnali muze, zeny, panny y pacholata. A hrabie a pani a rytijerzftwo Charwatske febrawffe fe tahl gim w przed- ftyby na ty hory, kudy Turczy tam do zemie tahl. A tu fe fczekawali. A w tom, kdyz fe tak sgeli, yakoz toho zprawen fem, ze mieli na trzi

Tifycze konij a pieffijch afa na VIII Tifycz, Mezy kterymizto byli hrabie niekterzij a pani znamenitij Charwatfftij, Totizto Ban Charwatfky, Ban z yaycze z Bofenske zemie. A tu, yakoz zprawen fem, ze krale rzymfkeho haytman w Sftyrfstie, Czaki Jakub gmenem, pollal k nim, aby szczekali 5 a nicz nepoczinali az do gehu przizegdu, ze take tahne gim na pomocz f niekolikonaczti fty konmi a S niekteraym tifyczem pieffimi. Ale oni Charwati toho vcziniti nechcieli, nez magijcze nadziegi, poniewadz fau ge Turky przed tijem niekolik leth nedluho na tychz horach snad dwakrat porazyli, [151^b] Chtijecze radiegi tu czest fami nijeti a nadiegiecze fe temuz, ze ge 10 porazye yako prwe, fobie ge turky lehczе wazili. A kdzь turczy o nich zwiedieli, tehdy naprzęd wieznie ty wfsczky, kterež byli zgimali w tee gijejdie, fehnawffe ge do gednoho dolu, czoz bylo zmuzilych, k brani gefto by fe hodili, wfsem hlawy ftinali bogijecze fe toho, kdyby fe s Charwaty bili, aby gim nepomahali gich take biti. A tak to turczy vcziniwffe, 15 swee hauffy fobie zrziedili a puftili hauff gedem w honcze k horam, kdez gich charwati czekali. A na trzi Tifycze konij turkuow ti fe okolo luhuow przef nieyakau rzeku newelikau przeplawili, A tiem bylo poruczeno, kdzь by Charwati gich honcze honili, aby s zadu, kdzь ge pominau, w nie wfkoczili. a Charwati o takowe zaloze nicz newiedieli, neb gich widieti nemohli 20 w tychz luzyech; [152^a] nez wzrzewffe honcze Turky, hned s hor tahli proti nim do polij a do rownin. A tu zaczawffe fpolu harc, fmiifywffe fe y bili fe. A drahnie Turkuow niekteree Sto zbili. A tu Turczy prchli a wtiekali na fwau zalohu. A Charwati po nich tahli, magijcze dobru nadziegi po dobrem poczatu, ze fe gim poczalo dobrze wefti. A w tom obie 25 zaloze Tureczke, gedni s przedu a druzy s zadu, w nie wfkocziwffe, ge bili a ge na hlawu porazyli. A prawil mi o tom gedem dobray vrozenay Czlowiek Charwat, kteryz tu byl przigel do Jadra miefta, kdzь fem tu tehdaž byl, welmi zaloftiwie o tom. ze w tee bitwie ztratil wlaftnijeho bratra a Sfeft Stryczuow przyrozenych, rorzprawiel (*sic!*), A ze gefł byl na 30 bogiffi a ze widiel ta zbitaa tiela — [152^b] nebozatka, a ze fkuora (*sic!*) za mili z delij lezeli a dobrze ffirocze, yako fnopowee huftie, ze by s gednoho tiela na druhee kraczel, A ze gim temierz wfsem hlawy ftinali A nofy gim vrzezali a ty ze s febu nefli precz pro lehkofł, neb gim gich Czyefarz od kazde hlawy dawa zlattay, kterauz przinefau. y protoz nofy vrzezawffe, na znamenije 35 ge s febau nefli, kolik kazday gich zabil. a prawil mi, ze zbito afa na X tifycz lidij. a tito zbiti: hrabie Gwan z Czitina, Bana Charwatfkeho Syn, czifty mladenecz, a mnoho dobrych, vrozenych rytijerzuow a dobrych, Vrozenych lidij zbito a na Sedmdefat kniezije a mnichuow takee. a wiezniowe tito ze zgimani, Totizto: Ban Charwatfky. Ban Boffentky z yaycze, hrabie mikulafs 40 z ffrankrhaynu, hrabie wylem z n. A fycz ofłatek [153^a] dobrzij Vrozenij lidee. czoz nezbili, wfsczko zgimali a precz s febau hnali — na patnaczte Set lidij. A prawil take, ze malo lidij w tee czelee zemi zuofłalo, ze wfsczknj zbiti a zgimani. Neb wfsczknj lidee werzegnie na nie tahli, ktoz yako rzkuocz pro Starofł a pro mladofł mohl, domniewagijcze fe giffie ge

porazyti teez, yako fe prwe niekoľikrat gim ťtalo w teemz mijeťtie, ze gfu
 ge porazeli. A prawil mi dale, ze takowa neflychana zaloft a placz, ze by
 fe mohlo nayzkamenileyťťijemu Srdczy zzeleti gich nebozatek; ze mnohy
 otec a mnoha matie ztratili ťwe wťťeczky Syny y dczery: Synowe zbiti,
 a dczery precz wedeny. mnoha zena muze ťweho ztratila, ze zabit anebo 5
 yat. A teez muzije druzy ze zeny ťwe ztratili, ze ge zgimawťťe s ťebu
 [153^b] vedli a hnali; a ze w druhe wťy naydeťť piet ťťeťt widow ť malymi
 dijetkami, a muzije wťťeczko zbiti a zgimani. Take prawil, ze ťu nikda za
 lidťke pamieti od zbroge tak pripravnych Turkuow newidali, yako ťu ti
 byli, rownie yako krzeťtianeec Panczyerze, obogeczky, zadnije y przednije 10
 kufy y lebkyy na ťobie magicze. a takowa bitwa a porazka ťtala ťe a po-
 czala na den Swateho Gorgonia trzi hodiny aťa przed polednem w kra-
 ginie gedne Charwatťke, gijerz (*sic!*) rziekagij Charbawa, v zamku, gemuz rzie-
 kagij vdwinecz, ťťedefate wlaťkych mil od zamku ťwrchupťaneho yadra
 a naťťich mil Czeťkych gedno dwanaczte. – Pan buoh wťťemohuczy racz 15
 tiem nebozatkom zbitym hrziechy gich odpuťtiti a ziwot wieczny dati
 A wiezniom v wjerze krzeťtianeťke ťetrwanije a z wiezenij wyťwobozenije!

[154^a] *W utery potom rano* byli ťme v mťťe w koťtele Swateho Sy-
 meona. a po mťťi obiedwali ťme w hoťpodie a pluli zaťe potom na Galey.
 A tu w noczy aťa Cztyrzi hodiny na noc ťtrh ťe welmi naramnie welikay 20
 wijetr s deťťtiem a s welikym blyťkanim. A trwalo to takowe powietrze
 ťkuoro czelau nocz, ze ťme wťťiczki milemu panu bohu diekowali, ze ťme
 byli w portu. Neb, by nas takowee powietrze bylo na welikem morzi krom
 portu zaťtihlo, bylo by zle o nas. A mne pak milay pan buoh zrzetednie
 raczil od toho oťtrzieczy, neb ťem ten weczter ťobie byl vymylil na malee 25
 lodij pluti do mieťta Ankona rzeceneho A odtud dale k matcze bozije
 do loretu, geťťto geťt tu kapliczka ta, totizto ten pokogik, bozťkym zpoo-
 fobem z Nazaretu tu przeneťen, w kteremz panna [154^b] maria byla, kdz
 gije Andiel Gabriel pozdrawil a gije zwieťtował, ze ma pana kryťta poro-
 diti. a byl ťem ťobie zgednal giz tu lodij, na ktere z ťem pluti miel. a mieli 30
 ťme rownie v weczter wťedati, neb ten patron chtiel ť nami w noczy przedce
 pluti, neb tehdaaz temierz czelu nocz mieťyecz ťwijetil. Ale na me welikee
 ťťieťtij, ze zadny z thowaryťťtwa meho ani kto giny ťe mnau plauti chtiel
 tam, a ya ťam take oťtal ťem. [*pluli od Jadra*].

W Strzedu potom, kdz den byl, wypluli ťme z portu od mieťta yadra. 35
 a bylo welmi ticho, a potom ťe ťtrhl wietrzik, ale nedobry k naťťije czeťtie.
 awťťak proto vpluli ťme aťa na piet mil wlaťkych od Jadra. a tu w ťamy
 weczter byl weliky wijetr a rownie proti nam a s czernymi oblaky, ze ťme
 ťe obawali welikee baurze. A pluli ťme zaťe zpatkem [155^a] do portu
 k mieťtu Jadru. a aťa hodinu na nocz przipluli ťme zaťe do portu a vvrhli 40
 ťme kotwe aťa dwoge hony od mieťta. *We cwturtek* potom rano pluli ťme
 magijcze малы a mdly wijetr. a tu vpluwťťe ťťeťt anebo Sedm wlaťkych
 mil, A tu potom ťtrh ťe wietrzik nam od polu dobry tak, ze ťme ten czely

den gedno XV właskych mil vpluli a kotwy vvrhli w famy wecz. a potom f puolnoczy strh se weliky wijetr f desftiem welikym.

W' patek przed Swatym michalem strh se rano weliky wijetr a k naffije czeftie wyborny, Ale przielifs weliky, ze sme weliky Wel, totizto 5 wietrnau plachtu, spuflili doluow' a malym welem sme pluti mufyli. awffak sme tak prudcze pluli, ze wffeczko fficzelo. A hodinu afa f poledne strh se naramnie przielifs we[155^b]liky wijetr f welikymi wlnami, ze hrozno bylo. tak se Galege fem y tam kolebala, ze sme wfficzekni v welikem strachu byli a nadali sme se wfficzekni, ze baurzka welikaa bude, gijez marynarzi rzie- 10 kagij ffortuna. A tak f bozij pomocy vpluli sme k brzehu a vvrhli sme kotwy afa właskau mili od brzehu. a tu sme przez nocz oftali. [*XV mi do parenzu miasta*].

W Sobotu, den Swateho waczlawu, mieli sme gestie na XV właskych mil do parenzu. A rano pluli sme, kdz Sluncze wychazelo, a ten czely 15 den plowucze nemieli sme dobrego wietru A nemohli sme dopluti parenzu miasta. a wrhli sme kotwe IIII mile włafke anebo piet od parenzu. *W nedielu*, den Swateho michala, rano przed Slunczem patron wzaw k fobie mne, pana Getrzychu z Guthftayna a ginee z naffeho towarystwa na barku, pluli sme k parenzu vprzie[156^a]mo. a s Galegij muteli wijecz nezli mili. 20 zageti, nez kudy sme my s Barkau plauli, wietru holdugicze. A tu przipluwife k parenzu przed miesto, kterezo miesto parenza lezij od benatek: Sto właskych mil, A tu nedali nam sfefti s barky pra[wicze], ze gedem z moru z kralowftwije Syczylskeho, ze gim poruczono od potestata, totizto haytmanegich, aby zadneho nepaufftieli, ktoz by odtud pluli. A tu potom ter- 25 haytman, gemuz oni rziekagij potestat, f niekterymi miefftiany z miestem wyflili k nam k brzehu a mluwili f patronem naffim omluwagijecze se a profycze, aby gim w tom za zle nemieli, ze magij o tom tak od kniejezete a panuow benateczan przifne przikazanie. aby odtud zadneho do miasta nepaufftieli, ktoz odkud z moru plowau. A tu patron mufyl gim 30 przifahu vcziniti poloziw dwa prily na [156^b] Swatee cztenije, ze w moru smnikdijez nebyli, a ze zadny na Galegi na tu pfotu neumrzal gest ani nemoczen byl ani gest. a tu potom pluli sme ke mffi do klafftera Swateh mukulaffe na wrfku blisko od miasta. A tu bywffe v mffe, tepruw smzase pluli k miestu a flili do Miesta do hofpody a tu obiedwali. po obied- 35 nafs patron na naffi zadost zgednal nam barku, aby nas dowezli do benatek tijem fpijeffe, neb s Galegij a f welikymi lodijmi ne tak pofpieffn i se pluti muoze. A tu mluwili sme, ze nas ma z Sfefti dukatuow dowezaz do benatek. A tu prowadziwe patrona naffeho na Galegi a pozehnawffego, wtedli sme na tu Barku, kteruz sme byli fobie zgednali, a pluli sm 40 przedece. a przipluh sme od parenzu X mil właskych k miesteczku panuobenateczkych, gemuz gueno nowa Ciuitas, yakoby rzekl [157^a] nowe mieste. A potom dale plowucze od tehoz miesteczka afa Sed[m] anebo ofm właskych mil, tu se stihl wjetu welum weliky rownie proti nam, ze tyz patron te barky netwal tobie pro nebezpecznost welikeho wietru f nami geti. ne.

muſeli ſme zaſe zpatkem plauti k twrchupſanemu miſteczku nowa Ciuitas,
 a tu przyſtawſſe y ſedli ſme a ſſli do hoſpody. A geſt male, ſſpatnee
 miſteczko a malo potrzeb ſe w niem nayde, nez pani benatczanee ge
 tepruw znowa poczeli wyſtawowati zdmi a wierzmi, A malo geſtie ofaze-
 neho lidu w niem. A tu weczczeli ſme w hoſpodie. a potom aſa trzi 5
 hodiny na nocz, kdyz mieſycz byl wyſſel, wſedſſe na Barku zaſe y pluli
 ſme przedcze ſ panem bohem naſſij czeſtau. a zdalo ſe nam wſſem byti
 малы a powlowny wijetr. A wypluwſſe wedle zemie na [157^b] yakays
 woklik mluwili ſme k patronowi — neb vmiel dobrze ſlowanſky, ze nam
 rozomiel — aby plul wedlee brzehu nedaleko od zemie. A on przyrzekl 10
 nam tak vcziniti, a my na geho przypowied ſe vbezpečiwſſe lehli ſme
 a ſpali. A on opiw ſe zanedbal toho, ze wijetr weliky nas od zemie
 zahnal, nez ſme yako rzkucz zwiedieli, na welikee morze. A tu welike
 wlny yako domowe wietrem ſucze hybany barku tak znaſſeli, ze yakoby
 po rzebrzecznych nahoru a doluow chodila. A tak ſe nam nalewalo do 15
 barky, ze wdy dwa muſeli wen wodu ſſkopky wylewati. A tu ze ſme
 wſſiczni byli tak w ſtrachu, ze newierzim, by který z nas, yak ge ziw,
 kdy v wietczijem ſtrachu byl; neb nebylo k ginemu podobne, nez ze ſe
 wſſiczni ztopime; neb mieſycz ſwijetil a yaſno bylo, a proto zadnych [158^a]
 hor, zadne zemie ſme widieti nemohli, Nez giz hrdel ſwych wſſiczni ſme 20
 ſe byli odwazili, a ze ztonauti muſyme. netuſſim, by kto z nas, yak ge
 ziw, naboznieyſſij byl nez tu tehdaaz. A to tak trwalo nam na Sſeſt anebo
 na Sedm hodin. Tu potom Slibili ſme ſe wſſiczni z nas, czoz nas tu bylo,
 na paut k matcze bozije do loretu, aneb kazdy obiet ſwau tam aby poſſal.
 A hned, yak ſme to vczinili, poczalo ſe to powietrze tiſſiti, a dobry wijetr 25
 bez takowych wln welikych k naſſije czeſtie byti.

W pondielij, den Swateho Jeronyma, ſ pana boha wſſemohuczyho
 pomoczy przigeli ſme yako hodinu na de[n] k benatkam do portu mezy ty
 dwa hrady k klaſſteru Swateho mikulaſſe. A tu byli ſme v mſſe. a po mſſi
 pluli ſme do miſta do naſſije hoſpody. [158^b] a neradim zadnemu na male 30
 barcze pluti tady, kto by ſe tam zahodil; neb geſt tu Golf, przeſ kterýz
 mnoho mil pluti, ze newidieti ani hor ani zemie, A radi bywagij na niem,
 yakoz mi prawili, ſfortuny, totizto baurze morike. a poczitagij od tee Noua
 ciuitas do benatek dewadefat wlaſkych mil. zda mi ſe, ze ſme ge w oſmi
 hodinach vpluli az do benatek A hadam, naſſich Czeſkych mil ze geſt XXII 35
 a puol, kterež ſme w oſmi hodinach vpluli.

W utery, w Strzedu, we czwtwrtek tu ſem byl w Benatkach ſobie
 ledayakes wieczy ſkupuge.

W patek, den Swateho ffrantifſka, rano poſnijedawſſe, pluli ſme na
 Barcze az do maſtris miſteczka. a tu nas czekali ſ konmi. A tu wſedawſſe, 40
 geli ſme na [159^a] konijch az do terwijzu.

W ſobotu ſme potom tu zuoſtali w terwizu.

W nedielu potom geli ſme po obiedie z Terwizu do Kunczſlanu a od-
 tud wždy przedcze tauz czeſtau temierz, kudy ſme tam gedaucz geli,

tymiz noczlehy zafe gel fem. A przigel fem zafe do Cadanie afa dwie hodinie na nocz w tu Strzedu po Swatych Sřimoniffi a Judowi, Apofftolech, bozijch *radd*.

[159^b] Item z Cadanie tu czeřtu řwrchupřanau poczitage, kudy fem 5 tam geda gel, geřt nařřich mil X^{CVI} do benatek. [*Czo geřt mil po morzi z benatek az k bozijemu hrobu*].

Item po morzi plowa z Benatek k bozijemu hrobu geřt mil wlařkych :

10   *Nayprw* z benatek do parenzu C mil ;
                       Z parenzu do yadra CL mil ;
                       Z yadra do lezyny CXX mil ;
                       Z lezyny do kurczule L mil ;
                       Z kurczule do dubrawnika LXXX mil ;
                       Z dubrawnika do korfonu III^C mil ;
                       Z korffonu do modonu III^C mil ;
 15   *Z modonu* do Candi III^C mil ;
                       Z Candij do rodyzu III^C mil ;
                       Z rodyzu do Czypru III^C mil ;
                       Z Czypru do Jaffy III^C mil.

[160^a] *A taas yaffa*, yakoz naprzed pfano, lezij v morze na brzehu, 20 a odtud po zemi a po řuffe geti az do Geruzalema : z yaffy do ramy XII mil, z ramy do Geruzalema XL mil.

A z tiech XL^a mil, geda od ramy, geřt afa XV mil dobra czeřta, a ofstatek pak az do Geruzalema geřt wřfe zla czeřta a kamenita, geřfto nelze horřije.

25   *A tak Summa* tiech wřfech mil wlařkych z benatek az do Geruzalema k bozijemu hrobu geřt dwa Tifycze a puolpata Sta a dwie mili.

A tak, czterzi wlařke mile za gednu nařři poczitagicz, bylo by nařřich mil z Benatek do Geruzalema Sfeřt Seth a XIII mil. Ale druzy poczitagij trzi mile wlařke za nařři gednu, A mnie ře řamemu [160^b] zdalo, pokud 30 fem to řhledl, ze gich trzi mile tam na morzi mohau ř nařřij gednau milij ře řrownati. A tak by bylo VIII^C mil a XIII mil nařřich.

Item Galege, na ktere řme plauli, byla z delij XXXIII mych řahuow a z řřirzij ařy VI neb VI a puol řahu.

A bylo nas wřfech y s Galeoty, kdyz řme w Benatkach nayprwe 35 na Galej wSedli, puolpata Sta a VII ofob. A bylo na nije prowazuow maľych y welikych, ze newierzim, krom prahu a horu wymijenie, by w gednom mieřtie kterem w Czechach wřfeczky prowazy male y welikee zberucze w hromadu, aby wahau ony prowazy, kterež na Galegi byli, przewazili.

[161^a] A z tiechto zemij pani hrabie a dobrzi lidee pluli na teez naffije Galegi f nami :

<i>Czechowe</i>	}	Pan Jan hafyfteynsky,	5	
		Pan Getrzych z Gutffteyna,		
		Girzik Gffelerz z akffo ^a ,		
		Jan layolt z Eybrnicz,		
		Nickl Gryfz od Tachowa,		
		Jan mladie z wylemowa,		
<i>Baworzi</i>	}	Blazek, kucharz panie hafyfteynskeho,	10	
		Girzik, pacholek mladietu.		
		Hrabi wolff z ortmberku,		15
		ffrydrych mautnar z koczenffteynu,		
Caffpar z kaply,				
henrych truchtlingar,				
		Pawel z Altmburku.		

[161^b]

Heffowee:

Filip, hrabie z waldeku,	
hendrych z Imickhauzu,	
Nycklas ofchfnar, kaplan hrabie ffilipa,	
Wylem Greften,	
herzman z zijederdiffen,	20
Petr, kucharz hrabiete.	

Durynczy:

Hrabie bot z Sftolbergku, bratr wlaftnij knieze henrycha toho, kteryz f kniezem ffrydrychem falkym na druhee lodij gel.

Ffrankowee:

Pan ffrydrych Sfenk z limperku,	}	rytijerzi,	25
Pan wolff z Gutembergka,			
Pan Girg z Sfelberku,			
Pan wylem z Awerbachu,			
Sigmund z Tinigen,			
Johan z helmftatu,			30
Girg Trukfas,			
hans Girg z Abffperku,			
Sigmund fuchs,			
raff z Tolhaynu,			
kniez petr, kaplan panie ffenkuow,			35
henrych Ernft, kucharz panie ffenkuow,			
Anthonius lorber,			
Cylian Ekl,			
Colin waltffoyt.			

52^a]

Sfwabi:

Pan Johan z Stadia, rytijerz a doctor,
 ludwik z wirtmberku, doctor,
 Johan Jklinger,
 Johan reger,
 5 Johan ryfz,
 Nyclas Bot.

[162^b]*Rakuffanee:*

Pan krystoff. }
 Pan rudolff, } bratrze z hornffeldu,
 10 Rudolff, pacholek,
 kolman, kucharz gich.

Pruffanee:

Ticz z Sparneku,
 Getrich z N.

Slesaczy:

hyncz z Czedlicz,
 krystoff life, geho pacholek.

Markowee:

15 Pan krystoff z polencz, rytijerz,
 Thomas Sřwan,
 D'fzlaw manaw,
 kniez Nyclas, kaplan,
 Claufz warmer,
 20 Petr wolpmar.

[163^a]*Vhrsi:*

kniez michal z Epriaſſe,
 kniez Thomafs ſſeczkozgi,
 kniez rzehorz z budina,
 kniez hawel z Czygetu,
 25 Sřimon Captas z ygob.

Sfwayczarzi:

Brawn lancz z libenfelfu, doctor,
 ſſelix Grebl.

Z pamberſkych hor:

miřtr Nyclas z Anthdorffu,
 ſſridrych z raczeoſteynu,
 30 heymcz z rebicz,

Z fflandrij:

Jofft balaw,
 Niclas z Anthdorffu,
 kornelius, kramarz z Anthdorffu.

Holanti:

[163^b] Gerbarth z layden, 5
 Claufz z Dortu,
 fflorian z Canften,
 Petr Adrian z dortu,
 Claufz z dufen a z harlam.

Zelanti:

Johan z mittelburgku, 10
 Cornelius,
 kniez Adrian, }
 kniez Ebrharth z defzberku, } Bofaczy.
 kniez bernandin z herbachu, }
 kniez Jan,

Englanti:

Pan Johan z putler, } 15
 Pan Johan z Gayftan, } pani,
 Johan fpenfer, }
 Wawrzinecz dobiller, } dobrzi lidee,
 [164^a] Thomafs litteneg, 20
 kniez wylem ffeb,
 kniez Johannes Stewfen,
 kniez Jan Corth.

Z Britanij:

Panij Johanna, hrabijenka z perier,
 Panna magdalena, gegije panna, 25
 kniez petr, kaplan gegij,
 Petr dinkonborth, kucharz gegij.

Z yfpanij:

Johan z Garfye,
 Petr z Sanoy,
 kniez przewor z mora,
 Petr z mittanda, 30
 kniez Jan kumptor z Spadi,
 kniez negnyra,
 kniez Auguftyn, }
 kniez ffrantiffek od Swateho krzize, } bofaczy.

[164^b] *Z frankraychu :*

Pan wylem z hangestu, pan w Agilerfu,
 Pan Juo z Infule, pan w Andrefy,
 mistr hugo Cadi,
 mistr Johannes,
 5 kniez Albin,
 Bartholomieg Canuo z lugdona,
 Petr, kucharz fwrchupfanych panuow,
 Petr Pryto,
 Johan ronfeam,
 10 kniez olmer z willers,
 loys z ffortu,
 Gerharth wellen z Gefnem,
 Claude toren,
 Johan z Sanomennee,
 15 Johan Baranger, } z ochtaxelen,
 Symon Barremie, }
 hugo Conget,
 petr birotten,
 kniez Granyan z Synai,
 20 Piro z ryffertu.

[165^a] *Z henegaw :*

mistr Thomafs z manffwolt,
 kniez Thomafs z monlin,
 kniez Julian z Gewer,
 Johan blandion.

Z polfky :

25 Jakub z rynffij,
 mikulafs Gerffi,
 Waczlaw,
 kniez mikulafs, kanownik krakowfky.

Z Slowan :

30 Mathyafs kuda,
 lukafs z piafo,
 kniez petr.

Z lombardi :

Pan dominik, }
 Pan babtifta, } Rytijerzi,
 Pan Cfop, }
 35 [165^b] kniez Petr,
 kniez Andiel,
 Philip z Sena,
 Marek z parmy.

A na tee naffije lodije, gijez Galege rziekagij, kdyz sme wygeli z benatek, bylo nas wfzech CCCCL a VI ofob. A potom, nez sme do Swate zemie prziplauli, az druzy sfedali od nas, ze nas, kdyz sme k Swatej zemi prziplauli, nebylo nez CLXXXV pautnikuow, a Galeotuow, Genz lodij zprawugij, tiech bylo dwie Stie a Cztyrzije. 5

[166^a] A ten rok a toho czafu na druhej lodij, na Subtil Galegi, kniez ffrydrych, knieze Safke a korfferfft etc, gehu miloft, pluli take k bozijemu hrobu a f gehu miloftij tito dolepfanij pani a hrabie a dobrzij lidee:

knijezata, gich miloft:

Kniez ffrydrych, knijeze Safke a korfferfft etc,
kniez kryfftoff, knijeze Baworfke a mnichowske. 10

Tito hrabie a pani:

Pan ffilip knijeze z Anhaltu,
Pan baltazar hrabie z Sfwarczpurku,
Pan hendrych hrabie z Sftolbergku,
Pan Adam hrabie z pachlingku,
Pan hendrych z Gerowa, 15
Pan hanufs z Sfwarczenbergku,
Pan Margk z wildenfelfzn.

[166^b] *Tito rytijersi a dobrsij lidee:*

Pan hendrych z Sfwamberka,
Pan zygmond fflug, doctor,
Pan hendrych z bunaw, 20
Opat z kameniczkeho klafftera,
N. Stolcz, doctor a rada knijezezeczye,
Pan Sfteffan z Guttenbergku,
hendrych minych, marffalek knizeczy,
Czezar fflug, 25
hangolt fflug,
Anfhelm z tetowa,
Rudolff z plaunicz,
kuncz metfs,
hanufs hundert, 30
kuncz z rozmbergka,
Jakub z ffrawenhoffu,
Gotcz z haynfhaymu,
hanufs Sak,
mikulafs z widerffpergku, 35
Wolff z weyfenbachu,

a gest wrch welmi wyfoky. A tu gest nedaleko od Jordana miejsce nynywe zborzenee, ale malo lidij giz w niem. A nedaleko odtud gest to morze mrtwe, w kteremz se propadli Sodoma a Gomora. A gest ge dobrze wiedziti. [*Swate miejsce*].

A miejsce Geruzalem, acz w niem pohanee gfau a obywatelij, Proto 5 my ge [168^b] Swataym gmenugem a za Swatee mame. A teez ge take magij a gmenugij Swatee pohanee, Turczy y zidee. A tak wzdycky se w nowem y w Starem zakonie, kdez o niem ktera zmijenka, za Swatee miejsce se gmenuge, A w starem zakonie o zadnem Mieście tak mnoho zmijenky nenije yako o Geruzalemie, y teez take w nowem zakonie. [*O mocy 10 krále zoldana*].

Kral zoldan, ktereoz gest teez miejsce Geruzalem, gest mocny pan a ma welika a Sfiroka panstwije. A geho panstwije se poczina na brzezu morfkem v Jaffy, Miešta niekdy welikeho, yakož o niem naprzed pfano. Ale nynyje malee toho znamenije, kdez bylo, nez onde y onde zakopy 15 a prziekopy znati, v ktereozto miešta pautniczy f morze na zemi sfedagij, kterzij k bozijemu hro[169^a]bu na paut plowau a putugij. A tu odtud az do Geruzalema a okolo Betlema ta zemie slowe Judea. A od Geruzalema gest afa XV dnij pauti do Miešta Alkayru, w kteremzto mieście gest kral zoldan A hrad tu ma. A teez miejsce Alkyro gest welike welmi wedle 20 zprawy, yakož sem zprawn od gednoho, gestto tam byl. A teez takee ten w praze byl gest, ze gest yako cztyrzy prahy anebo piet zwijeczy a gest w niem mnozstwij lidij. A praweno mi za giftee, kdez w praze nayfynieyffij fniem anebo yarmark bywa, ze tam kazdy den teez wfudy we wfefch vliczech plno lidij a hufto. A tak mi za gifto praweno, ze przed niekoliko lety przed 25 tjem, nez sem byl na teez pauti, ze w temz mieście Alkayru byl welmi weliky mor, ze na kazdy den gich [169^b] vmijeralo po patnaczi, po Sfeftnafti y take po Sedmnaczi Tifycznych a druhy take wijecz a menie patnaczi Tifycz, A ten mor ze trwal trzi miesyctze; A ze gich zemrzelo na Cztrmezczymakrat Sto tifycz lidij za ten czas trzij miesyctzuow. 30 [*O hospodarzech w mieście A o gich zrawie*].

A praweno mi dale o temz mieście, ze nemagij obyczege lidee, aby fobie kazdy hospodarz a obywatel w fwem domu czo k gijedlu warzil anebo pekl, nez ze gest mnozstwije obecnych kuchynij, a ze wfsem obywatelom w nich dofti nawarzie a napekau maffa woloweho, welbludoweho, 35 teleczyeho, Skopoweho, Gehenczijeho, Slepicz, kapaunuow a czafem kurzenecz a to wfse warzenee, peczenee, yakz kto chce a rad gije, a toho wfseho hotoweho dofti a hoynof nagde kazdy fobie kupiti. A w temz mieście pro [170^a] welike horko a fucho bywa naramnie weliky prach. A magij k tomu na trzi tifyctze welblauduow, aby na nich do tehoz miešta 40 wodu nofyli, na prach lili a gey smoczowali, aby se nepraffilo. [*mieście Alkyro lezij w Egipcie*].

A teez miejsce Alkyro lezij w Egipcie. A to wfse okolo slowe zemie Egipska. A nedaleko od tehoz miešta Alkyro fnad trzi mile naffe ma tyz

kral zahradu, w kterež roste balsam. A ma rewij teez yako wino, a z toho rewij Balsam tecze rownie yako pryfkyrzicze z drzewa aneb z wiffnie. a prawy balsam gest barwy zlutte, czifftee yako Akffstajn. Take tyz kral zoldan drzij zemi Arabfku, kteraz, yakož toho zprawen fem, welmi welika 5 gest. A na tree se dielij taaz Arabia A truoge gmeno [170^b] ma; Neb gedne rziekagij Arabia puřta, kteraz gest welmi pijeffczitaa, czoz fem zprawen, A druha slowe Arabia řkalnata — w nije fu hory řkalnate a welikee — Trzetije slowe Arabia řřtiařřtna. A taaz zemie gest hoyna a wyborna ode wřřeho, a rořte w nije kadidlo, mirra, zazwor, řkorzicze, reubarbarum 10 A mnoho ginych wieczy, z kterychžto kral zoldan ma weliky zitek od kupczuow krzeřřianskych na kazdy rok. Geřřto ty řwřchupřanee wieczy kupugij w mieřřtech tehoz krale při brzežu morřkem leziczych, yakožto w Alexandrij, w baruchu, A nam to dale fem do nařřich zemij krzeřřianskych dodawagij. A praweno mi za giřto, ze w tee zemi w Arabij ze ti lidee 15 a tiela gich czifftau wuoni magij A pieknie woniegij nad lidij ginych zemi Tyz kral zoldan drzij take to czerwenee [171^a] morze, přeř ktereě řřli řynowe yzrahelřřij zduce (*řic. 0*) z Egiptu, když ge pan buoh wywedł z řluzby kraie řřaraona, a w temz morzi se nalezagij cziffřij, weliczy rubini. A w tehoz kraie panřřwij gest mieřřto, gemuz rziekagij Meka. A tu w tom mieřřtie lezij 20 a pohrzeben gest machomet, kteryz gim pohanom a Turkom gich wijeru, kterař wierziřti magij, zamyřřliř. [*O drahem řkameniř*].

A praweno mi, ze w temz mieřřtie meka ze gest kamenije drahee welmi laczyno. A lezij od Alkayru mieřřta, czoz mi praweno, pietmezczyřtna dnij pauti. A turczy a pohanee tam geřřdije a Chodije na pauth k macho- 25 metowi a geho hrobu, teez yako my krzeřřiancee puřugem do Geruzalema k bořřiemu hrobu.

*Tyz kral, když řřem byř, w Geruzalemie, [171^b] yakož mi praweno, ze tehdař miel řwřych řdworzan na řwem řdworze, gimz oni mamelikowe rziekagij, přeře řdwadczeti řřtyř. A proto praweno mi, ze gich dawno 30 menie na řwem řdworze nemiel yako tehdař, nez ze gich přwe mijewał na řřV anebo na řřXV řřtyř a wijecze czafem. [*O mameliczych*].*

O řřie mameliczyř a řdworzane tehoz kraie řřu wřře, ze byli přwe krzeřřiancee A potom wijery zapřzewřře. Wijeru gich pohanskau macho- 35 metowu na se wzařř. A to přřichazye řřiemto zpuřřobem, ze Turczy czafem cziffteřze řřeřdy do krzeřřian, totuřto do řřarwat, do řřtyřřka a ginych zemij kraie pana nařřeho A kraie řřimikeho, A tu, czoz lidij, poberau, pacholař a mlađeže přzeberuče, czoz se gim zdaa, to řřchowagij A wofřatek prodadęe do pohan. A tu se [172^a] řřchowagij wedauče ge na řwau wijeru. A když řřudat w řřVI a w řřVII letech, tu se potom wozije raytarřřwu, 40 a kuřřci mu řřda, a tu geřřdije řřkopicyř druzy yako raczy a turczy a druzy ř łuczřřři yako řřaterz a řřtegezy, w nich řřwe řřřpkyř magij. Teez take druzy krzeřřiancee z zemij okolnijęch gim přřiedijęczych, když czoz w řwe zemi neřřleczeheneho woznij, ze proto wteczy muřře, tam wtekau do pohan.

a tu zaprze wijery, y bude u krale dworzeninem a mamelikem. [*Sluzba se dawca*].

A tu potom ma Sluzbu v krale na ten swuoy kuon, ze mu fe na kazdy den dostane niekolik Strziernych peniez mincze kralowfke, gimz oni rziekgaj maydyny. a dukat anebo zlatty tehoz krale gich razu plati 5 tiech piet a dwadzeti maydynuow. a gfu dobrzij peniezy [172^b] Strziernij. *A tu potom*, bude-li lobie w tom pieknie a Czerstwie cziniti a ze fe w puotcze, f neprzately mage cziniti, Statecznie okaze a nietczo ze nad gine vczynij, tehdy mu fe zoldu geho powayffij nad to, czoz mu prwe dawano. A tak potom, flauze krali, zachowawa-li fe fluffnie A ze gest Sta- 10 tecznay, tehdy mu kral da vrazd haytmanstwije w mieftie leczyakems aneb na zamku. A tu ma Sluzbu a vrczenee penijeze od krale. A take mufy za to vrczeny a gmenowity poczet lidij a konij na to chowati, pokudz nan vlozeno, a f tujem poczem lidij a konij krali hotow byti, kdyz rozkaze. *Mezy tymiz* pohany neyfu pani ani hrabie ani zemanee, nez, komuz 15 z tiech mamelikuow kral haytmanstwije da w kterem mieftie, ten [173^a] vrazdem pan toho miefta flowe, totizto pan z Gazaru, pan Geruzalemfky etc. Ale to gich takowe panstwije nenije trwawe, nez, nezachowawa-li fe fluffnie w swem vrazdie a haytmanstwije, hned mu kral to wezme A da to ginemu. A zadny nema nicz sweho wlastnieho z nich, Ani bradu ani miefta ani 20 miesteczka ani wfy ani diedin, nez wfsczko gest krale fameho, a haytmanee a mamelikowee, totizto dworzenee, wfsczko fwymi zoldy ziwi gfu, ktez magij od krale. [*o zpuofobu lidij*].

A gfu mezi nimi cziftij druzy a podobnij a zmuzilij pacholczy a wffe brady magij. A tiz mamelikowe chodije wfsczknj obecznie w hazukach 25 bijelych z czifteho platna A po nich fe opafugij ruchau yako obrufczem A na [173^b] hlawaç magij klobauky welikee, cziftym czerwonym czerwczem nawlaczowanee. A druzy z nich fobie ty klobauky tluftie obwinugij cziftym tenkym platnem, gemuz my zde rziekame Synalboff Anebo pohanfkee platno.

A fycz ginij zadnij nefmiegiy czerwonych takowych klobaukuow, nez 30 toliko oni mamelikowee. [*o chodu mamelikuow*].

A druzy z nich chodije bofy a druzy w Strzewiczach a wftrczij toliko do ftzewicze prfty a nohu po Nartije, A na zad ho newtahne na patu, nez tak chodije na zapatku. [*O zenach pohanfkych*].

Zeny gich pohanfke w plaftijech chodije, hlawy fobie gimi przy- 35 krygicze, a magij przed twarzij huftu, wazenu wazbu z czerneho hedwabij, ze gim pro huftoř wazby tee nelze twarzi widieti, [174^a] piekna-li gest czi-li ffkareda. nez ony Skrze to dobrze hledije. Nez Sycz zdadije fe byti vfflechtilee a zziwotilee, y noh y rukau vfflechtilych. a czoz znamenitief- 40 ffijch, ti chodije w botkach bijelych, nemazanych, teez yako ge zde die- lagij. A druhee fobie dadije rucze zmalowati afa na poly k loktu a teez nehty v rukau dadije fobie czerwenu barwau zbarwiti. A ta barwa nefayde, a zadne mytije gije neffkodij. [*branic pohane krzeftianom nafledovati pohanek*].

A kterchoskoli krzeftiana pohanee zaftihli by s kteru pohankau, by pak y obeczna kurwa byla, A ze by f nij ten skutek czinil, tehdy nebo wijery swe krzeftianske wftup a zaprzy, Anebo hrdlo ztrat beze wfije milofti!

5 [174^b] Gijezdniej a raytarzi gich, mamelikowee, ti, yakz fem ya widiel, a czo mi praweno, ze tak gednoftaynie gezdije wficzalni, w czemz Chodije, toliko kazdy ffawli k fobie przipaffe; a druzy z nich mijewagij kopijczka yako turczy anebo raczy A pawezku na hrzbetie, a druzy lucziffie a tegezy, yako taterzi mijewagi. A oftrohy swe tak na holu patu fobie 10 vpinagij. a Sedla magij hluboka za Sedaczye a obdluzna, Strzmeny Sfiroke a profttranee a konie magij dobre, dofti welike a rychlee. [o Arabijech].

Gfu fves w tee zemi geftie ginij raytarzi — Arabowe. A ti z prawa gfu diediczy tee zemie Arabfke. Ale tito gich fe zmoczniffie pohanee Y tu zemi gim odyali, A kral gich, zoldan, gi [175^a] drzij wfeczku. A oni 15 nemagicze nicz, lezij po zemi wfudy woyskem s zenami a s dietmi fwymi polem, nemagicze zadneho zamku ani miasta, nez na puftinach a tu fobie fezij obilee k swe ziwnofti. A nelezij na gednom mijefcie, nez onde Tifycz, onde dwa, wonde trzi a druhde take menie po niekolika Stech A kdz gich kral zoldan potrzebuge k czemu a ge obeffe, tehdy gfu mu hotowi 20 podobnie, yako czarnee woysko bylo krali mathyaffowi Vherfkemu. [Sluschnij].

A teez, jakos fem toho zprawen, yakoz z Czerneho woyska brali na zaprzenije, kdz fe gim czecho nedoftalo od gijedla a od pitije y pijcze, ze 25 tizj Arabowe tam teez czinij a berau. [175^b] Sedlfky lid mezy nimi welmi vbohy a mamelikom podroben yako gina howada. A czoz ktery ten pohan Sedlak na trh przinefe chtie to prodati a zwlaffie od gijedla, to gemu mameliczy berau yako swe. A geflizie tomu czo bude odmluwati, tehdy 30 sey k tomu kysem ztepe. A po zbitij ant mu k noham padne A nohy gemu bude libati profe ho, aby mu to odpustil. A tizj Sedlaczy pohanee magij fe zhowadile w fwem gijedle, neb fem to oczitie widiel, ze nalama- 35 gyczeze fobie Chleba a melauunow kufy na kosi welbludowu y nalili fobie na to mleka a to mijechali rukama w hromadu. A tak zmijechawffe spolu tu matlaninu, godli f we 176^a likau chutij podobnie k wobarzom, kdz gim po honu swerzi na kosi wnadu dawagij. [pohankau ztjzra]

40 Wtjzra gich pohanika, kterauz gim machomet zamyslil a wftawil, geft zato: Naprzod wteraj w boha, kteryz ftworzil nebe a zemi.

machometa magy za proroka gim od boha polaneho k nauczenije wteraj prawe [z tjez z tjez tjez].

50 [z tjez tjez tjez], by baah byl nez se geft byl prorok weliky a ze se s czitro pannu narodil. A se sey zdee bez winy a pro zawift wktznowal [z tjez tjez].

[z tjez tjez tjez] drzew, se byla przed porodem pannau A pannau 55 czidau se i po porodzie suodala [z tjez tjez].

Na swych modlitbach se nabožnie magij [176^b] na zemi se kladucze a tepucze se w prfy a klekagijcze. [machometuow zakon].

*Tyz machomet gim zakon zamyfliw A wstanowiw gim, dopustil gim w tom, aby kazdy mohl mijeti zen, kolik mu se zda a libij a chce. A tudy, aby ge tijem kufem tijem spiffe a snaze k swemu zamyfflenemu bludu 5
prziwedl, yakoz se tak y stalo, ze z nich kazdy ma zen, czo chce. [branj
piti wina].*

*Wino piti gim zapowiediel w zakonie gim od nieho wydanem, gemuz rziekagij Alkoran. Nez proto druzy kradmo ge pigij, Ale zgewnie ne-smiegije gehu piti; Neb na ktereho zwiedije ti Starfij gich, ge proto kygi 10
tepau. [wina dofti magij].*

*Nez wina dofti rofte a gehu magij w swe zemi, A to v nich f winicz w hroz[177^a]nich kupugij zidee a ty roty ginee, gefsto take chtije byti krzeftianee, Ale negfu, yakoz o nich naprzed pfano. A ti fobie to dawije a prefugij k pitij swemu. A ostatek fobie oni z nieho pohanee Suffije 15
[n]a rozyanky A ge gedije. a gfu, zda mi se, lepffije nezli naffe, ktez z turek do benatek a z benatek dale nam sem do naffich zemij se podawagij. [Pohan rodily nemuoz byti zoldanem].*

*Zadny z pohanuow rodily nemuoz byti zoldanem, Nez toliko z mamelikuow; neb, kdy kral zoldan vmrze, Synowe gehu z prawa nediedije 20
zadny, Aby po niem kralom a zoldanem byl, nez, ktoz se tiem mame-likom dworzanom kralowfkym zachowa A hradu toho Alkayru se w miestie zmocnij A wijecz mamelikuow na swe ftranie mijeti [177^b] bude, gefsto se gehu przidrze pro gehu dary, ten pan a kral gich. a tak wdyczky bylo od Staradawna, ze nikda po zadnem krali zoldanu Synowe 25
geho zadny nediedil, Az ted nynie za tohoto poslednjiego zoldana, kdyz sem ya tam byl, tepruw po gehu Smrti to se zmienilo, ze Syn gehu toho se panstwiye zmocnil a kralom a panem gich byl gest. A byl, czoz o niem prawili, welmi netreffny a naprofto blazen, mnohee blazniwee wieczy czinie A teez krziwdy fwym poddanym y krzeftianom, kupczom, genz do gehu 30
zemie po kupecztwiye gezdili z krzeftian. A to se stalo tijemto zpuofobem, ze byl kralom vczynien, ze Stary kral zoldan, otec z gehu, chtie, Aby syn gehu po niem pa[178^a]nowal, ze zgednal, ze Czyfarz Tureczky swu dczeru dal gehu Synu. A tak se fmluwili spolu, kdyz by Stary kral zoldan vmrzal, Aby Czyfarz Tureczky Synu swemu*) gehu a zeti gehu*) swemu pomohl, 35
aby po niem kralom a zoldanem byl, A jeho dczera kralowu a panij gich; yakoz se pak tak stalo, ze panem a kralom gich tyz gest vczynien, Aczkoli to gest proti obyczegi gich a starodawnijemu prawu bylo. neb, yakoz toho take zprawen sem, ze z prawa zadny rozeny pohan nemuoz byti kralom a zoldanem, nez toliko z mamelikuow. A ten ze by z prawa proto zadnay niemiel 40
byti zoldanem, lecz by prwe Sedmkrat prodan byl. A to ze by tak bylo staro[178^b]dawnije gich prawo. [moczy kralom vczynien].*

*) První swemu a druhé gehu je přeškrtnuto.

Ale tentyz kral proti tomu prawu a obyczegi gich Starodawnijemu moczy se zmocznil a gest panem gich, neb gest byl rozeny pohan a nebyl nikdijez prodan, yakoz by z prawa byti miel. [*tomu se sprotiwili*].

Ale, czoz fem slyffel, niekterzij se ginij proto proti niemu zaSadili,
5 A walka o to mezy nimi gest byla.

Nez potom, leta Narozenije pana krysta patnacztifteho Cztwrteho kdyz se pfalo, prawil mi za gisto bratr zygmand, bofak, gestto ten rok byl z Swatee zemie przigel, ze tehoz swrchupfaneho zoldana zabili geho geden haytman A ze po niem sam byl zoldanem a panem; ale wffak nedluho,
10 A ze gich w kratkem czafu bylo niekolik [179^a] zoldanuow, A ze niekteree zbili, a niekterzij dani v wiezenij, ze z nieho nikda newagdau, ze gich proto poczeftnie Chowagij, Ale straz magicz nad nimi, ze sebe moczni negfau.

ffinis. feria IIII. post martini

Anno 1515.

15

[179^b] *Leta Narozenije* pana krysta XV^cVIII^o mezy dnem Swatego Girzije a mezy Swatym petrem a pawlem kral maximilianus, Czyfarz rzymfky, karolus a kral ffranfky, kral hyfpanfky odgali Benatczanom temierz wffeczka gich panftwije, czoz na zemi mieli w wlfakee zemi a v morze,
20 gestto k koryntom a k Sftyrfku przilezij.

A tehda: toho czafu pani Benatczanee dali popfati, czo ge lidij w Benatkach wffech a wffech. A feczten gest gich tento poczet dolepfany:

Muozuow*) w Sayle, mezy XX^{ti} a LX^{ti} lety, tiech bylo Sto tifycz a Sfedefate Tifycz;

25 *muzuow*, *gestto* se hodije k brani, okolo *Ofmdefati****) *tifycz*;

[180^a] *Zen*, *dietij* a Starych lidij, gestto se nehodije k brani, trzikrat Sto tifycz a XX^{ti} tifycz;

kurew zgewnych, fecztenych, kromie taynych, gestto o nich newiedije, XI Tifycz VI^cLIII kurwy.

30 *Summa tiech* wffech pietkrat Sto Tifycz Sedmdefat a geden tifycz VI^cLIII lidij.

Amen.

*) První o přeškrtnuto.

**) Původně napsáno Sedmdefati, pak opraveno.

UKAZATEL MÍST A SLOVNÍK.

[Do slovníku pojaty jsou jen méně obvyklé významy původu cizího. Pravopis zjednodušen hlavně tím, že *c* nebo *č* položeno za sprežku *cz*, *š* za *ff*, *j* na náležitých místech za *g* a *y*.]

- abluce** f. (z lat. *ablucere*) = umytí, mytí (rukou) 8₁₁.
- Adalia** (viz Gofosantalie).
- Acharia** (patrně Achaia) 43₁₁.
- Achronia** (patrně Acarnania) 43₁₁.
- aksamit** m. (z řeckého *ἑξάμιτρος* = šestinitní) 9₁₇, 10₁₇.
- akštajn** m. (z něm. *agestein*, *agetstein*, *agatstein* dle řeckého *ἀχάτης*) = jantar i achat, které se za sebe zaměňovaly 106₁.
- Albania** (též Arbania) 26₇, 26₁₁, 27₁, 29₁₁, 29₁₁.
- Albanozorové** (Albanci) 27₁, 30₁₁, 30₁₁.
- Alexandrie**, město v Egyptě 92₁, 106₁₁.
- Alkajro** (= Kairo), hl. město Egypta 87₁₁, 105₁₁, 105₁₁, 106₁₁, 109₁₁.
- alkéř** m. (z něm. *Aerker*, *Erker*) = pavlákna na domě, podstřeší 42₁₁.
- Alkyro** (viz Alkajro).
- ambít** m. = ochoz vůkol domu, zvláště v klášteřích, síň, chodba na sloupích 38₁₁, 38₁₁, 72₁₁, 73₁₁, 76₁₁, 76₁₁.
- angor** n. **ankor** m. (z lat. *ancora*) = kotva 51₁₁, 88₁₁.
- Ankona** (Ancona), město na vých. pobřeží stf. Itálie 95₁₁.
- Antikythera** (viz Cacerigo).
- Antipaxos** (viz Pakasu).
- Antivari** (viz Antyberi).
- Antyberl** (= Antivari), černohorské město při Jaderském moři 26₁.
- Arabia** 106₁, 106₁, 108₁₁.
- Arbanla** (viz Albania).
- Astropalla** (viz Štampalia).
- Atony** (= Atheny) 68₁, 68₁₁.
- Babylon** 71₁₇.
- Baffa** (= Bapho), město na záp. břehu ostr. Cypru 48₁₁, 48₁₁.
- balsám** m 106₁.
- barchan** m. = tkanina, jejíž osnova jest lněná, vetkání bavlněné 88₁₁.
- Baruoh** (?), město v Arabii při moři (arabské slovo *bahr* znamená vůbec značné vodstvo, zejména moře, veliké jezero, záliv, řeku, průplav a pod.) 106₁.
- Belvidere**, hrad na Morei 30₁.
- Benátky** 4₁₁, 5₁, a násl., 15₁₁, 17₁, 21₁₁, 26₁₁, 35₁, 47₁₁, 48₁, 48₁, 53₁₁, 72₁, 90₁₁, 93₁₁, 96₁₁, 96₁₁, 97₁₁, 97₁₁, 98₁₁, 98₁₁, 109₁₁, 110₁₁.
- Betanie** (Bethanie = místo datlí), sídlo Lazarovo na úpatí hory Olivetstské vých. od Jerusalema 79₁.

- Betfage** (Bethfage = dům, místo fiků), malé místo na východním svahu hory Olivetské mezi Bethanií a Jerusalemem 80₁₇, 80₂₁.
- Betlem** (Bethlehem, vlastně Beth Lechem = dům chleba) 19₂₅, 58₁₇, 71₁₁, 71₁₄, 71₁₉, 71₂₂, 73₄₀, 82₂₂, 105₁₂.
- birret** m. (ze středolat. birretum, barre-tum) = aksamitový nebo soukenný klobouk 7₁.
- biscolt** m. (z ital. biscotto) = dvakrát pečený a cukrem zadělaný chléb 40₄.
- Biskopia** (= Episkopi, Telos či Tilos), ostrov v Egejském moři (jeden ze Sporad) 35₂₂.
- Bitinia** (= Bithynia) 43₂₂.
- Bosenské hory** 20₂₂, 23₁, 23₁₂.
- Bosenská země** (království) 20₂₂, 23₁, 94₁.
- Bracedemagine** (?), zbořený hrad benátský při moři u města Koroni na Morei 31₂₂.
- Brána sv. Štěpána** v Jerusalemě 63₂₂.
- Brána Zlatá** či **Svatá** v Jerusalemě 62₂₂.
- Budna** (= Budva, Budua), město v jižní Dalmacii 26₁.
- Bulgaria**, království 43₂₂.
- Butnro** (= Butrinto), město východně od ostrova Korfu 28₂₇.
- Caceryno** (= Cerigotto, Antikythera, u Jansona [Atlas contractus] Cecerigo), ostrov 32₁.
- Caesarea** (viz Cezarea).
- Calnymo** (= Calymnos), ostrov v Egejském moři, záp. od pobřeží Malé Asie 36₂₂.
- Candia**, město 32₁, 32₁₇, 32₂₂, 33₁, 33₁₇, 35₂₂, 90₂.
- Candia**, ostrov 21₁₃, 31₁, 32₁, 32₂, 32₂₀, 34₁₇, 35₂₀, 37₂₂, 98₁₂.
- cantica** f. (z lat.) = píseň 74₂₂.
- Capiana** (?), ostrov, některý ze Sporad 35₂₂.
- Cap Malla** (viz Gaumalio).
- Cap Matapan** (viz Gaumatepan).
- Caria**, království 37₂₀, 43₁₂.
- Casso** (= Kaso), ostrov severových. od Candie 36₂₂.
- Castello Turnezo**, hrad na Morei 29₄₄.
- Cattaro** (viz Kathero).
- Cedron** (= Kidron), potok vlévající se do Mrtvého moře 63₄.
- Ceffronia** (= Cephalonia), ostrov v moři Jonském 29₂₂.
- centulán** m. = rada knížete benátského 9₂₂, 13₂₂, 14₂₂, 24₁, 34₁, 34₂₂, 34₂₃, 35₁.
- centurlo** m. (z lat.) = setník 68₁₄.
- Cephalonia** (viz Ceffronia).
- Cerigo**, ostrov jižně od Moree 31₂₁, 31₄₀.
- Cerigotto** (viz Caceryno).
- Cernus** (= Cerines), město na severním pobřeží Cypru, starodávná Keraunia 48₂₁.
- Cezarea** (= Caesarea), město v Galilei 51₁₄.
- Cilicia**, království 43₁.
- Čimero** (viz Čimero).
- cisterna** (z lat.) = vodní nádržka 55₂₂, 74₂.
- Civitas Nova** (Nové Město) v panství benátském 96₁₁, 97₁, 97₂₂.
- Coloses**, starý název města Rhodu 39₂₂.
- comendorství** n. (z lat.) = užitek, výnos 40₁₀.
- Conegilano** (viz Kunigslan).
- Constancia**, město na Cypru. Jest to Salamis, přezvaná tak na počest císaře Konstantina. 48₂₂.
- Constantinopol** (= Cařihrad) 36₁.
- Constantinopolitánské císařství** 43₁₁.
- convent** m. (z lat.) 76₂₂.
- Cristiana** (?), ostrov, který klade Lobkovic k asijskému břehu mezi Sporady a ne do Kyklad, kde je známý ostrov Christiana 36₂₇.
- Curzola** (viz Kurčula).
- cvillnk** m. (z něm. Zwillich) = tkanina lněná, dvojitá 25₁.
- Cvizl** (= Zwiesel), městečko v Bavořích 3₁.
- Cypr**, ostrov 47₂₂, 48₁, 48₁₂, 48₂₇, 50₂₂, 88₂₇, 98₁₇.
- Cyprské království** 47₂₂, 50₂₁, 5₄₄.
- Červené moře** 106₁₂.
- Čimero** (= Chimara), pohoří na poloostrově Balkánském proti ostrovu Korfu, které Harant z Polžic jmenuje Chimera 27₂, 27₂₂, 28₂, 28₂₂.
- čisterna** (viz cisterna).
- Daktyl** m. = datle (ovoce) 56₁.
- Dalmacia**, království 22₂₂, 25₂₂.
- Deggendorf** (viz Tekendorf).
- Demezo** (= Mezzo), ostrov v moři Jaderském 23₁.
- Dia** (viz Standia).
- Dubravník** (= Zara) 23₂₂, 91₄₀, 98₂₂.
- Dulcingo** (= Dulcigno, Ulciň), město v Albanii 26₁₀.
- Dům Annáše biskupa** 77₂₄; **boháčův** (boháč a Lazar) 65₁; **Friedricha**, knížete saského, v Benátkách 12₁₁; **Herodův** 64₁; **patri-**

- archy Jakuba 71₁₁; Jidášův 78₁₁; Kaifášův 77₁₁; knížete z Candie 34₁₁; Panny Marie jeho místo) 58₁₁, 58₁₁; Maří Magdaleny 65₁₁, 79₁₁; sv. Marty 80₁₁, 80₁₁; Pilátův 63₁₁, 64₁₁, 78₁₁; Šimona malomocného 79₁₀, 79₁₁; sv. Veroniky 64₁₁.
- Duračo** (= Durazzo, Drač, staré Dyrhachion), přístaviště střední Albanie 26₁₁.
- Dvůr knížecí v Benátkách** 16₁₁, 16₁₁.
- Dvůr knížecí v Raguzu** 25₁₁, 25₁₁.
- Ecká země** (= Ötzthal) v Tyrolsku 4₁₁.
- Eggenfelden** (viz Ekenffeld).
- Egypt** 105₁₁, 106₁₁.
- Ekenffeld** (= Eggenfelden), město v Bavořích 3₁₁.
- Epirus**, království 43₁₁.
- Episkopl** (viz Biskopia).
- Ethink Nový a Starý** (Neu- a Alt-Ötting), města na Innu v Bavořích 3₁₁, 3₁₁, 3₁₁.
- Falkonera**, ostrůvek (skalka) sev. od Candie 35₁₁, 35₁₁.
- Famagusta**, město a přístaviště na Cypru 48₁₁.
- Fanno** (= Fano), ostrov v průlivu Otrantském sev. od ostrova Korfu 27₁₁.
- Fara u Matky Boží v Rodýzu** 38₁₁.
- Finika** (= Phineka), zbožené město v Lycii záp. od Capu Chelidonie 46₁₁.
- Frygia** (= Phrygia) 43₁₁.
- fusta** f. (ze středolat. fustes) = druh lodí 26₁₁, 40₁₁, 90₁₁.
- galej** f. (z lat. galea) = veliká loď 5₁₁, 6₁₁, 8₁₁.
- galeot** m. = lodník na galeji 9₁₁, 14₁₁, 103₁₁.
- Galilea**, dům 61₁₁, 62₁₁.
- Galilea**, krajina 62₁₁.
- gardyan** m. (= guardian, kvardián) = představený františkánského (bosáckého) kláštera 73₁₁, 74₁₁, 77₁₁.
- Gaudepont** (?), ves v panství benátském 4₁₁.
- Gaumallo** (= Cap Malia), pohofí na jižním cípu východní Moree 31₁₁.
- Gaumatepan** (= Cap Matapan, staré Taenaron), jižní cíp Moree 31₁₁, 31₁₁.
- Gazar** (= Gaza), jedno ze tří hlavních měst flišťánských na jižních hranicích Palaestiny 52₁₁, 52₁₁, 52₁₁, 53₁₁.
- Gellongia** (snad Kos, který Janson nazývá Lango), ostrov v Egejském moři, některý ze Sporad 35₁₁.
- gemzik** m. (z něm. Gemse) = kamzik 32₁₁, 48₁₁.
- Getsemany** (= Getsemane), zahrada olivová 81₁₁.
- glejtovati** = glejtem opatřiti 52₁₁, 52₁₁.
- Golf sv. Heleny** (viz násl.) 46₁₁.
- Golfosantalie**, záliv Adalijský na jihu Malé Asie. Janson má Golfa di Satalia. Turecky nazývá se přístaviště Sataljeh, řecky Attaleia a je zároveň hlavním městem Pamfyliie, založeno byvši králem Attalem II. na místě staršího Korykos 47₁₁.
- Gomora** (= Gomorrha) 105₁₁.
- Greta** (= Creta), starší název ostrova Candie 32₁₁.
- gryffa n. gryppa** f. (ze středolat. grippa) = druh lodí 31₁₁, 90₁₁, 92₁₁, 97₁₁.
- harc** m. = počátek bitvy, první útok 94₁₁.
- helmik** m. (z něm. Helm) = přilba 5₁₁.
- heroltovati** (z něm. Herold = hlasatel) = chlubně hlásati 13₁₁.
- holdovati** (z něm. huldigen) větru = míti příznivý vítr 96₁₁.
- Hora Kutná** 98₁₁.
- Hrad sv. Petra** náležející mistru rodýzskému 36₁₁, 37₁₁.
- Hrad a kostelík** mistra rodýzského na ostr. Karky 36₁₁.
- Hrad mistra rodýzského** v městě Rodýzu 38₁₁, 39₁₁, 89₁₁, 89₁₁.
- Hrady** (dva) u přístavu benátského 11₁₁, 11₁₁, 17₁₁, 97₁₁.
- Hrob Absolonův** 60₁₁, 78₁₁; sv. Anny 63₁₁; Boží 3₁₁, 17₁₁, 19₁₁, 40₁₁, 47₁₁, 65₁₁, 67₁₁, 69₁₁, 98₁₁, 103₁₁, 105₁₁; sv. Eusebia 72₁₁; sv. Jeronyma u kláštera Betlemského 72₁₁, 72₁₁; sv. Joachyma 63₁₁; králů a knížat křesťanských v Jerusalemě 84₁₁; králů židovských 87₁₁; sv. Lazara 79₁₁; Matky Boží 63₁₁; nevinných děťátek 73₁₁; sv. Felagie 80₁₁; Rachele, manželky Jakubovy 71₁₁, 71₁₁.
- Charbava** (= Krbava), horská krajina Charvatska na pomezí Dalmacie 95₁₁.
- Charki** (viz Karky).
- Charvatsko** 11₁₁, 20₁₁, 54₁₁, 93₁₁, 106₁₁.
- Charvatské hory** 20₁₁, 93₁₁.
- Chelidonia** (viz Kaptchylidonie).
- Cherso** (viz Osero).
- Chimara** (viz Čimero).

- Chrám sv. Antonína v Rodýzu** 41₁₇, 42₀, 43₀₀, 45₀₄;
- sv. archanděla 21₀₁;
  - sv. Bernardina u Modonu 31₀, 31₀;
  - sv. Blažeje v Benátkách 7₀;
  - hrobu Božího 57₀₄, 65₁₀, 65₁₇, —71₁₀, 75₀₀, —75₀₀, 76₁, 81₀₀, 81₀₀, 82₀, —86₀₀;
  - sv. Jakuba apoštola v Jerusalemě 81₁₇;
  - sv. Jana Křtitele v Judei 75₀;
  - sv. Jana Křtitele v Rodýzu 38₀, 41₁, 41₀, 46₀, 89₀₀;
  - sv. Jana Malvazí 21₀₀, 92₁₇;
  - sv. Jiří v Lidii 56₀₀;
  - sv. Kateřiny na ostrově Korfon 28₀;
  - sv. Klimenta na pevnině 10 mil vl. jižně od Jadra 20₀₀, 20₀₇;
  - sv. Kříže v Judei 75₁₄;
  - (zbořený) Panny Marie v Jerusalemě 64₀₀;
  - Panny Marie de Falerno na Rodýzu 37₀₀;
  - sv. Marka v Benátkách 11₀₀, 11₀₀, 16₀₀;
  - sv. Marka v městě Candii 33₀₀, 34₀;
  - sv. Marka u Jerusalema 60₀₀;
  - Matky Boží na ostrově Sapiencia 31₁₁;
  - Matky Boží (narození) v Jerusalemě 63₀₀, 78₁₁;
  - Mikuláše při horách Arbania 29₀₄;
  - sv. Mikuláše na ostrově Karky 36₁₁;
  - sv. Mikuláše na Morei 30₀₀;
  - sv. Mikuláše na Rodýzu 41₀₀, 42₀, 43₀₀, 43₀₀, 43₀₀, 45₁₇;
  - Nanebevstoupení Páně 61₀₀, 80₀₀;
  - sv. Ondřeje u Bosenských hor 23₀₀;
  - sv. Pavla na ostrově Candii 32₁₀, 32₀₀;
  - sv. Pelagie ve Svaté Zemi 60₀₀, 61₀, 80₀₀;
  - sv. Remigia na ostrově Standii 35₀₀;
  - sv. Salvatora v Benátkách 13₀₀;
  - sv. Simeona v Jadru 18₀₇, 95₁₀;
  - Šalamounův 62₀₀, 78₀₀, 78₀₁;
  - sv. Tita v městě Candii 34₁₁;
  - hlavní v Týru (Treviru) 47₀₀;
  - sv. Uršily v městě Korfonu 28₀₇, 91₀₀.
- Chýše**, město v Čechách v okrese Žlutickém, r. 1493 sídlo pánů z Gutšteina 3₀,
- Infirmaria**, asyl pro poutníky vůbec a pro nemocné z nich zvláště na Rhodu 38₀, 38₁₇, 89₀₇, 89₁₀.
- Ingryzu** (?), krajina na Morei asi míli od města Modonu 31₀₀.
- Inmontana Judea** (Hory Judské) 74₀.
- Inské údolí** 3₀₀, 4₀ (viz též Intal).
- Insule** f. (z lat.) = ostrov 7₀₀, 20₁₄ a j. č.
- Inšpurk** (= Innsbruck) 4₁₀.
- Intal** (Innské údolí), země krále římského 3₀₀.
- Istria**, země 17₀₁.
- Jadro** (= Zadar), město 18₀₀, 18₀₀, 19₁₇, 93₀₀, 93₀₀, 94₀₇, 95₁₀, 95₀₀, 98₁₀.
- Jadro Staré** (Zara Vecchia, Stari Zadar) 20₀₀.
- Jaffa** (= Joppe), město pobřeží Judského 51₁₇, 51₀₀, 52₀, 52₀₀, 53₁₁, 53₁₀, 54₀₀, 54₀₇, 87₀₀, 98₁₀, 104₀₀, 105₁₄.
- Jajce**, hlavní město bosenské 20₀₀, 94₀, 94₀₀.
- Jerusalem** 19₀₀, 40₀₁, 47₀, 47₀, 51₀₁, 51₀₀, 53₀, 54₀₀, 54₀₀, 56₀₀, 57₁₀, 57₀₀, 57₀₀, 58₁₀, 62₁₁, 62₁₀, 71₁₀, 75₀₀, 78₀₀, 80₀, 80₁₀, 80₀₀, 81₀₀, 98₁₀, 98₀₀, 104₀₀, 105₀, 105₀₀, 106₀₀, 106₀₇.
- Jeskyně** sv. Heleny ve Svaté Zemi 63₀.
- Jeskyně** sv. Maří Magdaleny ve Svaté Zemi 79₀₀.
- Jordan** 104₀₀, 105₀.
- Josaffat**, údolí u Jerusalema, nazvané po pohřbeném tu králi judském Josaffatovi 60₀₀, 62₀₁, 62₀₇, 78₀₀, 81₀.
- Judea**, království 74₀₇, 105₁₀.
- Judské hory** (viz Inmontana Judea).
- Kabrera** (viz Kaverero).
- Kadaň** 3₀, 98₀, 98₀.
- Kakabus**, město, jest Kekoba nebo Kakava u Lycie, leží však na ostrůvku stejného jména a nikoli na poloostrově, jak se Lobkovicovi zdálo. (U Jansona [Atlas contractus r. 1666] leží město Cacavo rovněž na pevnině.) 46₀₀.
- Kalymnos** (viz Calnymo).
- Kalvarie** (viz Kaple hory Kalvarie).
- Kanál Velký** (ulice) v Benátkách 10₁₀, 11₀₇, 14₀₁.
- Kania** (= Kanea), město na Candii 32₀₀.
- Kapadocia** (= Cappadocia) 43₁₀.
- kápě** n. (z lat. capitium) = kukla, přikrytí hlavy z něhož jen hava vyhlédá 13₀.

- Kaple sv. Alžběty a sv. Zachariáše v Judei**
74_{1,1}, 74_{2,9};
- Arménů v chrámě Božího hrobu 85_{2,2};
  - Božího hrobu 66_{2,2}, 69_{1,7}, 70_{4,1}, 75_{2,0}, 75_{2,2}; 83₁.
  - sv. Heleny v chrámě Božího hrobu 66_{2,2}, 85₁;
  - Indiánů v chrámě Božího hrobu 85_{1,7};
  - Jakobitů v chrámě Božího hrobu 84_{2,2};
  - sv. Jana Malvazí 21_{1,0}, 92_{1,7};
  - hory Kalvarie v chrámě Božího hrobu 67_{1,7}; 68_{2,1}, 69₁, 70_{2,2}, 84_{1,2}, 85_{2,2};
  - sv. Lazara 79_{1,7};
  - Panny Marie v chrámě hrobu Božího 65_{2,4}, 66_{1,2}, 83₁;
  - Matky Boží před klášterem v Starém Etinku 3_{1,2};
  - Matky boží u městečka Kurčuly 22_{2,2};
  - Matky Boží, vystavená sv. Helenou ve Svaté Zemi 63₁;
  - Maronitů v chrámě Božího hrobu 86₁;
  - sv. Mikuláše na ostrově Lesině 21_{4,4};
  - Narození Páně 73₄, 73_{1,2}, 73_{2,2};
  - sv. Peregryna 21_{2,2};
  - Suriánů v chrámě Božího hrobu 85₁;
  - sv. Zachariáše a sv. Alžběty v Judei 74_{1,1}, 74_{2,2};
- kaplér m.** = škapulíř 13₁;
- Kaptchylldonie** (= Cap Chelidonia), pohří 46_{2,0};
- karena f.** (ze středolat. *carena*) = čtyřicetidenní půst nebo újma, ustanovovaná buď biskupem věřícím nebo opatem mnichům 58_{2,2}, 58_{4,4}, 59₁, 59_{1,1}, 59_{1,2}, 59_{2,2} a j. č.
- Karky** (= Charki), ostrov sevzáp. od Rhodu 36_{2,2}, 36_{2,0}, 36_{2,4}.
- Karlštajn** v Čechách 47_{2,2}, 64_{2,2}, 65₁.
- Kaso** (viz Casso).
- Kastelloruzo** (= Kastelloryzo, Meis), hrad krále neapolského v Lycii 46_{2,2}.
- Kastello Turnezo** (viz toto).
- kaštel m.** (z lat. *castellum*) = tvrz, městečko opevněné 15_{2,2}, 27_{2,2}, 32_{2,0}.
- Kathero** (= Cattaro, Kotor), krajské město v jižní Dalmacii 28₁.
- Kaucejsta** (= Capocesto), pohří v Dalmacii, jižně od Sebenika 92_{2,0}, 92_{2,2}, 93_{2,4}.
- Kaverero** (= Kabrera), ostrov u jihozápadní Moree 31_{2,2}.
- Kazopo** (= Kasopo), městečko na ostrově Korfu na sv. břehu 28₁.
- Kekoba** (viz Kakabus).
- Klášter sv. Antonína** v Benátkách 6_{2,7};
- v Betlemě 58_{2,1}, 71_{4,0}, 72₁;
  - Božího Těla v Benátkách 10_{2,2}, 11₁;
  - sv. Františka »u vinici« v Benátkách 13₁;
  - sv. Františka (jiný) v Benátkách 13_{2,2};
  - sv. Františka (bosácký) v městě Candii 33_{2,2}, 35_{1,4};
  - sv. Františka v Modonu 30₁, 91_{1,2};
  - sv. Františka (bosácký) v Raguzu 23_{2,2};
  - sv. Heleny v Benátkách 7_{2,2};
  - sv. Jíří v Benátkách 6_{2,0};
  - sv. Joba a Bernardina v Benátkách 12_{2,2};
  - sv. Klimenta u Benátek 14_{2,2}, 15₁;
  - sv. Kosmy a Damiana na ostrově sv. Michaela (Pazmanu?) 20_{2,1};
  - sv. Krištofora v Benátkách 13₁;
  - sv. Lucie v Benátkách 12_{2,2};
  - Panny Marie karmelitský 51₁;
  - Matky Boží v Benátkách 13_{2,2};
  - Matky Boží na ostrově Korfu 28_{1,4};
  - Matky Boží na ostrově Kurčole 22_{2,4};
  - Matky Boží (bosácký) na ostrově Lesině 22₁, 22_{1,2};
  - Matky Boží v Raguzu 24_{2,2};
  - sv. Michaela na ostrově téhož jména 20_{1,2};
  - sv. Mikuláše v Benátkách 12₁, 15₁, 17₁, 97_{2,2};
  - sv. Mikuláše (jiný) u Benátek 17₁,
  - 17_{1,1}, 96_{2,2};
  - sv. Mikuláše na ostrově Kurčole 22_{2,2};
  - sv. Mikuláše na ostrůvku u města Parenza 17_{2,2};
  - sv. Mikuláše v Parenzu 96_{2,2};
  - sv. Ondřeje v Benátkách 14₁;
  - sv. Pantaleona v městě Rhodu 45_{2,0};
  - na ostrově Patmu 35_{2,7}, 35_{2,2}, 36_{2,2}, 36_{2,2};
  - hory Sionské 55_{2,2}, 58_{1,0}, 58_{1,2}, 59₁, 59_{2,2}, 71_{1,2}, 76₂, 76₂–77₂, 77₂, 78_{1,7}, 78_{1,2}, 81_{1,0}, 87₂;
  - sv. Uršily v městě Korfonu 28_{2,7}, 91_{2,2};
  - sv. Zachariáše v Benátkách 14₁,

- klausa f.** (ze středolat. clausa) = úžina 27₁₁.
Kočka (?), ostrov »u samého Raguzu«.
 [Jméno upomíná na ostrov Cazza (Sušac), ten je však u Korčuly, tedy od Dubrovníku hodně daleko.] 25₁₀.
kolace f. (z lat. collatio) = snídaně, svačina 25₉₉.
koltra f. (z lat. culcitra) = opona, záclona 39₁, 53₁₁.
konfekt m. (z lat. confectum) = cukrové pečivo, lahůdka 25₉₉, 25₉₉.
Konstantinopol (viz Constantinopol).
Korffon (= Korfu), město na ostrově téhož jména 28₂₈, 28₂₇, 28₂₈, 91₁₄.
Korffon, též **Kraffon** (= Korfu), ostrov 27₂₇, 27₉₉, 29₄, 29₉₀, 91₃₁, 98₁₄.
Korona (= Koroni), město na jihozápadu Morce 31₉₁.
korporal m. (z lat.) = mešní rouška, na níž kněz staví kalich 8₁.
Korynty (= Korutany, avšak zde míněno Kraňsko, které spisovatel patrně omylem pokládal za část Korutan) 93₄₀, 110₉₀.
korytanský kozel = (asi) kamzík 32₉₉, 37₉₀.
Kostel (viz Chrám).
Kraffon (viz Korffon).
krakštajn m. (ze středohornoněm. kragstein) = ze zdi vyčnívající kámen 42₉₀.
Kreta, starší název ostrova Candie 33₉₈.
křtál (z něm. Gestalt) = tvar, podoba 10₉₄.
Kuchyně obecné v Jerusalemě 65₁₁.
Kunigstan, Kunclan (Conegliano na řece Livenza), město v panství benátském 4₉₉, 97₉₉.
kuor m. (z řeckého χορός) = u Lobkovic presbyter 13₉₈, 56₄₁, 72₁₄, 73₈, 75₉₀, 75₉₉.
Kurčula (= Curzola), ostrov v moři Jaderském 22₁₄, 22₉₀, 92₁, 98₁₈.
Kurčula (= Curzola), městečko na ostrově téhož jména 22₂₈, 22₉₉, 92₁.
kurtace f. (souvisí snad s franc. courtage) = dohodné, odměna dohazovači 88₁.
kvadrátí n. (collectivum) = čtverečné kamení 38₁₄.
Labach (= Laibach, Lublaň) v Koryntích 93₄₀.
látro n. (z něm. Lachter) = velký sáh zdělí 4 malých loket v hornictví a uhlířství 51₉₉.
Lero (= Leros), ostrov v Egejském moři záp. od pobřeží Malé Asie 36₉₉.
Lezyna (= Lesina), ostrov v moři Jaderském naproti Dalmacii 21₉₉, 22₉₉, 23₉₉, 98₁₁.
Lezyna (Lesina), městečko na ostrově téhož jména 21₉₉, 92₁.
Licia (= Lycia) 43₁₈.
Lidla (= Lydia) 43₁₈.
Lidle (= Lydda, Diospolis), ves u Jerusalema 56₉₉, 57₁.
lilmoun m. = citron 30₉₉, 33₉₉.
Llimisso (viz Misso).
Loreto, poutnické místo jižně od Ancony 95₂₇, 97₉₄.
Lydda (viz Lidie).
Macedonie, království 43₁₄.
Madon (viz Modon).
majdyn m. = druh peněz 107₉.
Malamoko (= Malamocco), městečko u Benátek 14₂₇, 14₄₄.
malvazí n. = druh sladkého vína zlaté barvy 21₉₉, 25₉₉, 32₄₀, 32₉₉.
mamelik (z arab. mamlúk = otrok) = mameluk 53₃₁, 54₉₉, 61₁₄, 106₉₉, 106₉₉, 108₉₉.
mandí m. = mandle 20₁.
marcel m. = druh peněz 93₉₀.
Maria Sancta (= Sancta Maura, Leukas), ostrov, původně poloostrov v moři Jonském 29₃₁.
marketa f. = druh peněz (benátských) 61₉, 78₉, 80₉₉, 88₉.
Marsyonal, arsenál v Benátkách 5₉₉.
marynář m. námořník, námořní lodník 96₁.
Mastris (= Mestre), město v panství benátském 4₉₉, 97₄₀.
Matron v Ecké zemi (= Matrei v Ötztalu), město jižně od Innsbrucku v Tyrolsku 4₁₄.
Maura Sancta (viz Maria S.)
maydyn (viz majdyn).
Medyolan (= Milán) 47₁₀.
Meka (= Mekka), město v Arabii 106₁₉, 106₉₉.
Melada, ostrov v moři Jaderském proti městu Jadru 18₉₉.
Meleda (viz Melida).
Melera (viz Merlera).
Melida (= Meleda, Mljet), ostrov v moři Jaderském u jižního cípu Dalmacie mezi Kurčolou a Dubrovnikem 23₁, 91₉₉, 92₁.
Merlera (= Melera) Větší a Menší, ostrovy v průlivu Otrantském sev. od ostrova Korfu 27₉₉, 27₉₉.
Meron (= Murano), městečko u Benátek 5₁₉, 48₉.

- Mestre** (viz *Mastris*).
- Mezzo** (viz *Demezo*).
- Sv. Michaela ostrov** (*Pazman?*) proti městu Jadrú 20₁₄, 20₉₁.
- mina svatá** = *Johannis amor* (láska sv. Jana) 8₉₈.
- Mirra** (= *Myrra*), zboženě město v *Lycii*, kde sv. Mikuláš byl biskupem 46₉₈.
- Misso** (= *Limisso*), zboženě město na *Cypru* 49₁₅, 49₉₁, 50₁₇, 50₄₄, 51₈, 88₁₉, 88₉₁.
- Modon n. Madon** (staré *Methone*), město na *Morei* 30₄, 30₁₇, 30₁₈, 31₆, 90₁₇, 91₁, 91₉, 98₁₄.
- Monet** (?), ves v panství benátském 4₉₁.
- mordhák m.** = druh zbraně 5₄₁.
- Morea**, poloostrov 30₉, 31₁₇, 31₁₈, 43₁₉.
- Murano** (viz *Meron*).
- Myrra** (viz *Mirra*).
- Nápujské království** 26₄₉, 27₁, 91₉₉.
- Nassara** (*Nissyros?*), ostrov v *Egejském moři* 36₉₈.
- Natalia**, hory turecké v *Malé Asii* 46₉₉.
- Natoria Syloe** (viz *toto*).
- nava f. nebo nav m.** (z lat. *navis*) = loď 6₄, 21₁₈, 21₉₄, 40₁₈, 40₁₉, 43₉₁.
- Nazaret** 95₉₈.
- Nesseria** (= *Messaria*), ostrov mezi jižními *Sporadami* 35₉₈.
- Nicosia** (viz *Nykazia*).
- Niderdorf** (= *Niederndorf*), město v *Tyrolích* u *Toblachu* 4₉₉.
- Ninive** (viz *Nynyve*).
- Norimberk** 47₉₈.
- Nykazia** (= *Nicosia*), hlavní město ostrova *Cypru* 47₄₁, 48₉₉, 49₉₈, 49₉₄, 49₄₀, 50₉₄.
- Nynyve** (= *Ninive*) 105₁.
- Olivetská hora** 60₁₁, 60₉₈, 60₄₁, 78₉₈, 80₉₁.
- Osero** (= *Ossero*, *Cherso*, *Crês*), ostrov v *zálivu Quarnerském* 18₁₁.
- Ötting** (viz *Ethik*).
- Otrento** (= *Otranto*), město na jihu *Italie*, po něm průliv *Otrantský* 91₉₈.
- Ötzthal** (viz *Ecká země*).
- Ovo**, ostrůvek u ostrova *Cerigo* 31₉₈.
- Padev** (= *Padua*, ital. *Padova*), město a provincie v panství benátském 13₉₈, 13₉₉.
- Pakasu Volká a Malá** (= *Paxos* a *Anti-paxos*), ostrovy v moři *Jonském* 29₉₉.
- Palác Alexandra Velikého** v *Pole* 17₄₉, 17₄₈.
- Pamfilla** (= *Pamphylia*) 43₁₉.
- Parenzo** (slov. *Poreč*), město na *Istrii* 17₉₈, 17₄₉, 96₁₄, 96₉₁, 98₉.
- parkán m.** = zídka bez vápna 42₄.
- Paslogonia** (= *Paphlagonia*, viz *Úvodu str. XXII.*) 43₁₉.
- patena f.** = miska na hostii při kalichu 7₄₄.
- páteř m.** (z lat. *Pater noster*) 5₁₇, 58₁, 60₉₈, 66₉₈, 69₉₁, 75₉₁.
- Patera**, město v *Lycii*, rodiště sv. Mikuláše 46₉₁.
- Patmos**, ostrov v *Egejském moři* u *Malé Asie* mezi jižními *Sporadami* 35₉₈, 35₉₇, 35₄₄, 36₉.
- Paxos** (viz *Pakasu*).
- pegáček m.** = nenakynutý koláč 25₉₉.
- Phineka** (viz *Finika*).
- Plac sv. Marka** v *Benátkách* 11₁₁.
- Plzeň** 3₉.
- Polia** (slovensky *Pulje*), přístav a město v *Istrii* 17₉₁, 17₉₈, 22₄₁.
- Pole hrncířské** u kláštera hory *Sionské* 59₉₇.
- Polska** 16₉₁.
- Polumotorie** (vzniklo patrně stažením z *Polaticum Promontorium*, jakž se nazývala nynější *Punta di Promontorio* na *Istrii*) 93₁₈, 93₉₁.
- poma granata** = jablka *jadrná* 38₉₈, 41₉₈, 52₉₈, 55₉₉.
- Pontus**, království 43₁₉.
- Porcilete**, ostrůvky, jsou snad *Porcelli* u ostrova *Stampalie* 35₉₈.
- Porta de Quagia** (viz *Quagia*).
- potestát m.** (z lat. *potestas*) = moc mající, vyšší úředník 96₉₈, 96₉₈.
- Praha** 13₄₁, 15₄₉, 18₉₈, 20₄₁, 91₁₇, 98₉₉, 105₉₈.
- Pravnek** (= *Brunek* na *Rienzi*), hrad a město biskupa *trixenského* 4₁₈.
- Prodano** (= *Prodanon*), ostrov na západ od *Moree* 30₁.
- Prostředek světa** 75₄₉.
- puferovaný adj.** (z něm. *polieren*) = *hlazený* 79₉₇.
- de **Quagia Porta** (= *Quaglio Porto*), „jako by řekl křepelíci port“ u *mysu Matapanu*, kde křepelky naposled odpočívají, než se pustí přes moře na pobřeží *Kreta* a *Cyreny* (ital. *quaglia* = křepelka) 90₁₉.
- Quernero** (= *Quarnero*), golf mezi *Istrií* a *Charvatskem* 18₉.

- Raguz** (Dubravník) v Dalmacii 22₀₀, 23₀₀, 23₀₀, 24₀₀, 91₀₀.
- Rakousy** 16₀₀.
- Rama n. Ramus** (= Ramleh), město ve Svaté Zemi jihových. od Jaffy 52₀₀, 52₀₀, 54₀₀, 55₀₀, 55₀₀, 56₀₀, 57₀₀, 57₀₀, 82₀₀, 87₀₀, 87₀₀, 98₀₀.
- Rathúz v Raguzu** 25₀₀.
- Retino** (= Rettimo, Rethymion), město na Candii 32₀₀.
- Rhodos** (viz Rodýz).
- Řím** 64₀₀, 65₀₀, 72₀₀, 91₀₀.
- Rodýz**, město na ostrově téhož jména 37₀₀, 37₀₀, 41₀₀, 42₀₀, 42₀₀, 43₀₀, 43₀₀, 43₀₀, 44₀₀.
- Rodýz** (= Rhodos), ostrov 37₀₀, 37₀₀, 37₀₀, 43₀₀, 46₀₀, 52₀₀, 89₀₀, 98₀₀.
- Romanla** je středověký název Moree (proto naproti ostrovu Zante = Zakynthos) 29₀₀.
- Rosenhelm** (viz násl.).
- Roznhajm** (= Rosenheim), městečko na horním Innu v Bavořích 3₀₀.
- Sabbioncelo** (viz Sambučela).
- Sambučela** (= Sabbioncelo), pohoří a kraj při břehu Dalmatském 22₀₀.
- Sansego** (viz Zansago).
- Santurln** (= Santorin, Thera), ostrov v Egejském moři mezi Kykladami 35₀₀.
- Saplencia**, ostrov u jižní Moree 31₀₀.
- Saseno** (viz násl.).
- Sazemo** (= Saseno), ostrov v průlivu Otrantském 26₀₀.
- Sebenico** (viz Sybenygo).
- Septekajf** jest jihozápadní cíp Lycie, zvaný »Sedm mysů«. Turecké slovo »kaia« vy-skytuje se v mnohých jmenech a zna-mená »skála« 46₀₀.
- Seva** (= Selva), ostrov jižně od ostrova Cherso 18₀₀, 18₀₀.
- Schwaz** (viz Švac).
- Sibenik** (viz Sybenygo).
- Sicilské království** (viz Sycilské).
- Siloe**, kúpadlo (Natatoria Siloe) 59₀₀.
- Siloe**, údolí v Palestině 59₀₀, 59₀₀, 60₀₀, 60₀₀, 76₀₀.
- Slon**, hora (viz Syon a klášter hory Sionské).
- Sítia** (viz Sytya).
- Skalka sv. Petra** u města Jaffy 52₀₀, 52₀₀.
- Skarpanta** (viz Škarpata).
- Sklepy** (klenuté chodby) pro poutníky na břehu u města Jaffy 51₀₀, 52₀₀, 53₀₀, 54₀₀.
- Skutari** (viz Škuterá).
- Slovansko** 20₀₀, 20₀₀, 54₀₀.
- Slovenské země** 11₀₀, 18₀₀, 18₀₀.
- Sodoma** 105₀₀.
- Solta** (viz Zolta).
- Spalato** (viz Špalato).
- Stampalla** (viz Štampalia).
- Standlia** (= Dia), ostrov sev. od města Candie 35₀₀, 35₀₀.
- Stein** (viz Štan).
- Sterzing** (viz Štercink).
- subtl galea f.** (z lat. subtilis galea) = druh lodí 14₀₀, 26₀₀, 103₀₀.
- Suppato** jest dle Lobkovice veliké město pod horami Čimero naproti ostrovu Korfu. Existují ostrovy Syvota (latinsky Sybotae insulae) proti jižnímu cípu ostrova Korfu na východ. Hlavní osadu (stejnomenou) mohli tehdy pokládati na lodi za místo na pevnině, poněvadž průlivu za ostrovem na východ neviděli. Také v atlase Jansoniově (Atlas contractus z r. 1666) je město Sybata na pevnině 28₀₀.
- Svatá Země** 5₀₀, 19₀₀, 31₀₀, 51₀₀, 51₀₀, 51₀₀, 51₀₀, 103₀₀, 104₀₀, 110₀₀.
- Sybenygo** (= Sebenico, Sibenik), hrad a město v království Dalmatském 21₀₀.
- Sycilské království** 11₀₀, 96₀₀.
- Syloe** (Siloe) kúpadlo (Natatoria Syloe) = pramen Siloah 59₀₀.
- Syloe** (Siloe), údolí v Palestině 59₀₀, 59₀₀, 60₀₀, 60₀₀, 76₀₀.
- Symea** (= Syme, nyní i Symi), ostrov sev. od Rhodu 36₀₀.
- synalbof m.** (z nějakého významu tureckého) = druh plátna 107₀₀.
- Synay**, hora 82₀₀.
- Syon** (= Sion), hora s klášteřem 58₀₀.
- Sytya** (= Sitia), město na Candii 32₀₀.
- Šamlat m.** (z ital. camellotto) = tkanina z velbloudí srsti 7₀₀, 75₀₀, 87₀₀, 89₀₀.
- Šarlat m.** = tkanina, hedvábí šarlatové barvy 15₀₀.
- Šaršoun m.** = dlouhý meč, kord 5₀₀.
- Škarpata** (= Karpathos, Skarpanto), ostrov mezi Candii a Rhodem 36₀₀.
- Škrofa** (?), ostrov, některý ze Sporad 35₀₀.
- Škuterá** (= Skutari, slov. Skadar, Skadra), město v Albanii u jezera téhož jména (u Lobkovice na ostrově!) 26₀₀, 26₀₀.
- šlójřf m.** (ze středohornoném. slójir, slojer) = závoj, rouška 7₀₀.
- šnek m.** (z něm. Schnecke) = točité schody 13₀₀.

Špalato (= Spalato, chorv. Spljet), město v Dalmacii 21_o.

šperloch m. (ze středohornoněm. sperlachen) = přikryvadlo 9_o.

špihovati = zásobovati, potravou opatřovati 81_{oo}.

Špitál v Jerusalemě 58_o.

Špitál v Ramě 55_o, 55_{1o}, 55₁₇, 55₂₂, 56₁₂, 56₁₇.

Štampalla (= Stampalia, Astropalia), ostrov v Egejském moři 35_{oo}.

Štan (= Stein), hrad a osada na řece Traun v Bavořích 3₁₁.

Štercink (= Sterzing), městečko v Tyrolích jižně od Innsbrucku 4₁₇.

štuk m. (z něm. Stück) = stučka (plátina) 15₁₁.

štukverk m., štukverkoví n. collectivum (z ital. stucco a něm. Werk) = ozdobné dílo z malty nebo sádry 13₁₇, 13₁₈, 69₁₇.

Štýrsko 94_o, 106_{oo}, 110_{1o}.

šumovati (z něm. Schaum, abschäumen) = odstraňovati pěnu 48₁₄.

Švac (= Schwaz), městečko na Innu v Tyrolsku 4_o.

tamín m. = druh tkaniny 75₁₁.

tegez m. (ze středolat. teges od lat. tego = krytí) = toulec 106₁₁, 108_o.

Tekendorf (= Deggendorf), městečko na Dunaji v Bavořích 3_o, 3_{1o}.

Terviz (= Treviso), město v panství benátském 4_{oo}, 4₁₄, 97₁₁.

tumač m. (z tureckého) = tlumočník 52_{1o}.

Trapezunt, císařství 43_{1o}.

Trau, město v Dalmacii 21_o.

turkus m. (türkis) = drahokam barvy světle modré 52_{oo}.

Turecké hory 29_{oo}, 40_{oo}, 46_{oo}, 46_{oo}, 88_{oo}, 90₁₇.

Turecká země 20_{1o}, 21₁₁, 24₁₇, 27_o, 37_o, 37₁₁, 109_{1o}.

Turnezo (?) Castello, hrad na Morei 29₁₄.

Týr vzniklo z »Trýr« odsutím prvního r. Jest to Trier (Trevir) na Mosele, kde pobyl Hasišteinský bezpochyby na své

cestě do Lucemburka (viz Úvodu str. X.) 47_{oo}.

Udvinec (= Udbina), hlavní město Krbavy, krajiny charvatské. Porážka Charvatů u Udbiny, již se jim počíná veliká tiseň od Turků, stala se 11. září 1493. 95₁₄.

Uherské království 16_{oo}, 19₁₇, 19₁₄, 20_{oo}, 26_{1o}.

Valona (= Avlona), hrad a pod ním město východně od ostrova Saseno v průlivu Otrantském 26_{oo}, 26_{oo}, 26_{oo}.

vel m. nebo **velum n.** (z lat.) = plachta 6₁₁, 17₁₈, 88₁₁, 96_o.

Velhartice, městečko s pevným kdysi hradem v okrese Sušickém 3_o.

Věž (viz Chrámy).

Věže na břehu Jaffském 51_{oo}, 52₁₁, 52₁₁, 52_{1o}.

Virkgl (= Wörgl), městečko na Innu v Bavořích 3_{oo}.

Vlašská země 15₁₇.

Vltava 18₁₁.

Vršek sv. Eliáše 71₁₁.

Wörgl (viz Virkgl).

Yspanie 40_o.

zakříšta f. = sakristie 13_o.

Zakynthos (viz Zanco).

Zanco (= Zakynthos, Zante), ostrov v moři Jonském proti Morei 29_{oo}, 29_{oo}.

Zansago (= Sansego, Šusak), ostrov jv. od Istrie v zálivu Quarnerském 18_{1o}.

Zara (= Jadro, slov. Zadar) 18_{oo}, 19₁₁, 19_{oo}, 20_o, 20_{1o}, 93_{oo}, (viz též Jadro).

Zolta (= Solta), ostrov v Jaderském moři proti Dalmacii 21_{oo}, 92₁₁.

Zumlko (= Samikon), pevný zámek Benátčanů na Morei 30_{1o}.

Zwiesel (viz Cvizl).

Žalář Kristův v chrámě Božího hrobu 66_{oo}, 84_o.

Žatec 18₁₁, 81₁₁.

DOPLNĚNÍ A OPRAVY.

Nadpisy, psané v rukopise červeně a vytištěné v tomto vydání kursivou v závorkách (viz Úvodu str. XXII), byly patrně doplněny opisovačem teprve naposled, neboť jen ze zběžného a povrchního nahlížení jeho do textu dají se vysvětliti značnější nedopatření na těchto místech :

- Na str. 20 řád. 29: [o miestu Jadru] místo: [o miestu Starem Jadru];
» » 28 » 25: [o miestu Czimera] místo: [o miestu pod horami Czimera];
» » 29 » 18: [O zemi, gijez rziekagij Arabia] místo: [O zemi, gijez rziekagij
Arbania];
» » 37 » 16: [O Infulech] místo [?];
» » 75 » 43: [pufftieni fme do Chramu] místo: [pufftieni fme z Chramu];
» » 93 » 26: [Plauli od yadra miefta] místo: [Plauli do yadra miefta].
-

Na str. 3 ř. 16 čti: gest klaffter.
» » 5 » 17 » paterze,
» » 5 » 37 » dluhych,
» » 6 » 37 » obraz pana Kryfta,
yako f krzize fniat, an lezi, yako by miel . .

Na str. 16 ř. 3 čti: do roka.
» » 19 » 3 » gemu
» » 20 » 6 » wifudy
» » 24 » 29 » panftwij
» » 38 » 35 » pomoranczije,

Na str. 43 ř. 13 čti: Cariam,
» » 43 » 18 » przedfwezetij
» » 45 » 3 » omamenij
» » 71 » 18 » geli,
» » 74 » 43 » otewrzela,
» » 77 » 17 » zhlaubij.
» » 77 » 23 » welmi,
» » 86 » 1 » kufech,
» » 95 » 11 » mil

Mimo Rozpravy III. třídou vydaná díla:

Dr. <i>V. Mourek</i> . Kronika Dalimilova.	Cena	2 K 80 h.
Dr. <i>V. Vondrák</i> . Glagolita, Clozův.	Cena	6 „ — „
<i>Josef Truhlář</i> . Listář Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic. Sbíрка pramenův ku poznání literárního života v Čechách, na Moravě a v Slezsku. (Skupina II. Číslo 1.)	Cena	4 „ 40 „
<i>Jan Urban Farník</i> . Dvě verše starofrancouzské legendy o sv. Kateřině Alexandrinské.	Cena	10 „ — „
Dr. <i>Justin V. Prášek</i> . Martina Kabátníka cesta z Čech do Jerusalema a Kaira r. 1491 - 92. Sbíрка pramenův etc. (Skupina I. Řada 2. Číslo 1.)	Cena	— „ 80 „
<i>Adolf Patra</i> . Vzájemné dopisy Josefa Dobrovského a Fortunata Duricha z let 1778—1800. Díl I. Sbíрка pramenův etc. (Skupina II. Číslo 2.)	Cena	5 „ 80 „
Dr. <i>Jan V. Novák</i> . Staročeská gesta Romanorum. Sbíрка pramenův etc (Skupina I. Řada 2. Číslo 2.)	Cena	4 „ 60 „
<i>Čeněk Zibrt</i> . Bibliografický přehled českých národních písní. Sbíрка pramenův etc. (Skupina III. Číslo 1.)	Cena	5 „ 80 „
Dr. <i>Václav Vondrák</i> . Frisinské památky	Cena	3 „ 60 „
<i>František Št. Kott</i> . Příspěvky k česko-německému slovníku zvláště grammaticko-fraseologickému. Archiv pro lexikografii a dialektografii. Číslo 1.	Cena	11 „ 60 „
Dr. <i>J. Hanuš</i> . Život a spisy Václava Bolemlra Nebeského. Cena		1 „ 20 „
<i>Josef Truhlář</i> . Dva listáře humanistické. I. Dra. Racka Doubravského. II. M. Václava Píseckého. S doplňkem listáře Jana Slechty ze Všehrd. Sbíрка pramenův etc. (Skup. II. Čís. 3.)	Cena	2 „ — „
<i>Martin Hattala</i> . Besední řeči Tomáše ze Štítného. Sbíрка pramenův etc. (Skupina I. Řada 1. Číslo 1.)	Cena	2 „ 40 „
Dr. <i>V. Flajšhans</i> . Podrobný seznam slov rukopisu Královdvorského. (Archiv pro lexikografii a dialektologii. — Číslo 2.)	Cena	1 „ 80 „
Dr. <i>Jan Kvačala</i> . Korrespondence Jana Amosa Komenského. (Listy Komenského a vrstevníků jeho.) Nová sbíрка. — [Spisy Jana Amosa Komenského. Číslo 1.]	Cena	3 „ — „
<i>Adolf Petr Zátvrecký</i> Slovenská přísloví, pořekadla a úsloví. Cena		6 „ 80 „
Dr. <i>Jan V. Novák</i> a <i>Adolf Patra</i> . Jana Amosa Komenského Theatrum universitatis rerum. [Spisy J. A. Komenského. Číslo 2.]	Cena	1 „ 20 „
Dr. <i>V. Flajšhans</i> . Knihy české v knihovnách švédských a ruských. Sbíрка pramenův etc. — (Skupina III. Číslo 2.)	Cena	1 „ 20 „
Dr. <i>Jos. Müller</i> . J. A. Komenského na spis proti Jednotě Bratrské od Sam. Martinia z Dražova sepsaný Ohlášení. Připojen spis Samuele Martinia z Dražova Třicet pět důvodův. [Spisy J. A. Komenského. Číslo 3]	Cena	3 „ — „
Dr. <i>V. J. Nováček</i> . Františka Palackého korrespondence a zápisky. I. Autobiografie a zápisky do r. 1863. (Sbíрка pramenův. Skupina II. Čís. 4.)	Cena	2 „ 80 „
Dr. <i>Jan Kvačala</i> . Korrespondence Jana Amosa Komenského. — Svazek II (Spisy J. A. Komenského. Číslo 1.)	Cena	3 „ 60 „

<i>Adolf Patera, Zaltát Poděbradský.</i> (Sbírka pramenův etc. Skupina I. Řada 1. Číslo 2.)	Cena	4 K 60 h
<i>František Bartoš, Národní písně moravské nové nasbírané.</i> (Díl I.)	Cena	7 • 30 •
<i>Dr. F. Flajšhous, Literární činnost M. Jana Husí.</i> (Sbírka pramenův. Skupina III čís. 3.)	Cena	2 • 50 •
<i>Ant. Truhlař, Jana Altrína Exopovy fabule a Brantovy rospřávky.</i> (Sbírka pramenův. Skupina I. Rada 2. Číslo 3.)	Cena	5 • 50 •
<i>Jan V. Novák, Jana Amosa Komenského; Moudrost starých Čechů, za zrcadlo vystavena potomkům.</i> (Spisy J. A. Komenského. Číslo 4.)	Cena	1 • 70 •
<i>František Bartoš, Národní písně moravské nové nasbírané.</i> Díl II.	Cena	14 • 80 •
<i>František Št. Kott, Druhý příspěvek k česko-německému slovníku.</i> (Archiv pro lexikografii a dialektologii. — Číslo 3)	Cena	6 • 20 •
<i>Dr. Justín V. Dyáček, Maska Pavlova z Benátek Million.</i> (Sbírka pramenův. Skupina I. Rada 1. Čís. 3.)	Cena	4 • 20 •
<i>Dr. Jan Křiváček, Korrespondence Jana Amosa Komenského. Listy Komenského a vstevníků jeho. II. — Svazek 3. — (Spisy J. A. Komenského. Číslo 5.)</i>		

